

Provincie Utrecht

Jaarrekening 2013

Utrecht, XX april 2014

Inhoudsopgave

Bladzijde

Inhoudsopgave	3
Leeswijzer.....	4
1. Bestuurlijke samenvatting, belangrijkste ontwikkelingen en resultaten	5
2. Algemeen financieel verslag.....	11
3. Programma's	17
1. Ruimtelijke ontwikkeling, wonen en binnenstedelijke ontwikkeling.....	18
2. Landelijk gebied	25
3. Bodem, water en milieu	33
4. Economische zaken en recreatie	40
5. Mobiliteit	45
6. Cultuur en samenleving.....	54
7. Jeugdzorg	60
8. Bestuur en middelen	64
4. Projecten	73
5. Paragrafen.....	79
1. Weerstandsvermogen en risicobeheersing	80
2. Onderhoud kapitaalgoederen.....	88
3. Treasury	95
4. Bedrijfsvoering	97
5. Verbonden partijen	101
6. Grondbeleid.....	109
7. Provinciale belastingen en heffingen.....	113
6. Financiële jaarrekening.....	115
• Grondslagen van de financiële verslaggeving	117
• Balans per 31 december 2013	121
• Toelichting op de balans	125
• Overzicht van baten en Lasten 2013.....	139
• Verplichte bijlagen	141
1. Staat van vaste activa	142
2. Staat van incidentele baten en lasten	143
3. Wet normering bezoldiging topfunctionarissen.....	148
4. Single information Single audit.....	149
• Controleverklaring	151
7. Overige bijlagen.....	155
1. Samenvatting Jaarrapportage 2013 PUEV 2011-2014	156
2. Overzicht verleende subsidies	160
3. Specificatie reserves en voorzieningen.....	163
Afkortingenlijst	215
Colofon	218

Leeswijzer

In de jaarstukken leggen gedeputeerde staten verantwoording af over het gerealiseerde beleid en de financiën van de provincie Utrecht. De jaarstukken bestaan uit het jaarverslag en de jaarrekening. Het jaarverslag bestaat uit de programmaverantwoording en de paragrafen. De jaarrekening bestaat uit de balans en de programmarekening met een toelichting op beide stukken. In de jaarstukken 2013 wordt verantwoording afgelegd over hetgeen in de Begroting 2013 is begroot. De jaarstukken zijn samengesteld op basis van het 'Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten'. De opbouw van de jaarstukken, die door provinciale staten worden vastgesteld, is als volgt:

1. Bestuurlijke samenvatting, belangrijkste ontwikkelingen en resultaten in 2013

In dit hoofdstuk wordt een beleidsmatige samenvatting op hoofdlijnen gegeven, waarna wordt ingegaan op de belangrijkste ontwikkelingen en resultaten in 2013.

2. Algemeen financieel verslag

In dit hoofdstuk wordt een samenvatting gegeven van de belangrijkste financiële resultaten over 2013.

3. Programmaverantwoording

In de programmaverantwoording wordt per programma inhoudelijk ingegaan op de doelstellingen, de prestaties en de financiële gevolgen van het gevoerde beleid.

In dit hoofdstuk wordt antwoord gegeven op de 3 W-vragen:

■ **Wat wilden we bereiken?**

Onder dit kopje worden de beleidsmatige doelstellingen van het programma genoemd, conform de begroting 2013.

■ **Relatie programma met de Strategische agenda**

Dit onderdeel is toegevoegd ten opzichte van de begroting 2013 en geeft aan hoe het programma bijdraagt aan de Strategische agenda.

■ **Wat hebben wij daarvoor gedaan?**

Onder dit kopje wordt een toelichting gegeven per prestatie. Tevens bevat dit onderdeel één of meer (prestatie) indicatoren. Deze indicatoren zijn overeenkomstig de indicatoren in de Begroting 2013, tenzij anders wordt vermeld.

■ **Wat heeft het gekost?**

Onder dit kopje wordt een analyse gegeven van de afwijkingen tussen de begroting na wijziging en de realisatie op programmaniveau.

4. Projecten

Na programmaverantwoording wordt in het hoofdstuk Projecten ingegaan op het project Hart van de Heuvelrug, zoals afgesproken in de subcommissie van de jaarrekening.

5. Paragrafen

De paragrafen bevatten de verantwoording over hetgeen in de overeenkomstige paragrafen in de begroting 2013 is opgenomen.

6. Jaarrekening

De jaarrekening bevat de balans en programmarekening met toelichting en een aantal bijlagen. De programma-rekening biedt een samenvattend overzicht van de begroting (na wijziging) en de werkelijke baten en lasten.

De bedragen in de jaarrekening zijn weergegeven in eenheden van duizend euro, tenzij anders vermeld. Dit is gedaan om de leesbaarheid te vergroten. Een bedrag van € 45.000 staat dus als € 45 in een tabel. Dit kan leiden tot afrondingsverschillen van maximaal € 1.000 in totaaltellingen.

1. Bestuurlijke samenvatting, belangrijkste ontwikkelingen en resultaten in 2013

1. Bestuurlijke samenvatting van onze belangrijkste ontwikkelingen en resultaten in 2013

Strategische agenda

Voor de periode 2011-2015 hebben wij een strategische agenda opgesteld. Daarin staat wat wij de komende periode willen bereiken. Dat willen we zo veel mogelijk met integraal ontwikkeld beleid doen; beleid dat we in nauwe samenwerking met inwoners, medeoverheden, bedrijven en andere organisaties maken.

Onze focus ligt deze beleidsperiode op vier ontwikkelopgaven:

- 1 Utrecht topregio
- 2 Krachtige steden en dorpen
- 3 Vitaal landelijk gebied
- 4 Bereikbaar Utrecht

Alles wat wij doen, moet minstens een van deze vier ontwikkelopgaven bevorderen. Vanzelfsprekend werken we daarbij zo veel mogelijk samen met gemeenten, bedrijven, kennisinstellingen en maatschappelijke organisaties.

Wij zijn ervan overtuigd dat de provincie Utrecht alles in huis heeft voor een aantrekkelijke toekomst, want we liggen centraal, hebben aantrekkelijke steden en landschappen en zijn sterk in kennis en cultuur.

Deze drie prachtige kwaliteiten willen we behouden en versterken. Onze uitdaging is daarbij om te zorgen voor een aantrekkelijk woon-, werk- en leefklimaat. We richten ons dan ook vooral op taken die bijdragen aan een sterke regio met een aantrekkelijke leefomgeving en een goed vestigingsklimaat. Concreet betekent dat dat we in onze provincie zorgen voor:

- genoeg en gevarieerde woningen en een goed voorzieningenniveau;
- een concurrerend vestigingsmilieu;
- aantrekkelijke en beleefbare natuur en landschappen;
- goede bereikbaarheid;
- een veilige en prettige leefomgeving .

Bestuurlijke ontwikkelingen in 2013

In de zomer van 2013 riep de Europese Commissie (EC) de provincie Utrecht voor de tweede keer uit tot meest competitieve regio van Europa. Daarmee bevestigt de EC dat Utrecht hoog scoort op het niveau van onderwijsinstellingen, macro-economisch zeer stabiel is, dat er veel innovatieve bedrijven zijn en dat de kwaliteit van de leefomgeving bijzonder goed is.

De verkiezing zegt vooral ook iets over het enorme potentieel in onze regio en over de kansen die burgers, bedrijven en instellingen dus in Utrecht hebben. Dat potentieel is er nog steeds, al werden in 2013 ook de gevolgen van een aantal jaren economische tegenwind zichtbaar.

Een belangrijke bestuurlijke ontwikkeling op nationaal niveau is de provinciale herindelingsprocedure die in december 2012 gestart is. De procedure heeft als doel de provincies Noord-Holland, Utrecht en Flevoland samen te voegen tot een nieuwe Noordvleugelprovincie. De Provinciale Staten van Utrecht hebben op 30 september hun zienswijze op het herindelingsontwerp van de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties vastgesteld.

Een andere belangrijke ontwikkeling is het voorstel van het kabinet-Rutte-Asscher om de zogenaamde Wgr-plusregio's af te schaffen. De Tweede Kamer heeft op 17 juni 2013 het wetsvoorstel daarvoor ontvangen. Waarschijnlijk wordt de wet per 1 januari 2015 van kracht.

In oktober 2012 is de Wet Revitalisering Generiek Toezicht ingegaan. Op basis daarvan hebben wij in 2013 de nodige stappen gezet om het interbestuurlijk toezicht (IBT) op gemeenten, waterschappen en gemeenschappelijke regelingen op een nieuwe leest te schoeien. Kernwoorden van dat toezicht zijn: op afstand, risicogericht en proportioneel. In december 2013 hebben wij een beleidsplan IBT vastgesteld.

Duurzaamheid

Duurzaamheid benaderen wij vanuit een brede context: mens, markt en milieu (people, profit, planet). Vanuit deze drie elementen vindt een zorgvuldige afweging plaats. Het betekent dat wij ons handelen niet afwentelen in plaats en tijd. Wij beschouwen duurzaamheid als een integraal onderdeel van het provinciale beleid en hanteren het als een leidraad voor al ons handelen. Op verzoek van PS maken wij per 1 januari 2014 onze afwegingen rondom duurzaamheid zichtbaar in statenvoorstellen met een duurzaamheidsparagraaf. Ook besteden wij aandacht aan het integreren van duurzaamheid in het beleidsproces. Zo zullen wij bij beleidsevaluaties duurzaamheid als een van de evaluatiecriteria meenemen. Wij onderzoeken de mogelijkheden om duurzaamheid zichtbaar in de beleidscyclus mee te nemen. Intern starten wij met een traject om onze bedrijfsvoering verder te verduurzamen. In 2014 maken wij een nulmeting, op grond waarvan wij ambities en een plan van aanpak zullen opstellen. Extern stimuleren wij duurzaamheid bij regionale partners door actief het netwerk Utrecht 2040 te ondersteunen. Ook zal de Staat van Utrecht, meer dan voorheen, in samenspraak met regionale partners worden

ontwikkeld. De Staat van Utrecht kent meer dan 150 indicatoren, die de kwaliteit van onze woon-, werk- en leefomgeving aangeven. Tot slot stellen wij rijksmiddelen in het kader van het programma Duurzaam Door ter beschikking aan drie regionale netwerken, die hiermee kunnen werken aan een versnelling van de ontwikkeling van een groene economie.

Bedrijfsvoering

Onze organisatie maakt een veranderingsproces door. Dat is al in 2011 ingezet. Onze veranderopgave houdt in dat wij een op de toekomst gerichte, sterke provincie worden die haar meerwaarde bewijst als een compacte, efficiënte en dienstverlenende organisatie. De ambtelijke organisatie ondersteunt het provinciale bestuur in een veranderende omgeving. Alles wat wij in de organisatie doen, moet uiteindelijk bijdragen aan het realiseren van onze inhoudelijke doelen in onze omgeving, dus buiten de eigen organisatie. Onze focus ligt op onze kerntaken en onze ontwikkeling richting een kleinere en slagvaardigere organisatie met een lagere overhead.

In 2011 en 2012 hebben we al een aantal forse stappen in die richting gezet. In 2013 is onze vaste personeelsbezetting vervolgens afgenomen tot 690,20 fte (peildatum 1 februari 2014). Dat is helemaal volgens plan; onze 'organische krimp' ligt ruim op schema richting de doelstelling van 675 fte per 1 januari 2015. Gezien de nog verwachte uitstroom halen we de doelstelling dus al in 2014.

Belangrijkste resultaten per programma

In 2013 hebben we per programma de volgende mijlpalen gerealiseerd.

Programma 1 Ruimtelijke ontwikkeling, wonen en binnenstedelijke ontwikkeling

In februari hebben wij de Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie 2013-2028 (PRS) en de Provinciale Ruimtelijke Verordening 2013 (PRV) vastgesteld. In oktober hebben wij het ontwerp van partiële herziening PRS en PRV vastgesteld en ter inzage gelegd. Daarin is bijvoorbeeld de rode contour bij de Uithof aangepast, om het Nationaal Kinderoncologisch Centrum (PMC) mogelijk te maken.

Via zestien projecten uit het Ruimtelijke Actieprogramma 2012-2015 hebben wij enkele ruimtelijke thema's in de PRS uitgediept. We zetten daarbij ook concrete, actuele casussen in de schijnwerpers. Zo laten we zien hoe beleid en praktijk met elkaar verbonden zijn.

De 'Kadernota Wonen en Binnenstedelijke Ontwikkeling 2012-2015' bepaalt de richting van ons beleid voor de huidige collegeperiode. In totaal zijn we betrokken bij 56 binnenstedelijke initiatieven, waaronder vijftien gebiedsprocessen in de gemeenten Houten, Nieuwegein, Veenendaal, Wijk bij Duurstede en Woerden. Met deze vijf gemeenten, met relatief grote binnenstedelijke woonopgaven, hebben we intensieve samenwerkingsafspraken vastgelegd. Ook hebben wij stappen gezet met de gemeenten Utrecht en Amersfoort om samen te werken bij binnenstedelijke opgaven die gerelateerd zijn aan wonen.

Programma 2 Landelijk gebied

Op 4 november 2013 hebben wij het Natuurbeleid 2.0, 'Utrecht, netwerk van natuur', vastgesteld. Daarvoor hebben we eerst de resultaten van het natuurbeleid tot nu toe geëvalueerd. Ook hebben we de maatschappelijke partners geraadpleegd.

Binnen Agenda Vitaal Platteland is het realiseren van de natuurdoelen de belangrijkste opgave. Het ontbreken van afspraken met het Rijk over de rollen en financiering binnen de natuuropgave en de gerechtelijke procedures van de Vereniging Gelijkberechtiging Grondbezit vormden flinke belemmeringen voor de uitvoering van deze opgave. Desondanks is inmiddels bij 105 ha sprake van verwerving of van functieverandering voor de Ecologische Hoofdstructuur en is ruim 130 ha als natuur ingericht.

Het EU Plattelands Ontwikkelingsprogramma 2 (POP2) liep in 2013 af. In totaal zijn 174 projecten gehonoreerd. Daarbij hebben wij ruim €21 mln. Europese subsidie ontvangen en €67 mln. geïnvesteerd.

Voor Recreatie om de Stad (RodS) hebben wij afspraken gemaakt over het beheer van de al ingerichte recreatie-terreinen.

Het project Interim-uitbreiders is een project waarbij wordt getracht agrariërs, die hun veestapel hebben uitgebreid tussen 2004 en 2011, alsnog te vergunnen. Door uitspraken van Raad van State moet echter de hieraan verbonden stikstofbank worden aangepast waardoor de vergunningen nog niet definitief zijn. Ook zijn tegen de verleende vergunningen, circa 230, bezwaren aangetekend door een milieuorganisatie. Deze bezwaren worden in 2014 afgehandeld.

Programma 3 Bodem, water en milieu

Op basis van de Kadernota Bodem-, Water- en Milieubeleid (BWM) hebben wij het Realisatieplan BWM vastgesteld. Daarin hebben we de prioriteiten in de Kadernota vertaald naar concrete activiteiten.

Ook zijn we begonnen twee wettelijk verplichte plannen te actualiseren: het Provinciaal Milieubeleidsplan en het Waterplan. Beide moeten leiden tot een integraal BWM-plan, in lijn met het gedachtegoed van de Omgevingswet in wording. Daarnaast hebben wij de Startnotitie Ondergrond vastgesteld. Verder hebben wij de Provinciale Milieuverordening helemaal herzien en vastgesteld.

In het kader van het Deltaprogramma, deelprogramma Rivieren, is onder onze regie het Regioadvies voor de Voorkeursstrategie Nederrijn en Lek tot stand gekomen. Dat advies bevat de waterveiligheidsstrategieën en de maatregelen die daarbij horen om het gebied rond de Nederrijn en Lek veilig te maken en te houden.

Ook hebben we het vijfjaarlijkse Actieplan Geluid opgesteld, conform de verplichting uit de EU-Richtlijn omgevingslawaai. Dat plan hebben we vanzelfsprekend ontwikkeld in samenhang met het nieuwe Mobiliteitsplan dat we momenteel opstellen.

Met onze steun zijn drie nieuwe aardgasvulpunten gerealiseerd in de provincie. Daarmee hebben we de doelstelling van het project Groengas geven gehaald; er zijn nu acht stations in onze provincie. Ook is het eerste van acht snellaadpunten voor elektrische auto's geplaatst. De snellaadpunten stimuleren we met een rentekortingsregeling.

Midden 2013 is bestuurlijk overeengekomen om in Utrecht vooralsnog te starten met twee Regionale Uitvoeringdiensten. In december hebben Provinciale Staten ingestemd dat de uitvoeringsactiviteiten van de provincie (handhaving en vergunningverlening) onder te brengen in de RUD Utrecht, die naast de Omgevingsdienst Regio Utrecht (ODRU) zal worden gevormd.

Programma 4 Economische zaken en recreatie

Economische zaken

Provinciale Staten hebben de strategische agenda 2013-2020 van het EBU vastgesteld als het kader voor de inzet van de middelen uit de bestemmingsreserve 'Cofinancieringsfonds kennis en innovatie'. Daarmee hebben zij een stevige basis gelegd voor de initiatieven van de EBU. Een voorbeeld hiervan is Growing Games. Dat stimuleert cross-overs tussen gaming enerzijds en zorg en onderwijs anderzijds. Dit programma is in nauwe samenwerking tussen de EBU-partners gelanceerd. Het moet leiden tot grootschalige introductie van games als behandelwijze. Met TNO, een zorgverzekeraar en een grote investeringsmaatschappij hebben wij recent afspraken gemaakt. Zodoende kan het programma rekenen op ruim €30 mln. aan private investeringen.

De provincie Utrecht heeft in 2013 een vernieuwende aanpak voor kantorenleegstand uitgewerkt: met inzet van provinciale inpassingsplannen voorafgegaan door een structuurvisie wil de provincie plancapaciteit schrappen en op huidige kantoorlocaties met problematische leegstand gaan herbestemmen. Naast deze regulerende rol blijft de provincie gemeenten en marktpartijen faciliteren door transformatie en herbestemming van bestaande leegstaande kantoren en locaties te ondersteunen. Deze geïntegreerde aanpak is 3 februari 2014 unaniem door PS vastgesteld.

Recreatie

In 2013 hebben alle deelnemende partijen de koersnotitie 'Toekomst recreatieschappen' van de gelijknamige stuurgroep, onder voorzitterschap van de provincie, onderschreven. Voor de vier gebiedsschappen is begonnen met de uitvoering van maatwerkoplossingen. Voor Recreatieschap Vinkeveense Plassen betekende dit dat we actief mee hebben gewerkt aan het voorbereiden van een opheffing van dit plessenschap. In Recreatieschap Stichtse Groenlanden is een proces opgestart om te komen tot ontwikkelplannen voor de recreatieterrinen. Recreatieschap Loosdrechtse Plassen werkte met onze steun aan het opzetten van een mini-economie. In Recreatieschap Utrechtse Heuvelrug, Vallei en Kromme Rijgebied hebben we het regionaal recreatieterrin Gravenbol in Wijk bij Duurstede overgedragen aan een lokale ondernemersstichting die met vrijwilligers het beheer en onderhoud op zich heeft genomen. Hierdoor is sluiting van dit regionaal terrein voorkomen en werd structureel bespaard op kosten. Voor dit schap hebben we verder in samenwerking met 11 deelnemende gemeenten de voorbereidingen getroffen voor een gefaseerde opheffing in 2018.

Programma 5 Mobiliteit

In 2013 zijn veel SMPU+ (Strategisch Mobiliteitsplan Provincie Utrecht) projecten afgerond. Het merendeel van de projecten die we voor 2013 hadden gepland, is tijdig opgeleverd. Bij deze projecten hebben we gekozen voor een integralere projectaanpak, waarbij we steeds risicobewuster en beheersmatiger werken. Die aanpak werpt zijn vruchten af. Ten opzicht van 2012 hebben we meer middelen kunnen inzetten door meer projecten uit te voeren en zijn daarbij ook binnen de projectramingen gebleven. Op deze manier hebben we een impuls gegeven aan het bereiken van onze doelen.

Via de 'realisatie-impuls' hebben wij met gemeenten afspraken gemaakt over (bestuurlijke) dilemma's. Daardoor hebben gemeenten een aantal projecten versneld gerealiseerd. Ook hebben we in 2013 de basis gelegd voor het nieuwe mobiliteitsplan, dat na de zomer van 2014 op de agenda staat ter besluitvorming.

Rond de planstudies van de rijkswegen hebben wij voor knooppunt Hoewelaken een overeenkomst getekend, waarin ook onze eisen en wensen verwerkt zijn. In 2014 start de aanbesteding van dit project.

Voor de Planstudie A27/A12 (Ring Utrecht) hebben wij op verzoek van de minister van Infrastructuur en Milieu een advies gegeven over de extra inzet van € 15 mln. voor bovenwettelijke maatregelen. Dit advies hebben wij namens regionale partijen opgesteld en hebben we afgestemd met bewoners.

Verder hebben wij voortgang geboekt bij de projecten van Beter Benutten. We gaan de programmadoelstellingen ruimschoots halen.

Programma 6 Cultuur en samenleving

In onze opdracht heeft de Monumentenwacht Utrecht een Erfgoedmonitor van de rijksbeschermden, historische buitenplaatsen opgesteld. De monitor laat voor elke buitenplaats de staat van onderhoud en de restauratiebehoefte zien. Mede op basis van deze monitor hebben wij zeven projecten op historische buitenplaatsen geselecteerd voor subsidie uit het fonds Erfgoedparels.

Via het programma Cultuur Onderneemt zijn wij begonnen een instrumentarium te ontwikkelen om de culturele instellingen te helpen bij hun ontwikkeling richting ondernemende organisaties.

Van 11 april tot en met 21 september werd de Vrede van Utrecht in de stad en regio Utrecht gevierd met gevarieerde en omvangrijke manifestaties. Het was een geslaagd programma, van de feestelijke opening vanaf het dak van de A2 via het regionale programma in onder andere De Bilt, Amersfoort en Woerden tot de afsluiting met Festival de Basis.

Tijdens het European Youth Olympic Festival (EYOF) hebben 2.300 sporters uit 49 Europese landen zes dagen lang mogen schitteren. Rond de 60.000 bezoekers hebben de sportprestaties bewonderd.

Ook hebben wij de nota 'Een nieuwe aanpak in bibliotheekbeleid' vastgesteld. Met ingang van 2014 is dit nieuwe beleid van kracht. De nieuwe aanpak is tot stand gekomen in overleg met gemeenten, bibliotheken en de provinciale serviceorganisatie BiSC. Het gaat om een wijziging in het sturingsmodel, met als kernwoorden: maatwerk, innovatie, nieuwe samenwerkingsvormen en ondernemerschap.

Programma 7 Jeugdzorg

2013 heeft voor het programma Jeugdzorg in het teken gestaan van de voorbereiding op de transitie per 1 januari 2015 van de jeugdzorgtaken naar gemeenten. Centraal stond de uitvoering van de wettelijke taken en de ondersteuning van gemeenten in het transitieproces.

Eén resultaat springt eruit: de experimenteerregeling. Dat is de regeling waarbij de gemeenten met € 3 mln. uit de doeluitkering konden experimenteren met het opdrachtgeverschap van jeugdzorg in de tweede lijn. Dat heeft geresulteerd in twintig experimenten. De regeling is tot stand gekomen in een unieke samenwerking tussen gemeenten/regio's, aanbieders van Jeugd en Opvoedhulp, Bureau Jeugdzorg Utrecht en de provincie.

Onze ondersteuning van het transitieproces heeft geresulteerd in een gezamenlijke transitieagenda. Die agenda is bekrachtigd op de succesvolle conferentie van 4 april, waarin alle partijen een routeplan naar het overdrachtsmoment hebben onderschreven. Verder zijn met onze steun de Regionale Transitie Arrangementen tot stand gekomen.

In april 2013 was de wachtlijst kleiner dan ooit: er wachtten toen maar vijf cliënten langer dan negen weken op passende zorg. Dat aantal was niet eerder zo laag.

Programma 8 Bestuur en middelen

We hebben het beleidsplan IBT 2014-2015 vastgesteld. Daarin staat waarop we de komende jaren de nadruk leggen rond toezicht. Hoe organiseren we bijvoorbeeld IBT binnen onze eigen organisatie? Hoe verhoudt deze rol zich tot de horizontale verantwoordingsfunctie van de lokale overheden en hoe zetten wij het bijbehorende instrumentarium in?

Verder hebben wij de bestuurlijke samenwerking met de Regio FoodValley versterkt. Ons doel is de ontwikkeling van FoodValley als kennisregio rond agrofood in Europa te stimuleren. Wij hebben bijgedragen aan de ontwikkeling van een heldere visie voor deze regio en deelgenomen aan enkele projecten.

Vanzelfsprekend hebben we de doelstellingen uit de Europastrategie 2012-2015 verder uitgevoerd. Daarbij stond het realiseren van onze Utrechtse doelstellingen met behulp van Europees beleid en Europese netwerken en financiering centraal.

Om de bestuurskracht in onze provincie te ondersteunen en te versterken, hebben wij bij twee gemeenten een bestuurskrachtmeting uitgevoerd.

2. Algemeen financieel verslag

2. Algemeen financieel verslag

Het Algemeen financieel verslag geeft op hoofdlijnen een beeld van de financiële resultaten en de financiële positie van de provincie Utrecht. Meer details over de cijfers vindt u op de programmabladen, de programmarekening en de balans. Als dat nodig is, verwijzen we naar de betreffende paragraaf.

2.1 Inleiding

De opzet van de jaarstukken 2013 volgt zo veel mogelijk de Programmabegroting 2013, maar kan hier en daar afwijken. De jaarrekening 2013 laat voor de inzet van reserves een overschot zien van € 3,2 mln. (in 2012 was er een overschot van € 28,7 mln.) Na mutaties in de reserves resteert een positief (netto)resultaat van € 3,9 mln. (in 2012 was dat € 8,4 mln.). In tabel 2.1 staan lasten positief weergegeven en baten met een minteken. *Een positief saldo betekent dus een tekort en een negatief saldo een overschot.*

Saldo rekening	Rekening 2012	Primitieve begroting	Begroting na wijz.	Rekening 2013	Verschil
A Saldo programma's inclusief overhead	140.914	184.096	178.866	160.140	-18.726
B Algemene dekkingsmiddelen	-171.082	-165.822	-163.024	-163.444	-420
C Stelposten	1.456	6.418	1.314	106	-1.208
D Saldo rekening bruto (= A + B + C)	-28.712	24.692	17.156	-3.198	-20.354
E Mutaties reserves	20.352	-30.896	-16.128	-654	15.454
F Saldo rekening netto (= D + E)	-8.359	-6.204	1.028	-3.852	-4.880

Tabel 2.1: jaarrekeningresultaat 2013

2.2 Voorzichtig herstel van de Nederlandse economie in 2013

Het jaar 2013 werd gekenmerkt door economische krimp, oplopende werkloosheid, hoge inflatie en een overheidstekort dat dankzij een incidentele meevaller van het rijk (opbrengst telecomveiling) in de buurt van de Europese norm van 3% is gebleven. Maar economisch herstel zet voorzichtig in. De Nederlandse economie klimt in het kielzog van het eurogebied langzaam uit het dal, met een groei van ¾ procent in 2014 en 1¼ procent in 2015.

De rijksoverheid wil net als andere Europese overheden haar financiële situatie onder andere verbeteren door de begrotingsregels aan te scherpen. Dat doet ze bijvoorbeeld door het maximaal toegestane EMU-tekort van 3% te handhaven. In dat kader hebben de rijksoverheden afgesproken dat er ook afspraken komen met de decentrale overheden om de normen van het Stabiliteits- en Groeipact te respecteren. Nederland heeft die regels vastgelegd in de Wet houdbare overheidsfinanciën (Wet HOF). Het totale EMU-saldo van Nederland komt uit op 3,1% in 2013 en 3,3% in 2014.

De economische krimp heeft ook zijn weerslag gehad op de financiën van de provincie Utrecht, onder meer in de vorm van lagere opbrengsten van opcenten op de motorrijtuigenbelasting (MRB). Desondanks zijn wij erin geslaagd 2013 met een positief rekeningresultaat van € 3,9 mln. af te sluiten. Bij de Najaarsrapportage 2013 gingen wij nog uit van een klein overschot van € 0,3 mln. (€ 1 mln. begrotingstekort plus een verwacht voordeel uit verwachte vrijvallende stelposten van € 1,3 mln.).

2.3 Analyse van het resultaat

In de paragrafen 2.3.1 tot en met 2.3.3 analyseren we het resultaat op de programma's (A), de algemene dekkingsmiddelen en stelposten (B en C) en de mutaties in de reserves (E). De categorieën (letters) corresponderen met de letters in tabel 2.1.

Allereerst lichten wij in tabel 2.2 de samenstelling van het nettoresultaat toe (F). Dat is het resultaat na alle stortingen in en onttrekkingen aan de reserves. Hierin hebben wij ook alle besluiten verwerkt die voortvloeien uit de Nota Reserves en Voorzieningen die PS in februari 2014 hebben vastgesteld.

Analyse rekeningresultaat 2013 ten opzichte van Begroting na wijziging	x €1.000
1. Saldo rekeningresultaat begroting na wijziging	1.028
2. Voordeel op de algemene dekkingsmiddelen	-1.628
3. Lagere onttrekking uit de reserve bedrijfsvoering	294
4. Vrijval van de reserve Treasury conform Nota Reserves & Voorzieningen	-1.900
5. Netto resultaat op de acht beleidsprogramma's	-1.646
Totaal:	-3.852

Tabel 2.2: samenstelling van het nettoresultaat

2.3.1 Resultaat op de programma's (A)

Tabel 2.3 laat zien dat het resultaat op de programma's (voor mutaties in de reserves) € 18,7 mln. bedraagt.

Saldi programma's incl. overhead (excl. reserves)	Primitieve begroting	Begroting na wijz.	Rekening 2013	Vershil
1 RO, wonen en binnenstedelijke ontw.	15.432	12.944	15.836	2.892
2 Landelijk gebied	23.719	33.334	22.922	-10.412
3 Bodem, water en milieu	20.397	19.478	16.999	-2.479
4 Economische zaken en recreatie	7.385	9.958	9.537	-421
5 Mobiliteit	59.922	47.273	41.990	-5.283
6 Cultuur en samenleving	25.980	27.404	24.622	-2.782
7 Jeugdzorg	7.282	8.061	7.113	-948
8 Bestuur en middelen	23.979	20.414	21.120	706
Totaal programma's incl. overhead	184.096	178.866	160.139	-18.727

Tabel 2.3: saldi programma's voor mutaties in reserves

Het resultaat op de programma's laat in 2013 een gevarieerd beeld zien. We hebben de meeste programma's met een positief resultaat (voor mutaties in reserves) afgesloten, met uitzondering van programma 1 RO, wonen en binnenstedelijke ontwikkeling en programma 8 Bestuur en middelen. In hoofdstuk 3 Programma's van deze jaarrekening vindt u per programma een overzicht van de samenstelling van het programmaresultaat. Hierna lichten we de grootste afwijkingen (in programma 2 en programma 5) nader toe.

Programma 2 Landelijk gebied (resultaat voor reserves €10,4 mln. voordelig)

De afwijking komt vooral door een kasritmeverschil dat we verrekenen met de Reserve Landelijk Gebied. De uitgaven zijn later op gang gekomen, vooral door de vertraagde afspraken met het Rijk (Natuurpact, Bestuursvereenkomst Grond) en de zogenaamde Manifestpartijen.

Programma 5 Mobiliteit (resultaat voor reserves €5,3 mln. voordelig)

Dit resultaat heeft vooral te maken met de doorbelasting van de aankoopkosten voor de gronden voor het Stationsgebied Driebergen-Zeist aan de gemeente Utrechtse Heuvelrug. Deze baten waren niet begroot. Hiertegenover staat een lagere onttrekking uit de reserve Projecten.

Tegenover de (positieve) resultaten op de programma's staan vaak lagere onttrekkingen uit of stortingen in de reserves (zie 2.3.3.) Meer over de overige verschillen binnen dit programma leest u in hoofdstuk 3 Programma's. Op grond van de Budget- en afrekenregels (BAR) vallen overschotten op structurele budgetten automatisch vrij ten gunste van het rekeningresultaat. Bij de bestemming van het jaarresultaat stellen we voor om voor twee onderwerpen

hiervan af te wijken. Voor overschotten op incidentele budgetten kunnen overboekingsvoorstellen naar een volgend jaar worden ingediend. Meer daarover leest u in het statenvoorstel bij deze jaarrekening.

2.3.2 Algemene dekkingsmiddelen en stelposten (B en C)

Algemene dekkingsmiddelen en stelposten	Rekening 2012	Primitieve begroting	Begroting na wijz.	Rekening 2013	Vershil
Treasuryactiviteiten	-7.244	-4.050	-4.050	-4.225	-175
Dividenden	-101	-100	-130	-129	1
a. Treasuryresultaat	-7.345	-4.150	-4.180	-4.354	-174
Uitkering Provinciefonds	-54.934	-54.172	-52.144	-52.944	-800
Opcenten motorrijtuigenbelasting	-107.596	-107.300	-106.000	-103.860	2.140
Renteopbrengst van investeringen	-200	-200	-200	-200	0
Overige baten	-1.007	0	-500	-2.086	-1.586
b. Overige dekkingsmiddelen	-163.737	-161.672	-158.844	-159.090	-246
c. Algemene dekkingsmiddelen (a+b)	-171.082	-165.822	-163.024	-163.444	-420
Onvoorzien	0	400	231	0	-231
Intensivering coalitieprogramma	0	4.982	0	0	0
Ombuigingen coalitieprogramma	0	-1.483	0	0	0
Bedrijfsvoeringsreserve	1.456	400	400	106	-294
Loon- en prijscompensatie	0	2.119	683	0	-683
d. Stelposten	1.456	6.418	1.314	106	-1.208
e. Alg.dekk.midd. en stelposten (c+d)	-169.626	-159.404	-161.710	-163.338	-1.628

Tabel 2.4: algemene dekkingsmiddelen en stelposten

Algemeen

Het resultaat op de algemene dekkingsmiddelen en stelposten is € 1,6 mln. positief. Dat komt vooral door een meevaller op de btw van de BOR die wij in rekening mogen brengen bij het BOR-fonds (opgenomen onder de overige baten). Daarnaast is er een forse tegenvaller in de opbrengst van de opcenten op de MRB van € 2,1 mln. Hier staat een hogere opbrengst uit het Provinciefonds tegenover (€ 0,8 mln.) en een vrijval van niet-benutte stelposten (€ 1,2 mln.).

Treasuryresultaat

Het resultaat van € 4,2 miljoen heeft de oorspronkelijke verwachting van 4,1 miljoen (zoals bijgesteld in de Voorjaarsnota 2013) licht overtroffen met € 0,18 miljoen. Dat komt doordat we over de hele linie iets meer opbrengsten en iets minder kosten hadden dan begroot.

Uitkering Provinciefonds

De algemene uitkering uit het Provinciefonds was volgens de decembercirculaire 2013 € 52,9 mln. De stijging van € 0,8 mln. ten opzichte van de meicirculaire komt door een positieve bijstelling van het accres als gevolg van hogere verwachte rijksuitgaven in 2013. De definitieve bepaling van de uitkering 2013 volgt in de meicirculaire 2014.

Opcenten op de MRB

De werkelijke opbrengst van opcenten op de MRB is € 2,1 mln. lager dan geraamd bij de Najaarsrapportage. Dat staat in de eindejaarsopgave van de Belastingdienst. De inkomsten over de laatste maanden van 2013 zijn daarmee aanzienlijk lager uitgevallen dan verwacht, net als bij de meeste andere provincies. Het aantal volledig belaste motorrijtuigen is in de loop van 2013 namelijk sterker gedaald dan verwacht. Dat komt onder andere doordat burgers en leasemaatschappijen steeds vaker overstappen naar zeer zuinige motorrijtuigen (waarvoor in 2013 nog een vrijstelling van MRB gold), een toename van het aantal schorsingen (je kunt een schorsing aanvragen voor een motorrijtuig dat langer dan drie maanden niet wordt gebruikt) en een sterke daling in de verkoop van nieuwe motorrijtuigen.

Overige baten

Het voordelige resultaat op de overige baten van € 1,6 mln. is het gevolg van:

- een meevaller van € 2,5 mln. op de te declareren btw bij het BOR-fonds (begroot € 0,5 mln., werkelijk € 3 mln.). Van het bedrag van € 2,5 mln. wordt bij de bestemming van het jaarrekeningresultaat voorgesteld om conform afspraken € 0,99 mln. te storten in de reserve Grote Wegenwerken (GWW). Het restant van € 1,5 mln. valt vrij in het rekeningresultaat 2013;
- een tegenvaller van € 0,9 mln. vanwege een naheffing van de Belastingdienst vanwege de btw-controle over de afgelopen jaren.

Bedrijfsvoeringreserve

In werkelijkheid was er € 106.000 nodig uit de reserve Bedrijfsvoering (geraamd: € 400.000).

2.3.3 Mutaties in de reserves (E)

Per saldo hebben we in 2013 € 15,5 mln. minder onttrokken dan aanvankelijk begroot (2012: € 48,4 mln.). De reserves zijn eind 2013 met € 7,7 mln. toegenomen ten opzichte van eind 2012.

Stortingen in/onttrekkingen uit reserves	Rekening 2012	Primitieve begroting	Begroting na wijz.	Rekening 2013	Vershil
Mutaties in programmareserves	40.767	-30.269	15.358	32.439	17.081
Mutaties in reserves t.l.v. alg. middelen	-20.415	-627	-31.486	-33.093	-1.607
Totaal programma's	20.352	-30.896	-16.128	-654	15.474

Tabel 2.5: stortingen in/onttrekkingen uit reserves

De lagere onttrekking van 15,5 mln. komt voor een groot deel doordat we € 10 mln. minder aan de reserve Landelijk gebied hebben onttrokken vanwege lagere uitgaven op het programma Landelijk Gebied (zie ook 2.3.1). Meer over de mutaties in de reserves leest u in de toelichting op de verschillenanalyse in hoofdstuk 3.

Na mutaties in reserves is het resultaat op de programma's als volgt:

Saldi programma's incl. overhead (incl. reserves)	Primitieve begroting	Begroting na wijz.	Rekening 2013	Vershil
1 RO, wonen en binnenstedelijke ontw.	5.996	14.783	14.322	-461
2 Landelijk gebied	17.971	23.418	23.000	-418
3 Bodem, water en milieu	17.483	15.750	15.055	-695
4 Economische zaken en recreatie	6.904	9.234	9.420	186
5 Mobiliteit	49.776	80.586	79.432	-1.154
6 Cultuur en samenleving	23.132	26.600	26.217	-383
7 Jeugdzorg	11.672	5.815	5.575	-240
8 Bestuur en middelen	20.893	18.038	19.557	1.518
Totaal programma's incl. overhead en reserves	153.827	194.224	192.578	-1.646

Tabel 2.6: saldi programma's na mutaties in reserves

De programma's 4 Economische zaken en recreatie en 8 Bestuur en middelen laten een tekort zien van respectievelijk € 0,2 mln. en € 1,5 mln. Het tekort op programma 8 Bestuur en middelen wordt voornamelijk veroorzaakt door de extra toevoeging van € 0,9 mln. aan de voorziening pensioenen GS (PS-besluit 3 februari 2014 Nota Reserves en Voorzieningen).

2.4 De balans

Tabel 2.7 laat de balanspositie van de provincie Utrecht per eind december 2013 en in vergelijking met het vorige boekjaar zien. In 2013 is het financieringsoverschot toegenomen met € 33,8 mln. Het financieringsoverschot geeft inzicht in het deel van de vlottende activa dat met lang vermogen is gefinancierd.

Tabel 2.7: analyse van de vermogenspositie van de provincie Utrecht

	31 dec. 2013	31 dec. 2012	Vershil
Eigen Vermogen:			
Algemene reserve	49.085	71.318	-22.233
Bestemmingsreserve	389.917	359.978	29.939
Saldo Programmarekening	3.852	8.359	-4.507
	442.854	439.656	3.198
Voorzieningen	41.422	38.938	2.485
Langlopende schulden	7.500	7.500	0
Totaal vaste passiva	491.776	486.093	5.683
Af: Vaste activa:			
Immateriële vaste activa	0	0	0
Materiele vaste activa	142.723	116.170	26.553
Financiële vaste activa	121.290	176.004	-54.714
	264.013	292.174	-28.160
Saldo = Financieringsoverschot	227.763	193.920	33.843
Aangewend voor:			
Vlottende activa:			
Gronden niet in exploitatie	19.316	56.448	-37.132
Uitzettingen < dan 1 jaar	327.076	55.202	271.874
Overlopende activa	50.363	45.899	4.465
Liquide middelen	6.482	280.724	-274.243
	403.237	438.273	-35.037
Af: Vlottende passiva:			
Netto vlottende schulden < 1 jaar	10.649	17.123	-6.474
Overige overlopende passiva	40.204	101.473	-61.268
Vorschotten specifieke uitkeringen	124.621	125.758	-1.137
	175.474	244.353	-68.880
	227.763	193.920	33.843

3. Programma's

Programmanummer	Programma	Portefeuillehouder:
1	Ruimtelijke ontwikkeling, wonen en binnenstedelijke ontwikkeling	Dhr. drs. R.W. Krol Dhr. drs. R.E. de Vries

Wat wilden we bereiken?

Met dit programma streven wij naar een levenskrachtige en aantrekkelijke provincie, met voldoende en passend woningaanbod. Hiermee willen we bijdragen aan een vitale Randstad waarin de steeds verrassende ruimtelijke kwaliteit van stad en ommeland duurzaam wordt versterkt. Deze doelstelling is gebaseerd op onze ambities in het Coalitieakkoord 2011-2015. Deze hebben wij vertaald in de Strategische Agenda en beleidsmatig verankerd in de [Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie \(PRS\)](#) en de [Kadernota Wonen en Binnenstedelijke Ontwikkeling](#).

De provincie Utrecht heeft een uitstekende uitgangspositie. Mensen wonen, werken, recreëren en studeren hier graag, wat resulteert in een hoge verstedelijkingsdruk. Dit blijft alleen een sterke regio als het vestigingsklimaat voor mensen en bedrijven aangenaam is. Daarom willen wij de ruimte evenwichtig en samenhangend ontwikkelen en het woningaanbod zoveel mogelijk laten aansluiten op de vraag. Het grootste deel van de verstedelijkingsdruk willen wij binnenstedelijk opvangen, en de groen-blauwe kwaliteiten gaan wij borgen. Een goede bereikbaarheid is voor het behoud van onze sterke positie van belang.

In 2013 gaan we, op basis van een vastgesteld en breed gedragen Ruimtelijke Structuurvisie, steeds weer een scherpe afweging maken rond concrete nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen. Daarbij zoeken we een optimale mix voor mens, milieu en middelen. De realisatie van het ruimtelijk beleid krijgt in 2013 een voortvarende start via het Ruimtelijk Actieprogramma dat het beleid operationeel maakt. En met het Integraal Gebiedsontwikkelingsprogramma zorgen wij voor een gebundelde inzet van provinciale bestuurskracht en middelen. Daarbij zoeken wij nadrukkelijk de verbinding met medeoverheden, maatschappelijke organisaties en marktpartijen. Want alleen op die wijze kan onze regio de kansen benutten die zich voordoen.

In de kadernota Wonen en Binnenstedelijke ontwikkeling hebben wij aangegeven welke 3 ambities wij actief in tussen 2012 en 2015 gaan oppakken: betere afstemming van vraag en aanbod, efficiënt ruimtegebruik en toekomstbestendige en duurzame binnenstedelijke kwaliteit. Daarbij zetten wij in op activiteiten waarbij de provincie het verschil kan maken. In 2013 zullen wij op regionale schaal afspraken maken op het gebied van woningbouw en de aanpak van kantorenleegstand. We werken aan het vernieuwen van het financiële instrumentarium, gericht op effectiviteit en op maatwerk. Daarnaast maken we een start met kennisoverdracht en geven we inhoud aan onze verbindende en aanjagersrol op de woningbouwlocaties die aansluiten bij onze ambities.

Relatie programma met de Strategische agenda

Krachtige steden en dorpen is een van de vier ontwikkelopgaven van de provincie. Ze zijn van essentieel belang voor het woon-, werk- leefklimaat in de provincie en creëren draagvlak voor een sterk OV-systeem en culturele en recreatieve voorzieningen. Ongebreidelde verstedelijking door veel nieuwe uitleglocaties is in onze provincie echter om meerdere redenen ongewenst. Zo gaat het ten koste van de andere kernkwaliteiten zoals bereikbaarheid en vooral ook van de landschappelijke kwaliteit van het landelijk gebied, die de provincie Utrecht juist zo'n aantrekkelijke regio maken. De ontwikkelopgave krachtige dorpen en steden houdt dan ook in dat de ontwikkeling van wonen vooral in het bestaande stedelijke (of bebouwde) gebied plaatsvindt. Bestaande bedrijventerreinen moeten aantrekkelijk en duurzaam worden door herstructurering. Ontwikkeling van nieuwe bedrijventerreinen kan beperkt blijven en moet op regionaal niveau afgestemd zijn. Vermindering van het aanbod van kantoren is noodzakelijk.

Wat hebben wij daarvoor in 2013 gedaan?

Ruimtelijke Ontwikkeling

Gebiedsagenda Utrecht / NV-Utrecht / BO MIRT

Op 13 november 2013 is in het jaarlijkse Bestuurlijk Overleg over het Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport (BO MIRT) door het Rijk en regionale overheden onder andere ingestemd met de Gebiedsagenda Noord-Holland, Utrecht, Flevoland. Deze hebben wij in 2013 samen met het Rijk en regio-partners (de NV-Utrecht partners) opgesteld op basis van bestaand beleid en bestaat uit de gezamenlijke integrale visie op de Noordvleugel van de Randstad en opgaven die een gezamenlijke aanpak vereisen. Hiermee is een nieuwe basis gelegd voor het BO MIRT voor de komende jaren.

In april 2013 heeft het Rijk de ontwerp-structuurvisie over de schaa sprong Almere uitgebracht. De NV-Utrecht heeft hier met een positieve zienswijze op gereageerd omdat deze visie invulling geeft aan de afgesproken lijn om een deel van de verstedelijkingsdruk op het NV-Utrecht gebied in Almere op te vangen. In november is hierover een bestuursovereenkomst ondertekend tussen het Rijk en de regionale partners waaronder de provincie Utrecht.

Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie 2013-2028

Op 4 februari 2013 zijn de Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie 2013-2028 (PRS) en de Provinciale Ruimtelijke Verordening 2013 (PRV) vastgesteld. De PRS geeft aan wat we de komende jaren samen met onze partners

willen bereiken op het gebied van de ruimtelijke ordening. De PRV zorgt voor doorwerking van de PRS naar de gemeenten en bevat de regels waar zij zich bij het maken van bestemmingsplannen aan moeten houden. Op 15 oktober hebben wij de Ontwerp partiële herziening PRS en PRV vastgesteld en ter inzage gelegd. In 2014 worden de definitieve versies vastgesteld. Aanpassingen zijn opgenomen voor onder andere in de PRS/PRV al aangekondigde wijzigingen, enkele technische reparaties, een motie-uitwerking en enkele aanpassingen vanwege voortschrijdend inzicht. Zo wordt de rode contour in Utrecht aangepast om het Nationaal Kinderoncologisch Centrum (PMC) mogelijk te maken. Ook wordt de windenergielocatie bij Vianen mogelijk gemaakt, zijn een aantal EHS-begrenzings aangepast en is een artikel in de PRV opgenomen om experimenteer ruimte voor duurzame energie mogelijk te maken.

Ruimtelijk Actieprogramma 2012-2015 (RAP.2)

Het RAP.2 geeft mede uitvoering aan de PRS. Via 16 projecten zijn enkele ruimtelijke thema's uit de PRS uitgediept die extra aandacht vroegen. Door hierbij direct ook concrete, actuele casussen in mee te nemen, worden beleid én praktijk in hun samenhang vorm en inhoud gegeven.

Het gaat onder meer om de inpassing van duurzame energie, bodemdaling, kernrandzones, kantorenmarkt, innovatieve stallen en de doorwerking van het ruimtelijk beleid. In 2013 is intensief aan deze projecten gewerkt. In oktober hebben wij de 1e voortgangsrapportage vastgesteld. Het verdiepte inzicht leidt tot:

1. een meer heldere doorwerking in provinciaal en regionaal ruimtelijk beleid;
2. aandachtspunten voor de 4-jaarlijkse PRS-herijking;
3. meer scherpte bij integrale gebiedsontwikkeling op het bereiken van samenhangende provinciale doelen.

De leegstand van kantoren wordt via twee sporen aangepakt: het regulerende spoor (inzet van ruimtelijk instrumentarium) en het faciliterende spoor (stimuleren van herontwikkeling/transformatie van leegstaande kantoren). Op het Eiland van Schalkwijk wordt ruimte gegeven voor uitnodigingsplanologie. Om de samenwerking tussen publieke partijen te bekrachtigen is in juli een samenwerkingsovereenkomst getekend. In december hebben betrokken private partijen en publieke partijen de gebiedsovereenkomst Blokhoven ondertekend met als doel om deze polder levenskrachtig te houden.

In september was de Dag van de Ruimtelijke Kwaliteit waar bestuurders, ambtenaren, adviseurs, landbouw-architecten en andere professionals met elkaar in gesprek zijn gegaan over hoe zij ruimtelijke kwaliteit in praktijk (denken te) brengen. De conclusies worden in het vervolg van de RAP-projecten betrokken. Ook is het gebruik van de Kwaliteitsgids Utrechtse Landschappen gestimuleerd. Inmiddels zijn hiervan bijna 10.000 exemplaren verspreid. Ook is een Voorbeeldenboek opgesteld, hiermee krijgen gemeenten concrete handvatten aangereikt hoe de Kernkwaliteiten in ruimtelijke plannen verwerkt kunnen worden.

Integraal Gebiedsontwikkelingsprogramma 2012-2028 (IGP)

Met het IGP streven we een gebundelde inzet van middelen (financiën, bestuurskracht, kennis) na om gebiedsontwikkelingsprojecten te realiseren waarin meerdere beleidsdoelen bij elkaar komen. In het IGP zijn bij de besluitvorming in 2012 een aantal projecten benoemd die IGP-waardig zijn waaronder Utrecht- Oost, A12-zone, Stationsgebied Driebergen-Zeist en Hart van de Heuvelrug (zie het projectblad Uitvoering Hart van de Heuvelrug). In oktober 2013 hebben wij de 1e voortgangsrapportage vastgesteld waaruit duidelijk blijkt dat het IGP zeer waardevol is bij het leggen van verbindingen tussen de grote provinciale beleidsdoelen in de gebiedsontwikkeling. In deze rapportage is geconcludeerd dat niet bij alle projecten het ontwikkelingstempo gelijk is, maar dat wel alle 9 projecten IGP-waardig zijn. Ook is een nieuw IGP-project opgenomen: ontwikkelingsgebieden in focusgemeenten voor binnenstedelijke ontwikkeling.

Bij de A12-zone hebben de publieke Stuurgroep en private Initiatiefgroep in 2013 samen gewerkt aan een handelingsperspectief met als doel meer duidelijkheid te bieden over welk type investeringsinitiatieven gewenst zijn en op welke publieke medewerking gerekend mag worden in de fase van actief rentmeesterschap. De Stuurgroep en de Initiatiefgroep hebben in december 2013 ingestemd met dit document. Het wordt begin 2014 bij de afzonderlijke A12 Centraal partners aangeboden aan de dagelijks besturen en treedt daarna inwerking.

Bij Utrecht-oost/Science Park heeft de provincie in 2013 samen met andere partijen het initiatief genomen tot de organisatie van een rondetafelbijeenkomst. In het gebied is veel dynamiek met forse investeringen. Het is belangrijk deze op elkaar af te stemmen. De bijeenkomst, met veel vertegenwoordigers uit het gebied, was een eerste stap op weg naar een nieuwe manier van samenwerken gericht op het ten volle benutten van de potentie van het gebied.

Veranderde werkwijze: Ruimtelijke Agenda Gemeenten en doorwerking PRS/PRV gemeenten

In het traject van de Ruimtelijke Agenda Gemeenten (RAG) is intensief met gemeenten samengewerkt aan de realisatie van belangen en ambities. Deze worden als ontwikkelopgaven vastgelegd in dynamische ruimtelijke agenda's en vervolgens in partnerschap uitgevoerd. Nadat met enkele pilotgemeenten een nieuwe werkwijze was verkend, is deze in 2013 met andere gemeenten verder doorontwikkeld. Inmiddels liggen er ook een tweetal bestuurlijk ondertekende agenda's, verkeren er twee in de eindfase, zijn er twee in voorbereiding (waarvan één gebiedsgericht met vier gemeenten) en wordt bij twee gemeenten gewerkt aan een herijking. De meeste ontwikkelopgaven zijn nog in uitvoering, maar de eerste resultaten werden zichtbaar. Voortgang in de uitvoering van de agenda's vormde steeds meer de hoofdcomponent in het regulier overleg met betreffende gemeenten en dient als basisinformatie bij bestuurlijk overleg en GS-werkbezoeken.

De inzet bij de ruimtelijke agenda's gaat gepaard met een verminderde beoordeling van gemeentelijke ruimtelijke plannen. De focus ligt daarbij op de (grotere) plannen met meer prominente provinciale belangen (landelijk

gebied, structuurvisies). Afwegingen op lokaal (perceel)niveau laten wij in principe over aan de gemeente. In het verlengde hiervan is breed naar gemeenten uitgedragen, dat wij ervan uitgaan dat zij de nieuwe PRV zelfstandig kunnen toepassen. Wel zijn - als extra service - enkele bijeenkomsten voor gemeenten georganiseerd, waarbij enkele onderdelen nader zijn toegelicht. Planinitiatieven, die toch strijdig waren met de PRV, zijn zo mogelijk via vroegtijdig overleg bijgesteld. In een aantal situaties is daarbij geen overeenstemming bereikt: tegen 12 ontwerpplannen zijn dan ook zienswijzen ingediend en bij één vastgesteld plan is een proactieve aanwijzing gegeven.

In 2013 waren vier inpassingsplannen in procedure c.q. voorbereiding. Voor de Grebbelinie zijn de betrokken gemeenteraden geïnformeerd en akkoord gegaan. Voor landgoed Prattenburg heeft op basis van een voorontwerp inspraak plaatsgevonden. De inpassingsplannen Ruimte voor de Lek en Rijsbruggerwegtracé zijn begin 2013 onherroepelijk geworden.

Uitvoeringsprogramma WBO (uitvoering Kadernota Wonen en Binnenstedelijke Ontwikkeling)

Stimuleren op project/gebiedsniveau

Gebiedsaanpak

We hebben onze ondersteunende en aanjagende rol gericht op de ontwikkeling van binnenstedelijke gebieden waar een relatie ligt met wonen en onze focus gericht op vijf gemeenten met een relatief belangrijke binnenstedelijke woonopgave: Wijk bij Duurstede, Veenendaal, Nieuwegein, Houten en Woerden. Binnen deze gemeenten richten we ons op in totaal 15 gebieden. Voorbeelden van deze gebiedsaanpak is ondersteuning bij de herontwikkeling van het centrumgebied Brouwerspoort in Veenendaal (onder andere door afgifte van een garantstelling) en transformatie van de locatie 'Centrum Schil' naar een woongebied met gemengde functies in Wijk bij Duurstede. Ook leveren we procesondersteuning bij de organische ontwikkeling van de gebieden Snellerpoort in Woerden, De Slinger in Houten en het Stationskwartier in Veenendaal. Met de gemeenten Utrecht en Amersfoort hebben we verkend in welke binnenstedelijke gebieden gezamenlijke doelen kunnen worden gerealiseerd. In 2014 verwachten we de samenwerking in deze gekozen gebieden te verankeren en concreet in uitvoering te brengen.

Versnellingen van projecten

We hebben ook ondersteuning geboden aan 7 gestagneerde projecten die een zetje nodig hadden om in uitvoering te komen. Bij de meeste projecten, zoals het project Westerheul in De Ronde Venen, ging het om financiële ondersteuning om het project te kunnen faseren en daardoor in beweging te krijgen.

Ondersteuning gericht op specifieke doelen (thema's)

We hebben procesondersteuning geboden aan projecten die gericht zijn op een specifiek doel uit de Kadernota. Zo zijn we betrokken bij 14 situaties waar oplossingen gezocht worden voor transformatie van leegstaand vastgoed (voornamelijk kantoren). We helpen initiatiefnemers door het gezamenlijk opstarten en financieren van een gebouwscan. Met deze scan worden kansen, kosten en baten in beeld gebracht en ontstaat inzicht in de wijze waarop het gebouw kan worden getransformeerd. Op grond hiervan is bijvoorbeeld De Brinkwal in Nieuwegein succesvol door de corporatie Jutphaas getransformeerd tot 25 grondgebonden twee-kamer loftwoningen. In een aantal situaties wordt de transformatie van leegstand op gebiedsniveau ondersteund, zoals in de Planetenbaan in Stichtse Vecht. Een ander thema dat specifiek wordt ondersteund is 'nieuwe vormen van opdrachtgeverschap', waaronder collectief particulier opdrachtgeverschap. In 2013 zijn we in totaal bij 24 activiteiten betrokken. We leveren onder andere advies aan initiatiefgroepen en gemeenten en bieden financiële ondersteuning in bijvoorbeeld Wijk bij Duurstede door middel van een plankostenfonds. Daarnaast koppelden we de initiatieven die gericht zijn op milieudoelen door 'uitplaatsing hinderlijke bedrijven' met hulp van een fonds, aan doelen om woningbouw te realiseren. Er zijn 13 potentiële situaties verkend of mogelijke uitplaatsing haalbaar is, waardoor ruimte ontstaat voor woningbouw. Voorbeeld hiervan is de uitplaatsing van een pompstation in Wijk bij Duurstede.

Regionale woningmarktafstemming

Bij 'Afstemming tussen gemeenten over vraag en aanbod met betrekking tot de woningmarkt' hebben we gekozen voor een aanpak via pilots, één in Amersfoort en één in Foodvalley. In 2013 waren beide pilots in uitvoering. Het resultaat tot nu toe is dat gemeenten zich bewuster zijn van de (lokale) situatie en bezig zijn om plannen bij te stellen of te faseren. Voor de lange(re) termijn zien partijen een meerwaarde om op regionale of bovenlokale schaal samen te werken. Het is in provinciaal belang dat schaarse ruimte en gezamenlijke krachten bij toekomstige woningbouwopgaven worden gebundeld. De stimulerende en faciliterende rol vanuit de provincie wordt daarom vervolgd.

Kennisontwikkeling & kennisdeling

Kennisontwikkeling en kennisoverdracht is vanwege alle vernieuwingen binnen de woningmarktsector een belangrijk onderdeel van onze activiteiten. In 2013 hebben we praktijkkennis over organisch ontwikkelen overgedragen via onze netwerken, zoals het Platform Woningmarkt en het Bestuurlijk Versnellingsnetwerk. Ook is in drie pilots gewerkt aan een toolbox voor organisch ontwikkelen. Daarnaast hebben we een multidisciplinair expertise netwerk opgericht dat zich buigt over concrete financiële vraagstukken uit ons werkveld. Daarnaast is een proces gestart met twee pilotprojecten voor energie-notaloze-woningen bij corporaties. Dit om te laten zien dat het kan en te ondersteunen dat de markt verduurzaming van huurwoningen verder oppakt. Tot slot bedienen we ons werkveld in het beter zicht krijgen op vraag en aanbod in de woningmarkt. Daartoe hebben we in

samenspraak met partners een monitor vraag en aanbod ontwikkeld. Deze gegevens vormen samen met de gegevens over de 'plancapaciteit woningbouw' een bron van kennis op grond waarvan gemeenten en marktpartijen vraaggericht kunnen ontwikkelen.

Overig

De regeling Fonds Stedelijk Bouwen en Wonen is afgerond. Thans kan worden geconcludeerd dat 41 projecten van start zijn gegaan waarbinnen in totaal bijna 2.900 woningen worden gerealiseerd en dat daarnaast bij een groot aantal projecten een kwalitatieve impuls is gegeven. Van de 54 oorspronkelijk gehonoreerde projecten hebben er 13 geen doorgang gevonden of konden niet aan de gestelde voorwaarden voldoen.

Hart van de Heuvelrug

Voor toelichting over het project hart van de Heuvelrug en het afsprakenkader verwijzen we naar het projectblad.

Indicatoren voor provinciale prestaties

Naam	Omschrijving	2013 begroot	2013 werkelijk
Verslag Ruimtelijk Beleid	Tijdige voortgangsrapportage gebiedsontwikkeling en uitvoering PRS aan PS	2 ^e kwartaal	2 ^e kwartaal
Beperking Stedelijk Ruimtebeslag	Percentage van de woonvoorraad dat ligt in stadsgewest Utrecht en regio Amersfoort	75%	79% ^{*)}
Aantal ingediende zienswijzen WRO bij gemeenten	Aantal bestemmingsplannen waarbij de provincie een zienswijze heeft ingediend als % van het totaal aantal bestemmingsplannen	10%	5%
Woningbouw	Aantal gemeentelijke bouwplannen dat met het instrumentarium uit de Kadernota Binnenstedelijke Ontwikkeling en Wonen in de ontwikkeling verder is gebracht	20	22

**) De gegevens die het CBS publiceert over (veranderingen in) de woningvoorraad zijn vanaf 2012 op een andere manier opgesteld. Daarmee is vergelijking met voorafgaande jaren niet meer mogelijk. Volgens de oude werkwijze lag het percentage de laatste jaren rond 79%, volgens de nieuwe manier rond 82%. Het streefpercentage zal bij de eerstvolgende mogelijkheid hierop aangepast worden.*

Wat heeft het gekost?

	Rekening 2012	Primitieve begroting 2013	Begroting na wijziging 2013	Rekening 2013	Saldo
Materiele lasten	14.062	26.009	29.111	16.152	12.959
Personele lasten	4.430	2.594	4.344	4.801	-457
Centrale overhead	2.035	1.877	1.877	1.877	0
Totaal lasten	20.527	30.480	35.332	22.830	12.502
Baten	7.372	15.776	22.388	6.994	15.394
Saldo van dit programma	13.155	14.704	12.944	15.836	-2.892
Storting in reserves	12.311	1.403	13.313	15.663	-2.350
Onttrekking aan reserves	9.653	10.111	11.474	17.177	-5.703
Beslag op de algemene middelen	15.813	5.996	14.783	14.322	461

Verschillenanalyse		Bedragen x €1.000		
	Begroting na wijziging 2013	Rekening 2013	Saldo	
Lasten				
<i>Hart van de heuvelrug</i> Zie voor de toelichting het projectblad	15.925	4.076	11.849	
<i>Kadernota Wonen en Binnenstedelijke Ontwikkeling</i> Door langdurige besluitvormingsprocessen bij bouwprojecten zullen diverse projecten, waarvoor in 2013 financiële verplichtingen zijn aangegaan, pas in 2014 tot uitgaven leiden.	3.466	602	2.864	
<i>Integraal gebiedsprogramma</i> Conform de Najaarsrapportage is er € 2 mln. meer dan begroot uitgegeven ter dekking van de afschaffing van rentetoekening aan de provinciale voorfinanciering van HvdH. Deze extra kosten worden, conform het voorstel bij deze jaarrekening, verrekend met de reserve IGP.	80	2.071	-1.991	
<i>Fonds Stedelijk Bouwen en Wonen</i> Door een versnelde afronding van de projecten stedelijk bouwen en wonen is er meer uitgegeven dan begroot. De ruimte binnen de reserve projecten voor deze extra uitgaven is niet begroot, maar wel beschikbaar.	4.011	5.989	-1.978	
<i>Nieuw wonen Veenendaal</i> Afspraken over effectieve besteding van de middelen zijn eind 2013 vastgelegd, waardoor de daadwerkelijke uitgaven pas begin 2014 zullen plaatsvinden. De middelen blijven beschikbaar via de reserve projecten.	1.000	0	1.000	
<i>Zorgeloos wonen</i> De resterende 50% voor het project Zorgeloos Wonen te Zeist is dit jaar als last genomen zodat het project financieel kan worden afgesloten. De ruimte hiervoor in de reserve Stimuleringsfonds is niet begroot maar wel beschikbaar.	0	892	-892	
<i>Woningbouwproductie</i> Voor uitvoering van de projecten zijn we afhankelijk van declaraties van derden. Voor een deel van de geplande werkzaamheden (€ 0,4 mln.) zijn nog geen declaraties ontvangen. Het restant wordt veroorzaakt door vertraging van de woningbouwontwikkeling.	1.062	446	616	
<i>Investering Stedelijke Vernieuwing</i> Door stagnatie in de woningbouwsector is de voortgang van een aantal projecten vertraagd. De middelen blijven beschikbaar via de reserve aanvulling ISV.	1.403	803	600	
<i>Afwikkelingsverschillen voorgaande jaren</i> Meerdere opdrachten en subsidieverplichtingen van voorgaande jaren (voornamelijk oude regelingen) die in 2013 afgerond zijn, hebben een voordelig resultaat opgeleverd.	0	-114	114	
<i>Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie</i> Een deel van de kosten voor de Partiële herziening PRS/PRV en de Gebiedsagenda NH-U-Flev. drukt op 2014 drukt in plaats van op 2013, omdat het procedurele traject vraagt meer tijd dan vooraf was voorzien. Daarnaast zijn kosten voor externe projectondersteuning niet gemaakt, omdat dit met interne capaciteit kon worden opgevangen.	470	360	110	
<i>Collectief Particulier Opdrachtgeverschap</i> Doordat de kopersvraag op de woningmarkt door economische omstandigheden is achtergebleven en het proces om kopers te mobiliseren langer heeft geduurd, zijn er dit jaar minder subsidieaanvragen binnengekomen dan voorzien.	134	52	82	
Overige kleine verschillen	5.904	5.777	127	
Totaal lasten	33.455	20.953	12.502	

Verschillenanalyse		Bedragen x €1.000		
	Begroting na wijziging 2013	Rekening 2013	Saldo	
Baten				
<i>Hart van de heuvelrug</i> Zie voor de toelichting het projectblad	15.925	4.076	11.849	
<i>Fonds Stedelijk Bouwen en Wonen</i> Voor projecten die niet aan de gestelde subsidievoorwaarden konden voldoen, is de bevoorschotting teruggevorderd. Bij de Najaarsrapportage is per ongeluk niet de terugvordering over 2013 in de begroting opgenomen, maar de terugvordering over de gehele 2 ^e tranche. Hierdoor zijn de begrote baten te hoog geweest.	5.060	1.386	3.674	
<i>Knelpuntenpot Woningbouwstagnatie</i> Het teveel betaalde voorschot voor het project Centrumgebied Kanaleneiland is teruggevorderd.	0	89	-89	
Overige kleine verschillen	1.403	1.443	-40	
Totaal Baten	22.388	6.994	-15.394	
Centrale overhead	1.877	1.877	0	
TOTAAL	12.944	15.836	-2.892	

Naam reserve	Begroting 2013		Rekening 2013	
	Storting	Onttrekking	Storting	Onttrekking
Beheer knelpuntenpot woningbouwstagnatie	0	192	0	83
Beheer startersleningen	0	200	0	200
Reserve collectief particulier opdrachtgeverschap	0	134	0	52
Reserve projecten	9.350	6.079	6.850	14.564
Reserve IGP	0	0	4.850	0
Reserve stimuleringsfonds	0	0	0	892
Reserve aanvulling ISV	1.403	1.403	1.403	797
Wonen/binnenstedelijke ontwikkeling	2.560	3.466	2.560	590
Totaal	13.313	11.474	15.663	17.177

Voor inzicht in de standen van de reserves wordt verwezen naar de toelichting op de balans.

Toelichting

Stortingen

Reserve Projecten (Fonds Stedelijk Bouwen en Wonen)

Voor het Fonds stedelijk bouwen en wonen is bij de Najaarsrapportage een opbrengst geraamd van € 5,06 mln. Hiervan zou € 2,5 mln. in de reserve projecten worden gestort en € 2,56 mln. in de reserve Wonen/binnenstedelijke ontwikkeling. De geraamde opbrengst (en dus ook de stortingen in de reserves) is te hoog geweest, omdat per ongeluk niet de terugvordering over 2013 in de begroting is opgenomen, maar de terugvordering over de gehele 2^e tranche.

Zie ook de toelichting onder de verschillenanalyse (baten) van dit programma.

Reserve IGP

Integraal gebiedsprogramma heeft altijd onderdeel uitgemaakt van de projectreserve. Bij de Nota reserves en voorzieningen 2013 (vaststelling PS 3 februari 2014) is echter besloten hiervoor een aparte reserve in te stellen en de financiële consequenties van de nota te verwerken in de jaarrekening 2013. Het saldo dat voor IGP in de reserve projecten zat (€ 4,85 mln.) is overgeheveld naar de Reserve IGP.

Onttrekkingen

Beheer Knelpuntenpot woningbouwstagnatie

De niet geraamde baten zijn in mindering gebracht op de onttrekking aan de reserve. Zie voor een toelichting onder de verschillenanalyse van dit programma.

Reserve collectief particulier opdrachtgeverschap

Zie voor een toelichting onder de verschillenanalyse van dit programma.

Reserve projecten

Betreft de onttrekking voor:	Geraamd	Werkelijk
IGP	€ 0	€ 6.850.000
Gemeentelijke beeldkwaliteitsplannen.	€ 0	€ 105.000
Nieuw wonen Veenendaal	€ 1.000.000	€ 0
Fonds stedelijk bouwen en wonen	€ 4.017.000	€ 7.163.000
Woningbouwproductie	<u>€ 1.062.000</u>	<u>€ 446.000</u>
Totaal	€ 6.079.000	€ 14.564.000

IGP: er is € 2 mln. onttrokken voor de rente HvdH (zie verschillenanalyse hierboven). Het daarna resterende saldo (€ 4,85 mln.) is overgeheveld naar de reserve IGP (zie de reserve IGP onder de stortingen);

Gemeentelijke beeldkwaliteitsplannen: in de nota reserves en voorzieningen 2013 is voorgesteld om dit bedrag vrij te laten vallen en de verwerking hiervan mee te nemen in de jaarrekening 2013;

Nieuw wonen Veenendaal: Zie voor een toelichting onder de verschillenanalyse van dit programma;

Fonds Stedelijk Bouwen en Wonen: De onttrekking van € 2,56 mln. ten gunste van de Reserve WBO is niet begroot. Het restant (ad € 0,59 mln.) wordt veroorzaakt door de hogere uitgaven voor het fonds verrekend met de ontvangen baten (zie hiervoor de toelichting onder de verschillenanalyse van dit programma).

Woningbouwproductie: Zie voor een toelichting onder de verschillenanalyse van dit programma.

Reserve Stimuleringsfonds

Zie voor een toelichting onder de verschillenanalyse van dit programma.

Reserve aanvulling ISV

Zie voor een toelichting onder de verschillenanalyse van dit programma.

Wonen/Binnenstedelijke ontwikkeling

Zie voor een toelichting onder de verschillenanalyse van dit programma.

Programmanummer	Programma	Portefeuillehouder:
2	Landelijk gebied	Dhr. drs. R.W. Krol Dhr. drs. R.E. de Vries

Wat wilden we bereiken?

De ontwikkeling van een vitaal landelijk gebied ten behoeve van een aantrekkelijke woon- en vestigingsomgeving voor de mens en behoud van de biodiversiteit. Dit willen we bereiken door:

- De ontwikkeling van een vitaal en samenhangend stelsel van natuurgebieden met voldoende areaal en voldoende kwaliteit;
- Behouden en verbeteren van robuuste bodem- en watersystemen als belangrijke dragers voor de functies natuur, landschap en landbouw;
- Behoud, versterking en beleefbaar maken van de cultuurhistorische kwaliteiten en kernkwaliteiten van het landschap;
- Ruimte te bieden voor de ontwikkeling van een economisch vitale landbouw, 'duurzame groei in een gevarieerd landschap';
- Voldoende recreatiemogelijkheden en - voorzieningen voor de bewoners van de provincie en bezoekers.

Op basis van het Onderhandelingsakkoord decentralisatie natuur is natuurbeleid een kerntaak van de provincie geworden. Centraal staat de uitvoering van het Akkoord van Utrecht (herijkte EHS) om uiteindelijk 1.506 hectare nieuwe natuur te realiseren in 2021. In 2013 is het Natuurbeleid 2.0 vastgesteld, waarin de einddatum (inclusief inrichting) is doorgeschoven naar 2027. Richtinggevend daarin zijn de Europese vogel- en habitatrichtlijnen die van belang zijn voor de bescherming van gebieden die zijn aangewezen als Natura 2000 gebied of natuurmonument. Verder is het voor de kwaliteit van een aantal natuurgebieden (TOP- en SubTOP-gebieden) essentieel om verdere verdroging tegen te gaan door het nemen van passende maatregelen.

Het water- en bodembeleid is hiermee onlosmakelijk verbonden. Hiervoor zijn Europese verplichtingen op het gebied van waterkwaliteit richtinggevend. Als beleidskader geldt het Provinciaal Waterplan 2010-2015.

Het landelijk gebied van Utrecht heeft vele kwaliteiten. In landschappelijk opzicht zijn het de zeven landschappen, zoals beschreven in de Kwaliteitsgids Utrechtse Landschappen uit 2011 die we willen behouden. In de Cultuurnota 2012-2015 'Cultuur van U' zijn de hoofdlijnen geschetst van het provinciale cultuurbeleid. Het beleidsdoel dat beoogd wordt via dit programma is het realiseren van samenhangende, cultuurhistorisch waardevolle ruimtelijke structuren van militair erfgoed en die zichtbaar en beleefbaar maken. Prioriteit wordt gegeven aan de Grebbelinie, de Limes (met name de archeologische vindplaats Castellum Fectio) en het Nota Ruimte Project Nieuwe Hollandse Waterlinie.

De provincie streeft naar duurzame groei van de landbouw in een gevarieerd landschap (Landbouwvisie 2011, Agenda landbouw 2012). Daarvoor biedt zij mogelijkheden voor ontwikkeling en beheerste groei. Daarnaast heeft zij de ambitie de landbouw te verduurzamen waarbij belasting van het milieu wordt teruggedrongen en de landbouwbedrijven energie besparen of zelf opwekken. De landbouw speelt steeds meer een rol bij het vervullen van maatschappelijke diensten op het gebied van natuur, landschap, bodem, water en milieu. De landbouw draagt bij aan rust, ruimte en beleving via stadslandbouw en multifunctionele landbouw.

In ons toeristisch-recreatief beleid (Visie Recreatie en Toerisme 2020) stimuleren wij de kwantitatieve en kwalitatieve ontwikkeling van het toeristisch recreatieve aanbod in aansluiting op de verwachte vraagontwikkeling van de Utrechtse bevolking.

Relatie programma met de Strategische agenda

Om de provincie Utrecht een aantrekkelijk woon- en vestigingsomgeving te laten zijn is de ontwikkeling van de kwaliteit van het landelijk gebied noodzakelijk. Vanuit onze verantwoordelijkheid voor de kwaliteit van de natuur, zetten wij in op het verder ontwikkelen van een vitaal en samenhangend stelsel van natuurgebieden. Robuuste bodem- en watersystemen zijn belangrijke dragers voor de functies natuur, landschap en landbouw. Wij willen de cultuurhistorische kwaliteiten en de kernkwaliteiten van het landschap behouden, versterken en beleefbaar maken.

Wij bieden ruimte voor de ontwikkeling van een economisch vitale landbouw. Ook vanwege de belangrijke rol die de landbouw heeft bij het in stand houden van het aantrekkelijke agrarische cultuurlandschap. Goede productieomstandigheden en innovatiekracht geven de landbouw het noodzakelijke blijvend economisch perspectief. Ook professionalisering van de landbouwverbreding, zoals door zorg, en recreatief en toeristisch aanbod, natuurbeheer, het leveren van streekproducten en de productie van duurzame energie (waar onder het benutten van reststromen en productie van groene grondstoffen) dragen bij aan dit perspectief.

Wat hebben wij daarvoor in 2013 gedaan?

Om onze doelen voor het landelijk gebied te bereiken zetten we 3 instrumenten in.

1. Het programma Agenda Vitaal Platteland (AVP).
2. Het opstellen van regelingen voor natuur- en landschapsbeheer.
3. De groene regelgeving: behoud van kwaliteit door vergunningverlening en handhaving.

Programma Agenda Vitaal Platteland

De drie AVP-Gebiedscommissies (Utrecht-West, Vallei en Heuvelrug en Kromme Rijnstreek) hebben hun aanloopfase inmiddels afgerond en werken aan concrete resultaten. Er zijn nog wel minder middelen ingezet dan de Gebiedscommissies geprogrammeerd hadden voor 2013. Dit komt doordat de voorbereiding van de concrete uitvoering vaak meer tijd vergt dan gedacht en door de onduidelijkheid op de grondmarkt (dit wordt hierna toegelicht). De stellige verwachting van de Gebiedscommissies is dat in 2014 een flinke stap zal worden gezet in de concrete realisatie.

POP2 is een belangrijke Europese financieringsbron voor AVP. De mogelijkheid tot het indienen van EU POP2-subsidies is eind 2013 gestopt. In totaal zijn 174 projecten gehonoreerd waarvan 5 tussentijds zijn ingetrokken door de aanvrager. Daarbij is ruim €21 mln. Europese subsidie ontvangen en €67 mln. geïnvesteerd.

Natuur, water en bodem

Binnen AVP ligt de prioriteit op het realiseren van de EHS-opgave zoals is overeengekomen met de Akkoord van Utrecht-partners en dan met name de internationale verplichtingen (Natura 2000, en Kaderrichtlijn Water). Meerdere omstandigheden hebben tot gevolg dat de verwerving van gronden voor de EHS en de inrichting er van flink achterlopen op de planning. Belangrijkste oorzaak is de tot voor kort bestaande onduidelijkheid rondom het Decentralisatieakkoord en het rijksbeleid inzake de EHS. Hierdoor was niet duidelijk wat de opgave was en hoe de financiering zou plaatsvinden van de natuurontwikkeling. Pas met het ondertekenen van het Natuurpact eind september 2013 is hierover de noodzakelijke duidelijkheid gekomen. Hiernaast speelt de klacht van de Vereniging Gelijkberechtiging Grondbezit (VGG) bij de Europese Commissie, waarin zij eisen dat particulieren gelijk worden behandeld als de traditionele terreinbeherende organisaties (in Utrecht: Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten en het Utrechts Landschap) bij de realisatie van de EHS. Hierdoor is het doorleveren van door ons aangekochte gronden gestagneerd en daarmee ook de inrichting als natuurgebied. Verder blijkt de belangstelling bij agrariërs om hun grond op basis van de marktprijs te verkopen zeer beperkt. Dit geldt in het bijzonder voor het oosten van de provincie waar de grondprijs de afgelopen tijd fors is gestegen. Dit alles heeft tot gevolg gehad dat er minder grond is aangekocht dan geraamd. Ook de belangstelling bij agrariërs voor particulier natuurbeheer is gering.

Nu er duidelijkheid bestaat over de afspraken met het Rijk (Natuurpact, Bestuursvereenkomst Grond) en landelijk met de zogenaamde Manifestpartijen (o.a. terreinbeherende organisaties, LTO, particuliere grondeigenaren) op hoofdlijnen afspraken zijn gemaakt over uitgangspunten bij doorverkoop van gronden, zijn wij gestart met het opstellen van een Grondstrategieplan (GSP). Hierin hebben wij niet alleen beleid opgenomen voor verwerving van gronden, maar ook voor (door)verkoop. Dit laatste is noodzakelijk omdat de financiering van het natuurbeleid voor een belangrijk deel moet komen uit de opbrengsten van verkoop van BBL-gronden.

Met de gebiedscommissies bereiden we een actualisering van de gebiedsprogramma's voor. In afwachting van duidelijkheid over het Decentralisatieakkoord zijn de gebiedsprogramma's immers nog niet concreet over de natuuropgave en de daarvoor beschikbare middelen. Die duidelijkheid is er nu wel. Om invulling te geven aan het Akkoord van Utrecht hebben wij Herstelplannen opgesteld voor de Natuurbeschermingswetgebieden. Deze versterken de natuur en bieden ontwikkelruimte voor de omliggende agrarische bedrijven. In de actualisering wordt ook de uitvoering van de herstelplannen voor de Natuurbeschermingswetgebieden en de verdrogingsbestrijding meegenomen.

Over natuur, water en bodem kunnen tevens de volgende resultaten worden gemeld:

- Binnen gebiedsontwikkelingsproject Groot Wilnis Vinkeveen (GWV) is gestart met de inrichting van de Grote Sniep als natuurgebied. Fase 1 beslaat 17 ha. die wordt ingericht als drasland-stapsteen. Uitvoering van fase 2 wacht op een grondverwerving. In GWV zijn verder voor 174 ha afspraken gemaakt over het baggeren van watergangen om de waterkwaliteit te verbeteren. Binnen GWV is verminderde drooglegging in peilvak 9 een belangrijke opgave. Het draagt bij aan de natuuropgave, beperking bodemdaling en landbouwstructuurversterking. Eind 2013 is besloten hier het nieuwe instrument "Verkavelen voor Groei" in te zetten. Dit instrument kan in ongeveer één jaar tot concreet resultaat leiden. Dat proces wordt getrokken door twee van de gebiedspartners (LTO en ANV).
- Binnen het gebiedsontwikkelingsproject Wilnis Bovenlanden staan alle lichten op groen voor de twee betrokken agrariërs om in te stemmen met hun omschakeling naar particulier natuurbeheer. In januari 2014 wordt deze instemming geformaliseerd. De concretisering (inrichting, bestemming etc.) krijgt in 2014 z'n beslag.
- Binnen het project Groot Mijdrecht Noord is inmiddels 50 ha. bloemrijk grasland gerealiseerd. Verder is het ontwerp voor een vistrap tussen Waverhoek en de Hoofdtocht afgerond. De vistrap zal in het zomer van 2014 worden aangelegd. Van de te verkopen woningen is er inmiddels een verkocht.
- Voor natuurherstelwerkzaamheden in de natuurgebieden het Noorderpark en Botshol hebben wij ruim €1,6 miljoen EU-Lifeplus subsidie ontvangen. Voor het natuurproject Uiterwaarden Nederrijn hebben wij vanuit de rijks-Lenteakkoordmiddelen een extra bijdrage ontvangen van €5,1 mln.

- Als onderdeel van het project Uiterwaarden Nederrijn is gestart met de inrichting van de ecologische verbindingzone (evz) in het gebied Vogelenzang bij Rhenen. Hier is door werk met werk samen met de ontwikkeling van de woningbouwlocatie Vogelenzang een laagte gegraven voor de verbinding,
- Voor het project Oostelijke Vechtplassen zijn de hoofdlijnen van het inrichtingsplan vastgesteld.
- We hebben een subsidieregeling geopend voor onderwaterdrainage in het gebied Zegveld-Noord. Afhankelijk van de resultaten hier gaan we de regeling ruimer openstellen. De Agrarische Natuurvereniging werkt aan een gezamenlijke aanvraag voor meerdere agrariërs.
- Er is 12,4 km aan natuurvriendelijke oevers gerealiseerd.
- Het Nationaal Park Utrechtse Heuvelrug is flink uitgebreid. De noordgrens is verschoven van de A12 naar de A28.
- De sanering en herinrichting van de Valse Bosjes bij Eemnes is afgerond: een voormalige autosloperij is nu ingericht als natuurgebied (ontwikkeling tot blauwgrasland).
- Met de waterschappen zijn financiële en uitvoeringsafspraken gemaakt over de verdrogingsbestrijding in de TOP- en SUBTOP gebieden. De ambities uit het Waterplan voor de verdrogingsbestrijding in deze gebieden zijn hiermee gehandhaafd.
- Er is een samenwerkingsovereenkomst gesloten tussen het Waterschap Vallei en Veluwe, Natuurmonumenten en provincie Utrecht om naast de verplichte natuurcompensatie, als gevolg van de dijkverbetering langs de Eem, de resterende natuuropgave in dit gebied mee te nemen (gebaseerd op het Inrichtingsbeeld voor de Eem, 2011). Dit komt in totaal uit op 45 ha ingerichte natuur.
- Met Waterschap Vallei en Veluwe hebben we een Waterovereenkomst afgesloten voor verdrogingsbestrijdingsprojecten en KRW-beekherstel. Er kan worden gewerkt met een programmasubsidieaanvraag. Hierdoor dringen we de bureaucratie flink terug.

Ontsnippering

De ontsnippering van natuur kan onder andere vorm krijgen door de bouw van het ecoduct N237 Boele Staal die voorzien was in 2013 maar is opgeschoven naar 2014, door de financiële afwegingen binnen Hart van de Heuvelrug. De AVP-gebiedscommissie Vallei en Heuvelrug is gestart met de voorbereiding van de ecoducten over de N226 en N227. Aan de hand van de resultaten hiervan kan in het voorjaar van 2014 een keuze gemaakt worden over de concrete locatie van de twee ecoducten. De financiële haalbaarheid van ecoduct Griftenstein (N237) is nader bekeken en positief beoordeeld. Met de partners zijn afspraken gemaakt over de uitvoering van dit ecoduct en het hiermee samenhangende ecoduct Biltse Rading dat gemeente Utrecht realiseert.

In 2013 zijn er 3 kleine faunapassages gerealiseerd bij Leusden N226 project Maanweg. Te weten 2 kleine faunatunnels onder de N226 en een brug met doorlopende oevers over de Heiligenbergerbeek. Ook is de ontsnippering van de A12 afgerond. De projecten bestaan uit 2 ecoducten, Mollebos en Rumelaar, 4 grote faunatunnels (Kromme Rijngebied twee, Zanderij Maarn en Valleikanaal) en diverse kleine faunatunnels. Het Meerjarenprogramma Ontsnippering van het Rijk (MJPO), dat door de provincie wordt gecoördineerd, is met het gereedkomen van deze projecten voor de rijkswegen en spoorwegen in de provincie Utrecht vrijwel afgerond. Ontsnipperingsprojecten bij de A1 en de Eem en het Amsterdam-Rijnkanaal zijn nog in voorbereiding.

Landschap

Door de kwaliteiten van de verschillende landschappen in te brengen in de projecten binnen dit programma (en daarbuiten) zijn er meerder bestemmingsplannen en uitvoeringsplannen gemaakt waarin de landschappelijke kernkwaliteiten worden versterkt. Voorbeelden zijn het Ruimtelijk Actieprogramma (RAP)-project Ervenconsulentschap, uitvoeringsprojecten voor de Koningsweg en de Wegh der wegen en de afspraken voor de Ruimtelijke Agenda Gemeenten (RAG), zoals de Landschapsvisie Vianen.

Ter promotie van ons landschapsbeleid hebben we diverse activiteiten verricht. Samen met Henk Lugtmeijer, als ambassadeur van de kwaliteitsgids Utrechtse Landschappen, zijn gesprekken met verantwoordelijke wethouders bij gemeenten gevoerd om het behoud en de versterking van de landschappen nogmaals voor het voetlicht te brengen. Als vervolgactie zijn workshops gegeven voor het gebruik van de kwaliteitsgids en zijn nieuwsbrieven uitgebracht.

Tevens hebben we de integratie van de subsidieregeling kleine landschapselementen in het Subsiestelsel Natuur- en Landschapsbeheer bewerkstelligd. Vanaf 2014 lopen de contracten via één regeling.

Als aanvulling op de Landschapsverordening is gewerkt aan een waardenkaart Landschap en Water.

Cultuurhistorie

Voor de Nieuwe Hollandse Waterlinie zijn de restauraties van Fort 't Hemeltje en Lunet II en III afgerond. Bij Fort Vechten zijn de parkeerplaats en toegangsweg aangelegd. Het Werk bij Maarsseveen is overgedragen aan een particuliere stichting. In het kader van het 'Vrede van Utrecht jaar' hebben we samen met de gemeente Utrecht en vele andere partijen een evenementenprogramma 'Linie viert Vrede' opgezet. Dit heeft geresulteerd in een groter publieksbereik en bekendheid van de Nieuwe Hollandse Waterlinie. Ook is gestart met de bouw van Waterliniemuseum Fort bij Vechten en het Streektransferium bij Nieuwegein.

De uitvoering van het Grebbelinieprogramma verloopt volgens planning. In Leusden is een coupure in de linie hersteld, in Woudenberg en gemeente Utrechtse Heuvelrug zijn voorbereidingen voor het aanbrengen van coupures in volle gang. Voor het herstel van Hoornwerk aan de Voet van de Grebbeberg in Rhenen is de AVP-subsidie toegekend, de uitvoering zal in september 2014 ter hand worden genomen.

Bij Fort aan de Buursteeg is de eerste fase van het herstel afgerond. De reconstructie is begin februari 2014 gereed. Meerdere marktpartijen hebben interesse om bij te dragen aan de exploitatie van het fort.

Landbouw

De versterking van de landbouwstructuur is bereikt door afronding van de laatste landinrichtingsprojecten: Herinrichting Noorderpark en RAK Kromme Rijn. De landinrichtingscommissies zijn inmiddels opgeheven. In de Kromme Rijnstreek zijn vier kavelruilen (365 ha.) afgerond. In Utrecht-West is het kavelruilproces Linschoten en in Eemland kavelruil Laakzone afgerond.

Op het gebied van duurzaamheid zijn meerdere projecten in uitvoering zoals 90% grasdieet, regeling erfscans, duurzaam bodembeheer, de regeling duurzame stallen Groot Wilnis-Vinkeveen en het project duurzaam bodembeheer Utrecht-West. Vanuit landbouw en energie is onder andere een haalbaarheidsonderzoek aangevraagd voor een vergasser-warmtekrachtkoppeling op basis van lokaal riet voor een glastuinbouwbedrijf in Mijdrecht. Er zijn diverse bijeenkomsten georganiseerd om agrariërs in het gebied te interesseren voor de regeling asbestsanering en zonnepanelen. LaMi is in 2013 overgegaan naar de Gebiedscommissies.

Recreatie

De Gebiedscommissies hebben een concrete opdracht gekregen voor het realiseren van Toeristische opstappunten (TOP's) en Poorten. Voor de eerste vier TOP's is de subsidie verleend. Met de ANWB is overeengekomen dat de TOP's en Poorten op hun portal "Land van ANWB" komen te staan. Ook is gestart met het optimaliseren van het fietsknooppuntensysteem. De concrete uitvoering staat nu in de startblokken. Naar verwachting is die voor het komende recreatie seizoen afgerond.

Met de regionale partners, waaronder de natuur- en recreatiebeheerders, de gemeenten Utrecht, Houten en IJsselstein, het BRU en het Recreatieschap Stichtse Groenlanden is het programma Recreatie om de Stad (RodS) herijkt. Dit was nodig omdat het Rijk geen middelen meer beschikbaar stelt. Er zijn in de Stuurgroep afspraken gemaakt over het beheer van de al ingerichte recreatieterreinen. Dit wordt voor vijf jaar gegarandeerd door de terreinbeheerders en ondertussen worden ook investeringen gedaan om structurele dekking voor het beheer te genereren. Voor het nog in te richten Hollandse IJsselgebied is een marktverkenning uitgevoerd om de recreatieve ontwikkeling met behulp van private partijen te realiseren zodat er inkomsten voor beheer worden gegenereerd. Er is inmiddels meer duidelijkheid over de beschikbaarheid van grond voor de RodS. Dit wordt in de grondstrategie opgenomen, die in maart 2014 aan u wordt voorgelegd. In het Noorderpark is het plusplan van het gebied Ruigenhoek uitgevoerd en is een aantal recreatieve (Vinac)paden geopend. Tevens is de inrichting van het Hamlaangebied in Haarzuilens grotendeels uitgevoerd in 2013, er zijn bijvoorbeeld speelheuvels, graslanden, paden en parkeerplaatsen aangelegd. In 2014 vindt de afronding plaats.

Binnen het programma Groen Blauwe Structuur Amersfoort is de herinrichting van het recreatieve stadspark Waterwingebied afgerond met de opening in juni 2013. In Park Randenbroek is begonnen met de herinrichting van nieuwe fiets- en wandelpaden, een ecologische verbindingzone, nieuw groen en een verjonging van het bomenbestand. Bij project Laakzone is gestart met de feitelijke realisering.

Leefbaarheid

Het thema leefbaarheid krijgt vooral inhoud via het EU-programma LEADER. Dit maakt onderdeel uit van POP2, dat eind 2013 is gestopt. Binnen POP2 is voor LEADER ruim 4 mln. aan EU-subsidie ontvangen. Dat heeft in de 2 Leadergebieden geleid tot een totale investering van ruim 15 mln. voor leefbaarheidsdoelen. Het gaat hier om 70 projecten.

Groene Hart

De betrokken provincies, waterschappen en gemeenten hebben afgesproken samen verder te gaan als Stuurgroep Nationaal Landschap Groene Hart. In de brochure 'Aanpak voor een mooi en Vitaal Platteland 2013-2015' zijn de plannen uiteengezet. Er wordt ingezet op drie thema's: Kansen voor Recreatie en Toerisme, Ontwikkelen met Groene Hart Kwaliteit en Water, Bodem en Gebruik. Zie stuurgroepgroenehart.nl. Het project Merk en Marketing is ondergebracht in een stichting onder regie van een bestuurlijk platform van de 21 Groene Hart gemeenten. De provincies bouwen in 2014 hun bijdrage verder af.

Natuur- en landschapsbeheer

Het Natuurbeleid 2.0, 'Utrecht, netwerk van natuur', is vastgesteld. Daarmee geeft de provincie invulling aan deze kerntaak. Met de nieuwe koers spelen we in op de veranderende maatschappelijke betekenis van natuur, waarbij naast de ecologische ook de economische en recreatieve betekenis van natuur belangrijk zijn. Ter voorbereiding hierop is een evaluatie uitgevoerd van de resultaten die met het natuurbeleid zijn gerealiseerd en zijn de maatschappelijke partners geraadpleegd. Ook is met een enquête en met zogenaamde 'focusgroepen' zicht gekregen op de manier waarop de inwoners tegen Utrecht aankijken. Natuurbeleid 2.0 zal de komende jaren verder vorm krijgen in onder meer het Natuurbeheerplan, het nieuwe agrarische natuurbeheer en de grondstrategie.

Ecologisch onderzoek

In 2013 is circa 12.000 ha landelijk gebied in de omgeving van Mijdrecht in opdracht van de provincie Utrecht geïnventariseerd op de aanwezigheid van flora en fauna, de rapportage is in april 2014 beschikbaar. Terreinbeheerders hebben de monitoring van een deel de EHS uitgevoerd in het kader van het Subsiestelsel Natuur en Landschapsbeheer (SNL). Een groot deel van de provinciale natuurgegevens is dit jaar ingevoerd in de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFP).

Vergunningverlening en handhaving van groene wet- en regelgeving

Voor meer gedetailleerde vergunnings- en handhavingresultaten groene wet- en regelgeving over 2013 verwijzen wij naar het verslag over het Jaarprogramma vergunningverlening en handhaving 2014 (JUP).

- Het wetsvoorstel Wet Natuurbescherming zal de Boswet, Flora- en faunawet en de Natuurbeschermingswet 1998 gaan vervangen. Door middel van een Nota van Wijzigingen is het oorspronkelijke wetsvoorstel aan de wensen van het nieuwe Kabinet aangepast. De planning is dat dit voorstel in 2015 wet wordt.
- Omdat de Wet Natuurbescherming nog niet van kracht is blijft het Faunafonds op de grond van de Flora- en Faunawet nog voortbestaan. Er is een tijdelijke regeling afgesproken, nu de provincies volledig financieel verantwoordelijk zijn geworden voor de faunaschade. Ook is toegewerkt naar de start van de Gemeenschappelijke Werkorganisatie (GWO) op 1 januari 2014 ter afdoening van schadeverzoeken. En het uitvoeringsakkoord Ganzen is ontbonden. De provincies zullen nu op decentraal niveau de samenwerking met de G7-partners invulling geven.
- Landschapsverordening provincie Utrecht (Lsv) 2011: De waardenkaarten Watergangen en Kleine Landschapselementen zijn in het stadium van besluitvorming aangekomen.
- Van de oorspronkelijke 78 woonschepenknelpunten in het landelijk gebied zijn er nog 10 over, namelijk die bij Tull en 't Waal in de gemeente Houten. De aanbesteding voor het herinrichtingsplan van de woonschepenhaven is afgerond. Zoals aangegeven in de najaarsrapportage (blz.30) kan in 2014 worden gestart met de uitvoering waarmee de laatste knelpunten opgeheven zullen zijn.
- De inwerkingtreding van de landelijke Programmatische Aanpak Stikstof (PAS) is nog een keer uitgesteld. De nieuwe planning is 1 april 2014. Het programma moet de oplossing bieden voor het stikstofprobleem in relatie tot Natura 2000 en de Natuurbeschermingswetvergunningverlening (Nb-wet). Er is hard gewerkt aan de gebiedsgerichte maatregelen zoals het vervolmaken van de habitattypenkaarten, de opname daarvan in het rekenmodel Aerius en het borgen van de uitvoerbaarheid van de ecologische herstelmaatregelen de komende jaren. Eind van het jaar lag in IPO verband de focus op de ontwikkelruimte en een aanzet om te komen tot beleidsregels ter verdeling daarvan. Zorgen zijn er over de Rijksregelgeving om de stikstofemissies aan de bron te verkleinen.
- Met de Verordening veehouderijen, stikstof en Natura 2000 (VSN) zijn vele Nb-wetvergunningen afgegeven en verklaringen van geen bedenkingen. Het project "Interim-uitbreiders" is afgerond. Aan zeker 250 bedrijven is een vergunning verleend om hun uitbreiding achteraf te legaliseren. Door een ongelukkige samenloop met uitspraken van de Raad van State, waarmee zij strengere eisen stelt aan de depositiebank, en het samenvallen met de bekendmakingen van deze vergunningen is door een milieuorganisatie aangekondigd deze vergunningen allemaal te gaan aanvechten in bezwaar en beroep. Onze regelingen zijn waar nodig al op de RvS-uitspraken afgestemd. Voorts vallen de legesinkomsten lager uit dan geraamd door het lagere aantal salderingsbesluiten.
- Voor de beschermde natuurmonumenten zijn herstelplannen opgesteld, die de Nb-wetvergunningverlening rondom deze gebieden mogelijk maakt. Hiermee zijn de afspraken uit het Akkoord van Utrecht nagekomen.
- Regionale Uitvoerings Dienst (RUD): De voorbereiding op de provinciebrede RUD is na een korte vertraging weer volop in gang gekomen. De RUD Utrecht 2.0. zal waarschijnlijk 1 juli 2014 operationeel zijn. De groene handhavingstaken gaan mee naar de RUD Utrecht 2.0.

Indicatoren voor provinciale prestaties

Tijdens het opstellen van de begroting waren de gebiedsprogramma's in het kader van AVP nog niet bekend. Een volledige invulling van de streefwaarden voor alle indicatoren was dan ook niet mogelijk. Inmiddels is er meer duidelijkheid. In verband hiermee zijn de indicatoren in de begroting 2014 deels bijgesteld.

Naam	Omschrijving	2013 begroot	2013 Werkelijk
Behouden en ontwikkelen bestaande natuurwaarden en ontwikkelen samenhangend stelsel van natuurgebieden	Verwerving/functieverandering nieuwe natuur cumulatief in ha. ¹ Streefwaarde 1.506 ha.	161	104,9 ²
Behouden en ontwikkelen bestaande natuurwaarden en ontwikkelen samenhangend stelsel van natuurgebieden	Ingerichting nieuwe natuur cumulatief in ha. ¹ Streefwaarde 4.506 ha.	20	131,4 ³

Naam	Omschrijving	2013 begroot	2013 Werkelijk
Behouden en ontwikkelen bestaande natuurwaarden en ontwikkelen samenhangend stelsel van natuurgebieden	Te realiseren ecoducten over provinciale wegen	0	0
Bodemdaling veenweidegebieden beperken	Hogere grondwaterstanden realiseren in het veengebied in ha.	0	0
Betere productieomstandigheden voor landbouw	Uitvoeren kavelruil (stuks)	4	4
Behouden, zichtbaar en beleefbaar maken militair erfgoed	Behouden, zichtbaar en beleefbaar maken objecten binnen de Nieuwe Hollandse Waterlinie (Cumulatief)	22	14
Behouden, zichtbaar en beleefbaar maken militair erfgoed	Objecten behouden, zichtbaar en beleefbaar maken objecten binnen Grebbelinie (Cumulatief)	4	5
Completeren recreatieve hoofdnetwerk en landschap beter kunnen beleven	Ontwikkelde recreatieve poorten en Tops	5	4
Accommoderen recreatiedruk om de stad	Aangelegd recreatieterrein en groengebied rond Utrecht (Rods)	0 ha	0 ha
Accommoderen recreatiedruk om de stad	Aangelegd recreatieterrein en groengebied Amersfoort	35,5 ha	20 ha
Jaarplan Vergunningverlening	Percentage binnen de termijn afgegeven ontheffing-/ vergunning-aanvragen	90%	91.9%

¹ Onder het kopje Natuur, water en bodem is toegelicht waarom minder is gerealiseerd in het kader van verwerving en inrichting natuur.

² Er zijn 20 ha. verworven binnen de EHS maar deels in het zoekgebied, de rest betreft functieverandering.

³ Gerealiseerde ha. worden geteld op het moment dat de subsidies zijn verstrekt, omdat daar bij de begroting geen rekening mee was gehouden valt de werkelijkheid hoger uit.

Wat heeft het gekost?

	Rekening 2012	Primitieve begroting 2013	Begroting na wijziging 2013	Rekening 2013	Saldo
Materiele lasten	55.029	74.382	56.223	40.418	15.805
Personele lasten	5.320	5.012	7.938	7.855	83
Centrale overhead	3.114	2.675	2.675	2.675	0
Totaal lasten	63.463	82.069	66.836	50.947	15.889
Baten	78.376	58.350	33.502	28.025	5.477
Saldo van dit programma	-14.913	23.719	33.334	22.922	10.412
Storting in reserves	75.310	7.500	40.987	28.601	12.386
Onttrekking aan reserves	38.307	13.248	50.903	28.524	22.379
Beslag op de algemene middelen	22.090	17.971	23.418	23.000	418

Verschillenanalyse		Bedragen x €1.000		
	Begroting na wijziging 2013	Rekening 2013	Saldo	
Lasten				
<i>Programma AVP</i> De afwijking betreft een kasritme verschil dat wordt verrekend met de reserve landelijk gebied. De uitgaven zijn later op gang gekomen met name door de vertraagde afspraken met het Rijk (Natuurpact, Bestuursvereenkomst Grond) en de zogenaamde Manifestpartijen.	50.150	34.955	15.195	
<i>Uitvoeringsprogramma woonschepen beleid</i> Een geplande insteekhaven voor de woonark Papyrus is nog niet aangelegd omdat de verkoop waarschijnlijk zal plaatsvinden in 2014. Ook de uitgaven voor de woonschepenhaven in Tull en 't Waal zijn uitgesteld tot 2014.	753	581	172	
Apparaatskosten	7.938	7.685	253	
Overige kleine verschillen	5.320	5.051	269	
Totaal lasten	64.161	48.272	15.889	
Baten				
<i>Programma AVP</i> De afwijking betreft een kasritme verschil dat wordt verrekend met de reserve landelijk gebied. Net als de lasten zijn ook de baten later op gang gekomen met name door de vertraagde afspraken met het Rijk (Natuurpact, Bestuursvereenkomst Grond) en de zogenaamde Manifestpartijen.	-30.240	-24.954	-5.286	
<i>Beheer stikstofbank</i> Door de aanpassing van de Stikstofverordening is het aantal besluiten waarop ook leges kunnen worden geheven kleiner geweest dan op voorhand was ingeschat. Alleen salderingen die een aanslag doen op de Stikstofbank worden belast met leges, besluiten met zeer kleine verhogingen of besluiten die saldo opleveren worden niet belast met leges. Doordat de verhoudingen tussen de besluiten anders zijn uitgevallen dan verwacht zijn er in 2013 ook minder inkomsten gegenereerd.	-917	-598	-319	
Overige kleine verschillen	-2.345	-2473	128	
Totaal Baten	-33.502	-28.025	-5.477	
Centrale overhead	2.675	2.675	0	
TOTAAL	33.334	22.922	10.412	

Naam reserve	Begroting 2013		Rekening 2013	
	Storting	Onttrekking	Storting	Onttrekking
Res.Uitv.progr.Woonschepenbeleid	0	753	0	581
Reserve N.T.V.A.	910	0	910	0
Reserve Programma landelijk gebied	40.077	50.150	27.291	27.542
Reserve Projecten	0	0	400	0
Risicoreserve	0	0	0	400
Totaal	40.987	50.903	28.601	28.524

Voor inzicht in de standen van de reserves wordt verwezen naar de toelichting op de balans.

Toelichting

Stortingen

Reserve Programma landelijk gebied

Naast de opbrengsten die via het programma lopen is ook de de reserve voor Ruimte voor de Lek ad. € 2,3 mln. toegevoegd aan Reserve Programma landelijk gebied. Zie voor een verdere toelichting onder de verschillenanalyse van dit programma.

Reserve Projecten (De Schammer)

Naar aanleiding van de Nota Reserves en Voorzieningen is besloten om de risicoreserve op te heffen en het bedrag ad. € 0,4 mln. voor de Schammer te storten in de projectreserve.

Onttrekkingen

Reserve Woonschepenbeleid

Zie voor een toelichting onder de verschillenanalyse van dit programma.

Reserve Programma landelijk gebied

De lasten ad. € 35,0 mln -/- het structurele budget ad. € 7,5 mln. leidt tot een onttrekking van € 27,5 mln. Zie voor een verdere toelichting onder de verschillenanalyse van dit programma.

Risicoreserve (De Schammer)

Naar aanleiding van de Nota Reserves en Voorzieningen is besloten om de risicoreserve op te heffen en het bedrag ad. € 0,4 mln. voor de Schammer te storten in de projectreserve.

Programmanummer	Programma	Portefeuillehouder:
3	Bodem, water en milieu	Dhr. drs. R.E. de Vries

Wat wilden we bereiken?¹

De milieudruk in Utrecht is hoog. Wij spannen ons in voor behoud en herstel van de milieukwaliteit in de provincie. Hierbij staat de gezondheid van de Utrechtse burger centraal. Daarnaast willen we door een goede milieukwaliteit de voorwaarden scheppen voor de natuur en instandhouding van de biodiversiteit (Bron: [Provinciaal Milieubeleidsplan](#)).

Wij zien voor bodem, water en milieu vier urgenties: Waterveiligheid, Leefkwaliteit stedelijk gebied, Drukke in de ondergrond en Zoetwatervoorziening. We willen voor deze urgenties een zodanige kwaliteit bereiken dat optimale voorwaarden ontstaan voor de vier hoofdpogaven uit de Strategische agenda: Utrecht topregio, Krachtige steden en dorpen, Vitaal landelijk gebied en een Bereikbaar Utrecht.

Ten aanzien van het compartiment bodem streven wij naar geen (of een zo laag mogelijk) gezondheids- en milieuhygiënisch risico door verontreinigde (water)bodem en verontreinigd grondwater en een optimale afstemming van het gewenste ruimtegebruik op de eigenschappen en kwaliteit van bodem en (grond)water. De bodemtaken van de provincie vinden hun oorsprong in de wet Bodembescherming en in onze invulling van het duurzaam gebruik van de ondergrond zoals afgesproken in het [Convenant Bodemontwikkelingsbeleid en aanpak spoedlocaties](#) in 2009 (Rijk, IPO, VNG, Unie van waterschappen). Wij stellen het begrip duurzaam bodemgebruik centraal: gebruik de bodem nu en in de toekomst zodanig dat wij huidige en toekomstige gebruikers niet opzadelen met problemen als gevolg van verkeerd bodemgebruik.

Belangrijkste opgave voor het beleidsonderdeel water is nadere invulling van het [Deltaprogramma](#) rond veiligheid en rivieren. Het gaat hier om het inbrengen en afwegen van bovenregionale belangen in relatie tot de lange termijnvisie voor de waterveiligheidsopgave voor de Randstad en centraal Holland. Het deeldoel voor 2013 is om als trekker van het regioproces de input voor de normstelling voor de waterkeringen voor te leggen aan de deltacommissaris. De afspraken hierover zijn in juni 2012 bekrachtigd in de stuurgroep Delta Rijn. De ontwikkelopgaven uit het coalitieakkoord hebben allemaal belang bij een (langdurig) veilige regio. Daarnaast geven de afspraken uit het [Bestuursakkoord Water](#) belangrijke sturing aan het waterbeleid (met name op de onderwerpen veiligheid, verdroging en zwemwater).

Relatie programma met de Strategische agenda

In het coalitieakkoord is een duidelijke focus gekozen op kerntaken gericht op een sterke regio met een aantrekkelijke leefomgeving en een goed vestigingsklimaat. Het realiseren van de inhoudelijke opgaven staat centraal met een provincie die zoekt naar toegevoegde waarde vanuit het verbinden van partijen en het verbinden van de inhoud.

Wettelijke taken voeren we vanzelfsprekend uit, bij aanvullende taken zorgen we ervoor dat ze bijdragen aan onze kerntaken. In de herijking van ons bodem-, water- en milieubeleid, geven we hier invulling aan. Uitgangspunt voor ons nieuwe bodem-, water- en milieubeleid zijn de basiskwaliteiten (lucht, geluid, externe veiligheid, bodem en water) die een bijdrage leveren aan een gezonde, veilige en aantrekkelijke woon-, werk- en leefomgeving. Deze basiskwaliteiten vormen een onderdeel van de integrale aanpak van ons provinciaal beleid en zijn voorwaardelijk voor de vier ontwikkelopgaven uit de strategische agenda.

Wat hebben wij daarvoor in 2013 gedaan?

Herijking bodem-, water-, en milieubeleid (BWM-beleid) en start integraal beleidsplan BWM

In 2013 is de Kadernota BWM-beleid (opgesteld in 2012 naar aanleiding van een beleidsherijking op dit terrein) uitgewerkt in het Realisatieplan BWM-beleid. In het realisatieplan zijn de prioriteiten uit de Kadernota gekoppeld aan de ontwikkelopgaven en vertaald naar concrete activiteiten.

Tevens zijn we gestart met de actualisatie van de wettelijk verplichte planvormen: het Provinciaal Milieubeleidsplan en het Waterplan. Met de ingezette koers naar meer integraal omgevingsbeleid voldoen sectorale beleidsplannen niet langer, daarom kiezen we voor een koers die past bij de vraagstukken in onze regio, aansluit bij onze rol voor de kerntaken en waarbij we alvast anticiperen op het gedachtengoed van de Omgevingswet. Provinciale Staten hebben eind september ingestemd met het voorstel om deze planprocessen te synchroniseren om uiteindelijk één integraal Bodem-, Water, en Milieuplan te kunnen vaststellen in december 2015. Het is de bedoeling dat het concept plan eind 2014 wordt vrijgegeven voor inspraak. Tot die tijd bepaalt de Kadernota, in combinatie met het realisatieplan, de koers bij de invulling van onze taken.

¹ In lijn met de nieuwe invulling van het energiebeleid, wordt het thema energie behandeld in Programma 4.4. Economische zaken en recreatie.

Indeling verantwoording:

Bij de herijking van het beleid zijn naast de wettelijke taken ('basiskwaliteiten'), vier beleidsprioriteiten benoemd. Onderstaande verantwoording is daarom ingedeeld volgens die vier prioriteiten. Onder 'basiskwaliteiten' wordt ingegaan op de wettelijke taken. Voor meer gedetailleerde vergunnings- en handavingsresultaten ten aanzien van milieu-, bodem- en waterregelgeving over 2013 verwijzen wij naar het Jaarprogramma vergunningverlening en handhaving 2014 (JUP).

Prioriteit Waterveiligheid

In het kader van het Deltaprogramma, deelprogramma Rivieren, hebben wij de regierol in het Regioproces Neder-Rijn en Lek. In 2013 is een Regioadvies voor de Voorkeursstrategie Neder-Rijn en Lek tot stand gekomen, betreffende de waterveiligheidsstrategieën en het bijbehorende maatregelenpakket om het gebied rondom de Neder-Rijn en Lek veilig te krijgen en te houden tegen overstromingen vanuit deze rivier. Voor ons belangrijke onderdelen als de waterveiligheid van 'Centraal Holland' en het concept Deltadijk voor de Grebbedijk zijn hierin goed geborgd.

Prioriteit Zoetwatervoorziening

Voor zoetwater is en wordt meegewerkt aan het opstellen van een maatregelenpakket om het grondgebied robuuster voor te bereiden op langdurige droogte. Dit pakket wordt in 2014 door de regio, in het kader van het Deltaprogramma zoetwater, aangeboden aan de Minister.

Bodemdaling

In het kader van het RAP2 en de Herijking BWM-beleid is een toekomstverkenning naar de gevolgen van bodemdaling gestart. Voor de bodemdalingsgevoelige veengebieden is het van belang zicht te hebben op de consequenties van bodemdaling voor het grondgebruik op de langere termijn. Dit kan een basis bieden voor gedifferentieerd gebiedsgericht beleid en geeft een handvat voor een eventueel benodigde transitie van gebruiksfuncties. Het doel van deze verkenning is inzicht krijgen in de uiterste houdbaarheid van onze veengebieden en in de ontwikkeling van maaiveld daling in relatie tot maatschappelijke kosten en baten.

In 2013 is in samenwerking met de provincie Zuid-Holland en het Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden de eerste fase van deze verkenning gestart waarvan de eerste resultaten in 2014 worden verwacht. In 2014 zal in Groene Hart verband deze verkenning worden opgeschaald en mogelijk verbreed.

Verdroging

In verband met het vervallen van de (50%) rijksbijdrage voor de verdrogingsbestrijding zijn in 2013 afspraken gemaakt met de waterschappen over de verdeling van kosten en over de uitvoering van projecten. Dit heeft geleid tot een resultaat waarmee de uitvoering van de verdrogingbestrijding volledig wordt gecontinueerd. Onze ambities uit het Waterplan 2010 – 2015 ten aanzien van de verdrogingsbestrijding kunnen wij hiermee de komende periode realiseren.

Prioriteit Drukte in de ondergrond

In 2013 is de startnotitie voor het opstellen van de provinciale kadernota Ondergrond vastgesteld door Provinciale Staten. In deze kadernota wordt een aantal actuele maatschappelijke opgaven met betrekking tot het gebruik van de ondergrond uitgewerkt voor drinkwater, bodemenergie, bodemsanering en mijnbouwactiviteiten. De kadernota wordt begin 2014 in Provinciale Staten besproken.

Prioriteit Leefkwaliteit stedelijk gebied

Op basis van het realisatieplan BWM-beleid hebben wij op verzoek van een aantal gemeenten ondersteuning geboden bij de ontwikkeling van een aantal ruimtelijke plannen. De ondersteuning bestond uit het toevoegen van de principes van duurzame gebiedsontwikkeling. Waar mogelijk gecombineerd met planning support systemen (teken- en rekenprogramma's) die de integratie van leefbaarheid en duurzaamheid in plannen bevorderen. De milieukwaliteitsprofielen die hier onderdeel van uitmaken zijn in 2013 in overleg met interne en externe deskundigen geactualiseerd.

Het integraal meewegen van leefbaarheids- en gezondheidsaspecten bij de planontwikkeling van infraprojecten heeft ertoe geleid dat er in een aantal gevallen extra maatregelen zullen worden getroffen ter beperking van de milieubelasting. Dit is onder andere het geval bij de reconstructie van het knooppunt Hoevelaken en bij de verbreding van de A 27.

Basiskwaliteiten

Geluid

In 2013 is het vijf-jaarlijkse Actieplan Geluid opgesteld, conform de verplichting uit de EU Richtlijn omgevingslawaai. Dit is gebeurd in samenhang met het in ontwikkeling zijnde nieuwe Mobiliteitsplan.

De Provinciale Milieuverordening is aangepast, waarin met name de handavingsmogelijkheden van stiltegebieden zijn verbeterd. De gemeenten en terreinbeheerders zijn benaderd voor de implementatie hiervan.

Luchtkwaliteit

We voeren de regie op het Regionaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (RSL). We realiseren ons eigen aandeel daarin, het Provinciaal Programma Luchtkwaliteit (PPL). Dit betreft nog de projecten Snelladen en Groen Gas Geven. We werken samen met gemeenten en bedrijven om schoner en zuiniger vervoer te stimuleren.

In 2013 zijn 3 aardgasvulpunten gerealiseerd in 't Goy, in Maarssen en in Veenendaal. Rond deze 3 aardgasvulpunten zijn adviesgesprekken gevoerd met bedrijven om het rijden van Groengas te stimuleren. Met de realisatie van in totaal 8 aardgasvulpunten zijn alle doelstellingen van het project Groengas geven behaald. Naar aanleiding hiervan is onderzocht of er nu voldoende marktperspectief is voor Groengas. Het blijkt dat Groengas nog een steuntje in de rug kan gebruiken. Het project wordt daarom verlengd met één jaar.

Tussen januari 2013 en april 2013 is een rentekortingsregeling uitgevoerd voor het versneld plaatsen van snelladers voor elektrisch vervoer. Dankzij deze regeling worden in de provincie Utrecht 8 snelladers geplaatst. In oktober 2013 is de eerste van deze 8 snelladers geopend.

Het huidige Nationale Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL) loopt af in 2015. Met de verwachting dat direct na afloop van het NSL op de hardnekkige knelpunten de norm niet wordt gehaald ligt er vanuit het Rijk een ontwerpbesluit voor verlenging van het NSL. Inmiddels is de provincie Utrecht, evenals 20 gemeenten in de provincie, akkoord gegaan met dit ontwerpbesluit. Voor ons als Utrecht betekent dit het vervolg op het PPL en RSL.

De provincie heeft in 2013 vanuit het werkplan P4 Europa en het AIR netwerk bij de Europese Commissie gepleit voor een beter Europees bronbeleid om zodoende de gezondheidsschade te verminderen en een veilige marge te creëren ten aanzien van de luchtkwaliteitsnormen. In december 2013 is door de Europese Commissie het programma "Schone lucht voor Europa" vastgesteld, met daarin onder meer nieuwe luchtkwaliteitsdoelen voor de periode tot 2030. In het begin van 2014 wordt hierover het IPO/VNG standpunt bepaald.

Externe veiligheid

In 2013 is het interbestuurlijk toezicht vormgegeven door vaststelling van de Informatieverordening en het Beleidsplan interbestuurlijk toezicht. Ook is gestart met de uitwerking van een uitvoeringsprogramma voor 2014. Werkstandaarden zijn in het kader van het Provinciaal Uitvoeringsprogramma Externe Veiligheid (PUEV) ontwikkeld voor risicoregistratie en vergunningverlening. Er volgen in 2014 nog meer werkstandaarden. In de opdrachtverlening aan de nieuw te vormen RUD wordt het gebruik van werkstandaarden meegenomen. In 2013 heeft het rijk besloten dat er ook voor de periode 2015-2018 middelen beschikbaar komen voor het opstellen van het Provinciale Uitvoeringsprogramma. Een deel van het rijksbudget zal gaan naar de BRZO-RUD's en de Veiligheidsregio's. In de loop van 2014 wordt bepaald welk budget overblijft voor de uitvoering van de programma's.

Kaderrichtlijn Water (KRW) en zwemwater

In 2013 is verdere voortgang geboekt met de uitvoering van maatregelen uit de eerste planperiode van de KRW voor oppervlakte- en grondwater. Daarnaast is door samenwerkende partijen gestart met de voorbereiding van het Stroomgebiedsbeheersplan (SGBP) 2 met analyse van de resterende opgave en de aanzet tot formulering van maatregelpakketten. In 2014 worden deze in plannen vastgelegd.

In het kader van actievere burgerparticipatie zijn door ons een aantal kansrijke zwemlocaties geselecteerd uit de door het publiek aangedragen locaties. Voor het verdere verloop dienen de eigenaren van deze locaties de rol als initiatiefnemer op zich te nemen om tot verdere ontwikkeling en exploitatie van de potentiële zwemlocaties te komen. De gesprekken met de eigenaren/initiatiefnemers zijn nog gaande.

De in dit jaar geplande wijziging van de Wet hygiëne en veiligheid badinrichtingen en zwemgelegenheden is uitgesteld tot 2018. Wel is inmiddels in samenwerking met ons begonnen aan een wijziging van het Besluit hygiëne en veiligheid badinrichtingen en zwemgelegenheden. De taken en werkwijze van toezicht en handhaving door provincies zullen hierdoor niet wijzigen.

Bodem en grondwater

De Provinciale milieuvordering is in 2013 voor het onderdeel grondwaterbescherming geheel herzien en vastgesteld door Provinciale Staten. Daarnaast zijn gebiedsdossiers voor alle circa 30 waterwinningen voor drinkwater opgesteld met de gebiedspartners. Deze dossiers geven inzicht in knelpunten voor de waterwinningen en vormen de basis voor een uitvoeringsprogramma die in 2014 vastgesteld wordt om de knelpunten aan te pakken.

Voor onze taken ten aanzien van bodemsanering hebben wij ons met name gericht op het (laten) onderzoeken en saneren van verontreinigingen die vanwege risico's moeten worden gesaneerd (de zogenaamde spoedlocaties). Verder hebben wij samen met een aantal gemeenten onderzocht of binnen hun grondgebied het saneren van grootschalige verontreinigingen door middel van een gebiedsaanpak mogelijk is. Medio 2013 hebben wij in de "Mid Term Review" (voor convenant bodem) richting het Rijk aangegeven dat de gestelde doelstellingen voor de spoedopgaven voor de provincie Utrecht op dit moment haalbaar lijken te zijn, mits daar vanaf 2015 voldoende middelen door het Rijk voor beschikbaar worden gesteld.

Samen met een aantal gemeenten hebben we onderzocht of binnen hun grondgebied het saneren van grootschalige verontreinigingen door middel van een gebiedsaanpak mogelijk is en hierbij aansluiting gezocht bij de Ruimtelijke Agenda Gemeenten. Vervolgens is dit voor de gemeenten Woerden en Veenendaal verder uitgewerkt. Ook hebben we in overleg met de drinkwaterleidingbedrijven voortuitgang geboekt bij de inventarisatie en aanpak van bodemverontreinigingen bij drinkwaterwinningen.

Naar aanleiding van de resultaten van het uitgevoerde onderzoek door de Randstedelijke rekenkamer over de nazorg van bodemsanering zijn verbetermaatregelen geïnitieerd, die in 2014 verder worden geïmplementeerd.

Door het actualiseren van de werkvoorraad, de aanpak spoedlocaties alsook de eerste signalen voor het aantrekken van de economie is er zowel in de eerste als tweede helft van 2013 een toename van het aantal binnengekomen meldingen waargenomen.

Regionale UitvoeringsDiensten (RUD's)

Medio 2013 is bestuurlijk overeengekomen om in Utrecht voornamelijk te starten met twee Regionale Uitvoeringdiensten. In december hebben Provinciale Staten ingestemd met toetreding tot de RUD Utrecht., die naast de Omgevingsdienst Regio Utrecht (ODRU) zal worden gevormd. Verwacht wordt dat medio 2014 deze RUD operationeel zal zijn. Bij de provincie zijn de taken voor het opdrachtgeverschap aan de RUD binnen de organisatie belegd. Wij hebben onze taken voor vergunningverlening en handhaving bij de bedrijven die vallen onder het Besluit Risico's Zware Ongevallen (BRZO), ondergebracht bij één van de zes gespecialiseerde uitvoeringsdiensten voor risicobedrijven, i.c. de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied. Daarmee dragen wij bij aan de vorming van het stelsel van robuuste uitvoeringsdiensten waartoe Rijk, provincies en gemeenten hebben besloten naar aanleiding van de ramp in Moerdijk.

Indicatoren voor provinciale prestaties

Naam	Omschrijving	2013 begroot	2013 werkelijk
Aardgas	Aantal met provinciale subsidie gerealiseerde aardgas tankstations (cumulatief)	8	8
PUEV	Externe veiligheid is bij minstens 90% van de ruimtelijke plannen goed verwerkt.	90%	95%
Jaarplan handhaving	aantal ontvangen milieuklachten*	700	1.509
Beperking toezichtlast	Percentage binnen de termijn afgegeven ontheffing-/ vergunning-aanvragen	90%	91,9%
Veiligheid regionale waterkeringen	Percentage regionale waterkeringen dat aan de veiligheidsnorm voldoet.	95%	45%
Waterkwantiteit	Aantal TOP-lijst gebieden waar de verdroging is opgelost.	5 TOP 8 sub-TOP	3 TOP 8 sub-TOP

* Het aantal doorgebeld/gemailed milieuklachten geeft een beeld van de hinderbeleving door burgers in het Utrechtse. Elke klacht wordt getoetst op juistheid (validatie). Waar nodig wordt doorverwezen naar de juiste instantie. Gegronde klachten over zaken waarvoor de provincie bevoegd gezag is, zijn input voor ons handhavend optreden en leiden waar nodig ook tot aanpassing van vergunningen en/of het provinciale vergunningen- en handhavingsbeleid.

PUEV Uit een steekproef gehouden onder de ruimtelijke plannen uit 2012 bleek gedurende 2013 dat in 3/5 van de gevallen waarin de provincie adviseerde om het plan aan te passen, dit advies was overgenomen. Beoordeling van alle plannen uit 2013 heeft geresulteerd in het huidige percentage van 95%. Zonder overname van het provinciaal advies zou het percentage 82% zijn gebleven (conform de realisatie uit de jaarrekening van 2012).

Jaarplan handhaving Het grote aantal ontvangen milieuklachten bestaat voor 46% uit stankklachten die naar één bedrijf zijn te herleiden. Het betreft stankklachten over een grote biovergistingsinstallatie onder provinciaal toezicht. Eind 2013 zijn de stankklachten onder controle, omdat het bedrijf maatregelen heeft getroffen na een intensief handhavingstraject.

Veiligheid regionale waterkeringen De commissie RGW is op 3 juni schriftelijk geïnformeerd over de uitkomst van de toetsing van de regionale waterkeringen. Hierbij is aangegeven dat de toetsing, na het vaststellen van de indicator, geleid heeft tot een lagere score dan verwacht. Ondanks dat de waarde voor deze indicator niet is gehaald is de veiligheid toegenomen, door de gestegen kennis over de eigenschappen en het gedrag van de keringen en de lopende verbeteringswerkzaamheden. In de begroting van 2014 is voor deze indicator reeds een aangepaste waarde van 55% opgenomen.

Wat heeft het gekost?

	Rekening 2012	Primitieve begroting 2013	Begroting na wijziging 2013	Rekening 2013	Saldo
Materiele lasten	23.472	23.683	23.454	20.227	3.227
Personele lasten	10.403	7.713	8.935	10.266	-1.331
Centrale overhead	6.037	6.609	6.609	6.609	0
Totaal lasten	39.911	38.005	38.998	37.102	1.896
Baten	22.153	19.257	19.520	20.103	-583
Saldo van dit programma	17.758	18.748	19.478	16.999	2.479
Storting in reserves	4.694	3.652	5.013	5.763	-750
Onttrekking aan reserves	10.081	4.917	8.741	7.707	1.034
Beslag op de algemene middelen	12.371	17.483	15.750	15.055	695

Verschillenanalyse		Bedragen x €1.000		
	Begroting na wijziging 2013	Rekening 2013	Saldo	
Lasten				
<i>Investeringsbudget Stedelijke Vernieuwing (ISV) bodem</i> De beschikbare middelen zijn verdeeld over diverse meerjarige projecten. Bij een aantal projecten bleek de daadwerkelijk benodigde subsidie lager te liggen dan vooraf was gevraagd. Ook was de financiële verantwoording van sommige projecten niet op tijd gereed om ze nog in 2013 formeel financieel te kunnen afronden. De financiële afronding van deze projecten vindt daarom plaats begin 2014.	1.060	357	703	
<i>Fonds Uitplaatsing Hinderlijke Bedrijven</i> De belangrijkste afwijking betreft een project waarbij de betrokken gemeente zich heeft terug getrokken. De desbetreffende middelen blijven beschikbaar binnen het Fonds voor nieuwe projecten t/m 2015.	1.166	487	679	
<i>Regionaal Bestuurlijk Overleg Rijn West</i> Vanaf 2012 zijn wij voorzitter (en daarmee voeren we het secretariaat en de financiële administratie) van het Regionaal Bestuurlijk Overleg deelstroomgebied Rijn West. De gemaakte kosten voor een aantal projecten, diverse overleggen en ondersteuning door enkele externe adviseurs worden gedekt door financiële bijdrages van alle deelnemende partijen. Zie ook de toelichting onder de baten.	0	308	-308	
<i>Balansafwikkelingsverschillen voorgaande jaren</i> Meerdere opdrachten en subsidieverplichtingen van voorgaande jaren, die in 2013 afgerond zijn, hebben een voordelig resultaat opgeleverd. Het betreffen voornamelijk subsidies en opdrachten op het gebied van duurzaamheid en energie.	-40	-244	204	
<i>WABO</i> Omdat de bevoegdheidsverschuiving en de oprichting van de RUD zijn uitgesteld, heeft er nog geen overdracht van WABO-dossiers en actualisatie van omgevingsvergunningen plaats gevonden. Daarnaast zijn er minder vergunningaanvragen door bedrijven ingediend. Afstemming over de vergunning en inwinnen van bouwtechnische adviezen bij gemeenten zijn daardoor minder nodig geweest dan voorzien.	325	140	185	
<i>Vergunningverlening</i> Het aantal vergunningen dat de provincie verstrekt, is het afgelopen jaar afgenomen. Dit komt onder andere doordat door nieuwe wetgeving een groot deel van de verantwoordelijkheden bij de gemeenten is komen te liggen. Daarnaast kon een deel van de reguliere kosten uit het incidentele WABO budget worden bekostigd.	362	184	178	

Verschillenanalyse		Bedragen x €1.000		
	Begroting na wijziging 2013	Rekening 2013	Saldo	
<i>Bodemsanering</i> Betreft een kasritmeverschil binnen het meerjarenprogramma ten laste van de reserve bodemsanering. In de uitvoering van de saneringen zijn wij afhankelijk van onder andere aannemers.	945	1.106	-161	
<i>Externe veiligheid (PUEV)</i> Een aantal deelnemers heeft minder uren gedeclareerd dan was gereserveerd (Veenendaal, ZWU:Nieuwegein, Houten, IJsselstein, Lopik). Daarnaast is de Veiligheidsregio wettelijk verantwoordelijk voor risicocommunicatie, maar heeft zich daarvoor in 2013 minder ingezet in verband met een interne reorganisatie.	961	835	126	
<i>Nationaal Samenwerkingsprogramma Lucht (NSL)</i> Ondanks zorgvuldige afstemming met de marktpartijen zijn er voor de regeling snelladen minder aanvragen binnen gekomen dan vooraf ingeschat en is het bedrag per aanvraag ook nog eens lager dan verwacht. Het restant zal in 2014 worden ingezet voor "gewone" laadpalen. Zie ook de toelichting onder de baten.	14.205	14.096	109	
<i>Activiteiten grondwaterbeheer (GWH)</i> De uitgaven voor maatregelen ter bestrijding van verdroging zijn lager dan begroot, omdat 2013 vooral in het teken stond van het maken van financiële afspraken met de waterschappen. De komende jaren worden de maatregelen uitgevoerd.	1.109	1.022	87	
Overige kleine verschillen	12.296	12.202	94	
Totaal lasten	32.389	30.493	1.896	
Baten				
<i>Regionaal Bestuurlijk Overleg Rijn West</i> De ontvangen baten zijn bijdrages voor de door het RBO gemaakte kosten. Daarnaast zijn er nog bijdrages ontvangen voor extra externe inhuur. Zie ook de toelichting onder de lasten.	0	406	-406	
<i>Bodemsanering</i> De Rijksbijdrage is gekort met € 185.000. Deze korting is aangevuld vanuit de provinciale middelen voor bodemsanering zodat er geen gevolgen zijn voor het totale programma.	1.424	1.230	194	
<i>Externe veiligheid (PUEV)</i> De eindafrekening over de jaren 2006-2010, welke niet geraamd stond, is van het Rijk ontvangen.	961	1.127	-166	
<i>WABO</i> Het is vooraf moeilijk in te schatten hoeveel leges er worden geïnd. Voor de meeste leges, met name de bouwleges, zijn we namelijk afhankelijk van het aantal door derden ingediende aanvragen.	200	311	-111	
<i>Nationaal Samenwerkingsprogramma Lucht (NSL)</i> De niet gebruikte middelen voor het project snelladen zijn niet onttrokken aan de overlopende passiva. Zie ook de toelichting onder de lasten.	14.205	14.096	109	
<i>Investeringsbudget Stedelijke Vernieuwing (ISV) bodem</i> De baten zijn hoger dan begroot, omdat diverse voorschotten zijn teruggevorderd. Deze gelabelde middelen zullen opnieuw worden geïnvesteerd in bodemonderzoek en -sanering.	1.060	1.157	-97	
Overige kleine verschillen	1.670	1.776	-106	
Totaal Baten	19.520	20.103	-583	
Centrale overhead	6.609	6.609	0	
TOTAAL	19.478	16.999	2.479	

Naam reserve	Begroting 2013		Rekening 2013	
	Storting	Onttrekking	Storting	Onttrekking
Egalisatiereserve ISV bodemsanering	1.060	1.060	1.060	260
Egalisatiereserve bodemsanering	1.432	1.432	1.394	1.368
Reserve concessieverlening OV	0	220	0	220
Reserve exploitatieverschillen grondwaterbeheer	1.160	1.160	1.888	1.022
Reserve PUEV	961	961	1.127	835
Reserve projecten	400	3.908	294	3.245
Risicoreserve	0	0	0	757
Totaal	5.013	8.741	5.763	7.707

Voor inzicht in de standen van de reserves wordt verwezen naar de toelichting op de balans.

Toelichting

Stortingen

Reserve exploitatieverschillen grondwaterbeheer

De vrijgevallen middelen uit de risicoreserve voor verdrogingsbestrijding zijn overgeheveld naar de reserve exploitatieverschillen grondwaterbeheer. Zie ook de toelichting bij de onttrekking aan de risicoreserve.

Reserve PUEV

De eindafrekening over de jaren 2006-2010 is ontvangen. De kosten die hiervoor waren gemaakt zijn destijds ook met gelden van PUEV 2011-2014 verrekend. Daarom wordt de extra ontvangst nu toegevoegd aan de reserve.

Reserve Projecten (RUD)

Halverwege 2013 heeft een koerswijziging plaatsgevonden die mede heeft geleid tot vertraging van de operationele start van de RUD en verlenging van de fase van voorbereiding tot 1 juli 2014. Wegens de koerswijziging zijn er dit jaar extra kosten gemaakt die niet waren voorzien, waardoor er minder middelen resteerden om in de reserve te storten.

Onttrekkingen

Egalisatiereserve ISV bodemsanering

Zie voor een toelichting onder de verschillenanalyse van dit programma.

Reserve exploitatieverschillen grondwaterbeheer

Zie voor een toelichting onder de verschillenanalyse van dit programma.

Reserve PUEV

Zie voor een toelichting onder de verschillenanalyse van dit programma.

Reserve projecten

Betreft de onttrekking voor:	Geraamd	Werkelijk
Regionale uitvoeringsdienst (RUD)	€ 134.000	€ 134.000
Rijden op aardgas	€ 118.000	€ 73.000
ARBOR	€ 23.000	€ 54.000
Fonds uitplaatsing hinderl.bedrijven	€ 1.166.000	€ 487.000
SLOK	€ 44.000	€ 44.000
WABO	€ 75.000	€ 75.000
Wateroverlast en verdrogingsbestr.	€ 11.000	€ 0
Continuering milieutaken	€ 0	€ 42.000
Ruimte vd Lek; naar landelijk gebied	€ 2.337.000	€ 2.337.000
Totaal	€ 3.908.000	€ 3.245.000

Fonds uitplaatsing hinderlijke bedrijven: zie voor een toelichting onder de verschillenanalyse van dit programma;
Continuering milieutaken: In de nota reserves en voorzieningen 2013 is voorgesteld om dit bedrag vrij te laten vallen en de verwerking hiervan mee te nemen in de jaarrekening 2013.

De onttrekkingen op de overige onderwerpen wijken niet significant af van de geraamde onttrekkingen.

Risicoreserve

In de nota reserves en voorzieningen 2013 is voorgesteld om het bedrag voor verdrogingsbestrijding in deze reserve (€ 757.000) toe te voegen aan de reserve exploitatieverschillen grondwaterbeheer en de verwerking hiervan mee te nemen in de jaarrekening 2013.

Programmanummer	Programma	Portefeuillehouder:
4	Economische zaken en recreatie	Dhr. J.W.R van Lunteren Dhr. drs. R.E. de Vries

Wat wilden we bereiken?

De provincie Utrecht is een *Topregio*, die aantrekkelijk is voor mensen om te wonen en te werken en voor bedrijven om zich te vestigen. Ons economisch succes wordt mede bepaald door de goede samenwerking in de regio tussen bedrijfsleven, kenniscentra en overheid: de triple helix. Met een gezamenlijke inzet zorgen deze partijen voor een goed vestigingsklimaat en een concurrerende positie in binnen- en buitenland. Om krachtig te blijven zullen deze gunstige vestigingsfactoren sterk en kwalitatief hoogwaardig moeten zijn en blijven. De strategie (Economische Visie 2020) voor de versterking van de provincie Utrecht als topregio bestaat uit:

- een focus op kennis en creativiteit door middel van een gericht stimuleringsbeleid op de speerpuntsectoren life sciences, creatieve industrie en duurzaamheidseconomie. Hierbij zien we als regio kansen voor een economische benadering van maatschappelijke vraagstukken (bijv. zorg, onderwijs, energietransitie).
- het accommoderen van de dynamiek van de gevestigde economische sectoren (o.a. zakelijke dienstverlening, onderwijs, zorg, handel en transport) door zorg voor een goede bereikbaarheid, ruime variatie aan werkmilieus, en een goed woon- en leefklimaat met voldoende culturele en recreatieve voorzieningen.

Bij de uitvoering van de strategie leggen we de nadruk op eigen verantwoordelijkheid en op ruimte voor ondernemerschap en willen we ontwikkelingen met een regionaal belang versnellen.

In ons toeristisch-recreatief beleid ([Visie Recreatie en Toerisme 2020](#)) stimuleren wij de kwantitatieve en kwalitatieve ontwikkeling van het toeristisch recreatieve aanbod in aansluiting op de verwachte vraagontwikkeling van de Utrechtse bevolking. We streven naar een duurzaam evenwicht tussen vraag en aanbod, waarbij we meer ruimte willen geven aan publiek-private samenwerking en ondernemerschap.

- omvormen van de recreatieschappen tot effectieve en efficiënte uitvoeringsorganisaties;
- bewaken en versterken van een recreatief hoofdnetwerk met toeristische overstappunten (TOP's) en (boven)regionale recreatieve routenetwerken voor wandelen/fietsen/varen;
- waarborgen voldoende recreatieve voorzieningen voor een goed woon- en leefklimaat;
- realiseren van de herijkte opgave voor recreatieaanbod rondom stadsgewest Utrecht (RodS) en Amersfoort;
- vernieuwing van het beleid voor verblijfsrecreatie en natuur in de regio Utrechtse Heuvelrug;
- beleving van het open landschap in westelijk Utrecht, met name in relatie met waterrecreatie;
- stimuleren van nieuw toeristisch-recreatief ondernemerschap en kennisdeling.

Relatie programma met de Strategische agenda

De centrale ligging, de aantrekkelijke steden en landschappen en het sterk zijn in kennis en cultuur maken de provincie Utrecht tot een aantrekkelijke regio. De provincie is een topregio, die aantrekkelijk is voor mensen om te wonen en te werken en voor bedrijven om zich te vestigen. Om krachtig te blijven zullen deze gunstige vestigingsfactoren sterk en kwalitatief hoogwaardig moeten zijn en blijven. Wij zorgen daarom voor een evenwicht tussen wonen, werken, recreëren, bereikbaarheid en natuur & landschap.

Wat hebben wij daarvoor in 2013 gedaan?

Economic Board Utrecht

In 2013 hebben wij ons innovatiebeleid verder uitgewerkt in samenwerking met het bedrijfsleven en kennisinstellingen in de Economic Board Utrecht (EBU). Daardoor heeft ons regionaal stimuleringsbeleid, verwoord in de Strategische Agenda 2013-2020 van de EBU, een breed draagvlak gekregen. Het beleid richt zich op drie thema's: gezond leven, groene economie en diensteninnovatie. Provinciale Staten hebben in 2013 de Strategische Agenda van de EBU vastgesteld als het kader voor de inzet van de middelen uit de bestemmingsreserve 'Cofinancieringsfonds kennis en innovatie'. Dit besluit hebben wij vertaald in de Uitvoeringsverordening Economic Board Utrecht, waardoor een stevige financiële basis is gelegd voor de initiatieven van de EBU. Een voorbeeld hiervan is het, in nauwe samenwerking met de EBU partners gelanceerde programma Growing Games, dat cross-overs stimuleert tussen gaming enerzijds en zorg en onderwijs anderzijds. Dit moet leiden tot grootschalige introductie van games als behandelwijze. Met TNO (validatie), een zorgverzekeraar en een grote investeringsmaatschappij zijn recent afspraken gemaakt, waarmee het programma kan rekenen op ruim € 30 miljoen aan private investeringen. Een ander voorbeeld betreft het project 'Smart grids; rendement voor iedereen'. Dit speelt zich nu nog alleen af in de gemeenten Utrecht en Amersfoort. De ervaring die hier wordt opgedaan met nieuwe (financiële) dienstverleningsconcepten is ook relevant voor vergelijkbare initiatieven die zich meer op de technische aspecten richten. Vanuit deze optiek wordt gekeken naar mogelijkheden voor opschaling, om te beginnen in het kader van de economische agenda voor de Noordvleugel.

Door middel van 'Get Connected'- bijeenkomsten van de EBU en van het Platform Regionaal Economische Stimulering (waarin de belangrijkste Utrechtse gemeenten zijn vertegenwoordigd), hebben wij in 2013 verder bijgedragen aan de opbouw van een hecht netwerk van sleutelfiguren op het gebied van economische ontwikkeling in de provincie. Op deze wijze hebben wij geïnvesteerd in de samenwerking binnen de triple helix: bedrijfsleven, overheid en kenniswereld.

Regionale Samenwerking in de Randstad

In 2014 start een nieuwe periode voor het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling (EFRO). Samen met de andere decentrale overheden in de Randstad hebben wij het Operationeel Programma EFRO Kansen voor west II opgesteld als basis voor de besteding van de Europese middelen in de periode 2014-2020.

Samen met de partners in de EBU hebben wij in Noordvleugelverband het Techniekpact met het rijk afgesloten om het tekort aan technisch personeel terug te dringen. In aansluiting op de strategische agenda 2013-2020 van de EBU worden voorbereidingen getroffen voor een regionale "Human capital Agenda" om de aansluiting van het onderwijs op de arbeidsmarkt over de hele breedte te verbeteren.

Utrecht Science Park

In 2013 is een verkenning afgerond naar de haalbaarheid van de realisatie van een satellietlocatie van het Utrecht Science Park (USP) in De Bilt op het RIVM terrein. Deze verkenning toont aan dat een herontwikkeling mogelijk is (het RIVM verhuist in 2018 naar het USP in Utrecht). Met de bestaande partners (gemeente De Bilt, Utrecht Science Park en provincie Utrecht) is afgesproken zich de komende jaren actief in te blijven zetten op de ontwikkeling van dit zogenaamde USP-B. In het najaar van 2013 is een start gemaakt met de ontwikkeling van een concrete propositie voor het te ontwikkelen USP-B.

MBO Incubeter

In 2013 hebben PS besloten de ontwikkeling van een MBO-incubator in Nieuwegein te ondersteunen. De incubator is gericht op ondernemers met een laag of middelbaar opleidingsniveau op het snijvlak tussen Zorg en Techniek. Hiermee wordt werkgelegenheid en ondernemerschap op mbo-niveau gestimuleerd. In de incubator werken onder andere gemeente Nieuwegein, ROC-Midden Nederland, het Antoniusziekenhuis en een aantal ondernemers nauw samen. De MBO-incubator wordt onder de naam *Incubeter* in januari 2014 geopend.

Garantiefonds energie

In 2013 hebben wij, met de Rabobank Amersfoort als private partner, een garantiefonds opgezet om leningen voor collectieve duurzame energieprojecten mogelijk te maken. De afgelopen periode heeft de Rabobank, als uitvoerder, met veel initiatiefnemers intake gesprekken gevoerd en de verwachting is dat op korte termijn verschillende collectieve energieprojecten zullen worden gefinancierd.

Arbor

Binnen het Europese ARBOR-Biomass for Energy project hebben wij onderzocht wat de meest optimale locatie is voor een biogas hub in de Provincie Utrecht. Voor de betreffende locatie is in 2013 een consortium gevormd met een enthousiaste groep ondernemers die de biogas hub willen realiseren. Daarnaast is onderzocht op welke wijze bermgras rendabel collectief ingezameld kan worden. Tien partijen zijn voornemens om deze wijze van inzameling te realiseren zodat het bermgras tegen lagere kosten verwerkt kan worden tot duurzaam biogas.

Internationale acquisitie

In 2013 hebben we 12 investeringsprojecten van buitenlandse bedrijven naar de provincie Utrecht kunnen halen. Hiermee worden 221 extra arbeidsplaatsen gecreëerd. Conform het Uitvoeringsplan Internationale Acquisitie 2012-2015 hebben wij in 2013 de nadruk gelegd op het aantrekken van buitenlandse gaming en life science bedrijven en op behoud en uitbreiding van werkgelegenheid bij reeds gevestigde buitenlandse bedrijven.

In 2013 is met de gemeente Utrecht een businessplan opgesteld voor een regionaal Expat center. Het doel van dit center is om de dienstverlening aan internationale kenniswerkers verder te professionaliseren.

Aanpak leegstand kantoren

De leegstand in kantoren is het afgelopen jaar verder opgelopen. Met de belangrijkste Utrechtse kantoorgemeenten hebben wij intensief overleg gevoerd en een aanpak uitgewerkt om de nog altijd te grote plancapaciteit aan kantoren te verminderen en de bestaande probleemlocaties aan te pakken. Ook zijn wij in 2013 betrokken geweest bij verschillende projecten voor herontwikkeling en transformatie van kantoren naar woningen.

Herstructurering bedrijventerreinen

Conform de afspraken in de regionale convenanten bedrijventerreinen hebben wij gemeenten ondersteund bij de planvorming voor herstructurering van bedrijventerreinen. Het betreft onder andere terreinen in Utrecht, Utrechtse Heuvelrug, Woerden en Veenendaal. De Ontwikkelingsmaatschappij Utrecht (OMU) heeft in het voorjaar van 2013 de eerste investering gedaan in de voormalige Prodent fabriek in Amersfoort.

Detailhandel

Winkelleegstand in de provincie Utrecht is beperkt, maar neemt de afgelopen jaren langzaam toe. Omdat het primaat voor detailhandelsbeleid bij gemeenten ligt is afgelopen jaar het gesprek met gemeenten en regio's aangegaan over het belang van regionale afstemming en programmering. Mede naar aanleiding hiervan hebben de U10 en regio Amersfoort besloten meer te gaan samenwerken. Daarnaast is besloten dat wij als provincie bij de herijking van de structuurvisie detailhandel steviger opnemen zodat wij beter kunnen sturen op grootschalige perifere detailhandelsontwikkelingen.

Recreatie en Toerisme

We hebben in 2013 bij het traject Toekomst Recreatie(schappen) ingestemd met maatwerkoplossingen voor de vier gebiedsschappen en de koepelorganisatie Recreatie Midden Nederland. Voor recreatieschap Utrechtse Heuvelrug is in gemeenschappelijkheid met de deelnemende gemeenten afgesproken om een liquidatieplan uit te voeren, waarbij de provincie verantwoordelijkheid blijft houden over de (boven)regionale recreatieterreinen Henschotermeer, Doornse Gat, Kwintelooijen, Gravenbol en de regionale wandel- en fietsnetwerken. Op provinciaal niveau willen we komen tot een routebureau waarbij we een trekkersrol zien voor Recreatie Midden Nederland. Voor Loosdrechtse Plassen zijn voorbereidingen getroffen voor de ontwikkeling van een mini-economie. Verder is voor het Recreatieschap Stichtse Groenlanden aangegeven binnen de gemeenschappelijke regeling te blijven op voorwaarde dat we directer kunnen sturen op (boven)regionale recreatieopgaven.

Voor de opgave van het ontwikkelen van een samenhangend recreatief hoofdnetwerk met poorten en toeristische overstappunten (TOP's) hebben de gebiedspartners Oost en West in 2013 gewerkt aan de voorbereiding van de realisatie van nieuwe TOP's. Hiertoe is in Slot Zeist een nieuwe huisstijl van TOP-bebording gepresenteerd voor Heuvelrug, Kromme Rijn en Eemland. Met de ANWB is een publiekprivaat partnerschap gesloten ter promotie van het concept TOP's. Door diverse partners is in 2013 op initiatief van de provincie gewerkt aan een optimalisatie van fietsknooppunten (gehele provincie), nieuwe wandelknooppunten (west Utrecht) en sloepenknooppunten (west Utrecht/Vechtstreek).

Andere belangrijke projecten en thema's voor 2013 waren recreatie om de steden (RodS), vernieuwing in recreatie –natuurbeleid (in afstemming met het nieuwe natuurbeleid en de PRS) en de toepassing van nieuw ondernemerschap in gebiedsgerichte business cases, zoals Gravenbol. Voor dit terrein hebben we een vernieuwende pilot georganiseerd met een lokale samenwerkingsvorm van ondernemers die een impuls hebben gegeven aan nieuwe voorzieningen en evenementen én actief natuurbeheer. Hierdoor hebben we een zichzelf organiserend systeem bereikt en is dit regionaal recreatieterrein gered van sluiting. Gravenbol dient hiermee als voorbeeld voor andere recreatieterreinen.

Ook is in 2013 met diverse gemeenten en marktpartners een acquisitieprogramma voor zakelijke kenniscongressen succesvol uitgevoerd. De toeristische gebiedsmarketing is conform het Coalitieakkoord in 2013 verder afgebouwd met de bestemmingsgebieden Utrecht, Amersfoort e.o., Utrechtse Heuvelrug, Groene Hart en Vechtstreek.

Indicatoren voor provinciale prestaties

Naam	Omschrijving	2013 begroot	2013 werkelijk
Acquisitie	Aantal gerealiseerde acquisitie projecten	10	12
Innovatie	Aantal gerealiseerde innovatie projecten		
Recreatie	Aantal gerealiseerde recreatieprojecten (poorten TOPS, routes)	15	18

Aantal gerealiseerde innovatie projecten: In 2013 is de Strategische Agenda van de Economic Board Utrecht door de Staten aanvaard als kader voor het verlenen van bijdragen uit het Cofinancieringsfonds kennis en innovatie. Naar verwachting wordt het fonds in 2014 actief.

Wat heeft het gekost?

	Rekening 2012	Primitieve begroting 2013	Begroting na wijziging 2013	Rekening 2013	Saldo
Materiele lasten	9.304	5.994	7.892	7.246	646
Personele lasten	1.732	2.251	1.756	2.351	-595
Centrale overhead	760	611	611	611	0
Totaal lasten	11.796	8.856	10.259	10.207	52
Baten	169	136	301	671	-370
Saldo van dit programma	11.628	8.720	9.958	9.537	421
Storting in reserves	955	899	4.757	6.710	-1.953
Onttrekking aan reserves	5.157	2.715	5.481	6.826	-1.345
Beslag op de algemene middelen	7.426	6.904	9.234	9.420	-186

Verschillenanalyse		Bedragen x €1.000		
		Begroting na wijziging 2013	Rekening 2013	Saldo
Lasten				
<i>Cofinancieringsfonds</i> Hogere uitgaven worden voornamelijk veroorzaakt door de hogere subsidie aan de internationale school dan begroot dit jaar. Dit komt doordat de aanloopkosten in de eerste drie jaren aanzienlijk hoger zijn dan voorzien in de businesscase, vanwege het hogere leerlingenaantal. Hier staat tegenover dat het break even punt (veel) eerder zal worden bereikt.		2.644	2.771	-127
<i>CP economisch beleidsplan</i> De lagere uitgaven zijn het gevolg van het doorschuiven van eindafrekeningen van derden, onder andere Dutch Game Garden.		400	178	222
<i>Bijdragen projecten economische ontwikkeling</i> Projecten zijn afgerond. De geraamde bijdrage voor het bedrijfsterrein aan de gemeente Vianen is gedeeltelijk komen te vervallen.		724	371	353
<i>Apparaatskosten</i> Door de hogere productiviteit en verschuiving tussen de programma's Cultuur en samenleving (onderschrijving op de apparaatskosten van € 156.000) en dit programma (onderdeel recreatie), is er een nadeel van € 595.000. Hiervan kon € 89.000 doorberekend worden aan projecten.		1.756	2.351	-595
Overige kleine verschillen		4.124	3.925	199
Totaal lasten		9.648	9.596	52
Baten				
<i>Cofinancieringsfonds</i> Voordeel voornamelijk ontstaan doordat een subsidiebijdrage gedeclareerd kon worden bij het Rijk, terwijl dit niet was begroot		22	224	-202
Overige kleine verschillen		279	447	-168
Totaal Baten		301	671	-370
Centrale overhead		611	611	0
TOTAAL		9.958	9.537	421

Naam reserve	Begroting 2013		Rekening 2013	
	Storting	Onttrekking	Storting	Onttrekking
Cofinancieringsfonds	3.841	2.622	5.794	2.547
Reserve Economische ontwikkeling	783	724	783	2.324
Reserve Toeristische ontwikkeling	133	261	133	199
Reserve Projecten	0	1.874	0	1.756
Totaal	4.757	5.481	6.710	6.826

Voor inzicht in de standen van de reserves wordt verwezen naar de toelichting op de balans.

Toelichting

Stortingen

Cofinancieringsfonds

Er is € 1.953.000 meer gestort dan de geraamde storting. Dit komt doordat de reserve economisch ontwikkeling eind 2013 opgeheven is en het saldo naar het cofinancieringsfonds is overgeheveld, conform de Nota Reserves en Voorzieningen die op 4 februari 2014 door u is vastgesteld.

De overige stortingen bij de andere reserves zijn conform de raming.

Onttrekkingen

Cofinancieringsfonds

Voor toelichting op de hogere onttrekking verwijzen wij u naar de verschillenanalyse bij de lasten onder het kopje "Cofinancieringsfonds" op het programmabladd.

Reserve Economische ontwikkeling

Reserve is opgeheven per 31 december 2013 conform de Nota Reserves en voorzieningen. Er resteerde een saldo van € 1.953.000 die naar het Cofinancieringsfonds overgeboekt is.

Reserve Projecten

Betreft de onttrekkingen voor:	Geraamd	Werkelijk
Economisch beleidsplan	€ 400.000	€ 178.000
Nieuw innovatiebeleid	€ 300.000	€ 300.000
Stimulering lager opgeleiden	€ 1.075.000	€ 1.179.000
Zakelijk toerisme	€ 99.000	€ 99.000
Totaal	€ 1.874.000	€ 1.756.000

Voor toelichting op de lagere onttrekking bij het project economisch beleidsplan verwijzen wij u naar de toelichting bij verschillenanalyse bij de lasten onder het kopje "CP Economisch beleidsplan".

De hogere onttrekking bij het project stimulering lager opgeleiden is het gevolg van het afronden van het project, waardoor het restant bedrag ad € 97.000 vrijvalt ten gunste van de algemene middelen, conform de Nota Reserves en Voorzieningen die op 4 februari 2014 door u is vastgesteld.

De overige onttrekkingen wijken niet significant af van de geraamde onttrekkingen.

Programmanummer	Programma	Portefeuillehouder:
5	Mobiliteit	Dhr. J.W.R van Lunteren

Wat wilden we bereiken?

Zoals genoemd in de Strategische agenda betekent een sterke regio Utrecht dat deze bereikbaar moet zijn. Bereikbaar Utrecht is een van de vier ontwikkelopgaven. Wij willen, met name op die verbindingen en netwerken die bijdragen aan onze regionale economie, ons inzetten voor een goede bereikbaarheid en tegelijkertijd de negatieve effecten voor mensen, natuur en milieu verminderen. Een doelmatig verkeers- en vervoersysteem dat dienstbaar is aan de maatschappelijke behoeften moet daar in voorzien.

In 2013 zal een nieuw mobiliteitsplan verschijnen als opvolger van het huidige [Strategisch mobiliteitsplan Provincie Utrecht \(SMPU+\)](#). De planhorizon hiervan zal verschuiven van 2020 naar 2028. In dit plan zal worden aangegeven hoe we met doelstellingen en streefwaarden zullen omgaan. Tot die tijd hanteren we de indicatoren zoals beschreven in het vigerende SMPU+, die de kern weergeven van het streven naar:

- een doelmatig verkeer en vervoersysteem, ter bevordering van de bereikbaarheid
- verbeteren van de verkeersveiligheid en
- verbeteren van de kwaliteit leefomgeving, ter vermindering van de negatieve effecten voor mensen, natuur en milieu.

Utrecht bereikbaar houden kan de provincie niet alleen. Daarom zijn er twee programma's die we samen met de regiopartners en het Rijk in uitvoering nemen. Het betreft de programma's VERDER en Beter Benutten.

Relatie programma met de Strategische agenda

Een goede bereikbaarheid is van groot belang voor de kracht en aantrekkelijkheid van onze regio en voor de concurrentiepositie van de provincie Utrecht en de Randstad. Mobiliteit is essentieel voor het functioneren van onze samenleving. Goederen moeten hun weg vinden naar bedrijven, winkels en consumenten. Mensen moeten zich veilig kunnen verplaatsen om te werken, een opleiding te volgen, sociale contacten te onderhouden, zorg te verkrijgen, enzovoort. Tegelijkertijd echter, staan door de verstedelijking, het functioneren van de autosnelwegen als draaischijf en de negatieve effecten van de groeiende automobilititeit de positie van Utrecht en de kwaliteiten van de regio onder druk.

Wij willen, waar mogelijk, tegemoet komen aan de behoefte aan mobiliteit en tegelijkertijd de negatieve effecten voor mensen, natuur en milieu verminderen. Een doelmatig verkeers- en vervoersysteem dat dienstbaar is aan de maatschappelijke behoeften, is dan ook een essentiële en aantrekkelijkheid van onze regio. Omdat het mobiliteitssysteem juist in onze regio functioneert als een samenhangend netwerk benaderen we deze opgave integraal en met onze regionale partners. Het is aan de Provincie Utrecht, het Rijk en de overheden in Midden-Nederland om een balans te vinden tussen de gewenste ruimtelijke en economische ontwikkelingen en de leefbaarheid in de provincie Utrecht. Vanuit onze rol dragen we bij aan optimale ruimtelijke inpassing van functies en dragen we zorg voor een goede inpassing van de (hoofd)infrastructuur.

Wat hebben wij daarvoor in 2013 gedaan?

Mobiliteitsplan

Op basis van het Voorontwerp Mobiliteitsplan is in 2013 intensief overleg geweest met uw Staten en onze partners over de richting die de provincie de komende jaren zou moeten kiezen bij haar Mobiliteitsbeleid. Dit heeft geresulteerd in een Ontwerp Mobiliteitsplan dat met de planMER, naar verwachting, vanaf eind februari tot begin april 2014 ter inzage wordt gelegd. Op basis van de zienswijzen wordt een Nota van Beantwoording opgesteld. Deze wordt samen met het definitieve Mobiliteitsplan in september ter besluitvorming aan uw Staten voorgelegd.

Doelmatig Verkeer- en vervoersysteem

Het verbeteren van de bereikbaarheid kan de provincie niet alleen. Daarom wordt samenwerking gezocht met regiopartners, bedrijfsleven en maatschappelijke partners en het rijk. De samenwerking krijgt praktische uitwerking in onder andere de uitvoeringsprogramma's VERDER en Beter Benutten.

Programma Verder

Sinds 2009 wordt uitvoering gegeven aan het regionale uitvoeringsprogramma VERDER ter verbetering van de doorstroming in Midden Nederland. Over de voortgang van het totale regionale programma VERDER wordt u separaat geïnformeerd. Binnen dit programma voert de provincie Utrecht 35 van de 113 regionale maatregelen uit. In 2013 is voor drie provinciale maatregelen een uitvoeringsvoorstel vastgesteld en is gestart met de voorbereidingen van de realisatie. Het betreft de projecten:

- fietstunnel onder de N412

- Regionaal Verkeersmanagement maatregelen op straat.;
- N225-N226 rotonde Donderberg Leersum als onderdeel van de OV corridor Bilthoven-Zeist-Driebergen;

In 2013 is het project versterking busdiensten tussen Leusden en Amersfoort Noord afgerond, wegens het achterblijven op de verwachtingen van het reizigersaanbod.

Op 20 juni 2013 is de tweede Bestuursovereenkomst (BOK2) ondertekend, waarin de uitgangspunten voor de aanbesteding van het project Knooppunt Hoevelaken zijn vastgelegd. De provincie draagt € 13,5 mln. bij aan dit rijksproject ten behoeve van bovenwettelijke inpassing en ten behoeve van infrastructuur van regionaal belang (auto en fiets).

In het voorjaar van 2013 zijn bezuinigingen op de rijksbegroting van Infrastructuur en Milieu (IenM) doorgevoerd waarbij de rijksbijdrage voor de Noordelijke Randweg Utrecht (NRU) uitgesteld is van 2016 (start uitvoering) naar 2026-2028 (oplevering).

In december 2013 is het 'Keuzedocument NRU' openbaar gemaakt. De voorgestelde wijze van opwaardering van de NRU levert een belangrijke bijdrage aan de (regionale) bereikbaarheid. De provincie zal zich met de gemeente inspannen om een 'versnelling' van de benodigde (rijks)middelen te realiseren. De provincie heeft een bijdrage van 16,7 mln. euro gereserveerd voor de opwaardering van de NRU.

Als onderdeel van het besluitvormingsproces om te komen tot een Voorkeursvariant voor het Planstudie A27/A12 (Ring Utrecht) heeft de Minister in 2013 15 mln. euro extra budget voor bovenwettelijke inpassingsmaatregelen gereserveerd. Op verzoek van het rijk heeft de provincie, in samenwerking met de regio, een Gebiedsuitwerking Utrecht Oost opgesteld om vanuit een brede visie een regionaal advies te kunnen geven over de inpassing van de A27. In november 2013 heeft de provincie, na consultatie van bewonersorganisaties, een advies voor de besteding van 15 mln. euro voor bovenwettelijke inpassing aan de minister van IenM aangeboden.

Regionaal Verkeersmanagement

Het programma Regionaal Verkeersmanagement (RVM) is onderdeel van het VERDER programma en van de mobiliteitsaanpak van het ministerie van Infrastructuur en Milieu.

In 2013 zijn alle projecten in de realisatiefase gekomen. Met de realisatie van het Centraal Systeem Basismeetnet is de basis gelegd voor het monitoren van de actuele verkeerssituatie in Midden Nederland. Dit systeem wordt in 2014 verder aangevuld met informatie uit de hele regio. Twee rotonde doseerinstallaties zijn in gebruik genomen om de doorstroming te verbeteren. Daarnaast is in regionale afstemming een regelaanpak ontwikkeld die sturing geeft aan het optimaal gebruik van ons wegennet.

Programma Beter Benutten

In 2013 gestart met de uitvoering van 9 provinciale Beter Benutten projecten. Het gaat om:

- In Car pilot ICT
- Carpoolplaatsen
- Aanpassing aansluiting De Meern A12
- N234 doorstroming traject Soest A27
- Aanpassing rotondes aansluiting Breukelen
- N237 Quick wins robuust wegennet N237
- Smart Mobility
- Optimalisering VRI140 op- en afrit A2-N230
- Supervisor RVM

De provinciale projecten Robuust wegennet N237/A28 en Aanpassing aansluiting N229 zijn uit het programma teruggetrokken, omdat deze niet binnen de gestelde randvoorwaarde van de realisatietermijn kan plaatsvinden. Nadere verkenning vindt plaats om te kijken in welke vorm deze projecten ingevuld kunnen worden.

Voor het provinciale project Knooppunt Breukelen is besluitvorming over de start uitvoering, begin 2014 voorzien.

Binnen het in 2012 vastgestelde provinciale project Verlengen spitsvrij, is in 2013 "gaming" ingezet om verdere gedragsbeïnvloeding in gang te zetten. Dit project wordt in 2014 afgesloten.

Naar verwachting wordt met de huidige invulling van Beter Benutten de programmadoelstelling ruimschoots gehaald. Voor provinciale projecten wordt 2014 een belangrijk uitvoeringsjaar. Met de voortgangsrapportage wordt u hier tussentijds separaat over geïnformeerd.

Rijnbrug Rhenen

In 2013 zijn de afspraken uit de bestuursovereenkomst met de keuze voor een tidal flow op de huidige brug nader uitgewerkt. In 2014 worden afspraken met Rijkswaterstaat (eigenaar van de brug) gemaakt over de realisatie.

Goederenvervoer

Medio 2012 bleek dat er geen business case meer was voor een containerterminal als gevolg van de ontwikkelingen op de containerterminals van Lage Weide (Utrecht) en Medel (Tiel), en het gebrek aan uitzicht op voldoende klanten op bedrijventerminaal Het Klooster. Uit een marktconsultatie bleek dat er wel interesse was voor een dependance van de Container Terminal Utrecht (Lage Weide) waarbij containeroverslag gecombineerd zou worden met bouwstoffenoverslag. In 2013 zijn de effecten op geluid en de nautische veiligheid nader onderzocht en is een kosten-batenanalyse uitgevoerd, waaruit moet blijken of de benodigde investeringen maatschappelijk verantwoord zijn. In maart 2014 is besloten om het project "Havenontwikkeling Het Klooster" te staken, omdat het niet mogelijk is om te voldoen aan de projectdoelstellingen. De verwachte vermindering van het wegtransport zal slechts in beperkte mate optreden zolang de containerterminal(s) op Lage Weide (en Medel) voldoende capaciteit hebben. Een overslagstation op Het Klooster zal vooral leiden tot verplaatsing van transport van Lage Weide naar Het Klooster en nauwelijks tot een substitutie van vrachtwagentransport tussen Rotterdam en Utrecht naar binnenvaarttransport.

Voor vier provinciale wegen met busbanen is onderzocht welke maatregelen nodig zijn om medegebruik mogelijk te maken. Het rendement van de maatregel valt op één corridor tegen en op twee andere is de meerwaarde moeilijk vast te stellen, omdat op deze corridors de verkeerssituatie na geplande wegconstructies zal verbeteren. Ook voor de vierde corridor was het positieve effect klein. Daarom is in 2013 afgezien van toepassing van deze maatregel.

Openbaar vervoer

a. OV concessie

De concessie is conform gemaakte afspraken uitgevoerd. Over de prestaties in 2013 wordt u medio 2014 separaat geïnformeerd via het jaarverslag Openbaar Vervoer van de concessie provincie Utrecht.

b. Spoor

Als onderdeel van Randstadspoor is in 2013 is een nieuw station geopend: Utrecht Leidsche Rijn en is de frequentie op de verbinding Utrecht-Woerden verhoogd. Frequentieverhoging op de verbinding Utrecht-Harderwijk moet helaas worden uitgesteld, nu nieuwe normen voor veiligheid en robuustheid de uitbreiding van de treindienst op de korte en middellange termijn niet mogelijk maakt. Besloten is om een integraal MIRT-onderzoek te starten naar de mogelijkheden voor uitbreiding van de NS treindiensten op lange termijn in de driehoek Utrecht-Veluwe-Weesp.

Ten aanzien van de aanpak van de spoorkruising Nieuweweg Noord in Veenendaal zijn in 2013 afspraken gemaakt tussen alle betrokken overheden (gemeenten Ede, Renswoude en Veenendaal, provincies Gelderland en Utrecht en het Ministerie van Infrastructuur en Milieu) en Prorail over de gewenste voorkeursoplossing, de beoogde verdeling van de kosten en het proces voor komend jaar. Op basis hiervan heeft Prorail in december opdracht gekregen voor het uitwerken van een voorlopig ontwerp, wat moet leiden tot een realisatiebesluit eind 2014. Hoewel de kostenverdeling in principe akkoord is vindt nog aanvullend overleg met het Ministerie van Infrastructuur en Milieu plaats over de voorwaarden van het aanwenden van middelen uit het Restbudget Randstadspoor.

In het kader van de ongelijkvloerse spoorkruising Maarsbergen heeft de provincie positief gereageerd op een burgerinitiatief met een aangepast plan waarin behalve de doorstroming ook de leefbaarheid is geoptimaliseerd. De provincie heeft € 2,5 mln. vrijgemaakt om dit burgerinitiatief een kans te geven. In 2014 zal duidelijk worden of aan de gestelde voorwaarden kan worden voldaan.

Stationsgebied Driebergen - Zeist

In 2013 is overeenstemming bereikt over de locatie en de vorm van een nieuwe P&R-parkeergarage in het stationsgebied Driebergen-Zeist. De hiervoor benodigde gronden zijn door de provincie aangekocht. Tevens is door het Ministerie van Infrastructuur en Milieu een aanvullende bijdrage voor deze P&R-voorziening in het vooruitzicht gesteld in het kader van het actieprogramma 'Groeit op het Spoor'. Voor de inhoudelijke afronding van het ontwerp van het stationsproject als geheel, inclusief het aanpassen van het ontwerpbestemmingsplan, is echter meer tijd nodig dan aanvankelijk was ingeschat. Oplevering van het definitieve Voorlopig Ontwerp en de realisatieovereenkomst tussen alle betrokken partijen staat gepland op 31 maart 2014.

Fiets

In 2013 is de tunnel onder de N412 uitgewerkt en tot de aanleg besloten (VERDER maatregel). Daarnaast is het fietspad langs de N229 tussen Werkhoven en Cothen opnieuw geasfalteerd en verbreed en is het opvangfietspad aan de N212/Kannelaan gerealiseerd. In Mijdrecht is een grote stalling voor circa 100 fietsen gerealiseerd.

Verkeersveiligheid

In 2013 zijn er in de provincie Utrecht op basis van de provinciale inventarisatie in totaal 19 mensen omgekomen bij verkeersongevallen en dat zijn negen dodelijke slachtoffers minder dan in 2012. Op wegen in beheer van de gemeenten zijn twaalf mensen verongelukt en op rijkswegen één. Op provinciale wegen zijn in 2013 zes mensen omgekomen (één slachtoffer meer dan in 2012). Jaarlijks levert het CBS in het voorjaar de officiële cijfers over het aantal verkeerdoden en letselslachtoffers van het voorafgaande jaar.

Verkeersveilige infrastructuur

In 2013 is gewerkt met de richtlijn Basiskennmerken Wegontwerp (BKWO) bij de volgende projecten: N806, kruispunt Groeneweg/Zevenhuizerstraat; N212, plateau Kamerik; N204, kruispunt Blokland en N226, kruispunt De Mof. Verder zijn bij alle gerealiseerde projecten in 2013 (zie onder) mogelijkheden overwogen en zo mogelijk benut om de verkeersveiligheid te verbeteren.

Gedagsbeïnvloeding en handhaving verkeersregels

In 2013 heeft het Regionaal Orgaan Verkeersveiligheid in het kader van het convenant 'Provincie Utrecht Verkeersveiliger' verkeerseducatieprogramma's beschikbaar gesteld aan de 17 convenantgemeenten. Mede door de inzet van de gemeenten werden de programma's goed benut, vooral op middelbare scholen. Daarnaast is in 2013 in samenwerking met OM, politie en gemeenten een aantal projecten opgepakt, waarbij handhaving van verkeersregels in combinatie met communicatie effectief is ingezet als verkeersveiligheidsmaatregel. Voorbeelden daarvan zijn de 'Nul promille loterij' op de N228 bij Montfoort, gericht op bestuurders die geen alcohol hadden gedronken en de inzet van een voorlichtingsteam bij alcoholcontroles van de politie.

Kwaliteit leefomgeving

Vermindering verkeershinder

In 2013 is het actieplan geluid voor provinciale wegen provincie Utrecht 2013-2018 vastgesteld. Dit is het vervolg op de geluidskaart provinciale wegen 2013 en is conform de verplichting uit de EU Richtlijn Omgevingslawaaier. Geconstateerd is dat de afgelopen 5 jaar het aantal woningen met een geluidsbelasting hoger dan 61 dB is afgenomen met 21%. De aanpak uit het vorige actieplan wordt ook in 2014 voortgezet: waar mogelijk toepassing van geluidreducerend asfalt bij aanleg, reconstructie en onderhoud aan provinciale wegen langs clusters van woningen met een geluidsbelasting van meer dan 61 dB. Er zal hierbij gebruik gemaakt worden van asfalt met een acceptabele levensduur en een goede geluidreducerende werking gedurende de levensduur.

Gerealiseerde SMPU-projecten in 2013

De onderstaande projecten, die voortvloeien uit het SMPU+, zijn in 2013 gerealiseerd en geven invulling aan de eerdergenoemde 3 hoofddoelstellingen van het SMPU.

N199 Bunschoten

Op de N199 ter hoogte van Bunschoten is groot onderhoud uitgevoerd en heeft een aanpassing van de aansluiting op de parallelweg plaatsgevonden. Tevens is in opdracht van de gemeente een rotonde aangelegd op de N199 en is ter plaatse een gemeentelijke persioleringsverlegd.

N201 BOR A2 - provinciegrens - Deelproject B

Bij het Deelproject B is de hoofdrijbaan van de Veenweg tot kruising de N201/N212 vervangen en gereconstrueerd.

N210 Kruispunt Van Alterenlaan

In Lopik is het kruispunt van de N210 met de Van Alterenlaan gereconstrueerd om de veiligheid en oversteekbaarheid te verbeteren.

N212/ N405

Op de N212 heeft de aanleg van een snelheidsremmend kruispuntplateau plaatsgevonden op het kruispunt ter hoogte van de N212/ N405.

N226 Kruispunt Nieuwe Maanweg:

Op de N226 is een nieuwe aansluiting met de Arnhemseweg in Leusden gerealiseerd.

N237-Oost:

Op de N237-Oost is de aansluiting van zorginstelling Zon & Schild verbeterd door het plaatsen van verkeerslichten.

N237 West Berenkuil - N412

Bij de N237 heeft tot het kruispunt met de N412 een totale wegconstructie plaatsgevonden inclusief vervanging van de verlichting en de bewegwijzering.

N410

Op de N410 heeft groot onderhoud plaatsgevonden (0,0-2,2 km) zijn tevens diverse snelheidsremmers aangelegd om de snelheid van het verkeer terug te dringen.

N413 Heezerspoor

Bij de N413 Heezerspoor is de oversteekbaarheid verbeterd door het omlaag brengen van de gemiddelde wachttijd voor het langzame verkeer op het kruispunt tussen Heezerspoor oostzijde en Heezerspoor westzijde buiten de bebouwde kom van Soest.

Project carpoolplaatsen fase 1

Het project carpoolplaatsen fase 1 is opgeleverd. Dit betreft het opknappen van alle provinciale carpoolplaatsen en is in het najaar 2013 bijna geheel uitgevoerd. Er dienen alleen nog enkele borden te worden geplaatst.

Kiss&ride station Breukelen

Er zijn in 2013 drie parkeerplaatsen voor de Kiss&Ride aangelegd.

Kwaliteitsverbetering bushaltes

Fase 7 van de kwaliteitsverbetering bushaltes is ook opgeleverd (Bestek 914-2012). Dit betreft de voortzetting van de verbetering van de kwaliteit en toegankelijkheid voor gehandicapten van de openbaar vervoerhaltes. Het gaat hier in totaal om honderd haltes.

De volgende SMPU+ projecten worden in de loop van 2014 afgerond:

N225 Fietsverbinding Rhenen - Candialaan tot provinciegrens.

Bij het project N225 Fietsverbinding Rhenen - Candialaan tot provinciegrens heeft de bestemmingsplanprocedure tot vertraging geleid. Uitvoering staat gepland in het eerste en tweede kwartaal van 2014.

N210 aansluiting op de A2

De uitvoering van het project N210 aansluiting A2 is later gestart in verband met gebrek aan capaciteit.

Inmiddels is de uitvoering aan de gang en de verwachting is dat het project in het vierde kwartaal van 2014 wordt opgeleverd.

Rotonde N225/N226

De geplande aanpassing van de rotonde op de kruising van de N225 (Rijksstraatweg) met de N226 (Maarsbergseweg) door middel van een bypass N225 - N226 is niet gereed gekomen. Dit project is niet in 2013 opgeleverd in verband met problemen met het bestemmingsplan en de grondverwerving. Nader overleg over mogelijke oplossingen met de gemeente Utrechtse Heuvelrug volgt in het eerste kwartaal van 2014.

Indicatoren voor provinciale prestaties

Naam	Omschrijving	2013 begroot	2013 werkelijk
UMP	Percentage gerealiseerd hoofdfiets-routenetwerk	100%	Schatting 80%
UMP	Percentage trajecten gemiddelde snelheid > 40 km/uur	80%	86,5% (betreft 2012)
Openbaar vervoer	Gemiddelde waardering reiziger met betrekking tot alle aspecten OV	>7,5	7,5 (betreft 2012)
Openbaar vervoer	Percentage bussen dat op tijd vertrekt. (minder dan 1 minuut te vroeg vertrekt en minder dan 3 minuten te laat aankomt)	85%	84,5% (betreft 2012)
Verkeersveiligheid	Aantal onveilige locaties provinciale wegen (>6 letselongeval)	28	28
Verkeersveiligheid	Aantal verkeersdoden en ernstig gewonden op provinciale wegen.	112	148 (betreft 2012)
Verkeersveiligheid	Aantal opgeloste knelpunten oversteekbaarheid	28	25 3 verkenningen zijn gaande
Geluidsreducerend asfalt	Aantal woningen met > 61 Lden geluidsbelasting	1.300	Niet te geven

UMP

De begrote cijfers voor het percentage gerealiseerd hoofdfietsroutenetwerk zijn, ook in de begroting 2014, te hoog opgenomen.

Het percentage trajecten dat in 2013 aan de normsnelheid van 40 km/u voldoet is pas in de loop van 2014 bekend.

Verkeersveiligheid

In de loop van 2014 wordt door CBS bekend gemaakt wat het aantal verkeersdoden en –slachtoffers in 2013 was.

Openbaar vervoer

Over 2013 zijn de gemiddelde waardering reiziger en het percentage bussen dat op tijd rijdt, pas in de loop van 2014 bekend. Deze zullen apart worden gerapporteerd.

Geluidsreducerend asfalt

In 2013 hebben wij 68000 m2 Gelderlandmengsel aangebracht en 5200 m2 dunne geluidsreducerende deklaag met het doel voor 1300 woningen de geluidsbelasting te reduceren.

Het is moeilijk om te bepalen of deze doelstelling is behaald. Deze doelstelling kan je namelijk feitelijk maar twee keer per vijf jaar in beeld brengen, omdat dit een vrij uitgebreid geluidonderzoek vergt en meestal een jaar achterloopt.

Wat heeft het gekost?

	Rekening 2012	Primitieve begroting 2013	Begroting na wijziging 2013	Rekening 2013	Saldo
Materiele lasten	84.174	160.286	112.587	108.167	4.420
Personele lasten	10.404	2.055	10.305	10.571	-266
Centrale overhead	6.548	7.049	7.049	7.049	0
Totaal lasten	101.126	169.390	129.941	125.787	4.154
Baten	60.478	115.928	82.668	83.797	-1.129
Saldo van dit programma	40.648	53.462	47.273	41.990	5.283
Storting in reserves	26.533	26.467	50.953	51.080	-127
Onttrekking aan reserves	12.507	30.153	17.640	13.638	4.002
Beslag op de algemene middelen	54.675	49.776	80.586	79.432	1.154

Verschillenanalyse		Bedragen x €1.000		
	Begroting na wijziging 2013	Rekening 2013	Saldo	
Lasten				
<i>Projecten Brede Doeluitkering (BDU)</i>	61.807	49.529	12.278	
Lagere uitgaven voornamelijk veroorzaakt door:				
• gemeenten en BRU hebben de door hun uitgevoerde Beter Benutten projecten nog niet geheel in rekening gebracht bij ons ad €10.224.000				
• bij de mobiliteitsmaatregelen Regionale verkeerscentrale is per saldo €1.827.000 minder uitgegeven. Dit komt voornamelijk door het onderdeel Bermdrips. Hier is een bedrag van €1.710.000 minder uitgegeven. Dit komt doordat in de definitieve dienstverleningsovereenkomst met de leverancier de opleverdatum van het vierde kwartaal 2013 veranderd is in het eerste kwartaal 2014.				
• de overige projecten geven per saldo een voordeel van €227.000.				
<i>Regionaal verkeersmanagement</i>	1.896	1.730	166	
Lagere uitgaven voornamelijk veroorzaakt door de onderbesteding bij het project RVMC. De uitgaven voor de wegverkeersbegeleiders zijn deels in 2014 gefactureerd en betaald.				
<i>Diverse uitvoeringsprojecten UMP</i>	18.619	22.178	-3.559	
Hogere uitgaven vooral bij het project A12 Salto. Begin 2013 is het werk aanbesteed en bestond de 1e fase uit het ontwerp werkzaamheden. Het kasritme uitvoering door de aannemer was				

Verschillenanalyse		Bedragen x €1.000		
	Begroting na wijziging 2013	Rekening 2013	Saldo	
gebaseerd op basis betaling na gereedkomen van werkzaamheden. Maar volgens het contract is dit op basis van lineaire verdeling van de planning per werkpakket. Het kasritme is hierdoor versneld. Hierdoor is er € 4.090.000 meer uitgegeven dan geraamd. De overige 68 projecten geven per saldo een voordeel van € 531.000.				
<i>Diverse uitvoeringsprojecten bereikbaarheidsoffensief Randstad (BOR)</i> De hogere uitgaven zijn vooral ontstaan bij de projecten: <ul style="list-style-type: none"> • N201 Omleiding Uithoorn, hogere uitgaven € 2.578.000. De hogere uitgaven dan gepland zijn ontstaan doordat de VRI's op de kruisingen met de Veenweg en Hofland ook zijn aangepast om de doorstroming te verbeteren. Verder wordt bij de Veenweg de kruising ook geschikt gemaakt voor overstekend landbouwverkeer zodat dit verkeer geen gebruik meer hoeft te maken van de hoofdrijbaan. Tot slot zijn er diverse meerwerken geweest tijdens de uitvoering in relatie tot het grondwerk (slechte draagkracht van de ondergrond), verontreinigde afvalstoffen en extra inzet verkeersregelaars om de overlast tijdens de uitvoering te beperken. • N237 OV Utrecht - Amersfoort, hogere uitgaven € 1.787.000. Juni 2013 is er een Bestuursovereenkomst aangegaan met de gemeente De Bilt en het KNMI regelende de reconstructie van het kruispunt Wilhelminalaan/Bilthovenseweg. De hogere lasten voortvloeiend uit deze overeenkomst worden gedekt door de baten van de gemeente De Bilt en het KNMI. • de overige 3 projecten geven per saldo een voordeel van € 23.000. 	4.446	8.788	-4.342	
<i>Dagelijks onderhoud wegverlichting</i> De wegverlichting kent een 4 jarige onderhoudscyclus waarin de uitgaven vooral voor de groepsremplace sterk fluctueren. Tevens zijn er een aantal calamiteiten geweest waardoor de uitgaven hoger zijn uitgevallen.	538	657	-119	
<i>Kapitaallasten onderhoud vaarwegen</i> Nadeel is ontstaan door de versnelde afschrijving van de waterwerken. Hier staat tegenover de extra onttrekking uit de reserve Rente en afschrijving. Zie hiervoor de toelichting bij de reserves.	96	1.025	-929	
<i>Stationsgebied Driebergen – Zeist</i> De aankoopkosten van de gronden voor dit project waren € 5.508.000. De aankoop werd grotendeels doorbelast aan de gemeente Utrechtse Heuvelrug. Dit was niet begroot, maar is gedaan om de BOR subsidie van de gemeente veilig te stellen. Zie hiervoor toelichting bij de baten.	5.000	5.508	-508	
Overige kleine verschillen	30.490	29.323	1.167	
Totaal lasten	122.892	118.738	4.154	
Baten				
<i>Projecten Brede Doeluitkering(BDU)</i> Omdat er minder uitgegeven is (zie toelichting bij de lasten) wordt er ook minder aan de voorziening BDU onttrokken.	61.807	49.529	12.278	
<i>Regionaal verkeersmanagement</i> Door de lagere uitgaven (zie toelichting bij de lasten) is de bijdrage uit het programma VERDER ook lager uitgevallen.	1.896	1.730	166	
<i>Diverse uitvoeringsprojecten UMP</i> Hogere ontvangsten het gevolg van: <ul style="list-style-type: none"> • A12 Salto, voordelig € 4.090.000. De hogere uitgaven(zie toelichting bij de lasten, worden doorberekend aan het regionaal mobiliteitsfonds en de gemeente Houten. • A12 Bravo 3 Zuidelijke randweg Woerden, voordelig 	11.470	17.089	-5.619	

Verschillenanalyse		Bedragen x €1.000		
	Begroting na wijziging 2013	Rekening 2013	Saldo	
€ 1.450.000. Op verzoek van de gemeente Woerden is er versneld gedeclareerd in verband met het veilig stellen van de BOR subsidie.				
• de overige projecten geven per saldo een voordeel van € 79.000.				
<i>Diverse uitvoeringsprojecten bereikbaarheidsoffensief Randstad</i> Door de hogere uitgaven (zie toelichting onder de lasten) bij de diverse projecten, kon er meer gedeclareerd worden bij het regionaal mobiliteitsfonds.	4.446	7.248	-2.802	
<i>Stationsgebied Driebergen – Zeist</i> Zie hiervoor de toelichting onder de lasten.	0	4.969	-4.969	
Overige kleine verschillen	3.049	3.232	-183	
Totaal Baten	82.668	83.797	-1.129	
Centrale overhead	7.049	7.049	0	
TOTAAL	47.273	41.990	5.283	

Naam reserve	Begroting 2013		Rekening 2013	
	Storting	Onttrekking	Storting	Onttrekking
Reserve VERDER	22.172	2.200	22.299	2.102
Reserve Masterplan Soesterberg	0	100	0	59
Reserve GWW	28.781	7.396	28.781	6.696
Reserve Rente en afschrijving	0	96	0	1.025
Reserve projecten	0	7.848	0	3.756
Totaal	50.953	17.640	51.080	13.638

Voor inzicht in de standen van de reserves wordt verwezen naar de toelichting op de balans.

Toelichting

Stortingen

Reserve VERDER

Storting is hoger uitgevallen door de hogere rentetoevoeging dan geraamd voor het onderdeel Noordelijke Randweg Utrecht.

Onttrekkingen

Reserve GWW

Per saldo, lasten minus de baten, is er minder onttrokken dan begroot aan de reserve. Zie toelichting hiervoor onder de lasten en baten bij de verschillenanalyse op het programmabladd onder de kopjes "Diverse uitvoeringsprojecten UMP" en "Diverse uitvoeringsprojecten BOR".

Reserve Rente en afschrijving

Niet geraamde extra onttrekking aan de reserve het gevolg van opheffen van deze reserve conform de notitie Nota Reserves en Voorzieningen die op 3 februari 2014 door u is vastgesteld. Tegenover deze extra onttrekking staat onder de lasten van dit programma de extra afschrijving voor hetzelfde bedrag.

Reserve Projecten

Betreft de onttrekkingen voor:	Geraamd	Werkelijk
Op de Fiets	€ 850.000	€ 757.000
Basisregistratie Grootchalige Topografie	€ 25.000	€ 19.000
Stationsgebied Driebergen-Zeist	€ 5.000.000	€ 539.000
Versnelde aanpak knelpunten Hoevelaken	€ 1.000.000	€ 1.000.000
Gerichte tariefacties OV	€ 700.000	€ 1.168.000
Bereikbaarheid binnensteden en transferia	€ 112.000	€ 112.000
Herinr.Stationsgebied Driebergen-Zeist	<u>€ 161.000</u>	<u>€ 161.000</u>
Totaal	<u>€ 7.878.000</u>	<u>€ 3.756.000</u>

Voor de toelichting op de begrote onttrekkingen en de werkelijke onttrekkingen voor het project Stationsgebied Driebergen-Zeist verwijzen wij u naar de toelichting onder de lasten op het programmablad. De hogere onttrekking bij het project Gerichte tariefacties OV doordat de proeven om elektrische bussen te financieren nu uit de BDU worden gefinancierd. Hierdoor kan het budget voor de gerichte tariefacties OV vrijvallen ten gunste van de algemene middelen conform de Nota Reserves en Voorzieningen.

De overige onttrekkingen geven in de realisatie een kleine afwijking ten opzichte van de begrote ramingen.

Programmanummer	Programma	Portefeuillehouder:
6	Cultuur en samenleving	Mw. A.M.A. Pennarts-Pouw

Wat wilden we bereiken?

Cultuurnota 2012-2015 'Cultuur van U'

Wij staan voor de opgave om stad en regio blijvend leefbaar en aantrekkelijk te houden voor bewoners, bezoekers en bedrijven. Daaraan kan en moet het cultuurbeleid een bijdrage leveren. De provincie stuurt op het optimaliseren van de maatschappelijke en economische waarde van cultuur en stimuleert de versterking van de culturele sector. In de Strategische Agenda kiest de provincie voor het ondersteunen en verder ontwikkelen van cultuur als kernkwaliteit. Het cultuurbeleid is nauw verbonden met andere provinciale beleidsterreinen en geeft mede invulling aan twee van de grote ontwikkelopgaven: Utrecht topregio en Vitaal landelijk gebied. Cultureel erfgoed is bovendien een van de door ons aangewezen vijf kerntaken van de provincie.

In de [Cultuurnota 2012-2015 'Cultuur van U'](#) schetsen wij de hoofdlijnen van het provinciale cultuurbeleid. Deze nota geeft focus in de ambities en inspanningen, duidelijkheid over de invulling van de provinciale rol en zicht op de in te zetten instrumenten. De provincie kiest voor focus en tegen versnippering. We manifesteren ons daar waar onze rol toegevoegde waarde heeft en trekken ons terug waar anderen aan zet zijn. Het stimuleren van maatschappelijke verantwoordelijkheid, van ondernemerschap van cultuurproducenten en eigenaarschap van erfgoedbezitters en gemeenschappen krijgt daarom in deze beleidsperiode hoge prioriteit.

We geven onze rol op het gebied van cultuur vorm en inhoud in de volgende ambities (deze 3 ambities worden in de cultuurnota uitgewerkt in doelen, resultaten en inspanningen):

I. Cultuur verrijkt: wij willen de cultuurhistorische kwaliteit van onze leefomgeving behouden, verbeteren en zichtbaar maken. Cultuur is van waarde en genereert waarde. Cultuur verrijkt. De kwaliteit van de provincie Utrecht als leefomgeving en vestigingsplaats is in hoge mate een culturele kwaliteit en ons belangrijkste kapitaalgoed. Het erfgoedbeleid is behalve onderdeel van ons cultuurbeleid een essentieel aspect van het ruimtelijk beleid en maakt de culturele dimensie en potentie van allerhande provinciale vraagstukken duidelijk.

II. Cultuur verbindt: wij willen de provincie Utrecht profileren als regio die sterk is in cultuur en mensen laten genieten van het rijke culturele aanbod. De inspirerende kracht van cultuur maakt een samenleving vitaal en veerkrachtig. Cultuur verbindt. Het is een anker in tijden van verandering en tegelijkertijd een motor van innovatie. Daarom vindt de provincie het belangrijk dat de inwoners van Utrecht profiteren van alles wat het culturele aanbod hen te bieden heeft: vermaak en genot, verbazing en verwondering, uitdaging en prikkeling, nieuwe ideeën en oeroude wortels.

Cultuur is een belangrijk kapitaalgoed voor de provincie Utrecht. Het maakt onze regio aantrekkelijk voor bewoners, bezoekers en bedrijven. En het heeft een hoge economische waarde; het verhoogt de aantrekkelijkheid van Utrecht als woonomgeving en als vestigingsplaats van bedrijven. Daarom koesteren we ons sterke culturele profiel en doen we er alles aan om dat te behouden.

III. Cultuur versterkt: wij willen de culturele sector professioneel en economisch verstevigen en daartoe het maatschappelijk draagvlak vergroten. De veranderingen in de maatschappij vragen van de provincie en de culturele sector fundamentele bezinning op verantwoordelijkheden, kerntaken, organisatie, financiering en draagvlak. De provincie heeft een rol in het begeleiden van en sturen op de transitie die de culturele sector als geheel en de instellingen afzonderlijk moeten maken. Daarom lopen ondernemerschap, verantwoordelijkheid en eigenaarschap als een rode draad door de hele cultuurnota heen. Cultuur versterkt.

De ambitie van stad en provincie om in 2018 Culturele Hoofdstad van Europa te worden, is ook voor het provinciale cultuurbeleid bepalend en vormt de stip op onze horizon. Utrecht 2018 etaleert stad en regio als Europese broedplaats voor verbeelding en verbinding en als show case van een gedeelde Europese geschiedenis en rijkdom. Culturele hoofdsteden trekken veel (inter)nationale bezoekers en geven hun omgeving een forse culturele en economische impuls. Utrecht 2018 markeert en vergroot het belang van kennis en cultuur voor de creatieve en economische kracht van stad en regio.

Vrede 2013 en EYOF 2013

In 2013 vieren we het 300-jarig bestaan van de Vrede van Utrecht. Tegelijkertijd vindt ook het Europees Jeugd Olympisch Festival (European Youth Olympic Festival, EYOF) plaats.

Zorg en welzijn

Wij willen uitvoering geven aan onze wettelijke taken met betrekking tot zorg en welzijn.

Relatie programma met strategische agenda

De centrale ligging, de aantrekkelijke steden en landschappen en het sterk zijn in kennis en cultuur maken de provincie Utrecht tot een aantrekkelijke regio. De provincie is een topregio, die aantrekkelijk is voor mensen om te wonen en te werken en voor bedrijven om zich te vestigen. Om krachtig te blijven zullen deze gunstige vestigingsfactoren sterk en kwalitatief hoogwaardig moeten zijn en blijven. Wij zorgen daarom voor een evenwicht tussen wonen, werken, recreëren, bereikbaarheid en natuur & landschap.

Het versterken van cultuur als vestigingsfactor wilden wij niet alleen met onze kandidatuur voor Utrecht Culturele hoofdstad 2018 realiseren, maar ook door de uitvoering van een nieuw festivalbeleid, het realiseren van de herijkte opgave voor recreatieaanbod rondom stadsgewest Utrecht (RodS), het waarborgen van aanbod van recreatieve voorzieningen met minder middelen en het ondersteunen van nominaties Limes en NHW voor de Unesco werelderfgoedlijst.

Wat hebben wij daarvoor in 2013 gedaan?

Cultuurnota 2012-2015 'Cultuur van U'

I. Cultuur verrijkt

Ruimtelijk erfgoedbeleid

In de Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie 2013-2028 en de bijbehorende Provinciale Ruimtelijke Verordening zijn de erfgoedthema's historische buitenplaatsen, militair erfgoed, agrarisch cultuurlandschap en archeologie geborgd. In het kader van het Uitvoeringsprogramma Historische Buitenplaatsen zijn voor een drietal buitenplaatszones de buitenplaatsbiotopen opgesteld en tijdens het symposium "Buitenplaatsen op de kaart" op 31 oktober gepresenteerd. In het kader van de overdracht van de verantwoordelijkheid van het programma Nieuwe Hollandse Waterlinie van Rijk naar provincies is gewerkt aan een nieuw koersdocument dat in 2014 zijn beslag zal krijgen in een nieuw bestuursakkoord. De voorbereiding van de definitieve nominatie van de Limes en de Nieuwe Hollandse Waterlinie als Unesco Werelderfgoed is in samenwerking met de andere betreffende landen en provincies gecontinueerd.

Gebiedsontwikkeling

De projecten van het programma Grebbelinie zijn grotendeels in uitvoering. Naar verwachting is de restauratie van het noordelijk deel van het fort aan de Buursteeg in februari 2014 gereed. Voor het zuidelijk deel is een ontwerp gemaakt. De voormalige Romeinse rijksgrens, de Limes, werd dit jaar beter op de kaart gezet. Samen met Gelderland en Zuid-Holland is gewerkt aan de ontwikkeling van zes knooppunten langs de Limes, waar de Limes zichtbaar en beleefbaar is. Voor deze gezamenlijke inspanning ontvingen deze provincies € 500.000 subsidie van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed. Naast de interprovinciale aanpak is op gebiedsniveau geïnvesteerd in de projecten Fectio, Domplein en De Hoge Woerd en in diverse projecten in Woerden. Voor het dossier Castellum Fectio (Bunnik) is het ontwerp inmiddels gereed. Over de erfgoedprojecten in het programma Nieuwe Hollandse Waterlinie wordt elders in de jaarrekening gerapporteerd.

Monumentenzorg

Op 9 december 2013 hebben provinciale staten, op basis van de Erfgoedmonitor Historische buitenplaatsen en beleidsmatige criteria uit de Cultuurnota, besloten om subsidie uit het fonds Erfgoedparels aan de volgende zeven projecten uit de categorie historische buitenplaatsen te verstrekken:

1. Parken Oud- en Nieuw Amelisweerd en Rhijnauwen Utrecht: max. € 700.000
2. 4 parken het Utrechts Landschap: Oostbroek, Sandwijck, Renswoude en De Breul: max. € 600.000
3. Broeder- en Zusterplein Zeist: max. € 300.000
4. Landgoed Vollenhoven De Bilt: max. € 120.000
5. Landgoed Gunterstein Breukelen: max. € 100.000
6. Landgoed Vijverhof Zeist: max. € 180.000
7. Landgoed Doornburgh Maarssen: max. € 150.000

Totale bijdrage vanuit het fonds erfgoedparels bedraagt hiermee maximaal € 2.150.000, -

In opdracht van ons heeft de Monumentenwacht Utrecht in 2013 een Erfgoedmonitor van de rijksbeschermden historische buitenplaatsen opgesteld. Voor iedere buitenplaats is de staat van onderhoud beschreven en wat de restauratiebehoefte van het monument is. In het najaar is de erfgoedmonitor voor de andere categorieën gestart. Deze brengt de restauratieachterstand in beeld van categorieën als molens, kerken, boerderijen en openbare gebouwen.

Iconen van Utrechts erfgoed

In 2013 zijn, onder begeleiding van Hans Wijers, de mogelijkheden onderzocht tot samenwerking tussen de Utrechtse Kasteelmusea. De aanbevelingen uit dit traject zijn opgenomen in het rapport 'Kastelen aan zet'. Waarbij de blik naar buiten wordt gericht en naar de toekomst, van aanbodgericht naar klantgericht denken en werken. In 2013 ondersteunde de provincie de inzet van een gezamenlijke interim directeur bij Huis Doorn en Kasteel Amerongen.

II. Cultuur verbindt

Cultuureducatie

Met ingang van 2013 hebben wij ingezet op een grotere lokale inbedding van cultuureducatie en meer eigen verantwoordelijkheid bij (grotere) gemeenten en lokale culturele instellingen. Kunst Centraal vervult hierin een belangrijke rol; door intensief contact te onderhouden met gemeenten en lokale instellingen lukt het om het belang van kwalitatief goede cultuureducatie over het voetlicht te brengen.

Het door het rijk geïnitieerde programma 'Cultuureducatie met kwaliteit' is in 2013 in de provincie gestart met hulp van een matchingsbijdrage van de provincie. 66 scholen en acht gemeenten nemen deel aan dit programma, dat als doel heeft de kwaliteit van cultuureducatie op scholen te verbeteren en te verankeren.

Publieksbereik cultureel erfgoed

De provincie werkt met haar ondersteuningsinstelling LEU aan een nieuw webplatform UtrechtAltijd.nl dat fungeert als dé toegangspoort naar al het digitale culturele erfgoed van Utrecht. Het platform heeft goede navigatiemogelijkheden en een toegankelijke, interactieve interface die op dynamische en speelse manier gepresenteerd wordt.

Culturele evenementen: Festivals en Vrede van Utrecht

In 2013 is het festivalbeleid van start gegaan dat Provinciale Staten begin 2012 hebben vastgesteld. De provincie levert een bijdrage aan vier grootschalige en vijf meer kleinschalige festivals met een (inter)nationale uitstraling. Met deze aansprekende evenementen als het Nederlands Film Festival en Festival Oude Muziek profileren we de provincie als culturele regio bij uitstek en maken we Utrecht nog aantrekkelijker voor bewoners en bedrijven.

Voor een terugblik op de Vrede van Utrecht verwijzen wij u naar de tekst onder III. Cultuur versterkt.

Regionale omroep

In juli 2013 hebben Provinciale Staten het Commissariaat voor de Media positief geadviseerd over de representativiteit van het Programma Bepalend orgaan van RTV Utrecht en geadviseerd RTV Utrecht opnieuw een concessie te verlenen. Daarnaast hebben de Staten hun bereidheid uitgesproken RTV Utrecht voor de periode 2013-2018 (of totdat de verantwoordelijkheid ophoudt) te bekostigen. De Mediawet is dit najaar door het Parlement gewijzigd als eerste stap in de herziening van het publieke omroepbestel. Met de wetwijziging vervallen de provinciale verplichtingen en verantwoordelijkheid voor de regionale omroep.

Archieven

In 2013 kreeg de provincie de verantwoordelijkheid voor het beheer van de eigen provinciale historische archieven. In dit kader werd een provinciearchivaris benoemd en is voor de uitvoering van bijbehorende taken een dienstverleningsovereenkomst met Het Utrechts Archief getekend. Dit DVO sluit aan bij het erfgoedbeleid van de provincie. Het provinciale archievenbeleid van de afgelopen jaren om te komen tot een provinciaal dekkend net van archiefdiensten bereikte dit jaar zijn doel: de laatste gemeente zonder archivaris, Vianen, besloot toe te treden tot het Regionaal Historisch Centrum Zuidoost Utrecht.

III. Cultuur versterkt

Cultuur en ondernemerschap

Met het programma Cultuur onderneemt hebben we de regionale crowdfundingssite Utrechtvoorcultuur.nl opgezet, hebben we een cultuurlening samen met de gemeente Utrecht en het KF Heinfonds in de steigers gezet en dat zal gelanceerd worden in maart 2014. Daarnaast hebben we voor het versterken van organisaties het traject Business model canvas ingezet, waarbij de missie en visie en doelstellingen opnieuw bekeken worden. Ook zijn we in het kader van cultureel ondernemerschap bezig met een onderzoek naar gezamenlijke inkoop.

Versterking erfgoedsector

We hebben ook in 2013 door middel van een exploitatiesubsidie erfgoedbeheerders ondersteund bij de zorg voor het erfgoed via Landschap Erfgoed Utrecht, de Monumentenwacht Utrecht, het Steunpunt Archeologie en Monumenten Utrecht en het Restauratie Opleidingsproject.

Archeologie

In 2013 is de samenwerking met het Landschap Erfgoed Utrecht gecontinueerd voor monitoring en beheer van belangrijke archeologische vindplaatsen en zijn alle dozen in het Provinciaal Archeologisch Depot beschreven en ingevoerd. Er is een waaier ontwikkeld voor handhavers en ieder ander die een vondst doet in de provincie Utrecht. Stapsgewijs wordt hierin uitgelegd wat te doen als er een vondst wordt gedaan.

Bibliotheken

In 2013 is het provinciale beleid voor de komende jaren vastgelegd in de nota "Een nieuwe aanpak in bibliotheekbeleid". Met ingang van 2014 is dit nieuwe beleid van kracht. De nieuwe aanpak is tot stand gekomen in overleg met gemeenten, bibliotheken en de provinciale serviceorganisatie BiSC. Het gaat om een wijziging in het sturingsmodel. Belangrijkste reden hiervoor is het mogelijk maken van meer maatwerk en het creëren van

een externe prikkel op innovatie, nieuwe samenwerkingsvormen en ondernemerschap. Het opdrachtgeverschap voor vernieuwing verschuift van de Samenwerkende Utrechtse Bibliotheken (SUB) naar de provincie. De uitvoering van deze vernieuwing wordt grotendeels belegd bij de BiSC. Een deel van de middelen is beschikbaar voor een extra prikkel voor innovatie, nieuwe samenwerkingsvormen en ondernemerschap en zal bij diverse organisaties belegd worden. In deze periode is ook het onderzoek naar de samenwerking tussen de BISC en Probiblio (serviceorganisatie van Zuid- en Noord-Holland van start gegaan).

Vrede 2013 en EYOF 2013

Van 11 april tot en met 21 september heeft de viering van de Vrede van Utrecht in de stad en regio Utrecht plaatsgevonden. De diversiteit en omvang van de manifestaties waren enorm van de opening vanaf het dak van de A2 tot het regionale programma in o.a. De Bilt, Amersfoort en Woerden.

Met tevredenheid wordt teruggekeken op het Festival De Basis 2013 op de voormalige Vliegbasis Soesterberg.

Een tweede evenement dat veel aandacht van pers en publiek ontving was het European Youth Olympic Festival (EYOF) dat afgelopen zomer in Utrecht plaatsvond. De 2.300 sporters uit 49 Europese landen hebben zes dagen lang mogen schitteren op het podium dat hen door de organisatie van het EYOF Utrecht 2013 geboden werd. Rond de 60.000 bezoekers hebben de sportprestaties bewonderd. Zij werden door 2.150 vrijwilligers (de zogenaamde Festivalmakers) ontvangen in Utrecht om onder de stralende zon deze sporttalenten in actie te zien. Voorafgaand aan het evenement vond de Achmea High Five Challenge plaats: 18.500 jongeren uit de gehele provincie hebben deelgenomen aan sportdagen. Ook is er een fakkeltocht gehouden door stad en provincie. De eindevaluatie, inclusief de financiële afrekening zal in juni 2014 plaatsvinden.

De plannen van stad en provincie om Utrecht Culturele Hoofdstad 2018 te worden, zijn in december 2012 helaas afgewezen door de landelijke jury (uiteindelijk is de titel naar Leeuwarden gegaan). In 2013 zijn wij begonnen met een heroriëntatie op de samenwerking met de gemeente Utrecht voor wat betreft het cultuurbeleid. In 2014 worden de resultaten van die heroriëntatie helder.

Zorg en welzijn

De provincie Utrecht heeft binnen de Wet maatschappelijke ondersteuning de taak om een steunfunctie voor gemeenten in stand te houden. Wij hebben daartoe Cliëntenbelang Utrecht en Sensor West Midden in 2013 ondersteund.

Cliëntenbelang heeft voor de transitie van de WMO geholpen om de samenwerking te verbeteren tussen Gemeente, zorgverzekeraar en cliëntenraden. Dat hebben zij onder andere gedaan door concrete voorbeelden van cliënten te bespreken met gemeenten, zorgverzekeraars en cliëntenraden.

Met de vaststelling van de "Visie hulp op afstand" heeft het rijk de verantwoordelijkheid genomen met het oog op het beschikbaar blijven van anonieme hulp op afstand. Daarbij is Sensor nu aan zet om aan een reorganisatie vorm te geven waarmee ze zichzelf kan positioneren als landelijke aanbieder in deze vorm van dienstverlening. Het rijk draagt aan de kosten van deze reorganisatie in 2013 en 2014 bij.

De provincie heeft de verantwoordelijkheid voor de spreiding en beschikbaarheid van de ambulancezorg per 1-1-2013 overgedragen aan het rijk.

Indicatoren voor provinciale prestaties

Naam	Omschrijving	2013 begroot	2013 werkelijk
Uitvoerings-agenda historische buitenplaatsen	Aantal nieuw gestarte projecten	7	10
Monumenten-zorg	Aantal nieuw gestarte restauratie projecten	5	7
Cultuureducatie	Percentage leerlingen po dat via programma's van KC en LEU structureel in aanraking komt met cultuureducatie	83%	83%
Festivals	Aantal door de provincie ondersteunde festivals	9	9
Cultuur en ondernemerschap	Percentage toename eigen inkomsten gesubsidieerde instellingen	3%	3%
Bibliotheken	Aantal innovatieve projecten	3	4

Wat heeft het gekost?

	Rekening 2012	Primitieve begroting 2013	Begroting na wijziging 2013	Rekening 2013	Saldo
Materiele lasten	32.875	23.974	26.261	23.566	2.695
Personele lasten	1.945	774	1.828	1.672	156
Centrale overhead	1.198	1.241	1.241	1.241	0
Totaal lasten	36.019	25.989	29.330	26.478	2.852
Baten	3.384	1.607	1.926	1.857	69
Saldo van dit programma	32.634	24.382	27.404	24.622	2.782
Storting in reserves	575	650	1.712	3.384	-1.672
Onttrekking aan reserves	3.404	1.900	2.516	1.788	728
Beslag op de algemene middelen	29.806	23.132	26.600	26.217	383

Verschillenanalyse		Bedragen x €1.000		
		Begroting na wijziging 2013	Rekening 2013	Saldo
Lasten				
<i>Cultureel ondernemerschap</i>		389	78	311
De uitwerking van een revolverend fonds met het KF Heinfonds voor een bedrag van € 300.000 duurden langer dan verwacht. Beschikking zal daarom in 2014 afgegeven worden in plaats van in 2013.				
<i>Monumentenzorg</i>		2.427	780	1.647
Voordeel voornamelijk ontstaan omdat de verdeling van het budget voor de erfgoedparels in december 2013 heeft plaatsgevonden. De beschikkingen worden in 2014 en niet in 2013 afgegeven. Uitgaven die in 2013 gedaan zijn nog het gevolg van oude subsidieverplichtingen.				
<i>Intensivering cultuur</i>		331	52	279
Hiervoor is een Toekomstagenda Cultuur ontwikkeld met concrete inzet op Cultuurpacten met 26 gemeenten, regionale tafels, intensivering van het festivalbeleid en cultuureducatiebeleid. De ontwikkeling en afstemming van deze agenda duurde langer dan gepland. Hierdoor zijn de uitgaven voor 2013 achtergebleven bij de raming.				
<i>PCP Programma cultuurparticipatie</i>		35	-100	135
In 2013 zijn de oude subsidieverplichtingen afgewikkeld van deze regeling die in 2012 is beëindigd. Per saldo leverde dit een voordeel op. De lagere uitgaven worden gecompenseerd door een lagere rijksuitkering (een nadeel bij de baten).				
<i>Afwikkelingsverschillen voorgaande jaren</i>		-52	-161	109
Een aantal subsidieverplichtingen van voorgaande jaren op het gebied van zorg, welzijn en maatschappelijke zijn in 2013 afgewikkeld. Dit leverde een voordeel op.				
<i>Apparaatskosten</i>		1.828	1.672	156
Er heeft zich een verschuiving voorgedaan in de realisatie tussen het programma Economie en recreatie en dit programma. Door de reorganisatie is er minder menskracht beschikbaar gekomen voor cultuur. Dit was in de primitieve begroting nog niet goed verwerkt.				
Overige kleine verschillen		23.131	22.916	215
Totaal lasten		28.089	25.237	2.852

Verschillenanalyse		Bedragen x €1.000		
	Begroting na wijziging 2013	Rekening 2013	Saldo	
Baten				
<i>PCP Programma cultuurparticipatie</i> Zie hiervoor de toelichting onder de lasten.	35	-100	135	
Overige kleine verschillen	1.891	1.957	-66	
Totaal Baten	1.926	1.857	69	
Centrale overhead	1.241	1.241	0	
TOTAAL	27.404	24.622	2.782	

Naam reserve	Begroting 2013		Rekening 2013	
	Storting	Onttrekking	Storting	Onttrekking
Reserve CHS	0	300	0	355
Reserve Bibliotheekvernieuwing	0	0	0	188
Investeringsfonds Provinciaal Erfgoed	0	400	1.672	0
Reserve Projecten	1.712	1.816	1.712	1.245
Totaal	1.712	2.516	3.384	1.788

Voor inzicht in de standen van de reserves wordt verwezen naar de toelichting op de balans.

Toelichting

Stortingen

Investeringsfonds Provinciaal Erfgoed

De storting is het gevolg van de lagere uitgaven. Voor toelichting op de lagere uitgaven verwijzen wij naar de toelichting bij de verschillenanalyse onder de lasten.

Bij de reserve projecten is de storting conform de raming.

Onttrekkingen

Reserve Bibliotheekvernieuwing

Per 31 december is de reserve conform de Nota Reserves en Voorzieningen die op 4 februari 2014 door u is vastgesteld opgeheven. Na onttrekking van de gedane uitgaven resteerde een voordeel van € 170.000. Dit bedrag is voorlopig toegevoegd aan de algemene middelen.

Investeringsfonds Provinciaal Erfgoed

Geen onttrekking aan deze reserve is het gevolg van de lagere uitgaven. Voor toelichting op de lagere uitgaven verwijzen wij naar de toelichting bij de verschillenanalyse onder de lasten.

Reserve Projecten

Betreft de onttrekkingen voor:	Raming	Werkelijk
Monumentale gebiedsprojecten	€ 320.000	€ 320.000
Cultureel ondernemerschap	€ 370.000	€ 78.000
Cultuurhuizen nieuwe stijl	€ 70.000	€ 70.000
Vrede van Utrecht	€ 619.000	€ 619.000
Cultuurprogramma	€ 25.000	€ 25.000
Breedtesport	€ 56.000	€ 56.000
Intensivering cultuur	<u>€ 356.000</u>	<u>€ 77.000</u>
Totaal	€ 1.816.000	€ 1.245.000

Voor de toelichting op de lagere onttrekkingen bij de projecten intensivering cultuur en cultureel ondernemerschap verwijzen wij u naar de toelichting bij de verschillenanalyse onder de lasten.

De overige onttrekkingen zijn conform of geven een kleine afwijking van de begrote ramingen.

Programmanummer	Programma	Portefeuillehouder:
7	Jeugdzorg	Mw. A.M.A. Pennarts-Pouw

Wat wilden we bereiken?

Naar een nieuw jeugdstelsel

Uit de evaluatie van de huidige Wet op de jeugdzorg blijkt dat de afgelopen jaren onder regie van provincies het nodige bereikt is op het terrein van de zorg voor jeugd. Er zijn echter ook belemmerende financieringsstructuren en intersectorale samenwerking komt nog altijd onvoldoende tot stand. Om deze situatie te verbeteren, komt de verantwoordelijkheid voor alle vormen van jeugdzorg in 2015 volledig bij de gemeenten te liggen, zowel bestuurlijk als financieel. Niet alleen de geïndiceerde, provinciaal gefinancierde jeugdzorg gaat naar de gemeenten, ook de zorg voor jeugd met een licht verstandelijke beperking (jeugd-LVB), de geestelijke gezondheidszorg voor jeugdigen (jeugd-ggz), de Jeugdzorg^{plus}, jeugdbescherming en jeugdreclassering gaan dus over. De decentralisatie van de zorg voor jeugd kent twee dimensies: de bestuurlijke en organisatorische transitie ('dingen anders doen') en de zorginhoudelijke transformatie ('andere dingen doen'). Beide dimensies zijn integraal onderdeel van het veranderproces en zijn daardoor onlosmakelijk met elkaar verbonden.

Rol van de provincie

Wij zien voor onszelf de komende jaren een tweeledige opdracht. Enerzijds hebben we de verantwoordelijkheid om tot aan de overdracht naar de gemeenten onze wettelijk taken binnen de bestaande kaders uit te voeren. Anderzijds spelen we een rol in het transitieproces, door gemeenten te ondersteunen bij de voorbereiding op hun nieuwe taken. Ons beleid -beschreven in het Meerjaren Beleidskader 2013-2014 [De kunst van het loslaten](#)- is gericht op een zorgvuldige overdracht, samen met onze partners en met een inzet op veranderen met behoud van het goede. De decentralisatie van de jeugdzorg is ook opgenomen in de provinciale Strategische Agenda, onder de Transitieopgave Bestuurlijke Organisatie. Wij gaan daarbij uit van de governance-benadering, waarbij samenwerking het uitgangspunt is.

Ons aandeel in het transitieproces is te onderscheiden in twee rollen. Ten eerste door in samenwerking met de gemeenten het overdrachtsproces vorm te geven, waarbij ons streven gericht is op een actieve en warme overdracht van onze huidige taken en verantwoordelijkheden. Ten tweede willen wij vanuit onze rol als ketenregisseur en middenbestuur de dialoog met en tussen de gemeenten stimuleren en daarbij de kansen, risico's en valkuilen benoemen.

Relatie programma met de Strategische agenda

De veranderende samenleving en de daarmee toegenomen complexiteit en omvang van maatschappelijke vraagstukken stellen andere eisen aan het functioneren van de overheid als geheel. De voortdurende decentralisatie van taken van het Rijk naar de decentrale overheden speelt hierbij ook een belangrijke rol. De decentralisatie van alle taken op het gebied van Jeugdzorg naar gemeenten vanaf 2015 valt onder de eerste transitieopgave uit de strategische agenda. Wij gaan hierbij uit van de governance-benadering, die gericht is op een goede samenwerking tussen alle betrokken partijen.

Wat hebben wij daarvoor in 2013 gedaan?

Het jaar 2013 is het eerste jaar van uitvoering van het Meerjarenbeleidskader 'De Kunst van het Loslaten'. Hierin zijn twee hoofdtaken onderscheiden, te weten de uitvoering van de wettelijke taak en de voorbereiding op de transitie van de jeugdzorg naar gemeenten per 1 januari 2015.

Bij de uitvoering van de wettelijke taak is één van de hoogtepunten van 2013 het succesvol wegwerken van de wachtlijst met cliënten die langer dan 9 weken wachten op zorg. Op 1 april stonden er slechts 5 jeugdigen op de wachtlijst wegens capaciteitsgebrek: een stand die nooit eerder zo laag is geweest. Dat nadien de wachtlijst weer is toegenomen, is – naast een toenemende vraag- mede toe te schrijven aan de vertraagde opstart van de regionale experimenten. In een unieke samenwerking tussen gemeenten/regio's, jeugdzorgaanbieders, BJU en provincie is een experimenteerregeling opgesteld, waarmee alle regio's in 2013 met een deel van de doeluitkering (€ 3 mln.) experimenten opgezet hebben met inzet van de zorgaanbieders. Het doel hiervan was dat gemeenten de gelegenheid kregen te experimenteren met het opdrachtgeverschap voor de jeugdzorg in de tweede lijn. Voorbeelden van experimenten zijn: inzet in de buurtteams, verbinding jeugdzorg met onderwijs, ondersteuning van CJG's en zorg zonder indicatie. De experimenten zijn na de zomer opgestart; het verwachte effect, namelijk een lagere instroom, bleef daardoor in 2013 uit.

In 2012 is de grondslag van de financiering van de zorgaanbieders overgegaan op effectief uitgestroomde cliënten. Eén van de effecten op het stelsel hiervan is dat aanbieders daar waar mogelijk lichtere en snellere zorg inzetten. Hierdoor kunnen er meer cliënten geholpen worden met dezelfde middelen. In 2013 waren voor het eerst meer dan 2.500 cliënten tegelijkertijd in zorg.

Voor de uitvoering van de justitiële taken zijn afspraken met Bureau Jeugdzorg Utrecht (BJU) en Stichting Gereformeerd Jeugdwelzijn (SGJ) gemaakt en uitgevoerd om de doorlooptijd van de ondertoezichtstellingen te verkorten, te rapporteren op ziekteverzuim en cliënttevredenheid en de wachtlijsten voor het Advies – en Meldpunt Kindermishandeling (AMK) te verkorten. De doorlooptijd van de ondertoezichtstellingen valt inmiddels binnen de streefnorm en ook het ziekteverzuim blijft binnen de afgesproken norm. Het AMK heeft ook in 2013 te maken gekregen met een almaar groeiend aantal aanmeldingen, waardoor de afgesproken termijnen niet zijn gehaald. Na de zomer hebben wij de ruimte gegeven de capaciteit te vergroten en BJU daarmee meer in staat te stellen de toenemende vraag binnen de afgesproken termijnen te verwerken.

Om gemeenten inzicht te geven in het gebruik van jeugdzorg is de gemeentemonitor ontwikkeld, waarin op basis van de gegevens van BJU en de zorgaanbieders het gebruik van jeugdzorg op wijkniveau in beeld wordt gebracht.

BJU heeft op verzoek van de provincie in 2013 een Transitieplan opgesteld. Afgesproken is dit plan periodiek te updaten en te agenderen op het bestuurlijk overleg.

Bij de voorbereiding op de transitie is in nauwe samenwerking met de gemeenten een provinciebrede Transitieagenda opgesteld, die het hele jaar als leidraad gebruikt is. De provincie heeft ook geparticipeerd in de diverse werkgroepen die uitvoering gaven aan de acties uit de transitieagenda. Gedurende het gehele jaar heeft de provincie een externe begeleider gefinancierd die gemeenten heeft ondersteund bij de voorbereidingen op de stelselwijziging.

Met de aanbieders van Jeugd- en Opvoedhulp en Bureau Jeugdzorg Utrecht is, samen met de regio's, hard gewerkt aan een solide basis voor de transitie. Die samenwerking heeft op verschillende vlakken vorm gekregen. Zo hebben alle geledingen meegedacht en meegewerkt aan het opstellen van het provinciale Uitvoeringsprogramma (UVP) 2014. Ook het opstellen van de Regionale Transitie Arrangementen (RTA's) is binnen dat kader opgepakt. Het rijk heeft regio's verplicht een arrangement op te stellen, met als doel inzicht te krijgen in de continuïteit van zorg voor zittende en wachtende cliënten, het voortbestaan van de infrastructuur en de hoogte van de frictiekosten. Als provincie hebben we de totstandkoming van de arrangementen intensief ondersteund door zowel inhoudelijke als procesmatige expertise te leveren. Zo participeerde de provincie in de werkgroepen 'transitiearrangementen' en 'data-analyse' en heeft zij deelgenomen aan de regionale en bovenregionale gespreksteams, die de onderhandelingen met de zorgaanbieders gevoerd hebben. Vanuit de verantwoordelijkheid voor een goede overdracht heeft de provincie in het Uitvoeringsprogramma 2014 ruimte gecreëerd voor gemeenten om in 2014 te anticiperen op de gemaakte in de arrangementen afspraken. De onduidelijkheid over de hoogte van de beschikbare budgetten in 2015 was en is nog steeds zorgwekkend.

In april en november van 2013 zijn in samenwerking met gemeenten, aanbieders van Jeugd- en Opvoedhulp en Bureau Jeugdzorg Utrecht twee grote conferenties georganiseerd waarin kennis en ervaringen zijn uitgewisseld en volop gelegenheid was tot netwerken.

Indicatoren voor provinciale prestaties

Naam	Omschrijving	2013 begroot	2013 werkelijk
Zorgaanbod	Aantal cliënten dat langer dan 9 weken wacht op de benodigde zorg (op peildatum 31 december)	0	38
Advies- en Meldpunt Kindermishandeling (AMK)	% van de aanmeldingen AMK waarvan het onderzoek binnen 5 dagen na aanmelding start	90%	100%
Jeugdbescherming	De kwaliteit van de jeugdbescherming wordt deels bepaald door het aantal cases per medewerker.	1 : 15	1 : 15,8
Transitie	Aantal voorlichtingsbijeenkomsten voor gemeenten, zoals kennisateliers	4	2
Transitie	Aantal gemeenten dat experimenteert met opdrachtgeverschap	26	26

Toelichting:

Zorgaanbod: De wachtlijst langer dan 9 weken heeft in april 2013 de laagste stand ooit bereikt, er wachtten toen 5 cliënten langer dan 9 weken op passende zorg. Per 31 december 2013 waren dat 38 cliënten. Dat dit aantal beduidend hoger ligt, is vooral te wijten aan een toenemende vraag, ondanks de maximale benutting van de capaciteit bij de zorgaanbieders.

Transitie: In 2013 zijn 2 grote conferenties georganiseerd. Rekening gehouden was met nog 2 kleinere bijeenkomsten, maar daar bleek in de loop van het jaar geen belangstelling voor.

Wat heeft het gekost?

	Rekening 2012	Primitieve begroting 2013	Begroting na wijziging 2013	Rekening 2013	Saldo
Materiele lasten	121.194	116.865	119.938	122.186	-2.248
Personele lasten	1.211	7.503	1.216	1.144	72
Centrale overhead	1.254	884	884	884	0
Totaal lasten	123.659	125.252	122.038	124.214	-2.176
Baten	114.297	111.242	113.977	117.101	-3.124
Saldo van dit programma	9.362	14.010	8.061	7.113	948
Storting in reserves	1.680	0	167	771	-604
Onttrekking aan reserves	4.293	2.338	2.413	2.309	104
Beslag op de algemene middelen	6.748	11.672	5.815	5.575	240

Verschillenanalyse				Bedragen x €1.000		
	Begroting na wijziging 2013	Rekening 2013	Saldo			
Lasten						
<i>Subsidies JHV</i> Per saldo is in 2013 € 0,3 mln. meer aan zorg uitgegeven dan beschikbaar was aan doeluitkering en autonome middelen. Dit bedrag is als volgt opgebouwd: - de afrekeningen over 2012: op basis van de overproductie in 2012 is per saldo circa € 0,8 mln. extra subsidie verstrekt. - over 2013 is in totaal € 119,6 mln. aan zorg besteed. Dit is circa € 0,5 mln. minder dan beschikbaar aan doeluitkering en autonome middelen. Per saldo is een bijdrage van € 0,3 mln. uit de overlopende passiva nodig om inkomsten en uitgaven te egaliseren.	115.816	118.937	-3.121			
<i>Apparaatskosten Jeugdzorg</i> In de begroting is rekening gehouden met een volledige bezetting van de toegestane formatie van 16 FTE. In de praktijk is een aantal plaatsen niet permanent ingevuld, maar is ervoor gekozen om extra inzet daar waar nodig, flexibel, en zoveel mogelijk intern, op projectbasis in te vullen.	1.382	1.144	238			
<i>Ondersteuning gemeenten</i> In 2013 hebben 4 van de 6 regio's een beroep gedaan op de beschikbare middelen voor ondersteuning in het transitieproces. De aanvragen van overige twee regio's zijn wel in 2013 ontvangen, maar de feitelijke beschikking heeft in 2014 plaatsgevonden.	546	364	182			
<i>Werkbudget jeugdzorg</i> Op het werkbudget is een onderschrijding van circa € 0,4 mln. gerealiseerd. Deels is dit toe te schrijven aan de bijstelling van het aantal conferenties van 4 naar 2. Daarnaast is er voor gekozen deze bijeenkomsten intern te organiseren, waardoor de kosten lager waren dan oorspronkelijk begroot.	414	294	420			
Overige kleine verschillen	2.996	2.591	105			
Totaal lasten	121.154	123.330	-2.176			

Verschillenanalyse		Bedragen x €1.000		
	Begroting na wijziging 2013	Rekening 2013	Saldo	
Baten				
<i>Rijksbijdrage wet op de Jeugdzorg</i> In totaal is in 2013 € 3,1 mln. meer aan inkomsten verantwoord dan geraamd. Bij de najaarsrapportage is de raming van de rijksbijdrage aangepast naar het niveau dat op dat moment door het rijk beschikt was. In het najaar zijn nog enkele aanvullende bedragen door het rijk beschikbaar gesteld, waardoor ca € 2,8 mln. meer ontvangen is. Ter egalisatie van de uitgaven is een bijdrage uit de overlopende passiva van € 0,3 mln verantwoord.	113.827	116.948	-3.121	
Overige kleine verschillen	150	153	-3	
Totaal Baten	113.977	117.101	-3.124	
Centrale overhead	884	884	0	
TOTAAL	8.061	7.113	948	

	Begroting 2013		Rekening 2013	
	Storting	Onttrekking	Storting	Onttrekking
Naam reserve				
Reserve Projecten	167	2.413	771	2.309
Totaal	167	2.413	771	2.309

Voor inzicht in de standen van de reserves wordt verwezen naar de toelichting op de balans.

Toelichting

Stortingen

In 2012 is Jeugdzorg, gezien de overdracht per 1 januari 2015, aangemerkt als programma. Daaruit volgt dat alle budgetten onderdeel zijn van het programmabudget Jeugdzorg en dat de saldi van 2013 overgeheveld kunnen worden naar 2014. Op de werkbudgetten is een onderschrijding van ca € 600.000 gerealiseerd; dat bedrag wordt via de reserve projecten naar 2014 geschoven.

Onttrekkingen

De onttrekking uit de reserve projecten is € 104.000 lager dan begroot. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door de onderschrijding op het budget Ondersteuning gemeenten (vml. Alleato-middelen – zie toelichting lasten).

Programmanummer	Programma	Portefeuillehouder:
8	Bestuur en middelen	Dhr. W.I.I. van Beek, Dhr. J.W.R. van Lunteren, Dhr. drs. R.W. Krol, Dhr. drs. R.E. de Vries, Mw. A.M.A. Pennarts-Pouw

Wat wilden we bereiken?

Provinciale Staten

Het doel is het optimaal en actief door Provinciale Staten benutten van de aan hen toekomende instrumentaria voor het ontwikkelen en realiseren van beleid.

Het gaat dan primair om het stellen van beleidskaders, het controleren of Gedeputeerde Staten binnen die kaders blijven en het actief invulling geven aan de volksvertegenwoordigende rol, door middel van het afleggen van werkbezoeken en excursies en het houden van hoorzittingen.

Gedeputeerde Staten

Het doel is het realiseren van het [Collegeprogramma](#) en de daaruit voortvloeiende [Strategische Agenda](#).

Kabinet van de commissaris van de Koning

Het kabinet van de commissaris van de Koning (cvdK) ondersteunt de commissaris in de uitoefening van diens taken als rijksorgaan (onder meer burgemeestersaangelegenheden, aangelegenheden Koninklijk Huis, gemeentebezoeken, openbare orde en veiligheid, internationale zaken en een aantal representatieve taken) en als boegbeeld van de provincie. Bij de uitoefening van deze taken wordt gestreefd naar een hoog niveau van beleid, serviceverlening en ondersteuning. Voor 2013 staat onder meer de organisatie van de Nationale Start viering bevrijding op het programma.

Bestuurlijke zaken

Economische en maatschappelijke ontwikkelingen in Europa en Nederland hebben steeds meer impact op de vraagstukken die zich aandienen in de Utrechtse regio, en maken deze voor de overheden steeds complexer. Daardoor wordt de samenwerking tussen de provincie Utrecht en de medeoverheden en onze partners intensiever. Ontwikkelingen en samenwerking houden niet op bij de provinciegrens. Wij geven daarom samen met onze partners in Europa, Nederland, het Interprovinciaal Overleg (IPO), de Noordvleugel verder vorm aan een effectievere en efficiëntere samenwerking en lobby. Provinciegrensoverschrijdende samenwerking zoals in de NV Utrecht, het Groene Hart en de regio FoodValley blijft daarnaast ook van groot belang.

Deze ontwikkelingen stellen ook hoge eisen aan de bestuurskracht en de positionering van de Utrechtse overheden/ gemeenten. Wij voelen ons als Utrechts middenbestuur (mede-)verantwoordelijk voor de kwaliteit van het bestuur in onze regio. Wij willen dat de overheden in de Utrechtse regio over voldoende bestuurskracht beschikken zodat we samen krachtig kunnen werken aan een - mede op basis van onze Strategische Agenda – blijvend aantrekkelijk woon-, werk-, en leefklimaat.

De samenwerking met gemeenten baseert zich bovendien steeds meer op strategische en beleidsinhoudelijke resultaten en minder op provinciale financiële bijdrages. In 2012 zijn aan de Tweede Kamer voorstellen gedaan tot afschaffing van de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr+) in de regio Utrecht per 1 januari 2013. Wij zijn in overleg met het Bestuur Regio Utrecht (BRU) hoe wij gezamenlijk verder met deze ontstane situatie zullen omgaan.

Juridische Zaken

Wij kunnen met toepassing van het instrumentarium van de wet Bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur (Bibob) voorkomen dat wij door onze besluitvorming ongewild criminaliteit faciliteren en kunnen daarmee een actieve bijdrage leveren aan de bestuurlijke aanpak van (georganiseerde) criminaliteit.

Interbestuurlijk Toezicht.

Interbestuurlijk toezicht (IBT) regelt het toezicht tussen de drie bestuurslagen en maakt onderdeel uit van het provinciale takenpakket dat richt zich op gemeenten, waterschappen en gemeenschappelijke regelingen. Het toezicht beslaat de werkterreinen financiën van lokale overheden, milieu, ruimtelijke ordening, water, natuur, huisvesting en de archiefwet. De nieuwe wet Revitalisering Generiek Toezicht RGT, die 1 oktober 2012 van kracht is geworden, is een uitwerking van het rapport van de commissie Oosting en betekent een vernieuwing en herijking van het bestaande IBT: uitgaan van vertrouwen; sturing aan de voorkant; toezicht meer op afstand en risicogericht; integrale beoordeling en totaalbeeld; meervoudig gebruik van de toezichtinformatie; gebruiken van vernieuwd instrumentarium; nieuwe kennis opbouwen bij nieuwe taakvelden; versterking van de horizontale verantwoording bij gemeenteraden en PS. Toezicht wordt in principe uitgevoerd door de nabijgelegen bestuurslaag. Vanuit deze gedachte zijn de taken van de VROM-inspectie overgeheveld naar de provincies. Het is nog onduidelijk hoeveel middelen met deze extra taken meekomen.

In 2013 staat de uitvoering van de in mei 2012 vastgestelde wet Revitalisering Generiek Toezicht (RGT) centraal. Dit gaat in samenspraak met de lokale overheden (gemeenten, gemeenschappelijke regelingen en waterschappen). Daarbij wordt zoveel mogelijk aangesloten op bestaande structuren.

Het financieel toezicht en het archieftoezicht zijn daarin belangrijke pijlers.

Bij het financieel toezicht wordt nadrukkelijk gekeken naar de meerjarenraming en de risico's in relatie tot de financiële positie van gemeenten en gemeenschappelijke regelingen. De nadelige gevolgen van toenemende Rijksbezuinigingen, verliezen op de gemeentelijke grondexploitaties en de effecten van de voorgenomen decentralisatiemaatregelen maakt het meer dan noodzakelijk dat er een goed inzicht is in de financiële positie van de gemeente. Bij het archieftoezicht ligt de nadruk op de risico's voor archief- en informatiebeheer bij de mede-overheden in geval van het niet functioneren van de horizontale controle bij die overheden en in geval van risicovolle gebeurtenissen en omstandigheden als fusie, herindeling, overgang naar de digitale archivering en bouw van archiefruimte of archiefbewaarplaats.

Europese zaken

Europa vormt een integraal onderdeel van de kerntaken. De doelstellingen zijn beschreven in de [Europastrategie 2012-2015](#). De ambitie van de Europastrategie is dat Europa maximaal bijdraagt aan de realisatie van onze provinciale doelen.

Voor Utrecht topregio en voor Vitaal landelijk gebied willen we onder meer Europese fondsen beschikbaar krijgen voor de nieuwe periode. Voor Krachtige steden en dorpen willen we steun krijgen vanuit de Europese Unie voor de versterking van de vitaliteit van het platteland in de Randstad. Voor Bereikbaar Utrecht willen we kennis en ervaring uitwisselen in Europese netwerken en Interreg-projecten.

In het Werkplan Europa 2012-2013 hebben we beschreven wat we in 2013 concreet willen bereiken: zorgen voor een inbedding van Europa in de werkzaamheden van de provincie en de (subsidie)mogelijkheden en kansen die Europa biedt optimaal benutten, zoveel mogelijk samen en in afstemming met de overige Randstadprovincies.

Communicatie

Communicatie is er om het primaire proces en het bestuur te ondersteunen. De instrumenten en middelen die worden ingezet zijn gebaseerd op de opgaven uit de Strategische Agenda en de uitvoering daarvan. De beleids- en uitvoerende afdelingen zélf zijn verantwoordelijk voor de inhoud van de communicatie. De basis is de Strategische Communicatievisie die meer richting en focus geeft waardoor de herkenbaarheid en zichtbaarheid van de provincie Utrecht wordt vergroot. Er zijn drie corporate communicatithema's: Verbinden, Vernieuwen, Versterken.

Concerncontrol

Control richt zich op de sturing (governance), risicomanagement en naleving van wet en regelgeving (compliance). Als onderdeel van de vier lines of defense (management, interne controleprocedures, interne audit en de externe audit) is concern control verantwoordelijk voor de afstemming tussen de lines of defense en de invulling van de internal audit functie.

Utrecht 2040

Met het ontwikkelen van een Profiel van Utrecht (Utrecht 2040) op basis van de Staat van Utrecht beoogden wij:

- een duurzamere Utrechtse samenleving waarbij minimaal de afwenteling tussen de drie p's (people, profit en planet) in beeld wordt gebracht en deze leidraad wordt voor beleidskeuzes;
- te zorgen voor een meer strategische oriëntatie in beleid en politiek ten aanzien van het Utrechtse grondgebied en haar samenleving, via het vergroten van het lange termijn bewustzijn;
- meer samenhang te brengen in beleidsontwikkeling. Daarbij zoeken we naar synergie met de stakeholders van de provincie, door het scheppen van een gemeenschappelijk referentiekader.

Kijkend naar de doelen van het programma kunnen we constateren dat er met de strategie Utrecht2040 en de Staat van Utrecht belangrijke bouwstenen zijn opgeleverd en dat het project als zodanig hiermee is afgerond. De twee doelen die permanente aandacht blijven vragen, namelijk de PPP-gedachte als leidraad nemen bij beleidskeuzes en de samenhang tussen beleidskeuzes versterken, zullen in de lijn worden opgepakt.

Relatie programma met de Strategische agenda

De veranderende samenleving en de daarmee toegenomen complexiteit en omvang van maatschappelijke vraagstukken stellen andere eisen aan het functioneren van de overheid als geheel. De voortdurende decentralisatie van taken van het Rijk naar de decentrale overheden speelt hierbij ook een belangrijke rol. Daarnaast speelt specifiek de dynamiek van de bestuurlijke omgeving in de Randstad en de Noordvleugel als belangrijk kader waarbinnen de provincie haar koers moet bepalen. Wij werken aan een op de toekomst gerichte, sterke provincie die haar meerwaarde bewijst als compact, efficiënt, effectief en dienstverlenend bestuur, die bij uitstek geschikt is om in te spelen op nieuwe ontwikkelingen. Er zijn en worden op bestuurlijk niveau verschillende afspraken met partners (overheden en/of andere organisaties) gemaakt, vaak in de vorm van convenanten of akkoorden.

Wij gaan uit van de governance-benadering. De provincie is dan één van de partijen die werken aan een maatschappelijke opgave. Samenwerking wordt gezocht met partners op internationaal, Europees, rijks-, regionaal of lokaal niveau. Afhankelijk van de schaal van de opgave variëren de partners. Daarbij moet de deelname van de provincie een duidelijke meerwaarde hebben.

Wat hebben wij daarvoor in 2013 gedaan?

Provinciale staten

Provinciale Staten hebben in 2013 een actief jaar achter de rug. Belangrijke stappen zijn gezet op het terrein van de digitalisering. Het "papierloos vergaderen" mag een succes worden genoemd. Alle stukken zijn beschikbaar op de speciaal ontwikkelde App. Daarnaast is de website vernieuwd en beter toegankelijk gemaakt en worden de vergaderingen van de Staten live uitgezonden.

Inhoudelijk is de agenda van de Staten druk gevuld geweest met vele zaken. Voorbeelden zijn: het vaststellen van de Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie en de daarbij behorende verordening, de Regionale Uitvoeringdiensten, de recreatieschappen, het natuurbeleid, de jeugdzorg, de Economic Board, windmolens etc. Ook werd dit jaar het asbestdossier gesloten. Bijzonder vermeldenswaard is de unanieme besluitvorming van de Staten in het kader van de door het kabinet geïnitieerde arhi-procedure om te komen tot een fusie van Flevoland, Noord-Holland en Utrecht. De viering van de Vrede van Utrecht en de jeugd Olympische spelen waren hoogtepunten in 2013, waaraan de Staten actief hun medewerking verleenden. In de buitengewone statenvergadering van 19 september 2013 vond de installatie plaats van de nieuwe cvdK.

Kabinet van de commissaris van de Koning

Op het gebied van kabinetszaken werd 2013 gekenmerkt door een aantal "Koninklijke aangelegenheden" en grote evenementen. Na de bekendmaking van de abdicatie van Hare Majesteit Koningin Beatrix is begonnen met de voorbereidingen op deze bijzondere 30-april viering. Enkele weken later stond het kennismakingsbezoek van de nieuwe Koning en Koningin aan de provincie Utrecht op het programma. Het succesvolle bezoek, dat in het teken stond van transitie, voerde het Koningspaar naar Vianen, Vreeswijk (Nieuwegein), IJsselstein en naar de provinciehoofdstad Utrecht.

Als hoogtepunt van het culturele programma om de internationale identiteit van Utrecht te versterken op het gebied van kennis en cultuur, vond op 11 april 2013 de historische viering en herdenking van 300 jaar Vrede van Utrecht plaats. Een ander succesvol evenement was de Start van de Nationale viering van de Bevrijding op 5 mei, waaraan behalve de provincie Utrecht, ook de stad Utrecht en het Nationaal Comité 4 & 5 mei deelnamen. Tot slot vond in juni de twaalfde editie plaats van het European Youth Olympic Festival, EYOF. Ruim 40.000 bezoekers bezochten gedurende vijf dagen dit internationale sportevenement voor de jeugd.

De tweede helft van het jaar 2013 stond in het teken van het afscheid van de oud-commissaris van de Koning en het aantreden en inwerken van de nieuwe commissaris.

Internationale zaken

In 2013 is door de provincie opnieuw een bezoek aan onze vriendschapsprovincie Guangdong in China gebracht. Daarbij is onder andere een economische samenwerkingsovereenkomst getekend met het Department of Foreign Trade and Economic Cooperation in de provincie Guangdong ter bevordering van Chinese investeringen in Utrecht. Daarnaast is door de gedeputeerde EZ een kort bezoek aan Japan gebracht, waarbij een aantal hoofdkantoren van in Utrecht gevestigde Japanse bedrijven is bezocht. Deze bezoeken zijn in nauw overleg met onze strategische partners in Utrecht voorbereid. In april 2013 ontving de provincie een delegatie van het Foreign Affairs Office van de provincie Guangdong. De geplande International Week on Cooperation and Exchanges is door de provincie Guangdong verplaatst naar 2014.

Bestuurlijke zaken

Randstadprovincie

Op 14 december 2012 is minister Plasterk gestart met een provinciale herindelingsprocedure om de provincies Noord-Holland, Utrecht en Flevoland samen te voegen tot een nieuwe Noordvleugelprovincie. Dit vooruitlopend op het voornemen van het Kabinet Rutte II om uiteindelijk tot een beperkt aantal landsdelen te komen in 2025.

In februari heeft de minister van BZK in de provincie Utrecht het voornemen tot samenvoeging van de drie provincies in twee bijeenkomsten, één met Provinciale Staten en één met de inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties nader toegelicht. Op 30 september 2013 hebben PS van Utrecht hun zienswijze op het herindelingsontwerp voor de samenvoeging vastgesteld waarin het ontwerp is getoetst aan onze vijf randvoorwaarden.

In deze zienswijze hebben wij geconcludeerd dat het wetsvoorstel op dit moment niet voldoet aan de door ons gestelde randvoorwaarden en daarom vooralsnog niet met het wetsvoorstel tot samenvoeging kunnen instemmen. Wij hebben de bereidheid uitgesproken om in gesprek te blijven over het mogelijk vormgeven van een provinciale samenvoeging.

De minister van BZK heeft een stuurgroep Noordvleugelprovincie ingesteld dat onder meer als doel heeft het aansturen van het gezamenlijk proces om te komen tot een overzicht van taken, bevoegdheden en budget van de Noordvleugelprovincie. Bij brief van 19 december 2013 heeft de minister de drie provincies gevraagd om medio februari 2014 te reageren op het door hem geschetste instrumentarium daarvoor.

Afschaffing Wgr-plusregio's

Op 17 juni 2013 is het wetsvoorstel voor de afschaffing van de Wgr-plusregio's naar de Tweede Kamer gestuurd. In dit wetsvoorstel is afschaffing beoogd per 1 januari 2015. In de provincie Utrecht betreft dat het Bestuur Regio Utrecht (BRU). De taken, bevoegdheden en middelen (besteding middelen BDU voor uitvoering van Verkeer en Vervoertaken waaronder de concessieverlening OV voor de stadsregio Utrecht) gaan dan naar de provincie. Behandeling van dit wetsvoorstel in de Tweede Kamer vond plaats eind januari 2014.

Bestuurskrachtmeting

De provincie Utrecht vindt het belangrijk dat gemeenten hun bestuurskracht periodiek meten en versterken. In 2013 zijn daarom twee bestuurskrachtmetingen uitgevoerd: in Wijk bij Duurstede en in Utrechtse Heuvelrug. Hiermee heeft de Provincie Utrecht zich ingezet voor de versterking van de kwaliteit van het lokale openbaar bestuur. Toch hebben wij besloten om met ingang van 2014 het instrument kwaliteitsmeting Utrechts bestuur niet meer aan te bieden. Er zijn voldoende marktpartijen die vormen van bestuurskrachtmeting aanbieden.

FoodValley

In 2013 hebben wij gewerkt aan de versterking van de (bestuurlijke) samenwerking met Regio FoodValley en de betrokken partners binnen de triple helix voor de ontwikkeling van FoodValley als kennisregio in Europa op het gebied van agro food, met een aantrekkelijk vestigingsklimaat en dynamische groene leefomgeving. Wij hebben samen met deze partners meer focus aangebracht en gewerkt aan de ontwikkeling van een 'Mission Statement' en een 'FoodValley Ambitie' en een 'nieuw' Programma "FoodValley source of ambition and innovation". De Provincie Utrecht participeert in enkele projecten uit dit programma op basis van onze Strategische Agenda.

Juridische zaken

In het afgelopen jaar is de provincie Utrecht voor het eerst structureel aan de slag gegaan met de Wet Bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur (Wet Bibob), om daarmee een actieve bijdrage te leveren aan de bestuurlijke aanpak van (georganiseerde) criminaliteit. Er is een Bibob-coördinator aangesteld die tot taak heeft om intern de Bibob procedures uit te voeren, de kwaliteit daarvan te bewaken en over de Wet Bibob te adviseren aan de Commissaris van de Koning, gedeputeerde en provinciale Staten. De Bibob-coördinator onderhoudt het contact met de bedrijven inzake alles dat met de Wet Bibob te maken heeft en stuurt degenen die de screening van de bedrijven uitvoeren aan.

In 2013 heeft het toepassen van de Beleidsregels Bibob geleid tot de screening van 18 bedrijven. Het screenen van de bedrijven vindt plaats door de provincie Noord-Holland, tegen vergoeding. Het grootste deel van deze bedrijven waren inschrijvers bij een aanbesteding en het overige deel van de bedrijven had een nieuwe of een gewijzigde milieu vergunning nodig. In één geval heeft dit geleid tot een aangehouden vergunningenprocedure.

Interbestuurlijke Toezicht

In 2013 zijn de nodige stappen gezet richting een integrale IBT-werkwijze die aansluit bij de uitgangspunten van de Wet revitalisering generiek toezicht. Er is een beleidsplan IBT voor de komende twee jaar door GS vastgesteld, waarin is beschreven waar de komende jaren de nadruk van deze toezichtrol op ligt, hoe IBT binnen de organisatie is georganiseerd, hoe deze rol zich verhoudt met de horizontale verantwoordingsfunctie van de lokale overheden en op welke wijze het bijbehorende instrumentarium zal worden ingezet. Er is een start gemaakt met het uitvoeringsplan IBT 2014.

In nauw overleg met gemeenten en waterschappen is een verordening systematische toezichtinformatie tot stand gekomen, waarin de toezichtinformatie afspraken zijn vastgelegd. Deze verordening zal naar verwachting begin 2014 door PS worden vastgesteld. Voor het archieftoezicht is een aanvullend beleidskader van kracht geworden. Er zijn in totaal 10 voorlichtingsbijeenkomsten georganiseerd over het nieuwe toezichtstelsel. Met drie gemeenten zijn de voorbereidingen gestart voor het uitvoeren van pilots, waarbij met name de werking van de verordening en de verhouding met de interne verantwoording de nadruk zal krijgen.

Voor een aantal terreinen is gestart met de nieuwe IBT-werkwijze, waarbij de aangeleverde toezichtinformatie is getoetst. Voor het archieftoezicht zijn met gemeenten afspraken gemaakt over het gefaseerd aanleveren van de toezichtinformatie. Met het waterschap AGV is, samen met de provincie Noord-Holland, een pilot uitgevoerd met het opstellen van verantwoordings- en toezichtinformatie. Voor de IBT-taak huisvesting verblijfsgerechtigden is in 2013 het toezicht uitgevoerd volgens de IBT-interventielladder.

In het najaar van 2013 is het project "nieuwe werkwijze financieel toezicht" gestart. Aanleiding voor een nieuwe werkwijze zijn de verslechterde financiële omstandigheden voor gemeenten. Nog meer dan anders zal er actuele toezichtinformatie beschikbaar moeten zijn, om eventuele financiële problemen tijdig te signaleren en om eventueel beslag op de collectieve middelen te voorkomen.

Europese zaken

De voorbereiding voor de nieuwe periode van Europese fondsen (onder meer EFRO en POP) is bijna afgerond. Hierbij hebben we ons maximaal ingespannen om op een zo efficiënt mogelijke wijze te streven naar een zo groot mogelijke opbrengst voor de provincie Utrecht uit de Europese structuurfondsen in de EFRO-periode 2014-2020. Hiertoe is een nieuw Operationeel programma voor het landsdeel West opgesteld en wordt gewerkt aan een Plattelands-Ontwikkelings-Programma 3. Daarnaast werd in november door de Provincie Utrecht in samenwerking met de Economic Board Utrecht een FUNding week georganiseerd, waarin vertegenwoordigers van kennisinstellingen, bedrijven en overheden werden geïnformeerd over de kansen die de nieuwe Europese programmaperiode Utrechtse partners biedt. Onderdeel daarvan was een interactieve *matching* van die vertegenwoordigers, waardoor concrete ideeën voor gezamenlijke projecten ontstonden en verder uitgewerkt. Verder participeerde de provincie Utrecht in 2013 in 6 Climate KIC projecten en een aantal Interregprojecten.

Communicatie

Het jaar 2013 stond in het teken van het stroomlijnen van communicatie-uitingen met de thema's uit de Strategische Agenda. De provincie Utrecht heeft actief informatie over het voorgenomen fusietraject van de provincies Noord-Holland, Flevoland en Utrecht via de website beschikbaar gemaakt. Verder is de huisstijl van de provincie Utrecht aangepast. Deze kan makkelijker toegepast worden in digitale middelen zoals de website en er is gekozen voor een meer duurzaam lettertype waardoor papier- en inktverbruik kan verminderen. Er is een publieksonderzoek uitgevoerd naar het bereik van de provincie pagina in de huis-aan-huisbladen en op basis van de uitkomsten zal deze in 2014 worden gemoderniseerd. Tot slot is gewerkt aan de ontwikkeling van een digitale versie van het Provincie Utrecht Magazine; deze zal vanaf februari 2014 verschijnen.

Concerncontrol

Het in 2012 vastgestelde risicomanagementbeleid is in 2013 verder geïmplementeerd. Er zijn gesprekken gevoerd met en trainingen gegeven aan de betrokken medewerkers en het management met als doel de risico bewustwording te vergroten. Met de benoeming van business controllers in de lijn wordt het mogelijk om control organisatie breed te beleggen zodat de sturing, het risicomanagement en de bewustwording ten aanzien van het naleven van wet- en regelgeving een impuls krijgt. Hierna kan een vervolgstap gezet worden in het klaar maken van de processen voor het afleggen van een 'in control verklaring'.

Utrecht 2040

Voor de toelichting verwijzen we naar Hoofdstuk 1, kopje duurzaamheid.

Indicatoren voor provinciale prestaties

Naam	Omschrijving	2013 begroot	2013 werkelijk
Archief toezicht lokale overheden	Aantal uitgevoerde inspecties	.	n.v.t.
Archief toezicht lokale overheden	Aantal uitgevoerde reality checks (m.i.v. 2013)	5	0
Archief toezicht lokale overheden	Aantal gemeenten/waterschappen/gemeenschappelijke regelingen beoordeeld op taakverwaarlozing (vanaf trede 3 interventie ladder)	5	0
Dekkend net Regionale Historische Centra	Een dekkend net van RHC's/archiefdiensten waarbinnen alle gemeenten/waterschappen hun archiefzorg hebben georganiseerd	100%	100%
Afhan-deling bezwaar schriften	Percentage tijdig afgehandelde bezwaar schriften	90%	97%
Financieel toezicht lokale overheden	Aantal te verwachten gemeenten onder preventief toezicht: -financieel -Arhi -termijn	5 0 0	0 0 0
Financieel toezicht lokale overheden	Aantal te verwachten gemeenschappelijke regelingen onder preventief toezicht	0	0

Aantal uitgevoerde inspecties is komen te vervallen; er worden onder het nieuwe IBT-regime geen inspecties meer uitgevoerd.

Er zijn nog geen reality checks uitgevoerd omdat het nieuwe toezichtstelsel bij lokale overheden nog te weinig op gang is gekomen.

Beoordeling op taakverwaarlozing heeft niet plaatsgevonden omdat er nog geen volwaardige toezichtinformatie van gemeenten is ontvangen om deze beoordelingen uit te kunnen voeren.

Aantal te verwachten gemeenten onder preventief toezicht; in 2013 bleek dat de uitkomsten van de mei circulaire dusdanig gunstig voor de gemeenten uit kwamen dat de budgettaire situatie van veel gemeenten tijdelijk verbeterde. Daarnaast waren in 2013 de rijksbezuinigingen nog beperkt voelbaar in de budgetten van de

gemeenten waardoor de zware scenario's van Rijks kortingen niet uitkwamen. Kortom de gemeenten kregen hun begroting 2013 nog sluitend door extra meevallers, waardoor er geen preventieve gemeenten waren.

Wat heeft het gekost?

	Rekening 2012	Primitieve begroting 2013	Begroting na wijziging 2013	Rekening 2013	Saldo
Materiele lasten	24.315	14.546	12.552	11.619	933
Personele lasten	10.495	10.469	7.622	9.592	-1.970
Centrale overhead	5.860	5.615	5.615	5.615	0
Totaal lasten	40.671	30.630	25.789	26.826	-1.037
Baten	10.028	4.279	5.375	5.706	-331
Saldo van dit programma	30.642	26.351	20.414	21.120	-706
Storting in reserves	36.708	2.024	6.398	7.154	-756
Onttrekking aan reserves	34.598	7.482	8.774	8.718	56
Beslag op de algemene middelen	32.752	20.893	18.038	19.556	-1.518

Verschillenanalyse		Bedragen x €1.000		
	Begroting na wijziging 2013	Rekening 2013	Saldo	
Lasten				
<i>Wachtgelden en pensioenen</i> Uit onderzoek bleek dat het gereserveerde bedrag voor de gepensioneerden binnen de voorziening pensioenen GS te laag is. Oorzaken zijn o.a. de verlaagde rekenrente en aangepaste sterftetafels op basis van hogere levensverwachtingen. Dat leidt tot een hoger doelvermogen. Omdat deze doelgroep binnen de voorziening geen vermogen meer opbouwt, komen de hogere lasten voor rekening van de provincie. Provinciale Staten hebben daarom op 3 februari 2014 besloten een extra storting in de voorziening te doen van €923.000.	600	1.523	-923	
<i>Friciekosten personeel en veranderinggave</i> De kosten vanuit de Veranderinggave en frictiekosten personeel zijn in 2013 hoger uitgevallen. Voornamelijk vanwege maatwerkconstructies die pas tegen het eind van het jaar afgesloten konden worden. Hiervoor was namelijk vooraf toestemming nodig van de belastingdienst. De extra lasten worden onttrokken uit de reserve Friciekosten personeel en veranderinggave.	3.370	3.684	-314	
<i>Centrale overhead</i> Het saldo van de centrale overhead wordt aan het eind van het jaar naar dit programma geboekt. Het saldo van dit jaar wordt onder meer verklaard door de extra uitgaven in verband met invoering SEPA, aanpassingen om werkprocessen te optimaliseren om zo de krimp in de bedrijfsvoering mogelijk te maken. Daarnaast zijn de kosten voor het woon- werkverkeer openbaar vervoer gestegen door wijzigingen in de mogelijke contractvorm, waardoor er nu met meerdere partijen moet worden onderhandeld.	0	337	-337	
<i>ICT investeringen</i> Jaarlijks is er 1,2 mln. beschikbaar voor ICT kapitaallasten, eventuele nieuwe investeringen en de daarbij horende implementatiekosten. De in 2013 geplande investeringen in vervangende servers is vertraagd vanwege de noodzaak om deze Europees aan te besteden. Het niet bestede bedrag 2013 wordt in de hiervoor bestemde reserve ICT gestort.	1.180	806	374	

Verschillenanalyse		Bedragen x €1.000		
	Begroting na wijziging 2013	Rekening 2013	Saldo	
<i>Presto</i> Project PRESTO heeft in 2013 minder uitgegeven dan begroot daar de kosten voor aanschaf en startlicenties van ERP in 2014 zullen vallen.	595	246	349	
<i>Interbestuurlijk toezicht</i> Met de inwerkingtreding van de Wet revitalisering generiek toezicht op 1 oktober 2012 is het interbestuurlijk toezicht op gemeenten voor de uitvoering van het omgevingsrecht gedecentraliseerd van Rijk naar provincies. In de septembercirculaire is aan de provincies een bedrag ter compensatie van de bestuurskosten bij de uitvoering van deze taak toegekend. Deze compensatie ad € 105.000 was te laat om mee te kunnen nemen in de najaarsrapportage en zit in het saldo van de uitkering van het provinciefonds.	0	105	-105	
Overige kleine verschillen	14.429	14.510	-81	
Totaal lasten	20.174	21.211	-1.037	
Baten				
<i>Overige kleine verschillen</i> Diverse hogere inkomsten, onder andere vanwege hogere BTW doorschuif vanuit IPO, hogere bijdrage gemeente Utrecht voor het bevrijdingsfestival en bijdragen vanwege een kassier functie. Deze wat kleinere bijdragen waren niet in de begroting opgenomen.	5.375	5.706	-331	
Totaal Baten	5.375	5.706	-331	
Centrale overhead	5.615	5.615	0	
TOTAAL	20.414	21.120	-706	

Naam reserve	Begroting 2013		Rekening 2013	
	Storting	Onttrekking	Storting	Onttrekking
Res. Friciekostenpersoneel en Veranderopgave	2.750	1.781	2.750	2.097
Reserve DigiDiv	0	198	0	198
Reserve Huisvesting	3.508	5.631	3.541	5.552
Reserve ICT	0	0	374	0
Reserve N.V.T.A.	40	228	40	228
Reserve Projecten	100	936	449	644
Totaal	6.398	8.774	7.154	8.718

Voor inzicht in de standen van de reserves wordt verwezen naar de toelichting op de balans.

Toelichting

Stortingen

Reserve Huisvesting

De huuropbrengsten Archimedeslaan worden in de reserve Huisvesting gestort.

Reserve ICT

Zie de verschillenanalyse bij de lasten. Het niet bestede bedrag 2013 wordt in de hiervoor bestemde reserve ICT gestort.

Reserve projecten

Betreft de storting voor Presto

Zie ook de verschillenanalyse bij het programma. Naast de begrote storting zijn ook de restant middelen 2013 in de reserve projecten gestort.

Onttrekkingen

Reserve frictiekosten personeel en Veranderopgave

Zie ook de verschillenanalyse bij de lasten. Vanuit de exploitatie wordt een deel van deze kosten gedekt. Het dan resterende deel van de kosten wordt uit deze reserve gedekt.

Reserve Huisvesting

De iets lagere onttrekking omdat nog niet alle verplichtingen die zijn aangegaan ook al tot uitvoering zijn gekomen. Een laatste deel zal in 2014 worden afgewikkeld.

Reserve projecten

Betreft de onttrekking voor:	Geraamd	Werkelijk
Programmabureau Hart van de Heuvelrug	€ 587.000	€ 481.000
Strategische communicatie en huisstijl	€ 169.000	€ 121.000
Utrecht 2040	€ 180.000	€ 42.000
Totaal	€ 936.000	€ 644.000

Programmabureau Hart van de Heuvelrug

De lagere onttrekking wordt veroorzaakt door lagere personele bezetting vanwege ziekte en het tijdelijk ontbreken van een communicatie adviseur. Momenteel is het team weer op sterkte. Het maken van nieuwe afspraken met de partners om te komen tot een nieuw sturingsmodel voor medio 2014 heeft vertraging opgelopen door trage bestuurlijke besluitvorming.

Utrecht 2040

De lagere onttrekking wordt voornamelijk veroorzaakt door een meevaller bij de baten van € 77.000 doordat een factuur voor werkzaamheden voor het netwerk vergoed werd door het Rijk. Daarnaast zijn een aantal voorgenomen activiteiten wegens capaciteitsproblemen, doorgeschoven zijn naar 2014

4. Projecten

Inleiding projecten

Op verzoek van provinciale staten wordt in dit deel van de jaarrekening aandacht besteed aan belangrijke en risicovolle projecten binnen de provincie. In overleg met de subcommissie van de Jaarrekening wordt op dit moment alleen het project Hart van de Heuvelrug opgenomen. Daarbij wordt alle informatie over het project op een plaats gepresenteerd om zo een volledig mogelijk beeld te geven over het project. Op andere plaatsen in de jaarrekening wordt dan ook verwezen naar dit hoofdstuk.

Project	Portefeuillehouder:
Hart van de Heuvelrug	Dhr. drs. R.W. Krol

Inleiding / historisch perspectief

Het programma Hart van de Heuvelrug is een grootschalig gebiedsontwikkelingsprogramma voor het gebied in de driehoek Soest-Zeist-Amersfoort. Doel van het programma is het verbeteren van de ruimtelijke kwaliteit, waarbij het realiseren van twee ecologische corridors voorop staat. Daarnaast richt het programma zich op ruimtelijke kwaliteitswinst voor wonen, werken, zorg en recreatie. Twee belangrijke uitgangspunten voor de uitvoering van het programma zijn:

- financiële verevening tussen de rode projecten (ontwikkelen woon- en werklocaties) en groene projecten (ontwikkeling natuur en recreatie);
- de rood/groenbalans (de oppervlakte van nieuwe rode bestemmingen moet ten minste in evenwicht zijn met de oppervlakte van nieuwe groene bestemmingen).

Het is een programma van 17 partijen. Die partijen hebben in 2004 de Raamovereenkomst ondertekend. Het programma kent momenteel ca. 25 projecten, gegroepeerd in 4 clusters, Soest I en Zeist I, II, en III. Deze zijn in verschillende fasen van uitvoering. Binnen Hart van de Heuvelrug zorgt de projecttrekker voor de voorfinanciering.

De herinrichting Vliegbasis Soesterberg maakt geen onderdeel uit van de Raamovereenkomst Hart van de Heuvelrug. In dit project werken we samen met de gemeenten Soest en Zeist.

Wat is er gerealiseerd bij de provinciale projecten in 2013?

De provincie is trekker van de volgende projecten:

Binnen cluster Soest I:

- Herinrichting Oostelijke corridor: ten behoeve van de realisatie van het ecoduct Boele Staal zijn er dit jaar twee percelen verworven. Eén perceel dient nog te worden verworven. Er ligt een Koninklijk Besluit (KB) voor een gerechtelijke onteigening.
- Bedrijventerrein Richelleweg (gezamenlijk met gemeente Soest): het project behelst het realiseren van een bedrijventerrein op een voormalig Defensie terrein (tanktestbaan). Het bedrijventerrein is dit jaar bouwrijp (1e fase), de eerste kavel is uitgegeven. Afhankelijk van de marktvraag zullen de volgende fasen bouwrijp worden gemaakt.

Binnen cluster Zeist I, II en III:

- Herinrichting Westelijke corridor/Ericaterrein: Dit jaar zijn er 6 percelen verworven. Hiermee is ca. 94 % van de oppervlakte verworven. Provinciale Staten zijn eind 2012 akkoord gegaan met het starten van de administratieve onteigeningsprocedure voor de resterende gronden die noodzakelijk zijn voor het functioneren van de corridor. Het gaat hierbij om 9 nog te verwerven percelen. In november heeft het ontwerp KB ter visie gelegen en is er een hoorzitting geweest.

Nog niet in cluster opgenomen:

- Dorrestein: aangekocht door provincie in verband met het realiseren van een ontsluitingsweg voor de woonwijk Vliegbasis. Mogelijkheden invulling worden onderzocht, over de uitvoering moeten nog nadere afspraken worden gemaakt. In 2013 hebben er geen specifieke activiteiten plaatsgevonden.

De projecten Kodakterrein, Ecoduct Beukbergen, Jessurunkamp en Harlanterrein zijn al voor 2013 afgerond. De projecten Kodakterrein en Jessurunkamp zijn verrekend met het Beheerfonds, het Ecoduct Beukbergen is door de provincie bekostigd.

Vliegbasis Soesterberg:

Het bestemmingsplan voor de herinrichting van de Vliegbasis is in 2013 onherroepelijk geworden. Er is gestart met het opstellen van een stedenbouwkundig plan voor de op de Vliegbasis te realiseren woonwijk. De sloop- en saneringswerkzaamheden vorderen.

Financieel

Verschillenanalyse		Bedragen x €1.000		
	Begroting na wijziging 2013	Rekening 2013	Saldo	
Lasten				
Oostelijke Corridor	3.196	103	3.093	
Richelleweg	830	851	-21	
Harlanterrein	158	9	149	
Erica terreinen	2.168	324	1.844	
Dorrestein	5.951	196	5.755	
Totaal Hart van de Heuvelrug	12.303	1.483	10.820	
Vliegbasis	3.622	2.593	1.029	
Totale lasten	15.925	4.076	11.849	

Bovenstaande bedragen zijn op basis van de Mastergrondexploitatie 2013.

Toelichting op bovenstaande afwijkingen

Oostelijke Corridor

Lagere inrichtings- en sloopkosten zorgen voor een daling van de nominale kosten. Daarnaast is de opbrengstraming naar beneden bijgesteld. Per saldo geeft dit een nominaal verschil van -€ 0,2 miljoen. De fasering van de kosten voor aankoop en sloop veroorzaken met name bovenstaand verschil.

Richelleweg

Nominaal zijn er geen verschillen ten opzichte van vorig jaar. Bovenstaande verschil wordt veroorzaakt door een klein verschil tussen de geraamde kosten en de boekwaarde.

Harlanterrein

Voor het afronden van het project zijn in 2013 minder kosten gemaakt dan geraamd. Het beheer van het terrein zal in 2014 worden overgedragen, zodat het project kan worden verrekend met het Beheerfonds Hart van de Heuvelrug.

Erica terreinen

De huidige inschatting is dat er minder investeringen en plankosten nodig zijn om de corridor goed te laten functioneren. Bovenstaande verschil wordt veroorzaakt door deze optimalisering en door doorfasering van met name verwervingskosten.

Dorrestein

Nominaal zijn er geen verschillen ten opzichte van vorig jaar. Bovenstaande verschil wordt veroorzaakt doordat de verrekening van de verwerving vorig jaar niet heeft plaatsgevonden. In de mastergrondexploitatie 2013 was daar nog wel van uitgegaan.

De totale boekwaarde van de provinciale Hart van de Heuvelprojecten bedraagt per 31-12-2013 € 24,0 miljoen. Daarnaast zijn de projecten Jessurunkamp en Kodakterrein met het Beheerfonds verrekend. De boekwaarde van het Beheerfonds bedraagt € 11,7 miljoen.

Richelleweg provinciedeel

Bij de aankoop van de gronden voor de Richelleweg (2009INT238318 GS 10 maart 2009, PS 20 april 2009) door de provincie is besloten 5 hectare, die geen onderdeel uitmaakt van het programma Hart van de Heuvelrug, in te brengen ter ontwikkeling van bedrijventerrein Richelleweg. Na realisatie van het bedrijventerrein ontvangt de Provincie Utrecht voor de ingebrachte 5 hectare een deel van de financiële opbrengst van de grondexploitatie. Omdat het totale terrein 14,4 hectare groot is, is bepaald dat de Provincie Utrecht 5/14,4e deel ontvangt voor de inbreng van de 5 hectare. De boekwaarde van dit deel bedraagt € 4,9 miljoen.

Vliegbasis

Op de Vliegbasis Soesterberg zijn een aantal werkzaamheden verstraagd. Een van de grootste vertraging was het weghalen van de verharding. Door variatie in verhardingsdikte en de noodzaak tot uitvoering van uitloogproeven heeft de uitvoering van het werk een tijd stilgelegen. Bijkomende beperkende factor is dat in de broedtijd geen werkzaamheden uitgevoerd konden worden. Deze werkzaamheden zullen alsnog in 2014 worden uitgevoerd. De boekwaarde van de Vliegbasis Soesterberg bedraagt € 18,1 miljoen.

Wat is de stand van zaken bij het programma Hart van de Heuvelrug, inclusief onze partners

Het programma Hart van de Heuvelrug loopt nu 10 jaar en de resultaten worden zichtbaar. Er zijn inmiddels 11, veelal groene, projecten afgerond, terwijl van andere, met name rode projecten, de realisering nog moet starten. Vanwege de veranderde marktomstandigheden en ontwikkelingen in de zorg is het noodzakelijk om de afspraken met betrekking tot de aan zorg gerelateerde projecten bij te stellen. Hierover wordt thans overleg gevoerd.

De colleges van Soest, Zeist en de provincie hebben in juni 2013 ingestemd met het Afsprakenkader verdere samenwerking Hart van de Heuvelrug 2013. De gemeenteraden en de staten hebben het Afsprakenkader eind 2013/begin 2014 ook vastgesteld, een belangrijke stap in de richting van nieuwe samenwerkingsafspraken. Die zijn noodzakelijk omdat de Raamovereenkomst uit 2004 medio 2014 afloopt, vanwege de huidige stand van zaken van het programma en vanwege veranderde marktomstandigheden.

Het Afsprakenkader bestaat uit een aantal elementen die niet los van elkaar kunnen worden gezien. Deze behelzen 3 thema's: kosten beheersen, optimalisatie van de opbrengsten en de samenwerking en integrale aansturing van de rode projecten.

In het Afsprakenkader is opgenomen dat we als provincie geen rente meer in rekening brengen op de voorfinanciering, conform de bij de Voorjaarsnota 2013 vastgestelde beleidsregel. Daar staat tegenover dat de dekking van het tekort van € 10 mln. kan worden gevonden in een kostenreductie op de Vliegbasis, waarbij er sprake is van een door de drie partijen gedeelde verantwoordelijkheid en gedeeld risico.

Financieel

Het netto contante waarde saldo van de mastergrondexploitatie Hart van de Heuvelrug per 1 januari 2014 is €14,6 mln. negatief. Ter vergelijking: het saldo van de mastergrondexploitatie per 1 januari 2013 bedroeg € 15,9 mln. De afname van het geraamde tekort wordt met name veroorzaakt doordat een aantal beheermaatregelen een plaats heeft gekregen in de herziening van de mastergrondexploitatie 2014. In lijn met het Afsprakenkader is daarbij gekeken naar kostenreductie en opbrengstoptimalisatie. Te denken valt aan:

- 0% rente voor de provinciale voorfinanciering;
- uitstel realisatie woningbouwlocaties Huis te Heide West en Dorrestein. Hierdoor worden de kansen voor onder andere de locatie Apollo en de vliegbasis geoptimaliseerd;
- de looptijd van de rode projecten wordt verlengd, om beter aan te sluiten op de vraag vanuit de markt;
- kostenreductie binnen de groene projecten, zonder dat dit de beoogde kwaliteit aantast.

Daarnaast zijn de verschillen tussen 2013 en 2014 te verklaren door:

- de rentekosten in 2013 over de projecten van de gemeenten;
- een actuele fasering van de kosten en opbrengsten;
- de actuele marktsituatie;
- diverse aanpassingen van de kosten en opbrengstramingen, waarvan de grootste mutatie heeft plaatsgevonden in het project Apollo Noord van Soest.

Met het Afsprakenkader willen de partners beter grip krijgen op onder andere de financiële kaders van het totale programma Hart van de Heuvelrug.

Het samengevatte totaalresultaat (inclusief partners) per 1 januari 2014 van de herziene mastergrondexploitatie ziet er als volgt uit:

(bedragen x € 1.000)

Totaal HvdH	Netto contant per 1-1-2014	Totaal	T/m 2013	2014	2015	2016	2017	2018 t/m 2025
Kosten		137.394	49.996	22.077	18.129	4.045	6.878	36.269
Opbr.		125.572	6.767	5.293	14.663	10.541	16.323	71.985
Saldo	-14,6	-11.822	-43.229	-16.784	-3.466	6.496	9.445	35.716

Bovenstaande tabel betreffen de totale kosten en opbrengsten van alle projecten binnen het programma Hart van de Heuvelrug van de gemeente Soest, gemeente Zeist en de provincie Utrecht.

Wat zijn de risico's? Wat is beïnvloedbaar?

Bandbreedte geconsolideerd exploitatieresultaat bij meeweging geïnventariseerde risico's.

Net als vorig jaar is voor zeven projecten een risico analyse uitgevoerd; Oostelijke Corridor, Westelijke Corridor, Richelleweg, Huis ter Heide West en Apollo Noord (bestaande uit drie deelprojecten Kontakt der Continenten, Oude Tempel en de Sauna).

Het huidige geconsolideerde grondexploitatie-resultaat op contante waarde per 1-1-2014 wordt voor de zeven grondexploitaties becijferd op ca.- €2,1 mln. en is als volgt opgebouwd:

Project	Trekker	Risicoprofiel/ buffer
Oostelijke corridor	Prov. Utrecht	0,35 mln.
Westelijke corridor	Prov. Utrecht	0,24 mln.
Richelleweg	Prov. Utrecht	0,34 mln.
Totaal prov. Utrecht		0,93 mln.
Huis ter Heide West	Gem. Zeist	0,21 mln.
Apollo Noord	Gem. Soest	0,91 mln.
Totaal Zeist en Soest		1,12 mln.
TOTAAL		2,06 mln.

Na meeweging van de geïnventariseerde kansen en risico's kent het geconsolideerde exploitatieresultaat een bandbreedte variërend van ca. - €5,4 mln. tot ca. - €1,8 mln. Hierbinnen bevindt zich 90% van de in de analyses berekende resultaten. De aan boven- en onderzijde vallende 5% extreme resultaten zijn hierbij buiten beschouwing gelaten.

Risicoprofiel geconsolideerd exploitatieresultaat

Van alle uitgevoerde berekeningen kent 80% een geconsolideerd resultaat van ca.- €4,2 mln. of hoger. Op basis hiervan wordt het geconsolideerde risicoprofiel bij een waarschijnlijkheid van 80% becijferd op maximaal ca. €2,1 mln. Het risicoprofiel van het project Apollo Noord Kdk is met ca. €0,5 mln. het grootst en die van het project Apollo Noord Sauna met ca. €0,1 mln. het kleinst.

Voor alle uitgevoerde berekeningen is het mogelijk om met een buffer van ca. €2,1 mln., binnen de gestelde uitgangspunten en aannames, het geconsolideerde risicoprofiel in 80% van de gevallen af te dekken. Hierbij is het geconsolideerde risicoprofiel gedefinieerd als het verschil tussen het in dat geval geprognosticeerde geconsolideerde GREX resultaat en het huidige geconsolideerde GREX resultaat.

Het risicoprofiel kan hierdoor gezien worden als een, bij 80% waarschijnlijkheid, noodzakelijk in te stellen risicobuffer.

De risicobuffer van €2,1 mln. is berekend voor alle projecten. Voor de projecten die de Provincie Utrecht trekt (Oostelijke Corridor, Westelijke Corridor en Richelleweg) is het geconsolideerde risico profiel €0,93 mln. Ten opzichte van vorig jaar is het totale risico licht toegenomen. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door de kostenoptimalisering van de groene projecten. Met het opnemen van de optimalisatie in de grondexploitaties blijft het risico aanwezig dat de kosten toch hoger uitvallen, weliswaar met een bepaalde ingeschatte kans. Hierdoor verhoogt het risicoprofiel/buffer.

Met het Afsprakenkader beogen de partners een basis te creëren om te komen tot een gezamenlijk gedragen financieel resultaat inclusief beheermaatregelen van het programma Hart van de Heuvelrug en de Vliegbasis Soesterberg.

5. Paragrafen

5.1 Paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing

1.1 Inleiding

Als provincie willen wij risico's niet uit de weg gaan. Het openbaar bestuur speelt zich meer en meer af in een open markt, waarin het aankomt op interactief besturen en actieve participatie. Exponenten hiervan zijn garantstellingen, voorfinancieringen en grondaankopen. Hierdoor kunnen grote projecten van maatschappelijk belang worden uitgevoerd of versneld. Risicomanagement neemt hierdoor een steeds belangrijker plaats in binnen onze beleidsuitvoering.

Het nemen van tijdige en adequate beheersmaatregelen is hierbij een belangrijk verdedigingsmechanisme om risico's te reduceren tot een aanvaardbaar niveau. Globaal zijn de volgende (combinaties van) strategieën voor risicobeheersing beschikbaar; vermijden, overdragen, reduceren en accepteren.

Het weerstandsvermogen is de mate waarin de provincie Utrecht in staat is om op langere termijn aan haar verplichtingen te voldoen en financiële risico's - oftewel tegenvallers - te dekken. Van belang is de mate waarin de provincie risico's wil nemen en de beschikbare weerstandscapaciteit.

Actualiteiten rondom risicomanagement worden beschreven in paragraaf 1.2, het risicoprofiel in paragraaf 1.3 en de risicoanalyse / -inventarisatie in paragraaf 1.4, waarna in paragraaf 1.5 het daaruit volgende vereiste weerstandsvermogen wordt afgezet tegen de aanwezige weerstandscapaciteit.

1.2 Risicomanagementactualiteiten

Binnen de organisatie zijn business controllers aangesteld die (onder meer) een adviserende en aanjagende rol hebben gekregen omtrent het risicomanagement binnen de eigen afdeling.

De komende periode staat hiermee in het teken van het verder vergroten van het risicobewustzijn en -verantwoordelijkheid in de organisatie.

1.3 Risicoprofiel

In de onderstaande tabel is de spreiding van de geïdentificeerde risico's weergegeven. De tabel leest als volgt: de '2' in de cel linksboven geeft aan dat er 2 risico's zijn geïdentificeerd met een kans van voorkomen tot en met 10%, met een maximaal schadebedrag van € 5 mln. of meer. Idealiter bevinden risico's zich zoveel mogelijk linksonder in de tabel (lage kans van voorkomen, laag maximaal schadebedrag).

Financieel	Bruto				
	10%	30%	50%	70%	90%
$x > €5.000.000$	2	1	1		
$€2.500.000 < x < €5.000.000$	6	1			
$€1.000.000 < x < €2.500.000$	6	2	2		
$€250.000 < x < €1.000.000$	10	7	4		
$x < €250.000$	12	12	3		
Geen financiële gevolgen	2				
Kans	10%	30%	50%	70%	90%

1.4 Risicoanalyse

De geïdentificeerde risico's zijn aflopend gesorteerd op hun invloed op de omvang van het vereiste weerstandsvermogen.

N.B. de berekende invloed van een ongewijzigd risico (bijvoorbeeld t.o.v. de Begroting 2014) op de omvang van het vereiste weerstandsvermogen is bij iedere analyse (in beperkte mate) verschillend. Dit is juist en hangt samen met de simulatietechniek van de toegepaste Monte Carlo-analyse.

Tabel 1: Financiële risico's provincie Utrecht

No.	Risico	Gevolgen	Kans	Financieel gevolg	Invloed
R35	Verlaging kredietwaardigheid financiële instelling waarop wij debiteurenrisico lopen	Financieel - Waardevermindering van onze effectenportefeuille (beleggingsverliezen)	3%	max.€ 200.000.000	23.59%
R41	Hart van de Heuvelrug	Financieel - Inkomsten (verkopen)	33%	max.€ 17.500.000	23.04%
R171	Samenvoeging 3 provincies (politiek en ambtelijk)	Financieel - Extra kosten	20%	max.€ 10.000.000	8.01%
R165	Uitstel invoeringsdatum transitie jeugdzorg	Financieel - De in MJP reeds opgenomen kostenvermindering wordt niet gerealiseerd.	50%	max.€ 2.000.000	4.01%
R43	Projecten gelieerd aan Hart van de Heuvelrug (Dorrestein)	Financieel - Inkomsten (verkopen)	25%	max.€ 2.600.000	2.56%
R176	Veroordeeld worden tot indexatie van de tarieven voor lopende contracten agrarisch natuurbeheer (waaronder weidevogels)	Financieel - Meer kosten (niet begroot)	40%	max.€ 1.522.000	2.40%
R20	Aanspraak op de borgstelling voor de convenantsleningen van het Nationaal Groenfonds	Financieel - Kosten (a.g.v. de aanspraak op de borgstelling)	10%	max.€ 5.435.000	2.19%
R175	De concessiehouders Openbaar vervoer en Regio taxi gaan failliet	Financieel - er moet een andere vervoerder worden ingehuurd.	10%	max.€ 5.000.000	2.06%
R62	Gewijzigde inzichten en/of gewijzigde regelgeving	Financieel - Extra kosten voor sanering; uitvoering kan anders zijn dan vereist met kans op niet verhaalbare schade; Imago - Imagoschade bij calamiteiten; Vertraging / stagnatie - Vertraging van het project	50%	max.€ 1.000.000	2.01%
R24	Zwakke financiële situatie recreatieschappen	Financieel - Bijdragen aan tekort bij recreatieschappen (verbonden partijen)	10%	max.€ 5.000.000	2.01%
R42	Projecten gelieerd aan Hart van de Heuvelrug (Vliegbasis)	Financieel - Inkomsten (verkopen)	10%	max.€ 4.400.000	1.78%
R188	Niet naleven van onze Europese verplichtingen voor INSPIRE (Europese richtlijn voor harmonisatie van ruimtelijke informatie)	Financieel - Het opleggen van een boete tot een maximum van € 270.000 per dag dat er niet aan de richtlijnen voldaan is.	10%	max.€ 3.704.000	1.44%
R13	Ten onrechte verleende subsidie i.h.k.v. de bedrijvenregeling	Financieel - Derving inkomsten (vergoeding Ministerie)	10%	max.€ 3.323.000	1.35%
R15	De provincie wordt aangesproken voor de financiële bijdragen aan de waterschappen in de kosten van de muskusratten -bestrijding over het 1e halfjaar van 2011	Financieel - Extra kosten	25%	max.€ 1.250.000	1.25%

No.	Risico	Gevolgen	Kans	Financieel gevolg	Invloed
R177	Als bibliotheken geen klant meer willen/kunnen zijn van BISC dan ontstaan frictiekosten, bijv. omdat personeel moet afvloeien. De provincie wordt hierop aangesproken vanwege de wettelijke rol van de provincies	Financieel - personeel moet afvloeien.	30%	max.€ 1.000.000	1.20%
R52	Toegezegde geldelijke bijdragen van derden vervallen	Financieel - Provincie moet zelf de kosten dragen; Imago - Politieke imago schade; Vertraging / stagnatie - Uitvoering van het project start te laat; bijvoorbeeld "Beter Benutten" projecten zijn niet voor 2014 klaar	15%	max.€ 2.000.000	1.19%
R166	Rechtelijke uitspraak kan de provincie verplichten tot aanvullende compensatie OV -bedrijven voor de gestegen dieselprijzen	Financieel - Uitkeren compensatie	50%	max.€ 560.000	1.12%
R172	Als BRU wordt opgeheven en de taken en bevoegdheden komen bij de provincie dan kan het zijn dat ondanks beheersmaatregelen van het BRU er toch nog risico's voor rekening van de provincie komen.	Financieel - Transitiekosten	10%	max.€ 2.500.000	1.02%
R36	Decentralisatie Rijkstaken met efficiencykorting	Financieel - De uitkering voor naar de provincie gedecentraliseerde Rijkstaken is ontoereikend voor het (adequaat kunnen) uitvoeren van deze taken	25%	max.€ 1.000.000	1.01%
R7	Vervuiling bodem voormalige stortplaatsen	Financieel - Kosten (sanering)	10%	max.€ 2.500.000	1.00%
R173	In- of uitplaatsen van taken uit verbonden partijen (RUD)	Financieel - Transitiekosten	50%	max.€ 500.000	1.00%
R161	Bewuste nalatigheid in het uitvoeren van de handhaving	Financieel - Calamiteit, waarbij schade ontstaat bij derden die in tweede aanleg bij de provincie wordt verhaald	20%	max.€ 1.000.000	0.81%
R29	De provincie wordt aangesproken op de verstrekte borgstelling aan RTV Utrecht voor het pand	Financieel - De executieverkoop dekt de borgstelling niet	10%	max.€ 2.000.000	0.81%
R63	Risico's ten gevolg van het gebruik van de weg	Financieel - Schade aan de weg en/of kunstwerken; aansprakelijkheid voor ongeval; Schade aan voertuigen; Imago - Aansprakelijkheid voor ongeval; afloop van ongeval is erger; Vertraging / stagnatie - schade aan de weg en/of kunstwerken	40%	max.€ 500.000	0.81%
R34	Aanspraak op de borgstelling voor de hypothecaire geldleningen van (34) medewerkers	Financieel - Kosten (a.g.v. de aanspraak op de borgstelling) <i>N.b. betreft in het verleden afgegeven borgstellingen; deze mogelijkheid wordt niet meer geboden.</i>	5%	max.€ 3.379.000	0.67%
R10	Garantiefonds Energie oud	Financieel - Kosten (garantstelling)	10%	max.€ 1.690.000	0.51%

No.	Risico	Gevolgen	Kans	Financieel gevolg	Invloed
R3	Decentralisatie ontheffingsverlening Flora en fauna wet van het Rijk zonder (of met te weinig) financiële dekking	Financieel - Niet gedekte (personeels)kosten (eigen personeel / inhuur)	50%	max.€ 250.000	0.50%
R61	Vertraging in de realisatie van activiteiten	Financieel - Wijziging van de projectopdracht; beroep op nadeelcompensatie verkeer- en vervoersbewegingen; Imago - Imagoschade door onbegrip aanwonende en weggebruikers; Vertraging / stagnatie - project kan niet gestart worden; project wordt stilgelegd	20%	max.€ 625.000	0.50%
R181	Presto - Aanbesteding levert minder geschikt product	Financieel - herstellen, uitloop	20%	max.€ 520.000	0.41%
R67	Schades blijken niet te zijn verzekerd	Financieel - Hogere kosten dan noodzakelijk - niet of onvolledige dekking - te laat betalen verzekering waardoor vervallen mogelijkheid tot aanspraak - eigen risico neem toe - onvoldoende benutten verhaalmogelijkheid	10%	max.€ 1.000.000	0.40%
R6	Nazorg afvalberging (stortplaats Smink)	Financieel - Kosten (nazorg)	10%	max.€ 1.000.000	0.40%
R66	Niet of onvolledig dekken van claims door aansprakelijkheidsverzekering	Financieel - Extra kosten voor provincie	10%	max.€ 1.000.000	0.40%
R64	Provincie wordt aansprakelijk gesteld voor schade aan kabels en leidingen	Financieel - boetes; kapot getrokken kabels en leidingen; onderhoud aan de verkeerde objecten uitgevoerd; Imago - organisatie aansprakelijk gesteld voor gebreken aan elektrische installaties	10%	max.€ 1.000.000	0.40%
R39	Financiering justitietaken Bureau Jeugdzorg	Financieel - Kosten (justitietaken)	10%	max.€ 1.000.000	0.40%
R1	Benadeelde partij doet beroep op planschadeverordening	Financieel - Kosten (planschade)	10%	max.€ 1.000.000	0.40%
R11	Niet nakomen aflossingsverplichtingen door houders aardgas tankstations	Financieel - Kosten (kwijtschelding)	20%	max.€ 470.000	0.38%
R48	Inkoop en aanbestedingen zijn niet rechtmatig	Financieel - Schadeclaims; Imago - Imagoschade Vertraging / stagnatie - Vertraging omdat aanbesteding over moet	40%	max.€ 193.000	0.31%
R162	Te weinig legesopbrengsten	Financieel - De legesopbrengsten zijn niet kostendekkend	30%	max.€ 250.000	0.30%
R112	Er wordt misbruik en/of oneigenlijk gebruik gemaakt van subsidiegelden	Financieel - Verspilling gemeenschapsgeld; Imagoschade - Onrechtmatige subsidies; Vertraging / stagnatie - Beleidsdoelen worden niet gehaald	25%	max.€ 250.000	0.25%
R178	Aan de Monumentenwacht Utrecht heeft de provincie verklaard dat de uitgaven van de Stichting (voor zover niet gedekt door inkomsten uit de opbrengst van goederen en diensten) voor tenminste 90% worden	Financieel - Garantstelling wordt uitbetaald. Imago - Politieke gevoeligheid	10%	max.€ 626.000	0.25%

No.	Risico	Gevolgen	Kans	Financieel gevolg	Invloed
	gefinancierd uit de door de provincie jaarlijks ter beschikking gestelde middelen. Deze uitleg kan verschillend worden geïnterpreteerd. Vooral nog wordt uitgegaan van de "worst case -interpretatie". Dit houdt in dat de provincie jaarlijks het risico loopt ter hoogte van het bedrag dat op de provinciale begroting staat				
R187	Presto - Proof of concept mislukt	Financieel - aanbesteding over doen Vertraging / stagnatie	10%	max.€ 520.000	0.21%
R33	Aanspraak op de borgstelling voor de leningen van een drietal in de provincie gevestigde zorginstellingen	Financieel - Kosten (a.g.v. de aanspraak op de borgstelling)	10%	max.€ 500.000	0.20%
R60	Het niet voldoen aan (interne en/of) Europese regels m.b.t. inkoop- en aanbesteding en/of onduidelijkheid over te leveren product(en)	Financieel - aanbesteding over doen; boetes en schadeclaims; Vertraging / stagnatie - aanbesteding over doen	20%	max.€ 250.000	0.20%
R2	Tekort(en) op het 'woonschepenproject'	Financieel - Meer uitgaven dan inkomsten	20%	max.€ 250.000	0.20%
R163	De provincie wordt aansprakelijk gesteld voor onterecht verleende, of geweigerde vergunning	Financieel - Schadeclaim bij de provincie	20%	max.€ 250.000	0.20%
R182	Presto - Benodigde aanpassingen werkprocessen komen niet (tijdig en/of afdoende) tot stand	Financieel Vertraging / stagnatie	15%	max.€ 250.000	0.15%
R5	Garantstelling knelpuntenpot woningbouw	Financieel - Kosten (garantstelling)	15%	max.€ 200.000	0.12%
R186	Presto - Aanbesteding duurt langer	Financieel Vertraging / stagnatie	40%	max.€ 75.000	0.12%
R 23	Garantstelling Europees jeugd olympisch festival (EYOF)	Financieel - Bijdragen aan tekort; Imago - Imago schade	10%	max. € 255.000	0.10%
R169	Onvoldoende fysieke beveiliging provinciale gebouwen	Financieel - Extra kosten bij diefstal; Onbevoegden hebben toegang tot provinciale gebouwen; Brand- en gevolgschade met verstoring normale bedrijfsproces; Schadeclaims bij letselschade; Leenkunst raakt beschadigd of wordt gestolen, waardoor extra kosten; Imago - Toegang tot vertrouwelijke informatie en openbaarmaking daarvan; Vertraging / stagnatie - Stagnatie bij verlies van documenten	10%	max.€ 250.000	0.10%
R159	Aangekondigde wijziging van de oude regelgeving nadeelcompensatie kabels en leidingen	Financieel - meer uitkering van vergoedingen	10%	max.€ 250.000	0.10%

No.	Risico	Gevolgen	Kans	Financieel gevolg	Invloed
R37	Claims in verband met recht op jeugdzorg	Financieel - Kosten (zorgkosten)	10%	max.€ 250.000	0.10%
R157	Contract- en/of faillissementsrisico bij (innovatieve) projecten	Financieel - project duurder dan voorzien; nieuwe opdrachtnemer zoeken; Imago - imagoschade Vertraging / stagnatie - project kan niet worden afgemaakt / loopt vertraging op	20%	max.€ 125.000	0.10%
R170	Subsidie wordt aangemerkt als staatssteun	Financieel - Schadeclaim; Imago - Imagoschade bij negatieve publiciteit door terugvordering	25%	max.€ 100.000	0.10%
R185	Presto - Technische implementatie niet tijdig gereed	Financieel Vertraging / stagnatie	25%	max.€ 100.000	0.10%
R71	Uitlekken van vertrouwelijke informatie	Financieel - Claims in geval van misbruik gegevens en identiteitsfraude; Imago - Imagoschade	10%	max.€ 250.000	0.10%
R97	Archief bevat incomplete informatie	Financieel - Tekortkomingen in bewijslast bij een rechtszaak; Vertraging / stagnatie - Stagnatie bedrijfsproces	10%	max.€ 250.000	0.10%
R72	ICT gerelateerde voorvallen, waaronder hacking, uitval, etc.	Financieel - Claims in geval van misbruik/oneigenlijk gebruik privacygevoelige gegevens - stagnatie bedrijfsproces met extra herstelkosten - verloren gaan van gegevens - extra kosten door noodzakelijke inhuur externen met het oog op (gevaar voor) continuïteit - traag netwerk, storingen	10%	max.€ 250.000	0.10%
R100	Fysieke calamiteiten archief (onbevoegde toegang tot het archief, bedreigingen door ongedierte, brandbeveiliging onvoldoende)	Financieel - Claims bij uitlekken van vertrouwelijke informatie - Beschadiging van archiefstukken; Imago - Imagoschade bij uitlekken van vertrouwelijke informatie; Vertraging / stagnatie - Stagnatie bij verlies van belangrijke dossiers	10%	max.€ 250.000	0.10%
R160	Onrechtmatig handelen	Financieel - Schadeplichtig aan de medepartij	20%	max.€ 100.000	0.08%
R168	Negatieve publiciteit	Financieel - Imagoschade	20%	max.€ 100.000	0.08%
R40	Garantstelling gemeente Houten inzake Berg&Boschool	Financieel - Kosten (garantstelling)	5%	max.€ 369.000	0.08%
R4	Gemeentelijke nalatigheid bij huisvesting statushouders	Financieel - Kosten (huisvesting)	5%	max.€ 250.000	0.05%
R107	Inkomende en uitgaande post wordt niet adequaat geregistreerd	Financieel - Schadeclaims; Imago - Belangrijke post wordt niet tijdig behandeld (fatale termijnen)	10%	max.€ 100.000	0.04%
R174	Provincie draait op voor niet nakomen van toezeggingen door mede-overheden (cofinanciering)	Financieel - Extra kosten	10%	max.€ 100.000	0.04%
R167	Financiële problemen Verbonden partijen	Financieel - Claim bij provincie/verlies	10%	max.€ 100.000	0.04%
R184	Presto - Onvoldoende commitment management	Financieel Vertraging / stagnatie	5%	max.€ 150.000	0.03%
R22	Garantstelling Staatsbosbeheer (voor gedeerde erfp.inkomsten)	Financieel - Kosten (garantstelling)	10%	max.€ 50.000	0.02%

No.	Risico	Gevolgen	Kans	Financieel gevolg	Invloed
R16	Het toepassen van bestuursdwang	Financieel - De provincie draait op voor de kosten van bestuursdwang	5%	max.€ 20.000	0.00%

Totaal geïdentificeerde risico's binnen het risicoprofiel : €296 mln.

Buiten het risicoprofiel aangehouden reserveringen : € 15 mln.

Deze reserveringen worden niet meegenomen in de NARIS -berekening voor de omvang van het vereiste weerstandsvermogen, maar tellen hiervoor voor de volle 100% mee.

A. Bedrijfsvoeringsrisico's (€ 12,5 mln.)

Gedoeld wordt op onvoorziene risico's waarop geen invloed kan worden uitgeoefend.

We onderscheiden twee typen risico's: 1.) risico's zoals calamiteiten, aansprakelijkheidsclaims etc., waarvoor geen verzekering bestaat of de verzekeringsdekking ontoereikend blijkt en 2.) risico's zoals een verlaging van de uitkeringen uit het provinciefonds, gevolgen van loon- en prijsstijging, rente- ontwikkelingen en lagere opbrengst uit deelnemingen.

B. Risico's bij projecten met (voor)financiering uit het eigen vermogen (€2,5 mln.)

Er lopen meerdere grote projecten die worden (voor)gefinancierd uit het eigen vermogen. Voor alle projecten geldt dat ze duurder of goedkoper kunnen uitvallen, door hogere/lagere grondprijzen, wel of niet meebetalen door derden, hogere of lagere projectkosten en meer/minder vervuiling van water of bodem. Voor al deze projecten geldt dat er naar maatregelen wordt gezocht om de risico's te verkleinen maar hierover is nog geen zekerheid.

1.5 Conclusie

Weerstandsvermogen

Het totaalbedrag waarover de provincie risico loopt, bedraagt € 296 mln., exclusief de bedrijfsvoeringsrisico's (€ 12,5 mln.) en de risico's die wij lopen bij projecten die in de komende jaren worden gefinancierd uit het eigen vermogen (€2,5 mln.). Het is echter niet waarschijnlijk dat alle opgenomen risico's zich (tegelijktijd) voordoen. Met behulp van het statistische systeem NARIS (Monte Carlo-analyse) is berekend dat met een zekerheid van 90 procent (landelijke norm) een weerstandsvermogen van €20,2 mln. voldoende is om alle risico's op te vangen¹. Inclusief de bedrijfsvoeringsrisico's en de risico's die wij lopen bij projecten die gefinancierd worden uit het eigen vermogen bedraagt het vereiste weerstandsvermogen derhalve € 35,2 mln. (€ 20,2 + € 12,5 + € 2,5).

Weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit zijn de middelen die de provincie heeft om de risico's die zich voordoen op te vangen. Wij maken onderscheid tussen incidentele en structurele weerstandscapaciteit. De incidentele weerstandscapaciteit is het bedrag dat de provincie eenmalig beschikbaar heeft om te gebruiken voor het opvangen van risico's, zonder dat hiervoor beleid hoeft te worden gewijzigd. De structurele weerstandscapaciteit is het bedrag dat de provincie jaarlijks kan gebruiken voor het opvangen van risico's, zonder inhoudelijke beleidswijzigingen. Het doorvoeren van bezuinigingen behoort op zich ook tot de structurele weerstandscapaciteit, maar dat is meestal alleen mogelijk na een inhoudelijke beleidswijziging. In de onderstaande tabel zijn de bedragen weergegeven per ultimo 2013.

Categorie (jaarrekening per 31 dec. 2013)	Incidentele weerstandscapaciteit	Structurele weerstandscapaciteit
Saldireserve	€ 12,9 miljoen	
Reserve bedrijfsvoering	€ 0,6 miljoen	
Reserve Weerstandsvermogen	€ 35,6 miljoen	
Verhogen opcenten MRB *		€ 52,1 miljoen
Totaal incidenteel	€49,1 miljoen	

¹ Bij een zekerheid van 95% zou het vereiste weerstandsvermogen € 24,5 mln. bedragen.
 Bij een zekerheid van 85% zou het vereiste weerstandsvermogen € 17,7 mln. bedragen.
 Bij een zekerheid van 80% zou het vereiste weerstandsvermogen € 15,5 mln. bedragen.

* Jaarlijks kunnen wij de opcenten op de motorrijtuigenbelasting verhogen. Het maximaal toegestane aantal te heffen opcenten wordt jaarlijks vastgesteld door het Rijk. Het maximum voor de periode 1 april 2013 tot en met 31 maart 2014 bedraagt ten hoogste 107,3 opcenten. De provincie heft met ingang van 1 april 2008 72,6 opcenten. De onbenutte belastingcapaciteit bedraagt per 1 april 2013 dus 34,7 opcenten. Eén opcent correspondeert met een jaarlijkse opbrengst van ongeveer € 1,5 miljoen. Op dit moment bedraagt de onbenutte belastingcapaciteit dus ruim € 52 miljoen structureel.

Stille reserves

Stille reserves betreffen de meerwaarde van activa die (te) laag of tegen nul zijn gewaardeerd, maar verkoopbaar zijn indien men dat zou willen. Gedacht kan worden aan kapitaalgoederen die op de balans staan, maar die in het economisch verkeer een hogere waarde vertegenwoordigen dan de balanswaarde. Hiertoe behoren ook aandelen die een lagere verkrijgingsprijs hebben dan de marktwaarde. Omdat het aanhouden van stille reserves gelieerd is aan een maatschappelijke doel of omdat voor deze goederen moeilijk een private partij kan worden gevonden, worden deze zaken niet tot de weerstandscapaciteit gerekend.

Het beleid omtrent de aanwending van de weerstandscapaciteit

Wanneer risico's geëffectueerd worden of de provincie succesvol aansprakelijk wordt gesteld, zal er door de provincie betaald moeten worden. In een dergelijk geval wordt de financiële positie van de provincie aangetast en moeten maatregelen worden getroffen om de gewenste situatie weer te bereiken. Het volgende is van toepassing met betrekking tot risicobeheer:

1. allereerst worden tijdig beheersmaatregelen genomen, zoals het op orde krijgen van processen, de inzet van gekwalificeerd personeel en het verzekeren tegen bepaalde risico's;
2. indien (genomen) beheersmaatregelen niet werken, dan wordt gekeken of de schade uit de daarvoor bedoelde programmabudgetten kan worden betaald;
3. als dat niet mogelijk of bestuurlijk ongewenst is, dan zal de reserve Weerstandsvermogen worden aangesproken. In de algemene reserves wordt in de reserve Weerstandsvermogen € 35,6 mln. gereserveerd om risico's uit de paragraaf Weerstandsvermogen mee te dekken.
4. indien de € 35,6 mln. uit de reserve Weerstandsvermogen niet toereikend is, zal een beroep worden gedaan op de Algemene reserve en de bestemmingsreserves;
5. in het geval de algemene reserve en de bestemmingsreserves tekort schieten, zullen wij een voorstel uitwerken om te bezuinigen. Zoals wij hebben aangegeven in het coalitieakkoord 2011-2015 gebruiken wij alleen de middelen die we hebben, zodat wij de opcenten op de Motorrijtuigenbelasting gelijk kunnen houden.

Conclusie: weerstandsvermogen ruim voldoende

De relatie tussen de weerstandscapaciteit en de omvang van de risico's kan worden uitgedrukt via de 'ratio weerstandsvermogen'. Hiertoe wordt de beschikbare incidentele weerstandscapaciteit gedeeld door de omvang van de risico's/het risicoprofiel. Als deze ratio 1 bedraagt, dan kunnen wij er vanuit gaan dat wij de risico's voldoende hebben afgedekt. De ratio weerstandsvermogen bij de provincie Utrecht bedraagt ultimo 2013 € 49,1 mln. / € 35,2 mln. = 1,39. Dat is ruim voldoende om de risico's die we lopen op te vangen. In onderstaand overzicht is het verloop van de ratio weerstandsvermogen in de afgelopen 5 jaar weergegeven:

Jaar	Ratio weerstandsvermogen (jaarrekening)
2013	1,39
2012	2,10
2011	2,26
2010	4,03
2009	3,35

Op grond van bovenstaande gegevens kan worden geconcludeerd dat het weerstandsvermogen van de provincie Utrecht als ruim voldoende kan worden gekwalificeerd.

5.2 Onderhoud kapitaalgoederen

Wat zijn kapitaalgoederen?

“Kapitaalgoederen” zijn goederen in eigendom van de provincie die de provincie meerjarig ten dienste staan. Deze goederen vragen bij aanschaf (of vervaardiging) veelal substantiële investeringen en vergen daarna regelmatig onderhoud. Het Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten (BBV) noemt in dit kader gebouwen, wegen, water, groen en riolering.

De belangrijkste kapitaalgoederen van de provincie Utrecht zijn:

1. provinciale wegen, kunstwerken en groen;
2. provinciale vaarwegen;
3. provinciale gebouwen;
4. grond (zie paragraaf grondbeleid).

Hierna wordt met betrekking tot deze kapitaalgoederen ingegaan op de volgende aspecten:

- a. ambitie en gehanteerde normen voor beheer en onderhoud;
- b. uitwerking in beheerplan;
- c. uit beheerplan voortvloeiende lasten meerjarenperspectief en verloop van voorziening;
- d. eventueel majeure ontwikkelingen;
- e. eventuele achterstanden in onderhoud.

1. Provinciale wegen, kunstwerken en groen

Tot het onderhoud van wegen, kunstwerken, verkeersregelinstallaties, wegverlichting en groen behoort ook het onderhoud van ecoducten, faunapassages, berm en bomen.

Wegen

a. Ambitie

In de provincie Utrecht liggen 38 provinciale wegen onder te verdelen in ca. 300 km hoofdrijbaan, 195 km fietspaden en 80 km parallelwegen. De afdeling Wegen verricht hieraan het beheer en onderhoud en de kosten worden gedragen door de provincie.

Algemeen uitgangspunt is dat de wegen duurzaam veilig zijn en dat de doorstroming wordt bevorderd. Naast bereikbaarheid draagt de provincie ook zorg voor een leefbare omgeving. Voor de vaststelling van normen voor onderhoud wordt de zogenoemde CROW-methode toegepast (CROW is de stichting Centrum voor Regelgeving en Onderzoek in de Grond-, Water- en Wegenbouw en Verkeerstechiek). Dit is de landelijke systematiek van rationeel wegbeheer. In 2006 is door u het beleid voor het onderhoud van verhardingen vastgesteld. U heeft toen de ambitie uitgesproken voor een gewenst onderhoudsniveau van 95% voldoende/matig, wat betekent dat de verharding voldoet aan de kwaliteitsnorm “voldoende” van de CROW-publicatie 147 wegbeheer.

b. Beheerplan

Het beheer en onderhoud in 2013 is uitgevoerd volgens het vastgestelde Beleidsplan onderhoud wegverhardingen. Dit beleid heeft tot doel dat 95% van de verharding voldoet aan de kwaliteitsnorm “voldoende/matig” (conform CROW-richtlijnen).

In 2013 is er ca. 36 km hoofdrijbaan voorzien van een nieuwe deklaag en 6,7 km fietspad. De kwaliteitsnorm ligt na uitvoering van deze werkzaamheden op 93%. Mede door de langere doorlooptijd van de investeringsimpuls was eind 2011 de kwaliteit lager dan de ambitie, namelijk 84%. Dit is volgens planning door de investeringsimpuls in 2012 al tot 92% verbeterd waarbij we in 2016 ons doel gaan behalen.

Kunstwerken

a. Ambitie

De provincie Utrecht is verantwoordelijk voor het beheer en onderhoud van circa 165 civiele kunstwerken. Met De provincie Utrecht is verantwoordelijk voor het beheer en onderhoud van circa 200 civiele kunstwerken. Met civiele kunstwerken worden onder andere bruggen, viaducten, tunnels, keermuren die deel van de brugconstructie uitmaken (damwanden, geluidsschermen, et cetera) en duikers bedoeld. Deze kunstwerken vervullen een specifieke functie in de infrastructuur en openbare ruimte en maken onderdeel uit van de provinciale wegenstructuur. De strategische onderhoudsfilosofie van de provincie is het kunstwerkenbestand in goede staat te houden (functioneel, veilig en schoon). Voor het bepalen van de technische kwaliteitsniveaus van de kunstwerken wordt NEN 2767, de norm voor het bepalen van de technische kwaliteit van gebouwen en installaties, gehanteerd. De conditiescores van onze kunstwerken liggen momenteel tussen 1 en 4. Wanneer de conditiescore 4, 5 of 6 is dan zijn onderhoudsmaatregelen vereist. De provincie Utrecht speelt een voortrekkersrol om de slag van traditioneel onderhoud naar risico gestuurd onderhoud te maken. De onderzoeksfase is voltooid en wij zijn voornemens om deze nieuwe methode toe te gaan passen. Risico gestuurd onderhoud vormt een belangrijke basis van Assetmanagement.

b. Beheerplan

In 2010 is het beleidsplan beheer en onderhoud kunstwerken vastgesteld waarin een meer planmatige aanpak wordt voorgestaan op basis van technische staat. Indien een kunstwerk het einde van zijn levensduur nadert zal dat zichtbaar worden in de periodieke (eens per 5 jaar) inspectierapportages. Bij een (theoretische)

restlevensduur van 5 jaar of minder wordt een voorbereidingsplan opgesteld voor het te vervangen kunstwerk. Het definitieve besluit tot de vervanging is afhankelijk van de technische staat van het kunstwerk.

In 2013 zijn onderdelen van 3 bruggen vervangen, zijn de e-schema's van alle bruggen gereviseerd, en zijn (technische) verbeteringen aangebracht aan de Demmeriksebrug, de Cronenburgherbrug, de Malebrug en de Eembrug.

Verkeerregelinstantaties

a. Ambitie

Provincie Utrecht heeft eind 2013 bij 102 kruispunten op haar wegen een volledige verkeersregelinstantatie (VRI) in eigendom. Het aantal VRI's is in 2013 gegroeid met 5%.

Het beheer en onderhoud van de VRI's is door de afdeling Wegen uitbesteed aan de markt. Ten behoeve van het optimaal functioneren van het regionale verkeersnetwerk is een nieuwe ontwikkeling in 2013 dat er kostenneutrale service level agreements met gemeenten zijn afgesloten voor het overnemen van het storingsmanagement van de gemeentelijke VRI's

Nieuw in 2013 zijn ook enkele rotonde doseerinstallaties (RDI's) die binnen het programma Regionaal Verkeersmanagement worden gerealiseerd en betaald. Formele overdracht van deze RDI's naar de provincie vindt begin 2014 plaats.

b. Beheerplan

Het beheer en onderhoud is in 2013 uitgevoerd volgens vastgestelde projecten en ligt op schema. Het onderliggende "Geregelde kwaliteit verkeerslichtenbeleid" is in 2013 herzien en richt zich op verkeersdoorstroming, veiligheid en doelgroepen (bussen, auto's, fietsers etc.). Belangrijk onderdeel binnen het beheer betreft de koppeling van de VRI's aan de verkeersmanagementcentrale (VMC) van het regionale netwerk en aan elkaar volgens de regionaal vastgestelde doorstromingsscenario's. Deze scenario's zijn mogelijk door samenwerking tussen de partners in de regio.

Het groot onderhoud aan de VRI's bestaat vooral uit vervanging na einde technische en functionele levensduur, reconstructie van kruispunten en opname plus inregeling binnen het regionale netwerk. Deze werkzaamheden zijn overeenkomstig planning in 2013 op zeven locaties uitgevoerd. In totaal is in 2013 hieraan 0,50 mln euro besteed.

Wegverlichting

a. Ambitie

De ambitie ten aanzien van wegverlichting ligt van in beleid Duurzaam en verantwoord verlichten 2007-2015. Dit beleid richt zich op zuinig energieverbruik in combinatie met sociale- en verkeersveiligheid. Provincie Utrecht past het beleid toe met in achtname van de vigerende wet en regelgeving. Technische vernieuwingen met bewezen effectiviteit worden, waar mogelijk, toegepast. Zo zijn in 2013 circa 500 lichtpunten dimbaar gemaakt.

Het aantal lichtpunten in eigendom langs de provinciale wegen is in 2013 licht gegroeid tot 8.900. Afdeling Wegen verricht hieraan het beheer en onderhoud en de kosten worden gedragen door de provincie.

Aanvullend hierop zijn er nog 1.300 lichtpunten waar de provincie juridisch verantwoordelijk voor is, maar waarvan het beheer en onderhoud wordt uitgevoerd door gemeenten. Hiervoor worden nu nog geen kosten bij de provincie in rekening gebracht. In de toekomst kan dit veranderen door nadere afspraken te maken met de gemeenten.

b. Beheerplan

Het beheer en onderhoud is in 2013 uitgevoerd volgens de vastgestelde verlichtingsplannen voor alle wegvakken. Deze plannen zijn opgesteld conform het beleid Duurzaam en verantwoord verlichten 2007-2015.

Het groot onderhoud aan de wegverlichting, vooral bestaand uit vervanging na einde technische levensduur en uit reconstructie van wegvakken, is overeenkomstig planning in 2013 op 14 locaties uitgevoerd. In totaal is in 2013 voor 0,55 mln euro uitgevoerd, waarvan 0,40 mln euro in 2013 afgerekend. Restant afrekening vindt in 2014 plaats.

Onderhoud groen

Het groenbeheer bestaat uit het beheer en onderhoud aan de bermen, sloten, beschoeiing, hagen en bomen langs de provinciale wegen.

a. Ambitie

Bermen

De provincie Utrecht past ecologisch wegbermbeheer toe langs een groot deel van haar wegen zoals geformuleerd onder de noemer "Aanleg en beheer, kwaliteit van de leefomgeving" in het Strategisch Mobiliteitsplan Provincie Utrecht 2004 – 2020 (SMPU+). Het monitoringsinstrument van het SMPU+ is bedoeld

om het effect van het beleid te meten op de overkoepelende doelstellingen en niet specifiek voor bermbeheer. Het resultaat van deze monitoring wordt gebruikt voor onder andere de Beleidseffectrapportage Verkeer en Vervoer Utrecht (BER). Om ervoor te zorgen dat bij aanleg of reconstructie van wegen voldoende en tijdig rekening gehouden wordt met de aanwezige flora en fauna is een algemene gedragscode opgesteld, die in 2010 in het nieuwe groen bestek is geïmplementeerd door aanpassing van de standaard procedures. Bij het groenonderhoud mag de verkeersveiligheid niet in het geding komen.

Boomcontrole

De provincie streeft naar een duurzaam bomenbestand langs de provinciale wegen, waarbij rekening wordt De provincie streeft naar een duurzaam bomenbestand langs de provinciale wegen, waarbij rekening wordt gehouden met het belang van de verkeersveiligheid, de ecologie en het landschap. Voor de laanbomen langs de provinciale wegen in Utrecht is in 2009 beleid geformuleerd voor het handhaven van een duurzaam bomenbestand, waarbij rekening is gehouden met het belang van zowel verkeersveiligheid als het belang van ecologie en landschap.

b. Beheerplan

Uitgedrukt in cijfers is dat ca. 500 hectare gras dat 2x per jaar wordt gemaaid, 250 km sloot, 16,5 km beschoeiing onderhouden, 25 km hagen geknipt en ca. 25.000 bomen waarvan 1/3 wordt gesnoeid. Bij dit onderhoud komt ca. 2800 ton maaisel vrij. Daarnaast wordt in het najaar ca. 650 ton aan blad afgevoerd.

Verloop van de voorziening Beheer en onderhoud wegen 2013

	Begroting primitief	Begroting na wijziging	Rekening 2013	Saldo
Beginsaldo	0	4.332	4.332	0
Storting	6.953	7.268	7.435	167
Onttrekking	6.889	5.776	7.413	-1.637
Voorfinanciering	-104	0	0	0
Eindsaldo	-40	5.824	4.354	-1.470

Categorie	Begroting primitief	Begroting na wijziging	Rekening 2013	Saldo
1. Onderhoud verhardingen	3.997	3.390	5.494	-2.104
2. Renovatie wegverhardingen	0	0	0	0
3. Onderhoud beweegbare bruggen	282	225	461	-236
4. Vervanging verkeersregelinstanties	255	327	127	200
5. Groot onderhoud wegverlichting	499	500	147	353
6. Vervanging rollend materieel	140	0	67	-67
7. Onderhoud groenvoorziening	1.676	1334	1.097	237
8. Algemeen	40	0	20	-20
Totaal uitgaven	6.889	5.776	7.413	-1.637

Verloop van de voorziening Beheer en onderhoud wegen 2013 – 2016

(x €1.000)	2013	2014	2015	2016
Beginsaldo	4.332	4.354	6.435	8.054
Storting	7.435	9.151	10.085	10.090
Onttrekking	7.413	7.070	8.466	8.089
Eindsaldo	4.354	6.435	8.054	10.055

Categorie	2013	2014	2015	2016
1. Onderhoud verhardingen	5.494	3.000	3.000	3.000
2. Renovatie wegverhardingen	0	1.800	2.500	2.500
3. Onderhoud beweegbare bruggen	461	339	547	417
4. Vervanging verkeersregelinstantaties	127	235	635	690
5. Groot onderhoud wegverlichting	147	362	450	148
6. Vervanging rollend materieel	67	0	0	0
7. Onderhoud groenvoorziening	1.097	1.334	1.334	1.334
8. Algemeen	20	0	0	0
Totaal uitgaven	7.413	7.070	8.466	8.089

2. Provinciale vaarwegen

a. Ambitie

De provincie Utrecht kent een drietal vaarwegen, de Eem (18km) vanaf Amersfoort tot het Eemmeer, een gedeelte Merwedekanaal (ca 6km) van de provinciegrens tot aan de Lek en een gedeelte van de Oude Rijn (ca 2,5km) vanaf de provinciegrens tot aan de gemeentegrens van Woerden

Uitgangspunt voor de provinciale vaarwegen is dat zij in 2015 voldoen aan de normen voor vaardiepten, mede gebaseerd op de klassenindeling van de Conferentie van Europese Ministers van Transport (CEMT), de richtlijnen van de Beleidsvisie Recreatietoervaart Nederland (BRTN) en de Commissie Vaarwegbeheerders (CVB) Richtlijnen Vaarwegen 2005.

Het kwaliteitsniveau voor de Eem is uitgewerkt in de Eemvisie. In de Eemvisie is het profiel van de Eem gebaseerd op CEMT-klasse III (tot 1.000 ton vrachtschepen). Het visiedocument voorziet in recreatief vaarweggebruik en de mogelijkheid om beroepsvaart tot 1000ton naar Amersfoort mogelijk te maken en te houden.

Voor wat betreft het Merwedekanaal is het nautisch beheer, het vaarwegbeheer en het onderhoud overgedragen aan de provincie Zuid-Holland. Het beheer van het Merwedekanaal wordt tot nader order door de provincie Zuid-Holland uitgevoerd. In de overeenkomst met Zuid-Holland die uiteindelijk pas in 2011 is gesloten zijn afspraken gemaakt over de praktische, financiële en juridische uitvoering van het beheer en onderhoud van het kanaal. Deze overeenkomst is nodig omdat Zuid-Holland (sinds de grenswijziging in 2002) het beheer en onderhoud uitvoert voor het, vanaf dat moment, Utrechtse deel van het kanaal. Uitgangspunt is dat Zuid-Holland dit blijft doen, en dat kosten en opbrengsten voor het gehele kanaal volgens een vaste verdeelsleutel worden verdeeld. Volgens bijbehorende afspraak is het Utrechtse aandeel in de afkoopsom van het Rijk (die haar bijdrage voor het beheer en onderhoud met ingang van 2006 eeuwigdurend heeft afgekocht) door Zuid-Holland in 2011 aan ons overgedragen en gestort in de voorziening. Jaarlijks wordt er € 566.000 gestort om de voorziening op peil te houden, de provincie Zuid-Holland krijgt volgens afspraak een jaarlijkse vergoeding van € 649.000. Om de 4 jaar worden deze bedragen geactualiseerd.

b. Beheerplan

Er is een beheerplan in nauw overleg met het Waterschap en de gemeente Amersfoort vastgesteld, dat voorziet in periodiek onderhoud, vervanging beschoeiingen en baggeren. Hiervoor worden jaarlijks bedragen gereserveerd en deze werkzaamheden worden in een meerjarig bestek gegoten. In 2013 is er 52.000m³ gebaggerd. Er zijn geen beschoeiingen geplaatst. Het bestek hiervoor is eind 2013 aanbesteed en de start begint in 2014.

Verloop van de voorziening Beheer en onderhoud vaarwegen 2013

	Begroting primitief	Begroting na wijziging	Rekening 2013	Saldo
Beginsaldo	15.593	16.732	16.732	0
Storting	1.331	1.355	2.956	1.601
Onttrekkingen	1.182	674	1.574	-900
Eindsaldo	15.742	17.413	18.114	701

Verloop van de voorziening Beheer en onderhoud vaarwegen 2013 – 2016

	2013	2014	2015	2016
Beginsaldo	16.732	18.144	18.679	19.361
Storting	2.956	1.713	1.602	1.602
Onttrekkingen	1.574	1.178	920	818
Eindsaldo	18.114	18.679	19.361	20.145

3. provinciale gebouwen

De provincie beheert en onderhoudt het Provinciehuis Archimedeslaan 6, het monumentale pand Paushuize als representatieve ruimte voor de provincie inclusief twee dienstwoningen en steunpunten in De Meern en in Huis ter Heide.

Provinciehuis

a. Ambitieniveau en gehanteerde normen (beleidsmatige ontwikkelingen)

Het provinciehuis bestaat uit 18 verdiepingen en een entreepartij met receptie, koffiecorner, diverse zitcorners en een restaurant. In het gebouw is ook een ondergrondse parkeergarage aanwezig en een centraal vergadercentrum. Het ambitieniveau voor het onderhoud van het 18 verdiepingen tellende gebouw uit 1996 ligt op conditieniveau 3 volgens de NEN 2767. De conditiescore van bouw- en installatiedelen wordt weergegeven op een zespuntsschaal. Conditie score 1 representeert de nieuwbouwstaat en conditiescore 6 de slechtst aan te treffen conditie. Conditie score 3 wordt gedefinieerd als: redelijke conditie met plaatselijk zichtbare veroudering. De functievervulling van bouw- en installatiedelen zijn niet in gevaar. Hiermee wordt voldaan aan het uitgangspunt voor sober en doelmatig onderhoud.

b. Beheerplan

Voor het gebouwbeheer is een lange termijn onderhoudsplanning (LTOP) gemaakt. Aan de hand hiervan zal preventief onderhoud plaatsvinden.

Voor de Europese aanbesteding van het bouwkundig en installatietechnisch onderhoud is in 2013 het Programma van Eisen opgesteld. Er is een selectie gemaakt van de partijen die de provincie in het vervolgtraject kunnen begeleiden bij het maken van het bestek, de beoordeling van de prijsaanbiedingen, de gunning en de implementatie. Het streven is om de contractering in kwartaal drie van 2014 af te ronden.

c. Uit beheerplan voortvloeiende lasten meerjarenperspectief en verloop van de voorziening

De lasten vanuit het beheerplan worden deels ten laste gebracht van de Voorziening Groot onderhoud Provinciehuis en Paushuize.

Voorziening Groot Onderhoud Provinciehuis en Paushuize 2013

	Begroting primitief	Begroting na wijziging	Rekening 2013	Saldo
Beginsaldo	183	862	862	0
Storting	15	183	183	0
Onttrekkingen	0	745	124	621
Eindsaldo	198	300	921	621

Verloop van de voorziening Groot Onderhoud provinciehuis en Paushuize 2013 – 2016

	2013	2014	2015	2016
Beginsaldo	862	921	908	633
Storting	183	183	183	183
Onttrekkingen	123	196	458	202
Eindsaldo	921	908	633	614

Naast het onderhoud wat via de voorziening groot Onderhoud loopt wordt er ook rekening gehouden met vervangingsinvesteringen. Deze investeringen worden geactiveerd en de daaruit voortvloeiende kapitaallasten worden ten laste van de reserve Huisvesting gebracht.

Vervangingsinvesteringen Provinciehuis 2013

	Begroting primitief	Begroting na wijziging	Rekening 2013	Saldo
Investeringsplan Huisvesting 2013	0	951	379	572

In 2013 zijn een aantal onderhoudsposten uit de meerjarenonderhoudsplaning door geschoven naar 2014 vanwege planningtechnische aspecten. En omdat er nog veel werk en energie gestoken is in de afronding van het Eureka project, inclusief de verbouwing van de verdiepingen 7, 8 en 9. Daarnaast zijn er diverse posten in 2013 opgedragen maar vanwege lange levertijden worden deze in de eerste 2 kwartalen van 2014 uitgevoerd.

In 2014 zal een deel van de posten die gepland waren voor 2013 maar niet uitgevoerd zijn alsnog in 2014 worden uitgevoerd.

Niet uitgevoerde posten zijn o.a.:

- Luchtkanalen reinigen €102.000
- Gevelonderhoudsinstallatie € 25.000 (uitvoeren in combinatie met totale vervanging)
- Speedgates vervangen €90.000 (opgedragen in 2013 uitvoering mei 2014)
- Zonwering €65.000
- Ventilatie parkeergarage €25.000
- Werkzaamheden parkeerdek € 100.000 (uitvoeren in combinatie met aanpak entree)

De meerjarenonderhoudsplaning zal in 2014 weer worden geactualiseerd.

d. Majeure ontwikkelingen

Met ingang van 1 juni 2013 is de Veiligheidsregio Utrecht (VRU) gehuisvest in het provinciehuis op de 7^e en de 8^e verdieping van de totaal drie verdiepingen (7, 8 en 9) die zijn verhuurd.

Op 5 december is het huurcontract met het Bestuur Regio Utrecht (BRU) ondertekend en eind december heeft de BRU de helft van de 12^e verdieping (rechts) in gebruik genomen.

De gesprekken voor de huurovereenkomst en de voorbereiding op het inhuizen van de Omgevingsdienst Regio Utrecht (ODRU) en Regionale Uitvoeringsdienst (RUD) zijn opgestart

Het Gemeenschappelijke Beheer Organisatie (GBO), als onderdeel van het Interprovinciaal Overleg (IPO), heeft de vier laatste maanden van 2013 acht werkplekken in het provinciehuis gehuurd.

In 2013 is het project "duurzame bedrijfsvoering" van start gegaan en is vanaf januari 2014 een projectleider aangesteld die verantwoordelijk is voor dit project.

e. Eventuele achterstanden in onderhoud

Er zijn geen achterstanden in het onderhoud.

Paushuize en dienstwoningen

a. Ambitie

Paushuize wordt geëxploiteerd door een exploitant, die verantwoordelijk is voor de commerciële verhuur van de ruimten en de cateringvoorzieningen. Paushuize behoort tot de meest duurzame gebouwen van Nederland en is als cultureel erfgoed door renovatie behouden en wordt voor het publiek in beperkte mate opengesteld. Het gebouw heeft voor de provincie een representatieve functie en vormt de ceremoniële werkplek van de Commissaris van de Koning. De dienstwoningen vallen buiten de exploitatieovereenkomst. De ambitie is om de dienstwoningen te renoveren. Hiertoe wordt een voorstel voor renovatie gemaakt.

b. Beheerplan

Het onderhoud voor Paushuize voor de komende jaren is vastgelegd in een lange termijn onderhoudsplaning (LTOP). Voor de Europese aanbesteding van het bouwkundig en installatietechnisch onderhoud is in 2013 het Programma van Eisen opgesteld. Er is een selectie gemaakt van de partijen die de provincie in het vervolgtraject kunnen begeleiden bij het maken van het bestek, de beoordeling van de prijsaanbiedingen, de gunning en de implementatie. Het streven is om de contractering in kwartaal drie van 2014 af te ronden.

c. Uit beheerplan voortvloeiende lasten meerjarenperspectief en verloop van de voorziening

Ten behoeve van het onderhoud van het provinciehuis en Paushuize is een voorziening aanwezig.

Zie hiervoor het kopje Provinciehuis.

d. Majeure ontwikkelingen

In 2013 zijn met de exploitant Huize Molenaar solide afspraken gemaakt over de aanpassingen van de ruimten, met als doel het verbeteren van de exploitatie binnen Paushuize. Er liggen voorstellen voor het optimaliseren van condities, waaraan de ruimten moeten voldoen. Deze worden nog nader in een business case uitgewerkt. Er worden nadere afspraken vastgelegd met Huize Molenaar over het juiste gebruik van de ruimten in samenspraak met het Centraal Museum, die een deel van deze kunstcollectie in bruikleen heeft gegeven.

Voor de renovatie van de dienstwoningen is in 2013 een start gemaakt met de voorbereiding van een aantal scenario's, waarvoor een sluitende business case wordt gemaakt.

e. Eventuele achterstanden in onderhoud
Niet van toepassing.

Steunpunten in De Meern en Huis ter Heide

a. Ambitie

Vanuit het steunpunt Veenweide in De Meern beheert de provincie haar wegen in het westelijk deel van de provincie Utrecht. Op de locatie Huis ter Heide is de Regionale Verkeersmanagement Centrale van de provincie gehuisvest. De Verkeersmanagement Centrale bundelt alle kennis en informatie over verkeer in de provincie Utrecht. Vanuit deze locatie onderhoudt de provincie ook haar wegen in het oostelijk deel van de provincie. Ook voor de steunpunten geldt een conditieniveau 3 conform de NEN 2767.

b. Beheerplan

Een beheerplan en LTOP voor de beide steunpunten wordt in 2014 geactualiseerd.

c. Uit beheerplan voortvloeiende lasten meerjarenperspectief en verloop van de voorziening

Ten behoeve van het onderhoud van de steunpunten is een voorziening aanwezig.

Voorziening Groot onderhoud Kantons 2013

	Begroting primitief	Begroting na wijziging	Rekening 2013	Saldo
Beginsaldo	54	148	148	0
Storting	35	60	60	0
Onttrekkingen	1	155	27	128
Eindsaldo	88	53	181	128

Verloop van de voorziening Groot Onderhoud Kantons 2013 – 2016

	2013	2014	2015	2016
Beginsaldo	148	181	235	295
Storting	60	60	60	60
Onttrekkingen	27	6	0	106
Eindsaldo	181	235	295	249

Toelichting:

De geplande duurzaamheidsmaatregelen van Huis ter Heide (koeling, verwarming en zonnepanelen) zijn uitgesteld naar 2014 vanwege de uitvoering van een asbestsanering, waarvoor het exploitatiebudget moest worden aangewend. Deze niet voorziene sanering wordt binnen de beschikbare exploitatiebegroting gedekt. De dakbedekking van de zoutloods van steunpunt Huis ter Heide is in 2013 niet vervangen maar gerepareerd. De vervanging van het dak zal in 2015 conform het meerjarenonderhoudsplan worden uitgevoerd.

d. Majeure ontwikkelingen

Voor de Europese aanbesteding voor het bouwkundig en installatietechnisch onderhoud is in 2013 het Programma van Eisen opgesteld. Er is een selectie gemaakt van de partijen die de provincie in het vervolg traject kunnen begeleiden bij het maken van het bestek, de beoordeling van de prijsaanbiedingen, de gunning en de implementatie.

e. Eventuele achterstanden in onderhoud
Niet van toepassing.

5.3 Financiering/Treasury

5.3.1 Provinciale ontwikkelingen

Gedurende 2013 is het voor beleggingen beschikbare vermogen afgenomen van circa € 437 miljoen naar circa € 403 miljoen. Deze afname van circa € 34 miljoen is toe te schrijven aan een veelheid van inkomsten en uitgaven behorend tot het reguliere betalingsverkeer.

Uitstaand kapitaal per 31 december 2013			x €1.000
	Bedrag 31-12-2012	Bedrag 31-12-2013	Mutatie in 2013
Kapitaalmarkt			
Obligaties	28.000	22.000	- 6.000
Obligatiefondsen	0	0	0
Garantieproducten	168.055	149.758	- 18.297
Onderhandse leningen u/g	0	0	0
Waterschapsleningen	0	0	0
Deposito's > 1 jaar	0	0	0
Onderhandse leningen o/g	0	0	0
Totaal kapitaalmarkt	196.055	171.758	-24.297
Geldmarkt			
Deposito's < 1 jaar	0	0	0
Rekening-courant	7.482	6.481	-1.001
Saldo bij de schatkist	233.149	224.390	-8.759
Totaal geldmarkt	240.631	230.871	-9.760
Totaal kapitaal- en geldmarkt	436.686	402.629	-34.057

5.3.2 Marktontwikkelingen, rendementen en treasuryresultaat

Marktontwikkelingen

Door het aanhoudende stimulerende beleid van de centrale banken trad er in 2013 een steeds sterker economisch herstel op. De eurozone kwam uit de recessie en er kwamen steeds meer positieve signalen over de Amerikaanse economie. De economie in de eurozone werd geholpen door minder bezuinigingen van overheden en door meer rust op de financiële markten. Dit had met name een positief effect op de aandelenmarkten. In de categorie vastrentende waarden presteerden obligaties van landen in de periferie van de eurozone en hoogrentende bedrijfsobligaties het best.

Risico analyse met betrekking tot de resterende portefeuille

In de resterende, nog niet bij de schatkist ondergebrachte portefeuille zijn nog twee producten aan te wijzen met een licht verhoogd risico vanwege de lage BBB-rating, namelijk de twee producten van de Depfa bank. Het risico blijft vooralsnog zeer beperkt, omdat de Depfa bank voor 100% eigendom is van de Duitse Hypo Real Estate bank, welke weer voor 100% eigendom is van de Duitse staat (sinds 2008). Hypo Real Estate is echter voornemens de Depfa Bank te verkopen. Wij zullen de ontwikkelingen hieromtrent uiteraard scherp in de gaten houden. De marktverwachting is dat het verkoopproces nog wel enige tijd kan duren, gezien het taaie goedkeuringsproces van de Duitse Centrale bank.

Rendementen en treasuryresultaat

Het resultaat ad € 4,2 miljoen heeft de oorspronkelijke verwachting van 4,1 miljoen (zoals bijgesteld in de voorjaarsnota 2013) licht overtroffen met € 0,1 miljoen. Dit werd veroorzaakt door over de hele linie iets meer opbrengsten, c.q. iets minder kosten dan begroot.

5.3.3. Treasurybeleid

Het treasurybeleid wordt vormgegeven binnen de afdeling Financiën. De uitvoering vindt plaats binnen de wettelijke kaders van de wet Fido en de Verordening interne zaken van de provincie Utrecht.

Kasgeldlimiet

De vlottende middelen overtreffen de vlottende schulden ruimschoots. De provincie blijft daarmee royaal binnen de gestelde norm ten aanzien van de kasgeldlimiet.

Renterisiconorm

De opgenomen langlopende geldleningen dateren uit het verleden. Ze dragen een vaste rente welke tussentijds niet kan worden herzien. Vervroegde terugbetaling is niet mogelijk. Gezien de financiële positie zal bij afloop geen herfinanciering plaatsvinden en is er dus geen sprake van een renterisico. Derhalve wordt voldaan aan de renterisiconorm.

5.4 Bedrijfsvoering

Inleiding

De bedrijfsvoering van de Provincie Utrecht heeft in 2013 de volgende stap gezet naar meer samenhang en professionaliteit, passend bij de richting van ons coalitieakkoord Focus, Vertrouwen en Oplossingsgericht. De provincie focust op haar kerntaken en wil een overheid zijn die het vertrouwen in de samenleving uitstraalt. Bij deze 'veranderende' rol van de provincie past een bedrijfsvoering die sterk gestroomlijnd, slagvaardig en flexibel is. We maken concrete keuzes in de dienstverlening. Hiermee werken we aan de kleinere en goedkopere organisatie. Ook werken we aan verdere stroomlijning van processen, standaardisatie en zelfredzaamheid van de afnemers van de dienstverlening. Uiteraard blijft er ruimte voor innovatie en professionele hoogwaardige advisering op meer complexe vraagstukken.

Visie op Bedrijfsvoering

In de bedrijfsvoering heeft bundeling van de zeven bedrijfsvoeringsdomeinen (juridisch, financieel, personeel, informatie, inkoop, facilitair en communicatie) tot twee integraal werkende eenheden plaatsgevonden, de afdeling Managementondersteuning en de afdeling Services. En er is een visie op Bedrijfsvoering geformuleerd op de wijze waarop een kleinere bedrijfsvoering de kwaliteit kan blijven leveren en waar nodig vergroten. Met deze nieuwe inrichting en visie is de basis gelegd voor meer samenhang en efficiency.

Veranderopgave "Bedrijfsvoering met toegevoegde waarde"

Om tot een kleinere bedrijfsvoering te komen, die hoogwaardige kwaliteit levert, moeten processen en middelen anders ingeregeld, georganiseerd of herschikt worden. Hiervoor zijn 22 opgaven geformuleerd. Deze opgaven zijn ondergebracht in één programma zodat de focus op de samenhang blijft en de opgaven daarbinnen worden uitwerken. Onze concrete veranderdoelen zijn:

- een bedrijfsvoering die maximaal 30% van de personeelsformatie omvat
- minder kaders en regels, efficiëntere processen en het vergroten van zelfredzaamheid
- vergroten van de kwaliteit door meer integrale advisering en advisering op strategisch niveau
- op een projectmatige wijze adviseren en stellen van kaders

Modern organiseren, efficiëntere processen, het vergroten van de zelfredzaamheid van professionals, het uitgaan van de eigen verantwoordelijkheid en het verminderen van kaders en regels vormen onderdeel "één-en-dezelfde" beweging naar een bedrijfsvoering met toegevoegde waarde. Door deze beweging wordt de vraag naar ondersteuning verminderd en wordt een verkleining van de overhead (ten gunste van de capaciteit in het primair proces) en het maken van een kwaliteitsslag in de ondersteuning mogelijk gemaakt.

Prioriteiten in 2013

Omdat niet alles tegelijk kan, is in 2013 aan de volgende opgaven prioriteit gegeven:

- de aanbesteding van PRESTO (een geïntegreerd informatiesysteem voor de bedrijfsvoering) is voorbereid;
- de Producten- en Dienstencatalogus (PDC) is op orde;
- het daarop aansluitende digitale serviceplein en de Front office zijn gerealiseerd (Click-Call-Face);
- we zijn begonnen met de vereenvoudiging van de financiële systemen;
- de managementcyclus is in 2013 uitgelijnd op de nieuwe bedrijfsvoering;
- de treasury-processen zijn aangepast aan de overgang naar het schatkistbankieren.

Artikel 217a-onderzoeken

In de paragraaf Bedrijfsvoering wordt ook gerapporteerd over de uitgevoerde onderzoeken naar de doelmatigheid en doeltreffendheid van het gevoerde beleid, de zgn. artikel 217a-onderzoeken.

Voor 2013 hebben GS de eenheid concerncontrol de opdracht gegeven een onderzoek te laten uitvoeren naar ondersteunende instellingen. Onderzocht zijn de sturingsvariabelen, financieringsinstrumenten in de aansturing door en interactie tussen de provincie en een zestal gesubsidieerde instellingen. Het rapport is in zijn geheel, ter informatie, naar Provinciale Staten gezonden. Volledigheidshalve vermelden we hier de belangrijkste constatering:

- er is vaak sprake van een historisch gegroeide en informele relatie tussen de provincie en de ondersteuningsinstellingen;
- de provincie stuurt bij de ondersteuningsinstellingen vooral op het niveau van activiteiten;
- de inhoudelijke samenhang tussen de verschillende werkprocessen is moeilijk te achterhalen.

De belangrijkste aandachtspunten die geformuleerd zijn betreffen:

- er is een beperkte uitwerking en invulling van de meeste onderzochte sturingsvariabelen;
- er is slechts sprake van een beperkte evaluatie van het provinciale doelbereik als gevolg van de inzet van de ondersteuningsinstellingen;
- er is een zeer beperkte personele scheiding tussen de verschillende provinciale werkprocessen.

In 2013 heeft de eenheid concertrol verder een audit uitgevoerd naar de inhuur van externen door de provincie. Het algemene beeld dat uit het onderzoek komt is positief en een aantal aanbevelingen is al opgepakt in het nieuwe inkoop- en aanbestedingsbeleid. Aandachtspunt is het detacheren van personeel van medeoverheden.

Personeelskosten en omvang formatie

Bij de Voorjaarsnota 2012 heeft u ingestemd met de volgende twee indicatoren om de bezuinigingen en afbouw van de formatie te volgen:

Indicatoren voor provinciale prestaties								
Naam	Omschrijving	streef waarde	2011 werk.	2012 werk.	2013 Werk.	2014	2015	2016
Bezuinigingen / afbouw formatie	Afbouw formatie tot 675 fte.	675	-	818,93	770	718	675	675
Bezuinigingen / afbouw formatie¹	Realisatie financiële taakstelling € 4,8 mln.	€ 4,8 mln.	n.v.t.	€ 0,4 mln.	€2,4 mln.	€ 3,6 mln.	€ 4,8 mln.	€ 4,8 mln.

De streefwaarde voor de formatie per 1 januari 2013 bedraagt 761 fte. De bezetting van 770 fte ligt hiermee iets boven de streefwaarde. Op 1 februari 2014 bedraagt de vaste personeelsbezetting 690,20 fte.

De financiële taakstelling is verwerkt in de begroting. De sturing vindt plaats op het totaal van de personeelslasten.

Inhuur

Voor inhuur is geen aparte indicator opgenomen, hierover willen wij u uiteraard wel graag informeren. De streefwaarde voor de inhuur van externen per 1 januari 2015 bedraagt maximaal € 13 mln (het niveau van 2007). De totale kosten van de inhuur over 2013 bedroegen € 10,3 mln.

Overige bedrijfsvoeringsindicatoren

Naast de specifiek voor de huidige coalitieperiode geldende indicatoren met betrekking tot de (afbouw van de) formatie, zowel in aantallen als in geld, heeft u bij de Voorjaarsnota 2012 ook ingestemd met de opname van een aantal universele indicatoren:

Indicatoren voor provinciale prestaties								
Naam	Omschrijving	streef waarde	2011 werk.	2012 werk.	2013 werk.	2014	2015	2016
Financiën	Repressief toezicht BZK (toezicht achteraf)	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
Financiën	Jaarrekening voor 1 mei gereed met goedkeurende controleverklaring	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
Financiën	Percentage facturen binnen 30 dagen betaald	90%	90%	90%	95,6%	90%	90%	90%

¹ De genoemde tabelwaarden voor de jaren 2014 - 2016 betreft de stand per 1 januari van het desbetreffende jaar van de bezetting.

Indicatoren voor provinciale prestaties								
Naam	Omschrijving	streef waarde	2011 werk.	2012 werk.	2013 werk.	2014	2015	2016
Telefonische bereikbaarheid	Percentage bellers algemeen provincie nummer dat door KCC binnen 30 seconden wordt opgenomen	90%	90%	90%	90%	90%	90%	90%

5.5 Paragraaf verbonden partijen

De provincie Utrecht heeft bestuurlijke en financiële belangen in gemeenschappelijke regelingen en stichtingen. Daarnaast wordt deelgenomen in diverse vennootschappen. Deze worden in deze paragraaf toegelicht.

Verbonden partijen zijn samenwerkingsverbanden van de provincie Utrecht en externe partijen waarin de provincie Utrecht zowel een bestuurlijk als een financieel belang heeft en die de status van publiek- of privaatrechtelijk rechtspersoon hebben. Er is sprake van een bestuurlijk belang indien namens de provincie Utrecht iemand zitting heeft in het bestuur, dan wel de provincie Utrecht stemrecht heeft. Van een financieel belang is sprake zodra de provincie Utrecht middelen ter beschikking stelt, waarover risico wordt gelopen in geval van financiële problemen bij de verbonden partij. Het aangaan van banden met (verbonden) derde partijen komt voort uit het publieke belang.

Uit intern onderzoek is gebleken dat de financiële risico's in veel gevallen gelijk zijn aan de omvang van het directe financiële belang. In bepaalde gevallen is er sprake van een potentieel financieel risico dat die omvang aanzienlijk kan overstijgen. In dat verband is met name te noemen het Fonds nazorg gesloten stortplaatsen provincie Utrecht. Hoewel technische maatregelen zijn genomen om die risico's zoveel mogelijk te beperken, kunnen calamiteiten niet volledig worden uitgesloten.

Verbonden partijen voeren beleid dat de provincie Utrecht (gedeeltelijk) ook zelf had kunnen uitvoeren. De provincie Utrecht draagt de verantwoordelijkheid voor het bereiken van de doelstellingen die worden beoogd door het aangaan van de samenwerking met de verbonden partijen. Hieronder volgt een overzicht van alle met de provincie Utrecht verbonden partijen:

Publiekrechtelijk	Privaatrechtelijk
1. Fonds nazorg gesloten stortplaatsen	8. Vitens N.V.
2. Randstedelijke Rekenkamer	9. NV Bank Nederlandse gemeenten
3. Recreatie Midden Nederland (voorheen FDUR)	10. Nederlandse Waterschapsbank NV
4. Recreatieschap Utrechtse Heuvelrug	11. NV Remu Houdstermaatschappij
5. Recreatieschap Stichtse Groenlanden	12. Vereniging Interprovinciaal overleg
6. Recreatieschap Vinkeveenseplassen	13. Vereniging Huis der Nederlandse provincies
7. Plassenschap Loosdrecht e.o.	14. Ontwikkelingsmaatschappij Utrecht

Naast deze partijen heeft de provincie Utrecht in de afvalverwijdering Utrecht (AVU) en de Vereniging Deltametropool enkel een bestuurlijk belang, zodat deze niet onder de definitie van verbonden partijen vallen. Dit geldt ook voor de stichting Vrede van Utrecht, waarin de provincie enkel een financieel belang kent. Het totaal van veertien verbonden partijen is beperkt in vergelijking met ander provincies, zo kende de provincie Zuid Holland 41 verbonden partijen in 2012 (bron: begroting 2013).

In 2009 is de beleidsnota Verbonden Partijen provincie Utrecht vastgesteld (PS2009BEM12). Hierin wordt het thema verbonden partijen in een meer integraal afwegingskader beschouwd. Het oprichten van een verbonden partij is bij het uitvoeren van provinciaal beleid immers slechts één van de opties. De nota concludeert dat de huidige praktijk ten aanzien van verbonden partijen binnen de provincie geen aanpassing behoeft. Als nieuw element is opgenomen dat alle verbonden partijen binnen een collegeperiode worden geëvalueerd. Bij een eerstvolgende evaluatie zal hierbij speciaal gekeken worden naar de toegevoegde waarde van de deelnemingen voor de provincie Utrecht.

Momenteel wordt aan de beleidsnota Verbonden Partijen provincie Utrecht een juridisch kader toegevoegd. Hierin wordt aandacht geschonken aan de juridische aspecten bij het deelnemen in besturen van verbonden partijen en hoe daar meer waarborgen aan kunnen worden gegeven. Tevens zal hierin een nadere uitwerking worden gegeven aan het aandachtspunt van de toegevoegde waarde van verbonden partijen, met de nadruk op deelnemingen, zowel op bestuurlijk als op financieel gebied. In dit kader zal ook aandacht worden besteed aan de standpunten van de leden van gedeputeerde staten die in het bestuur van verbonden partijen zijn vertegenwoordigd.

Voor een overzicht van de bestuursdeelname van de provincie Utrecht en overige deelnemers in de verschillende verbonden partijen is navolgend een overzicht opgenomen.

Verbonden partij	Bestuursdeelname	Overige deelnemers
Publiekrechtelijk		
1. Fonds nazorg gesloten stortplaatsen	GS is het bestuur	Er worden bedragen geïnd t.g.v. het fonds. PU beheert het fonds.
2. Randstedelijke Rekenkamer	PS (ab) GS (ab, db), amb	3 provincies (ZH, FI & NH)
3. Recreatie Midden Nederland	PS (bv) GS (ab, db), amb	Zie deelnemers bij de recreatieschappen en het plassenschap.
4. Recreatieschap Utrechtse Heuvelrug	GS	11 gemeenten uit de provincie Utrecht
5. Recreatieschap Stichtse Groenlanden	PS (bv) GS (ab, db), amb	8 gemeenten uit de provincie Utrecht
6. Recreatieschap Vinkeveenseplassen	PS (bv) GS (ab, db), amb	Gemeenten De Ronde Venen en Amsterdam
7. Plassenschap Loosdrecht e.o.	PS (bv) GS (ab, db), amb	Gemeenten Breukelen, Loenen, Utrecht en prov. Noord-Holland
Privaatrechtelijk		
8. Vitens NV	Ava	Provincies en gemeenten
9. NV Bank Nederlandse gemeenten	Ava	Provincies en gemeenten
10. Nederlandse Waterschapsbank NV	Ava	Provincies en gemeenten
11. NV Remu Houdstermaatschappij	Ava	Provincies en gemeenten
12. Vereniging Interprovinciaal overleg	PS (alv) GS (db)	Alle provincies
13. Vereniging Huis der Nederlandse provincies	Alv	Alle provincies en het IPO
14. NV Ontwikkelingsmaatschappij Utrecht	Ava	n.v.t.

Verklaring afkortingen:

Alv: algemene ledenvergadering
 Ab: algemeen bestuur
 Amb: ambtenaren bestuurlijk verbonden
 Ava: algemene vergaderingen van aandeelhouders
 Db: dagelijks bestuur

Hierna volgt een beschrijving van elk van de verbonden partijen, welk openbaar belang (visie) middels deze verbonden partij wordt gediend en de aard van de relatie met de provincie. Tevens wordt de financiële participatie toegelicht. Voor inzicht in financiële gegevens wordt waar mogelijk gebruik gemaakt van gegevens over 2011. Indien deze nog niet bekend waren op het moment van opstellen van deze paragraaf, wordt gebruik gemaakt van de meest recent gepubliceerde gegevens.

Publiekrechtelijk

1. Fonds nazorg gesloten stortplaatsen

Het Fonds nazorg gesloten stortplaatsen provincie Utrecht (Nazorgfonds) beheert de middelen voor de nazorg van stortplaats Smink. Het fonds, dat conform de Nazorgregeling Wet milieubeheer is ingesteld, is gevormd om de eeuwigdurende nazorg van deze stortplaats na sluiting te kunnen bekostigen. De heffingen die de provincie bij de stortplaatsbeheerder (op basis van een daarvoor geldende verordening) int, worden overgedragen aan het nazorgfonds dat op zijn beurt zorgt voor de belegging van de ontvangen middelen. Het thans opgebouwde vermogen is toereikend om het doelvermogen (voor het laatst vastgesteld in 2006 op circa € 7,2 miljoen) in 2032 (sluiting stortplaats) te bereiken

Openbaar belang: Het treffen van zodanige maatregelen dat wordt gewaarborgd dat de stortplaats geen nadelige gevolgen voor het milieu met zich meebrengt, dan wel, voor zover dat redelijkerwijs niet kan worden gevegd, de grootst mogelijke bescherming wordt geboden tegen die nadelige gevolgen.

Wijziging in het belang gedurende 2013: De provincie kent zowel een bestuurlijk als een financieel belang in het nazorgfonds. Ons college van Gedeputeerde Staten is verantwoordelijk voor de uitvoering van de Nazorgregeling Wet milieubeheer en vormt het bestuur van het nazorgfonds. Ook verzorgt de provincie het financieel beheer van het nazorgfonds.

Risico's: Volgens de huidige regels neemt de provincie de nazorg van de stortplaats Smink over in 2032. Om een eventueel financieel risico, dat het doelvermogen niet toereikend is, te voorkomen wordt elke drie jaar onderzocht of het nazorgplan moet worden aangepast. Op basis van dit plan wordt het doelvermogen opnieuw vastgesteld en kan de provincie een aangepaste heffing opleggen. Hierdoor wordt een eventueel financieel risico voor de provincie verkleind.

Balans per 31 december 2012:

- voorziening stortplaats € 2,723 mln. (2011 € 2,593 mln.)
- eigen vermogen € 0,562 mln. (2011 € 0,512 mln.)

De egalisatiereserve dient enerzijds ter dekking van toekomstige lager dan begrote beleggingsresultaten en anderzijds ter dekking van mogelijke extra kosten als gevolg van hernieuwde technologische en/of milieu gerelateerde inzichten met betrekking tot de nazorg van de stortplaats.

2. Randstedelijke Rekenkamer

De Randstedelijke Rekenkamer is een zogenaamde gemeenschappelijke regeling tussen de provincies Noord-Holland, Zuid-Holland, Utrecht en Flevoland.

Vestigingsplaats: Amsterdam

Openbaar belang: het doel van de Randstedelijke Rekenkamer is om de rechtmatigheid, de doelmatigheid en de doeltreffendheid van de provincies te verbeteren. Zij verricht hiervoor onafhankelijk onderzoek naar de provincies en de daarmee verbonden organen. De rekenkamer informeert primair Provinciale Staten over haar onderzoeksbevindingen, oordelen en aanbevelingen.

De taken en bevoegdheden van de Randstedelijke Rekenkamer zijn in de Provinciewet vastgelegd. De onafhankelijke positie wordt gewaarborgd door onder meer de vrijheid van onderzoek, de toegang tot personen en gegevens en openbaarheid van rapportage. De Rekenkamer doet onderzoek op basis van een eigen onderzoeksprogramma, dat wordt vastgesteld na overleg met de programmaraad. Deze programmaraad bestaat uit leden van de Provinciale Staten van de vier provincies.

De Randstedelijke Rekenkamer heeft, ter voldoening aan de Provinciewet, een Reglement van Orde opgesteld. Het Reglement van Orde bevat regels over de organisatie en werkwijze van de Rekenkamer.

Wijziging in het belang gedurende 2013: geen.

Begroting 2013: De begroting van de Randstedelijke Rekenkamer, die ieder jaar in juli voorafgaand aan het begrotingsjaar wordt aangeboden aan Provinciale Staten, bevat een beleidsbegroting en een financiële begroting.

In de beleidsbegroting is het onderzoeksprogramma opgenomen met een overzicht van de onderzoeken die de Rekenkamer in dat begrotingsjaar gaat doen. Na afloop van het begrotingsjaar maakt de Rekenkamer voor 1 april de jaarstukken met jaarverslag en jaarrekening openbaar. In het jaarverslag wordt verantwoord in hoeverre het onderzoeksprogramma is gerealiseerd en hoeveel dit heeft gekost.

Risico's: Als gevolg van activiteiten die meer kosten dan begroot is er een risico dat uiteindelijk een bedrag aan contributie moet worden nabetaald. Dit risico wordt op dit moment verwaarloosbaar geacht, gezien de ervaring in de afgelopen jaren.

Balans per 31 december 2012

- Eigen vermogen € 0,23 mln. (2011: € 0,23 mln.)
- Vreemd vermogen € 0,47 mln. (2011: € 0,50 mln.)

Begroting 2014

- Lasten onderzoeksprogramma € 1,55 mln. (begroting 2013 € 1,55 mln.)
- Netto bijdrage provincie Utrecht € 0,26 mln. (begroting 2013 € 0,32 mln.)

De provinciale bijdrage aan de begroting van de Randstedelijke Rekenkamer wordt als volgt berekend:

- Voor de helft van de begroting dragen de provincies evenveel bij;
- voor de andere helft van de begroting is de omvang van de bijdrage naar rato van de som van de belastingcapaciteit en de uitkering uit het provinciefonds

3. Recreatie Midden Nederland

Gemeenschappelijke regeling tussen de recreatieschappen Utrechtse Heuvelrug, Vallei en Kromme Rijngebied, Stichtse Groenlanden, Vinkeveense Plassen, Plassenschap Loosdrecht en Omstreken.

Vestigingsplaats: Utrecht

Openbaar Belang: Recreatie Midden Nederland is een samenwerkingsverband van de deelnemende recreatieschappen. Recreatie Midden Nederland is het gemeenschappelijk facilitair bedrijf van de

recreatieschappen en ondersteunt de deelnemende schappen. De provincie is vertegenwoordigd in het dagelijks bestuur en het algemeen bestuur.

Wijziging in het belang gedurende 2013: Er loopt een proces om nader te verkennen welke vormen er zijn om de huidige gemeenschappelijke regeling op een effectievere en efficiëntere wijze te organiseren. Gedurende 2014 zal hiertoe een implementatieprogramma worden uitgevoerd.

Bijdrage 2013: de provincie draagt niet direct bij aan Recreatie Midden Nederland, maar indirect via bijdragen aan de deelnemende recreatieschappen.

Risico's: de provincie Utrecht is als deelnemende partij indirect - via de recreatieschappen en het plessenschap Loosdrecht e.o. - aanspreekbaar voor tekorten. De financiële reserves zijn de afgelopen jaren flink geslonken.

Zie hiervoor ook de toelichting in de paragraaf Weerstandsvermogen.

Balans per	1 jan. 2013	31 dec. 2013
Eigen vermogen:	€ 0,02 mln.	€ 0,00 mln.
Vreemd vermogen:	€ 0,64 mln.	€ 0,60 mln.

Exploitatielasten	2013	2014
Totaal begrote lasten:	3,79 mln.	3,87 mln.
Provinciale bijdrage:	n.v.t.	n.v.t.

Cijfers bij de balans per 31 december 2013 betreffen ramingen.

4. Recreatieschap Utrechtse Heuvelrug

Gemeenschappelijke regeling tussen de provincie Utrecht en de gemeenten De Bilt, Utrechtse Heuvelrug, Bunnik, Zeist, Wijk bij Duurstede, Rhenen, Veenendaal, Leusden, Woudenberg, Amersfoort en Renswoude.

Vestigingsplaats: Utrecht.

Openbaar belang: De kwalitatieve en kwantitatieve ontwikkeling van recreatieruimte en recreatievoorzieningen. Het recreatieschap is een samenwerkingsverband van de provincie en gemeenten en behartigt de belangen van de deelnemers bij de intergemeentelijke openluchtrecreatie en de bescherming van natuur en landschap. Het recreatieschap houdt de recreatieve infrastructuur binnen het eigen werkgebied in stand en ontwikkelt dit, waar nodig, verder. Daarbij voert het recreatieschap het beleid van de provincie en de gemeenten uit.

Wijziging in het belang gedurende 2013: Er loopt een proces om nader te verkennen welke vormen er zijn om de gemeenschappelijke regeling op te heffen. Gedurende 2014 zal hiertoe een implementatieprogramma worden uitgevoerd. De provincie is bestuurlijk vertegenwoordigd in het dagelijks en algemeen bestuur.

Risico's: zie de toelichting bij Recreatie Midden Nederland.

Balans per	1 jan. 2013	31 dec. 2013
Eigen vermogen:	€ 1,26 mln.	€ 1,20 mln.
Vreemd vermogen:	€ 1,45 mln.	€ 1,42 mln.

Exploitatielasten	2013	2014
Totaal begrote lasten:	€ 1,92 mln.	€ 1,92 mln.
Totaal begrote baten(excl.deeln.bijdragen):	€ 1,35 mln.	€ 1,38 mln.
Provinciale bijdrage:*	€ 0,47 mln.	€ 0,49 mln.

* betreft 40,5% van de deelnemersbijdragen.

Cijfers bij de balans per 31 december 2013 betreffen ramingen.

5. Recreatieschap Stichtse Groenlanden

Gemeenschappelijke regeling tussen de provincie Utrecht en de gemeenten Utrecht, Nieuwegein, Houten, IJsselstein, Lopik, Woerden, Maarssen en De Bilt.

Vestigingsplaats: Utrecht

Openbaar belang: De kwalitatieve en kwantitatieve ontwikkeling van recreatieruimte en recreatievoorzieningen. Het recreatieschap is een samenwerkingsverband van de provincie en gemeenten en behartigt de belangen van de deelnemers bij de intergemeentelijke openluchtrecreatie en de bescherming van natuur en landschap. Het recreatieschap houdt de recreatieve infrastructuur binnen het eigen werkgebied in stand en ontwikkelt dit, waar nodig, verder. Daarbij voert het recreatieschap het beleid van de provincie en de gemeenten uit.

Wijziging in het belang gedurende 2013 Er loopt een proces om nader te verkennen welke vormen er zijn om de huidige gemeenschappelijke regeling op een effectievere en efficiëntere wijze te organiseren. Gedurende 2014 zal hiertoe een implementatieprogramma worden uitgevoerd.

De provincie is bestuurlijk vertegenwoordigd in het dagelijks bestuur en algemeen bestuur.

Risico's zie de toelichting bij Recreatie Midden Nederland.

Balans per	1 jan. 2013	31 dec. 2013
Eigen vermogen:	€ 5,89 mln.	€ 5,80 mln.
Vreemd vermogen:	€ 4,44 mln.	€ 4,00 mln.

Exploitatielasten	2013	2014
Totaal begrote lasten	€ 4,18 mln.	€ 4,21mln.
Totaal begrote baten(excl.deeln.bijdragen)	€ 0,91 mln.	€ 0,93 mln.
Provinciale bijdrage:*	€ 0,75 mln.	€ 0,76 mln.

* betreft 32,21% van de werkelijke deelnemersbijdragen.

Cijfers bij de balans per 31 december 2013 betreffen ramingen.

6. Recreatieschap Vinkeveense Plassen

Gemeenschappelijke regeling tussen de gemeenten De Ronde Venen en Amsterdam. De provincie draagt bij in het nadelig exploitatiesaldo volgens een vastgesteld percentage.

Vestigingsplaats: Utrecht

Openbaar belang: De kwalitatieve en kwantitatieve ontwikkeling van recreatieruimte en recreatievoorzieningen.

Het recreatieschap is een samenwerkingsverband van de provincie en gemeenten en behartigt de belangen van de deelnemers, bij de intergemeentelijke openluchtrecreatie en de bescherming van natuur en landschap. Het recreatieschap houdt de recreatieve infrastructuur binnen het eigen werkgebied in stand en ontwikkelt dit, waar nodig, verder. Daarbij voert het recreatieschap het beleid van de provincie en de gemeenten uit.

Wijziging in het belang gedurende 2013: De provincie is bestuurlijk vertegenwoordigd in het dagelijks bestuur. Het recreatieschap wordt momenteel geliquideerd. Gedurende het liquidatieproces moet ook de vraag worden beantwoord: "wat te doen met de eigendommen". In 2014 is het liquidatieproces in volle gang. De gemeenten en de provincie hebben gezamenlijk een liquidatiemanager aangesteld. Deze onafhankelijke liquidatiemanager moet het liquidatieproces in goede banen leiden. Gedurende 2014 zal er meer duidelijkheid komen over het liquidatieproces.

Risico's: zie de toelichting bij Recreatie Midden Nederland.

Balans per	1 jan. 2013	31 dec 2013
Eigen vermogen:	€ 2,39 mln.	€ 2,30 mln.
Vreemd vermogen:	€ 0,73 mln.	€ 0,70 mln.

Exploitatielasten	2013	2014
Totaal begrote lasten:	€ 1,54 mln.	€ 1,56mln.
Totaal begrote baten(exl.deeln.bijdragen)	€ 0,14 mln.	€ 0,16 mln.
Provinciale bijdrage:	€ 0,45 mln.	€ 0,46 mln.

* betreffen 35,76% en 50% van de deelnemersbijdragen voor respectievelijk programma A en B.

Cijfers bij de balans per 31 december 2013 betreffen ramingen.

7. Plassenschap Loosdrecht e.o.

Gemeenschappelijke regeling tussen de gemeenten Wijdmeren en Stichtse Vecht. De provincies Utrecht en Noord Holland dragen bij in het nadelig exploitatiesaldo volgens vastgestelde percentages.

Vestigingsplaats: Utrecht

Openbaar belang: De kwalitatieve en kwantitatieve ontwikkeling van recreatieruimte en recreatievoorzieningen.

Het recreatieschap is een samenwerkingsverband van gemeenten en heeft ten doel de behartiging van de belangen van de recreatie binnen zijn gebied. Dit betekent concreet dat het Plassenschap de recreatieve infrastructuur binnen het eigen werkgebied in stand houdt en waar nodig verder ontwikkelt. Het recreatieschap voert daarbij het beleid van provincies en gemeenten uit.

Wijziging in het belang gedurende 2013: De gebiedspilot mini-economie Loosdrechtse Plassen wordt in 2014 geëffectueerd en deze pilot kan gevolgen hebben voor de toekomstige financiering en organisatie van het Recreatieschap Loosdrecht. Hierover zal gedurende 2014 meer bekend worden.

Risico's: zie de toelichting bij Recreatie Midden Nederland.

Balans per	1 jan. 2013	31 dec 2013
Eigen vermogen:	€ 1,41 mln.	€ 1,70 mln.
Vreemd vermogen:	€ 2,83 mln.	€ 2,75 mln.

Exploitatielasten	2013	2014
Totaal begrote lasten:	€ 2,13 mln.	€ 2,14 mln.
Totaal begrote baten(excl.deeln.bijdragen)	€ 1.50 mln.	€ 1.53 mln.
Provinciale bijdrage *:	€ 0,16 mln.	€ 0,17 mln.

* betreft 14,74 % van de deelnemersbijdragen.

Cijfers bij de balans per 31 december 2013 betreffen ramingen.

Privaatrechtelijk

De privaatrechtelijke organisaties zijn te verdelen in deelnemingen en overige publiekrechtelijke organisaties. Het saldo van de deelnemingen per 31 december 2012 is als volgt te specificeren (bedragen x € 1.000):

Deelnemingen	Nominaal	Volgestort	Belang (%)
Vitens N.V. 285.869 aandelen van € 1	286	286	5,7
N.V. Bank Nederlandse Gemeenten 87.750 aandelen van € 2,50	219	219	0,158
N.V. Nederlandse Waterschapsbank 50.478 aandelen A van € 115 8.511 aandelen B van € 460	5.805 3.915	5.805 3.915	0,178
N.V. REMU Houdstermaatschappij 95 aandelen van € 500	0	0	47,5
N.V. Ontwikkelmaatschappij Utrecht 150.000 aandelen van € 100	15.000	7.500	100

8. Vitens NV

Op 30 augustus 2006 hebben de aandeelhouders ingestemd met een fusie van drie waterbedrijven om te komen tot één waterbedrijf.

Vestigingsplaats: Utrecht

Openbaar belang: het publiek op een duurzame wijze voorzien van schoon drinkwater.

Wijziging in het openbaar belang gedurende 2013: geen.

Belang: het belang van de provincie Utrecht bedraagt 5,692% (2012 5,692%). Jaarlijks wordt dividend uitgekeerd. In 2013 bedroeg dit € 735.000 (2012: € 766.000).

Balans per 31 december 2012

- Eigen vermogen € 386,1 mln. (2011 herzien: € 398,3 mln.)
- Vreemd vermogen € 1.296,5 mln. (2011 herzien: € 1.282,1 mln.)

9. N.V. Bank Nederlandse Gemeenten

De NV Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) is de bank voor de overheid en voor het maatschappelijk belang. BNG heeft in haar jaarrekening van 2012 aangegeven dat: de naar risico gewogen solvabiliteit uitgedrukt in de zogenaamde BIS-ratio van de bank 22 % bedraagt (2011: 20%). De BIS-ratio geeft de verhouding weer tussen het risicodragend vermogen en de naar risico gewogen activa.

Vestigingsplaats: Den Haag

Openbaar belang: het bankieren ten dienste van overheden - waaronder provincies - en met overheden verbonden instellingen en bedrijven op het terrein van volkshuisvesting, openbaar nut, onderwijs en gezondheidszorg.

Wijziging in het belang gedurende 2013: geen.

Belang: De provincie heeft een belang van 0,16% in de BNG. Het is niet zonder meer mogelijk een marktwaarde voor deze aandelen te bepalen, omdat deze niet vrij verhandelbaar zijn.

In 2013 is € 0,13 mln. dividend ontvangen (2012: € 0,10 mln.).

10. N.V. Nederlandse Waterschapsbank

De Nederlandse Waterschapsbank (NWB) is een financiële dienstverlener voor de overheidssector. Uit de jaarrekening 2012 van de NWB blijkt dat de naar risico gewogen solvabiliteit uitgedrukt in de zogenaamde BIS-ratio van deze bank 111,2% bedraagt (2011: 90,3%).

Vestigingsplaats: 's-Gravenhage

Openbaar belang: voor gemeenten, provincies, gezondheidszorg, onderwijs en activiteiten op het gebied van water en milieu, arrangeert de bank korte en langlopende kredieten.

Wijziging in het openbaar belang gedurende 2013: geen.

Belang: De provincie heeft een belang van minder dan 1% in de NWB. Ook de aandelen van de Nederlandse Waterschapsbank (NWB) kennen geen marktwaarde. In 2012 is geen dividend ontvangen (2011: geen.)

11. N.V. REMU Houdstermaatschappij

De NV Remu Houdstermaatschappij had als enige activiteit het beheren van aandelen van REMU NV. De REMU NV is in 2003 verkocht aan ENECO.

Vestigingsplaats: Utrecht

Openbaar belang: niet (langer) van toepassing.

Wijziging in het belang gedurende 2013: geen.

Belang: de provincie is voor 47,5% aandeelhouder in de houdstermaatschappij. De vennootschap heeft een eigen vermogen van € 1,5 mln. en wordt in stand gehouden in verband met een eventueel nog te ontvangen vergoeding van ENECO. Deze vergoeding bedraagt 4,66% van de totale waarde bij verkoop voor 31 december 2010 van meer dan 50% van ENECO (privatiseringsvergoeding). Zoals oorspronkelijk overeengekomen, vervalt het recht

op deze vergoeding na 31 december 2010, echter vanwege het verzet dat ENECO heeft gepleegd tegen de Wet Onafhankelijk Netbeheerder (zgn. splitsingswetgeving), komt ENECO, naar het standpunt van de voormalige aandeelhouders, geen beroep meer toe op de vervaldatum van de privatiseringsvergoeding.

De aandelen in de NV REMU Houdstermaatschappij zijn in 2003 afgeboekt in verband met de verkoop van de aandelen REMU NV aan ENECO. Hiermee was een bedrag gemoeid van € 0,05 mln. De afboeking is verrekend met de opbrengst van de verkoop van de deelneming van NV REMU Houdstermaatschappij in REMU NV. De waardering van de houdstermaatschappij blijft wel pro memorie opgenomen op de balans en wordt alleen nog aangehouden om aanspraken te kunnen maken bij een eventuele verkoop van ENECO.

Er staat nog een klein bedrag open (circa € 1,5 mln.), dat mogelijk bij liquidatie aan de aandeelhouders zal worden uitgekeerd. Totdat er duidelijkheid is omtrent de mogelijke verlenging van het recht op een privatiseringsvergoeding wordt de vennootschap in stand gehouden.

12. Vereniging Interprovinciaal Overleg

De vereniging Interprovinciaal Overleg (IPO) heeft twaalf leden: de Nederlandse provincies.

Vestigingsplaats: 's-Gravenhage

Openbaar belang: het optimaliseren van de condities waaronder provincies werken en provinciale vernieuwingsprocessen stimuleren. Het IPO is actief op dezelfde terreinen als de provincies, zoals milieu, landelijk gebied, sociaal beleid, ruimtelijke ordening, wonen, economie en mobiliteit. De kernfuncties van het IPO zijn belangenbehartiging en platform. De belangenbehartiging geeft het IPO vorm door regelmatig te overleggen met onder andere de verschillende overheden en maatschappelijke organisaties. De platformfunctie wordt ingevuld door gelegenheden te creëren om kennis en ervaringen uit te wisselen, gezamenlijke standpunten te bepalen en initiatieven te ontplooiën. Daarnaast ondersteunt het IPO de provincies bij het uitvoeren van taken.

Wijziging in het belang in 2013: geen.

Het IPO is een vereniging, waarvan alle Nederlandse provincies lid zijn. Deze zijn vertegenwoordigd in het verenigingsbestuur en de algemene vergadering. Het bestuur bestaat uit dertien leden, uit elke provincie één gedeputeerde. Elk heeft een eigen portefeuille waarvan hij of zij ook woordvoerder is. Een commissaris van de Koning is voorzitter. De algemene vergadering bestaat uit 24 Statenleden; uit elke provincie twee.

Risico's: Als gevolg van activiteiten die meer kosten dan begroot, is er een risico dat uiteindelijk een bedrag aan contributie moet worden nabetaald. Daarnaast ligt er een risico bij het werken met projectmedewerkers, die een tijdelijke arbeidsovereenkomst hebben waarbij bij beëindiging van de arbeidsovereenkomst WW-rechten ontstaan die door het IPO als eigen risicodragers volledig worden gedragen. De risico's worden beperkt door waar mogelijk te werken met uitzendconstructies, detacheringsovereenkomsten en het begeleiden van medewerkers in het zoeken naar een volgende baan.

Verder zijn er geen budgetten voor de (extra kosten van) extern ingehuurd deskundigen. Deze kosten worden veelal (nacalculatorisch) doorbelast aan de deelnemende provincies. Dit kan tot nu toe op incidentele basis door de inhoudelijke beleidsvelden worden opgevangen, maar zou in de toekomst mogelijk problemen op kunnen leveren.

Balans 31 december 2012

- Eigen vermogen € 0,71 mln. (2011: € 0,57 mln.)
- Vreemd vermogen € 8,66 mln. (2011: € 9,51 mln.)

Begroting 2014

- Totale lasten € 7,04 mln. (2013: € 7,04 mln.)
- Contributies provincies € 6,89 mln. (2013: € 6,86 mln.)
- Aandeel provincie Utrecht 0,53 mln. (plm. 7,7 %).

De kosten van de vereniging worden door de provincies gedragen volgens een maatstaf, waarbij de ene helft van de kosten gelijkelijk over de provincies wordt verdeeld, en de andere helft over de provincies wordt verdeeld naar rato van de som van de totale uitkeringen uit het provinciefonds en de belastingcapaciteit.

13. Vereniging Huis der Nederlandse provincies

De provincie Utrecht is lid van de Vereniging Huis van de Nederlandse Provincies (HNP) en betaalt daarvoor een bijdrage voor huisvestings- en apparaatskosten. Het HNP is een vereniging volgens Belgisch recht (Internationale non-profit organisatie).

Vestigingsplaats: Brussel

Openbaar belang: vertegenwoordigers van de twaalf provincies en het IPO werken in opdracht van het HNP-bestuur vanuit het Huis als liaison tussen de provincies en Europese instellingen en netwerken. De EU-lobbyprioriteiten van het IPO gelden hierbij als basis, naast landsdelige en provinciale agenda's. Namens de provincie Utrecht is gedeputeerde De Vries lid van het Bestuur van het HNP.

Wijziging in het belang gedurende 2013: geen.

Belang:

Balans per 31 december 2012

- Eigen vermogen € 0,13 mln.
- Vreemd vermogen € 0,0 mln.

31 december 2011

- 0,075 mln
- 0,131 mln

Bijdrage van de provincie Utrecht in 2013: 0,05 mln. (15,8 % van de totale bijdrage P4 aan de vereniging) (2012: €0,05 mln.)

14. Ontwikkelingsmaatschappij Utrecht

N.V. in 2011 opgericht voor het investeren in private kavels op verouderde bedrijventerreinen in de provincie Utrecht.

Vestigingsplaats: Utrecht

Openbaar belang: De provincie Utrecht is voor 100% aandeelhouder van de N.V. Doel van de N.V. is het investeren in de private delen (lege delen van terreinen, verouderde bedrijfsbebouwingen) ten einde deze met andere participanten (zoals gemeenten en/of private ontwikkelaars) te herontwikkelen en opnieuw in de markt te zetten. Het gaat om projecten die zonder ingrijpen van de overheid niet of ernstig vertraagd van de grond zouden komen en die een bijdrage leveren aan het vestigingsklimaat op bedrijventerreinen

Wijziging in het belang in 2013: geen.

Risico's: als aandeelhouder loopt de provincie geen financiële risico's ten gevolge van het handelen van de N.V. Voorwaarde is wel dat de provincie zich niet bezig houdt met het bestuur van de NV. Ander risico is dat de N.V. gebonden is aan de Europese regels voor staatssteun en dat de daarvoor geldende regels moeten worden gevolgd.

Belang:

Balans per 31 december 2012

- Eigen vermogen €7,25 mln.
- Exploitatielasten €0,43 mln.

Balans per 31 december 2013

- Eigen vermogen €6,50 mln.
- Exploitatielasten €0,75 mln.

Cijfers over 2013 betreffen ramingen. In 2013 heeft er geen aankoop van aandelen plaatsgevonden.

5.6 Grondbeleid

Eén van de drie peilers voor onze nieuwe coalitie is de focus op de kerntaken. Wij werken samen met Rijk, gemeenten en waterschappen om de regionale kerntaken te realiseren: de taken waarbij de toegevoegde waarde van het regionale bestuur evident is. Leidend voor onze keuze voor de kerntaken is het streven naar een sterke regio met een aantrekkelijke leefomgeving en een goed vestigingsklimaat. Daarom hebben onze provinciale kerntaken en de hiervan afgeleide beleidsdoelstellingen vooral betrekking op het fysieke domein. Bij de provinciale beleidsdoelstellingen kan bijvoorbeeld gedacht worden aan gebiedsontwikkelingsprojecten, natuur, water, recreatie, bedrijventerreinen, infrastructuur en (binnenstedelijke) woningbouw.

Voor het verwezenlijken van provinciale beleidsdoelstellingen in het fysieke domein kan het grondbeleid faciliterend en actief worden ingezet.

1. Faciliterend grondbeleid

Bij faciliterend grondbeleid wordt de verwezenlijking van onze beleidsdoelstellingen zoveel mogelijk overgelaten aan andere partijen, zoals gemeenten en marktpartijen. Bij faciliterend grondbeleid is dus geen sprake van het voeren van eigen grondexploitaties, al dan niet samen met gemeenten.

Bij faciliterend grondbeleid hoeft er minder te worden geïnvesteerd en is er dus minder risico.

2. Actief grondbeleid

Als wij als private partij, alleen of in samenwerkingsverband met één of meerdere gemeenten, zelf grond aankopen om op die grond de gewenste bestemming te realiseren, is er sprake van actief grondbeleid. Bij het actieve grondbeleid zijn er verschillende categorieën, zoals taakgebonden verwervingen, anticiperende, strategische en exploiterende aankopen te onderscheiden. De categorieën staan in oplopende volgorde qua activiteit en risico.

Bij taakgebonden verwervingen vindt grondaankoop plaats als de noodzaak zich voordoet, bijvoorbeeld in het kader van de aanleg of verbetering van wegen of bij de realisatie van kunstwerken zoals bijvoorbeeld ecoducten en bruggen. Ook is er sprake van taakgebonden (anticiperende) grondaankopen als de provincie gronden aankoopt met een oorspronkelijk agrarische bestemming die na aankoop een nieuwe functie, bijvoorbeeld natuur, krijgen. Hierbij zijn de risico's beperkt tot die risico's die gepaard gaan met de normale bedrijfsvoering. De aankopen zijn functioneel voor de aanleg van een weggedeelte of ecoduct of de realisatie van nieuwe natuurgebieden. Eventuele restpercelen worden weer verkocht.

Bij de strategische grondaankopen zijn de risico's groter. Bij de provincie betreft het de aankoop van zogenaamde ruilgronden. Ruilgronden zijn gronden met een strategische ligging, die in de toekomst mogelijk kunnen worden geruild. Het risico bestaat hierbij dat ruil niet of veel later dan gedacht plaats kan vinden en de waarde van de grond tussentijds daalt. Ook is er in dat geval langer sprake van een vermogensbeslag.

Er is sprake van exploiterende aankopen, of grondexploitatie, als de provincie alleen of samen met gemeenten of andere partijen gronden aankoopt, zorg draagt voor het bouw- en woonrijp maken en vervolgens de grond uitgeeft aan bijvoorbeeld een aannemingsbedrijf. Zoals uit de crisis op de woningmarkt is gebleken, zijn de risico's op verlies hierbij veel groter, aangezien ook de investeringen veel groter zijn en deze verminderd kunnen worden terugverdiend of zelfs geheel verloren kunnen gaan, als de woningmarkt stagneert.

Hierna wordt ingegaan op het actieve grondbeleid binnen de provincie Utrecht, op de in 2014 verwachte ontwikkelingen en op de mogelijke risico's en genomen beheersingsmaatregelen.

2.1 *Grondverwerving in het kader van het UMP*

Tot 2007 hield de provincie Utrecht zich naast faciliterend grondbeleid voornamelijk bezig met de minst actieve vormen van actief grondbeleid. Er werden voornamelijk gronden verworven voor aanleg en verbetering van infrastructuur. Dit gebeurt ook nog altijd ten behoeve van projecten uit het Uitvoeringsprogramma Mobiliteitsplan (UMP). Zoals gezegd zijn de risico's hierbij beperkt tot de risico's die gepaard gaan met de normale bedrijfsvoering. De aankopen zijn functioneel voor de aanleg van een weggedeelte of ecoduct. Alleen eventuele restpercelen worden weer verkocht. Eén en ander verloopt via de bestemmingsreserve Grote Wegenwerken, die is bestemd voor de uitvoering van het Strategisch Mobiliteitsplan Provincie Utrecht 2004-2020 (SMPU).

2.2 *Grondverwervingen in het kader van de Agenda Vitaal Platteland*

Stagnatie in aankopen nu langzaam ten einde

Met de bezuinigingen van het kabinet Rutte I in 2010 werd de aankoop van gronden voor doelen in het landelijk gebied sterk ingeperkt. Het kabinet Rutte II draaide een deel van de bezuinigingen voor natuur terug, waarna een

periode van onderhandelingen met het rijk volgde (Bestuursakkoord Natuur uit 2011, Natuurpact uit 2013, Bestuursovereenkomst Grond uit 2013). Ook waren er onderhandelingen tussen de provincies onderling over de verdeling van de restantopgave, grond en geld (rapporten van Commissie Jansen 1 uit 2012 en 2 uit 2013). Langzamerhand is er steeds meer duidelijk geworden over de middelen en is de opgave voor EHS van de provincie herzien (Akkoord van Utrecht uit 2011 en Natuurbeleid 2.0 uit 2013). Daarop volgend wordt in januari 2014 de Nota Grondstrategie door GS vastgesteld en kan de verwerving (of functiewijziging) van natuurgronden weer voortvarend worden opgepakt.

Er dienen nog wel zaken nader uitgewerkt te worden in 2014 en vooral ook verkoop van ruilgronden en natuurgronden aan een eindbeheerder zal veel aandacht vragen de komende jaren. Met de verkoopopbrengsten moet een deel van de restantopgave van de EHS (zowel verwerving als inrichting) bekostigd worden. Ook moet hieruit de betaling aan het rijk worden bekostigd voor de ruilgronden van voor 2007, die we eind 2013 met de Bestuursovereenkomst grond hebben overgenomen van het rijk. Belangrijk uitgangspunt is dat we bij verkoop uitgaan van de principes van marktconformiteit, openbaarheid en gelijkberechtiging.

Provinciale Staten hebben in december 2011 €20 mln. aan provinciale middelen beschikbaar gesteld voor aankoop en inrichting van gronden ten behoeve van de realisatie van de (met de vaststelling van het Akkoord van Utrecht) herijkte EHS. Deze middelen zijn met name bedoeld voor realisatie van de niet-internationale EHS uit het Akkoord van Utrecht. De rijksmiddelen en gronden zijn bestemd voor realisatie van internationale EHS uit het Akkoord van Utrecht. Het gaat dan om de opgave voor Natura 2000, Programmatische Aanpak Stikstof (PAS) en Kaderrichtlijn Water (KRW).

Naast grondverwerving dient er de komende 4 jaar een groot areaal van onze ruilgronden verkocht te worden om bij te dragen aan de financiering van de verwervings- en inrichtingsopgave (en de overname van de verkooptakstelling in het kader van het Bestuursakkoord Grond). Daardoor zal de focus ook sterk op verkoop komen te liggen.

Voortgang grondverwerving voor Agenda Vitaal Platteland in 2013

De in 2013 verrichte aan- en verkopen zijn in onderstaande tabel (in hectares) weergegeven. De aankopen zijn deels voorgefinancierd uit het Revolverend Fonds en deels gedekt uit de Reserve landelijk gebied, de rijksmiddelen, Hart van de Heuvelrug (bestaande natuur) en het programma Recreatie om de Stad (RodS). De weergegeven hectares dragen bij aan de realisatie van de nieuwe natuur EHS (totaal 1506 ha) zoals met het Akkoord van Utrecht is afgesproken.

Aankopen 2013 (in hectares)

Doel	Realisatie 2013
EHS nieuwe natuur	20
RodS	1
EHS bestaande natuur	1
Ruilgrond	34
Totaal aankoop	56

Verkopen 2013 (in hectares)

Doel	Realisatie 2013
Rods	0,4
Ruilgrond	23,2
totaal	23,6

In 2013 is in totaal 20 hectare (inclusief 11 ha. in het zoekgebied) nieuwe natuur en 1 hectare bestaande natuur (binnen Hart van Heuvelrug: Sleutelgebied Erica en in afwijking van voorgaande jaren gedekt uit middelen van dit programma) verworven. Verder is 34 hectare ruilgrond gekocht die was aan/meegekocht bij aankoop van gronden ten behoeve van de EHS. Ook is een klein perceel voor Recreatie om de Stad (RodS) gekocht in een ruil (er is ook een klein perceel verkocht)¹. Tot slot is nog 23,6 ha ruilgrond verkocht. Dit ging met name om grond in het gebied van de voormalige ruilverkaveling Kromme Rijn, waar ruilgronden op de markt zijn gezet. Inkomsten zijn ten gunste van het BBL-saldo oud bezit gekomen en komen met de bekrachtiging van de Vaststellingsovereenkomst tussen de provincie en BBL/DLG (januari 2014 in GS) over naar de provincie.

¹ In principe is er voor RodS geen verwervingsopgave meer. Het is een vervallen rijkstaak en het programma is door de provincie en de betrokken partners herijkt. In dit specifieke geval is er in een ruil RodS-begrensde grond naar een betere plek geruild.

De resultaten van de aankopen vallen betrekkelijk laag uit ten gevolge van de onzekerheid rond de uitwerking van het decentralisatieakkoord natuur, waardoor de grondverwerving voor natuur (landelijk) nagenoeg stil is komen te liggen. In veel gevallen is de verwerving opgeschort in afwachting van nadere uitwerking van het grond-voor-grond principe. Door de Europese beroepsprocedure van de Vereniging van Grootgrondbezitters (VGG) is doorlevering van gronden aan terreinbeherende organisaties stilgezet. Ook dit heeft (indirect) een negatieve invloed op de aankoop van grond voor natuur. Door het beschikbaar stellen van (eigen) middelen voor de korte termijn grondstrategie in 2012 is de verwerving weer enigszins op gang gebracht.

Financiële risico's bij grondverwerving ILG

Het financiële risico bij grondverwerving voor de inrichting van het landelijk gebied is over het algemeen beperkt, omdat grond relatief waardevast is. Zo uitte het effect van de financiële crisis zich de afgelopen jaren bijvoorbeeld vooral in een daling in de huizenprijzen en veel minder in de agrarische grondprijzen (bron: Grondprijzmonitor DLG). Grondverwerving ILG wordt met name gedaan voor het realiseren van nieuwe natuur en Recreatie om de Stad (RodS).

In 2013 hebben wij de Bestuursovereenkomst Grond met het rijk gesloten. Daarmee hebben wij per 1 januari 2014 ook volledige zeggenschap gekregen over de zogenaamde BBL-oud gronden (gronden verworven voor 2007). Over de zogenaamde BBL-nieuw gronden (verworven na 2007) hadden we die zeggenschap al. Vanaf 2014 zijn wij verantwoordelijk voor alle BBL-gronden en opstallen in onze provincie, met uitzondering van de zogenaamde bufferzonegronden. De lusten en de lasten zijn voor de provincie.

In de Bestuursovereenkomst Grond is alleen betaald voor de BBL-oud-grond en dus niet voor opstallen. De BBL-oud-gronden zullen vanaf 1 januari 2014 tegen de historische kostprijs (zijnde de afkoopsom aan het Rijk), op de balans worden gezet en de gebouwen zijn hier niet in meegenomen. Daarmee hebben we een buffer ingebouwd om tegenvallende verkoopopbrengsten en onvoorziene kosten te dekken. De hoogte van het bedrag is per provincie bepaald naar rato van het aandeel van iedere provincie in BBL-oud buiten begrenzing, voor ons 669 ha. Zie Commissie Jansen 2 die dit heeft vastgesteld op bladzijde 22 van haar rapport. Naast de betreffende 669 ha. oud-BBL grond die buiten de begrenzing liggen, is er 90 ha. binnen de begrenzing die per 1 januari 2014 ons economisch bezit is. Totaal is er dus $667 + 90 = 757$ ha. BBL-oud volgens cie. Janssen. Volgens DLG gaat het in de vaststellingsovereenkomst om 752.22 ha. Daarnaast hebben wij volgens opgave van DLG per 1 januari 2013 al in economisch eigendom de BBL-nieuw gronden ad. 960 ha. waarvan 265 ha. in het revolverend Fonds zijn geactiveerd en 695 ha. niet op onze balans staan.

In januari 2014 zijn wij dus economisch eigenaar geworden van 669 ha. grond tegen een verkoopprijs van €28.360.912. Hierop brengen we de eerdere uitname door het Rijk ad. € 1.212.042 in mindering zodat we €27.148.870 activeren. Dit doen we in het bestaande revolverend fonds met als doel deze gronden zo snel mogelijk te verkopen. Ons BBL-oud saldo -/- de bijdrage aan Drenthe ad. € 2.480.360 zal op de activering in mindering worden gebracht.

De betaling aan EZ ad. € 27.148.870 geschied in jaarlijkse termijnen in:

2014 € 12.726.032

2015 € 7.635.620

2016 € 6.787.218

Het beheer van de BBL-gronden wordt in 2014 nog door BBL gedaan. De kosten worden verrekend met de pachtinkomsten. Ze zullen daarover periodiek rapporteren. We zullen, in de loop van dit jaar, de beheer- en onderhoudskosten meerjarig in kaart brengen en onze organisatie inrichten om de verantwoordelijkheid voor het beheer in 2015 over te kunnen nemen.

In de voorjaarsnota zullen we sturingsafspraken maken om inzicht te krijgen in de relatie tussen verkoop en aankoop en de financiële controle ten opzichte van het behalen van de maatschappelijke doelstellingen. Belangrijke reeds bestaande beheersmaatregelen zijn de limiet van € 50 mln. in het revolverendfonds om eventuele aan- en verkopen in balans te houden en de taakstelling van minimaal € 7 mln. aan verkopen per jaar. In IPO verband blijven we de ontwikkelingen volgen. Vooralsnog is het risico dat bij aankopen die uit het revolverendfonds in de toekomst de aankoopwaarde niet wordt terugverdiend afgedekt met een reserve van € 5 mln. Samen met de genomen en te nemen beheersmaatregelen is de verwachting dat er geen aanvullend beslag op het weerstandsvermogen hoeft te worden gelegd.

Afgesproken is dat de inschatting van het risico op verlies van aankopen niet boven de € 5 mln. mag uitstijgen. Voor dit bedrag is de reserve dekking financiële risico's grondbeleid in het leven geroepen. Bij iedere transactie die wordt voorgefinancierd uit het Revolverend fonds wordt een risico-inschatting wordt gemaakt. Deze afspraak wordt uitgebreid naar alle aankopen met opstallen. Het totale risico van alle uitstaande transacties binnen het Revolverend fonds mag zoals gezegd niet boven de € 5 mln. uitstijgen. De stand van het totale ingeschatte risico was eind 2013 circa € 3,2 mln. (2012: € 2,4 mln.).

Reserve dekking financiële risico's grondbeleid:

Aankoop	Risicobedrag	Risicofonds
Reserve dekking financiële risico's grondbeleid		€ 5.000.000
Laakzone	€ 21.250	
Lopikerwaard - Oude Slootseweg	€ 62.500	
Agrarische grond Linschoterwaard	€ 55.250	
Stal en Hoeve Bunschoten	€ 3.400	
Hollandse Rading Griffioen	€ 77.500	
Ederveen-van Ginkel	€ 4.300	
R.F. van Barneveld Wistbrock Noorderpark	€ 75.000	
RF-GMN, Waverveen Hoofdweg, Olieman	€ 250.000	
RF-cultuurgrond Eemnes, Stalenhoef	€ 10.000	
J.G. Ter Maaten	€ 1.425.000	
Schupse Bos	€ 273.000	
Leersum Zuid	€ 5.000	
Snelrewaard	€ 15.500	
Hagestein, Van Beest-Hazendonk	€ 17.958	
Hagestein, Hazendonk	€ 1.084	
Roeleveld Geerkade Wilnis	€ 125.800	
GV aankoop Nieuweweg Noord 273, nabij Meeuwenkampje	€ 15.750	
GV aankoop Leusden Alliantie	€ 119.635	
Rietveld Nieuwer ter Aa	€ 600.000	
Gesink Rhenen	€ 50.000	
	€ 3.207.927	
Risico's totaal		€ 3.207.927
Saldo risicofonds		€ 1.792.073

2.3 *Hart van de Heuvelrug*

De informatie over Hart van de Heuvelrug is in deze jaarrekening opgenomen in een apart projectblad.

5.7 Provinciale belastingen en heffingen

Als provincie hebben wij in de loop van de jaren een aantal provinciale belastingen en heffingen ingesteld. Uitgangspunt van de provinciale heffingen is dat ze kostendekkend zijn. Wij kennen de volgende provinciale belastingen en heffingen.

Opcenten motorrijtuigenbelasting

In de Najaarsrapportage werd nog uitgegaan van een enigszins lagere opbrengst van € 106,0 mln. De werkelijke opbrengst, ontleend aan de eindejaarsopgave van de Belastingdienst, bedraagt € 103,9 mln. De inkomsten over de laatste maanden van 2013 zijn daarmee, net als bij de meeste andere provincies, aanzienlijk lager uitgevallen dan verwacht.

Reden hiervoor is dat het aantal volledig belaste motorrijtuigen in de loop van 2013 sterker is gedaald dan aanvankelijk werd voorzien. Dit wordt onder meer veroorzaakt doordat burgers en leasemaatschappijen steeds vaker overstappen naar zeer zuinige motorrijtuigen (waarvoor in 2013 nog een vrijstelling van motorrijtuigenbelasting gold), een toename van het aantal schorsingen (aan te vragen voor een motorrijtuig dat langer dan 3 maanden niet wordt gebruikt) en een sterke daling in de verkoop van nieuwe motorrijtuigen.

Precariorechten en leges

De opbrengst van de precariorechten en leges is jaarlijks sterk wisselend, doordat deze sterk wordt beïnvloed door het aantal te belasten aanvragen dat in een jaar wordt ingediend. Om die reden is in de Begroting 2013 hetzelfde bedrag van € 258.000 opgenomen als in de Begroting 2012 werd geraamd.

De gerealiseerde opbrengst bedroeg in 2013 uiteindelijk € 594.567.

Ontgrondingenheffing

De opbrengst van de ontgrondingenheffing is jaarlijks sterk wisselend en wordt sterk beïnvloed door de omvang van de ontgrondingen in één jaar. Om die reden is in de Begroting 2013 hetzelfde bedrag van € 168.000 opgenomen als in de Begroting 2012. De uiteindelijke opbrengst van de ontgrondingenheffing is € 57.443.

Grondwaterheffing

In de Begroting 2013 is de opbrengst geraamd op € 1.261.000.

De opbrengst van de grondwaterheffing was in 2013 € 1.130.677.

Kwijtscheldingsbeleid

Ten aanzien van de provinciale heffingen is geen kwijtscheldingsbeleid ontwikkeld.

Bedragen x € 1.000

Resumé opbrengsten provinciale belastingen en heffingen	2012	2013
Opcenten motorrijtuigenbelasting	107.596	103.860
Precariorechten en leges	553	595
Ontgrondingenheffing	13	57
Grondwaterheffing	1.133	1.131
TOTAAL	109.295	105.633

Financiële jaarrekening

Grondslagen van de financiële verslaggeving

Grondslagen van de financiële verslaggeving

1. Algemeen

De jaarrekening is samengesteld met inachtneming van het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV). Onderstaande samenvatting van de grondslagen is bedoeld als leidraad voor een juiste interpretatie van de financiële overzichten.

2. Balans – Activa

Vaste activa

De vaste activa zijn nader te verdelen in immateriële vaste activa, materiële vaste activa en financiële vaste activa.

Immateriële vaste activa

Onder immateriële vaste activa wordt opgenomen het saldo van (dis)agio. Deze activa worden gewaardeerd op verkrijgingsprijs verminderd met lineaire (vast bedrag per jaar) afschrijvingen. Afgeschreven wordt op basis van de looptijd van de uitzettingen.

Materiële vaste activa

Het BBV onderscheidt 2 categorieën investeringen:

- a) Investerings met een economisch nut
- b) Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut

Investerings met een economisch nut groter dan € 100.000 worden gewaardeerd op de verkrijgings- of vervaardigingsprijs, verminderd met lineaire afschrijvingen, op basis van de geschatte levensduur.

Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut, zoals in het kader van het provinciaal wegenbeheer (wegen en wegenbouwkundige werken), worden in één keer ten laste van de exploitatie gebracht. Een uitzondering hierop vormen de beschoeiingen aan provinciale vaarwegen en de uitvoeringsprojecten Hart van de Heuvelrug. De beschoeiingen worden gewaardeerd op vervaardigingsprijs minus lineaire afschrijvingen op basis van de geschatte levensduur.

In overleg met onze huisaccountant hebben wij vanaf 2013 de uitvoeringsprojecten Hart van de Heuvelrug in de balans opgenomen als “Materiële vaste activa met een maatschappelijk nut” in plaats van als “Gronden niet in exploitatie”. Dit omdat het in feite uitgaven betreft voor het realiseren van activa met een meerjarig maatschappelijk nut. Hierdoor wijkt de beginbalans 2013 af van de jaarrekening 2012 (verschuiving).

De uitvoeringsprojecten worden gebaseerd op hun vervaardigingsprijs, hierop wordt niet afgeschreven.

De materiële vaste activa worden als volgt afgeschreven:

• bedrijfsgebouwen	30 - 50 jaar
• waterbouwkundige werken	10 - 25 jaar
• duurzame bedrijfsmiddelen	5 jaar
• bekabeling ICT	10 jaar
• software	3 jaar
• hardware	3 - 5 jaar

Voor Archimedeslaan wordt een afwijkende systematiek gevolgd. Hier wordt gebruik gemaakt van de zogenaamde componentenmethode. De investeringen zijn verdeeld naar componenten die een verschillende nuttigheidsduur hebben: constructie, parkeren, installaties, inventaris, vloerbedekking en data.

Financiële vaste activa

Deelnemingen worden gewaardeerd op verkrijgingsprijs of lagere marktwaarde.

Langlopende leningen worden gewaardeerd op de nominale waarde.

De overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van 1 jaar of langer bestaan uit garantieproducten, obligaties en deposito's. Garantieproducten worden gewaardeerd op de gegarandeerde eindwaarde bestaande uit de hoofdsom en het aan de looptijd toegerekende, eveneens gegarandeerde, (extra) rendement. Obligaties en deposito's worden gewaardeerd op nominale waarde. Activa in eigendom van derden worden afgeschreven over maximaal de periode, waarvoor ze voor die derden geacht worden van nut zijn.

Naar verwachting duurzame waardeverminderingen van vaste activa worden in aanmerking genomen.

Vlottende activa

Gronden (niet) in exploitatie

Gronden (niet) in exploitatie worden gewaardeerd op de verkrijgingsprijs of lagere marktwaarde.

Vorderingen

Vorderingen worden gewaardeerd op de nominale waarde, verminderd met een eventuele voorziening voor oninbaarheid.

Overige vlottende activa

De overige vlottende worden gewaardeerd op de nominale waarde.

3. Balans – Passiva

Eigen vermogen

De algemene reserves en bestemmingsreserves worden gewaardeerd op nominale waarde.

Bestemmingsreserves zijn reserves waaraan Provinciale Staten een bepaalde bestemming hebben gegeven. Deze bestemming kan door PS nog gewijzigd worden.

Voorzieningen

Onder de voorzieningen zijn opgenomen:

- verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op het moment van opstellen van de jaarrekening onzeker is, doch redelijkerwijs te schatten;
- op de balansdatum bestaande risico's ter zake van bepaalde te verwachten verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten;
- kosten die in een volgend begrotingsjaar zullen worden gemaakt, mits het maken van die kosten zijn oorsprong mede vindt in het begrotingsjaar of in een voorafgaand begrotingsjaar en de voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal begrotingsjaren.

Tot de voorzieningen worden ook gerekend van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden, met uitzondering van voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren die van de Europese en Nederlandse overheidslichamen zijn ontvangen.

Voorzieningen worden gewaardeerd op nominale waarde, met uitzondering van de voorziening Pensioenen gedeputeerden en de voorziening Nazorg stortplaatsen. Aan de voorziening Pensioenen gedeputeerden ligt een actuariële berekening ten grondslag. De gehanteerde rekenrente bedraagt 2,432% (voorheen 3,0%). De voorziening Nazorg stortplaatsen is opgenomen tegen contante waarde, conform de wettelijke verplichting.

Conform het hierover bepaalde in het BBV worden geen voorzieningen gevormd voor jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen (zoals: ziektekosten, pensioenen, wachtgeld en vakantierechten) van vergelijkbare volume.

Vaste schulden met een looptijd van één jaar of langer

De langlopende schulden worden gewaardeerd op nominale waarde.

Vlottende passiva

De vlottende passiva worden gewaardeerd op nominale waarde.

4. Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Niet uit de balans blijvende verplichtingen zoals financiële risico's gebonden aan de exploitatie waarvoor geen voorziening kan of mag worden getroffen omdat de omvang redelijkerwijs niet kan worden geraamd, treft u aan in de paragraaf weerstandsvermogen.

5. Programmarekening

De baten en lasten worden opgenomen voor zover aan het verslagjaar toe te rekenen, inclusief rente, afschrijving, toegerekende overhead en overige apparaatskosten (op basis van werkelijke uren).

Afschrijving

De afschrijving van activa start per 1 januari van het jaar na het jaar van investeren, uitgezonderd agio en disagio. Deze wordt geamortiseerd over de precieze looptijd van de betreffende geldlening.

Rente en rendement

Onderdeel van de uitzettingen zijn garantieproducten. Een aantal daarvan kent een gegarandeerd jaarlijks rendement. Sommige zijn voorzien van "clicks" waarbij een hogere eindwaarde en dus een hoger rendement kan

worden "vastgezet". Met ingang van 2005 wordt jaarlijks een aan de looptijden evenredig deel van de rendementen als treasuryresultaat genomen.

De rentevergoeding aan het BOR-fonds bedraagt het rekenkundig twaalf-maands gemiddelde over de rekening-courantverhouding van de provincie met de Rabobank.

Balans per 31 december 2013

BALANS PER

Activa	31-12-2013	31-12-2012
VASTE ACTIVA	264.013	292.174
Immateriële vaste activa	0	0
Kosten verbonden aan sluiten van geldleningen en saldo van agio/disagio	0	0
Materiële vaste activa	142.723	116.170
Investerings met economisch nut	113.841	114.961
Investerings met maatschappelijk nut	28.882	1.209
Financiële vaste activa	121.290	176.004
Kapitaalverstrekkings aan: deelnemings	80	80
Overige langlopende lenings	6.145	5.936
Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van 1 jaar of langer	115.065	169.972
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	0	16
VLOTTENDE ACTIVA	403.237	438.273
Gronden niet in exploitatie	19.316	56.448
Uitzettingen met rentetypische looptijd korter dan 1 jaar	327.076	55.202
Vorderings openbare lichamen	23.664	21.648
uitzettingen in 's Rijks schatkist	224.390	0
Rek.crt. niet financiële instellingen	11.759	0
Overige vorderings	10.598	7.554
Overige uitzettingen	56.664	26.000
Overlopende activa	50.363	45.899
Liquide middelen	6.482	280.724
TOTAAL ACTIVA	<u>667.250</u>	<u>730.447</u>

31 DECEMBER 2013

Passiva	31 december 2013	31 december 2012
EIGEN VERMOGEN	442.854	439.656
Algemene reserve	49.085	71.318
Bestemmingsreserves	389.917	359.978
Bestemmingsreserves ivm egalisatie	2.625	2.785
Overige bestemmingsreserves	387.291	357.194
Saldo programmarekening	3.852	8.359
VOORZIENINGEN	41.422	38.938
VASTE SCHULDEN MET LOOPTIJD VAN 1 JAAR OF LANGER	7.500	7.500
Vaste schulden met een rentetypische looptijd langer dan 1 jaar	0	0
Te verwerven aandelen OMU	7.500	7.500
VLOTTENDE PASSIVA	175.474	244.353
Netto-vlottende schulden met rentetypische looptijd korter dan 1 jaar	10.649	17.123
Overige schulden	10.649	17.123
Lening met vervaldatum binnen 1 jaar	0	0
Overlopende passiva	164.825	227.230
Rek.crt. niet financiële instellingen	0	219
Overige overlopende passiva	40.204	101.253
Vooruitontvangen specifieke uitkeringen	124.621	125.758
TOTAAL PASSIVA	<u>667.250</u>	<u>730.447</u>
Gewaarborgde geldleningen	23.670	22.847

Toelichting op de Balans

BALANSMUTATIES

De balans per 31 december 2013 sluit met een totaal van € 667,2 miljoen. Dit betekent een afname ten opzichte van 2012 van € 63,1 miljoen. De belangrijkste mutaties worden hierna toegelicht. Hierbij wordt achtereenvolgens ingegaan op de vaste activa, vlottende activa, vaste passiva, vlottende passiva en verplichtingen. Vervolgens wordt ingegaan op de borgstellingen en de niet uit de balans blijvende verplichtingen.

Onderstaande tabellen met balansmutaties geven de mutaties weer in één oogopslag.

Balansmutaties activa		
	Afname	Toename
VASTE ACTIVA		
Immateriele vaste activa		
Materiele vaste activa		26.553
Financiële vaste activa	54.714	
VLOTTENDE ACTIVA		
Uitzetting < 1 jaar		271.874
Grond niet in exploitatie	37.132	
Overlopende activa		4.465
Liquide middelen	274.243	
	366.089	302.892

Per saldo afname

63.197

Balansmutaties passiva		
	Afname	Toename
EIGEN VERMOGEN		
Algemene reserve	22.233	
Bestemmingsreserve		29.939
Saldo Programmarek.	4.507	
VOORZIENINGEN		
		2.485
VASTE SCHULD >1 jr		
VLOTTENDE PASSIVA		
Netto vlott schuld < 1 jr	6.474	
Overlopende passiva	62.405	
	95.620	32.423

Per saldo afname

63.197

VASTE ACTIVA

Saldo 2013 € 264.013

Saldo 2012 € 292.174

Materiële vaste activa

Saldo 2013 € 142.723

Saldo 2012 € 116.170

	2013	2012
Boekwaarde 1 januari	116.170	123.470
Overboeking van nog niet in exploitatie genomen gronden	39.408	
Bij: investeringen met economisch nut	3.987	12.518
Bij: investeringen met maatschappelijk nut	1.150	
AF: investeringen met maatschappelijk nut	-11.677	0
AF: terugboeking diverse aanschafwaarden	-2.108	-32.821
	146.930	103.167
AF: afschrijvingen	6.315	4.577
AF: terugboeking diverse afschrijvingen	-2.108	-17.580
Boekwaarde 31 december	142.723	116.170

De materiële vaste activa zijn duurzame investeringen van stoffelijke aard. Het grootste deel hiervan, € 115,2 mln. per 1 januari 2013, betreft investeringen met een economisch nut. Hiertoe behoren vooral gebouwen (onder meer het provinciekantoor en steunpunt Huis ter Heide) en automatiseringsapparatuur.

Tot en met 2012 waren de investeringen van Hart van de Heuvelrug op de balans gepresenteerd als "nog niet in exploitatie genomen gronden". Met ingang van deze jaarrekening zijn de investeringen in de balans opgenomen onder de "Materiele vaste activa". De wijziging van de presentatie is gedaan omdat voor de provincie Utrecht de investeringen in Hart van de Heuvelrug verslaggevingstechnisch te beschouwen zijn als investeringen in de openbare ruimte met maatschappelijk nut waarvoor een bijdrage uit grondexploitatie wordt ontvangen. Het gaat hierbij om een bedrag van € 39,4 mln. gerealiseerd voor groene projecten. Ook de vergelijkende cijfers van 2012 zijn nu onder deze balanspost opgenomen.

De Mastergrix is recent geactualiseerd en sluit op een saldo netto contante waarde van - € 14,6 mln. (nominaal saldo – € 11,8 mln.), met een risico van € 2,1 mln. Ter vergelijking: in de jaarrekening 2012 waren dit respectievelijk – € 15,9 en € 1,6 mln. Voor een verdere toelichting op de verschillen wordt verwezen naar het projectblad Hart van de Heuvelrug in de jaarrekening 2013. De mastergrondexploitatie is een jaarlijkse momentopname. Verwacht wordt dat de financiële resultaten de komende jaren nog wel zullen fluctueren als gevolg van onder andere de dynamiek in de markt. In de nieuwe bestuursamenwerkingsovereenkomst (de uitwerking van het onlangs vastgestelde Afsprakenkader) maken de drie partners in 2014 nadere afspraken over hoe zij de mastergrondexploitatie tot aan het einde van het programma in 2025 in balans houden.

Voor Hart van de Heuvelrug zijn diverse risico's opgenomen bij de risicoanalyse in de paragraaf Weerstandvermogen en risicobeheersing.

De overige investeringen met een maatschappelijk nut, circa € 1,2 miljoen, betreffen de investeringen in 2013 in de Hart van de Heuvelrugprojecten. Zie voor een detailoverzicht verplichte bijlage 1: Staat van vaste activa (onderdeel c).

De € 11,7 mln. vermindering van de investeringen met maatschappelijk nut doordat twee projecten van Hart van de Heuvelrug, na instemming van de beheercommissie Hart van de Heuvelrug, zijn verrekend met het beheerfonds. Het beheerfonds dient als verevening van alle afgewikkelde projecten. Het beheerfonds is opgenomen bij "rekening-courant niet financiële instellingen.

In 2013 zijn de investeringen met maatschappelijk nut die betrekking hadden op de waterbouwkundige werken geheel afgeschreven, conform de Nota reserves en voorzieningen die in februari 2014 door PS is vastgesteld.

Onroerende zaken zonder boekwaarde

Van de vaste activa is een aantal onroerende zaken reeds volledig afgeschreven. In de provinciale eigendomsregistratie staan de gegevens over de onroerende zaken en rechten op onroerende zaken geregistreerd.

Financiële vaste activa	Saldo 2013 € 121.290	Saldo 2012 € 176.004
--------------------------------	-----------------------------	-----------------------------

Deelnemingen	Nominaal	Vol- gestort	Belang in perc.	Intrinsieke waarde 1)	Balans 31-12-2013
Vitens NV					
285.896 aandelen van € 1	286	286	6	19.465	48
NV Bank Nederlandse Gemeenten					
87.750 aandelen van € 2,50	219	219	0	3.119	25
NV Nederlandse Waterschapsbank					
43 aandelen A van € 115	5	5			0
60 aandelen B van € 460	28	28	0	1.047	7
NV REMU Houdstermaatschappij					
95 aandelen van € 500	0	0	48	673	PM
				<u>24.304</u>	<u>80</u>

1) De aandelen zijn niet vrij verhandelbaar. Om een indicatie te krijgen van de reële waarde is het belang in de intrinsieke waarde van de deelneming volgens de meest recente jaarrekening weergegeven.

Vitens N.V.

De aandelen worden gewaardeerd op de oorspronkelijke boekwaarde ad € 48.000. In 2013 is € 734.752 dividend ontvangen over 2012, in 2012 was € 766.000 ontvangen over 2011.

N.V. Bank Nederlandse Gemeenten

De aandelen worden gewaardeerd op de oorspronkelijke boekwaarde ad € 25.000. In 2013 is € 130.747 dividend ontvangen over 2012, in 2012 was € 100.912 over 2011.

Nederlandse Waterschapsbank N.V.

De aandelen worden gewaardeerd op de oorspronkelijke boekwaarde ad € 7.000. in 2013 is er, evenals in 2012, geen dividend uitkering geweest.

N.V. REMU Houdstermaatschappij

De aandelen in de N.V. REMU Houdstermaatschappij zijn in 2003 afgeboekt in verband met de verkoop van de aandelen REMU N.V. Sindsdien zijn de aandelen pro memorie gewaardeerd. De provincie heeft nog aanspraken bij een eventuele verkoop van REMU N.V. Zoals oorspronkelijk overeengekomen, zou het recht op deze vergoeding na 31 december 2010 zijn vervallen, echter vanwege het verzet dat Eneco heeft gepleegd tegen de Wet Onafhankelijk Netbeheerder (zgn. splitsingswetgeving), wordt nu bezien of het recht op deze eventuele privatiseringsvergoeding kan worden verlengd. Er staat nog een klein bedrag open, dat mogelijk bij liquidatie zal worden uitgekeerd. Totdat er duidelijkheid is omtrent de mogelijke verlenging van het recht op een privatiseringsvergoeding wordt de vennootschap in stand gehouden.

OMU

De aandelen OMU zijn in 2011 verkregen en gewaardeerd op nul, aangezien de NV verliesgevend is. Om die reden is deze waardering niet in bovenstaande tabel opgenomen.

Zie ook de toelichting op de deelnemingen in de paragraaf Verbonden partijen.

Overige langlopende leningen	Saldo 2013 € 6.145	Saldo 2012 € 5.936
-------------------------------------	---------------------------	---------------------------

Geldnemer	Rente %	Saldo 31-12-12	Opname	Aflossing	Saldo 31-12-13
Stichting Statenjacht Utrecht		333	0	0	333
Startersfonds		5.000	0	0	5.000
St OrangeGas Nederland, Utrecht, Amersfoort		270	0	0	270
Aardgasvulpunt Autobedrijf de Rooij		100	0	0	100
CNG net Harmelen, Maarssen, Veenendaal		100	200	0	300
CNGnet,		100	0	0	100
Overige langlop. Leningen: (fietsplan)		33	33	24	43
		<u>5.936</u>	<u>233</u>	<u>24</u>	<u>6.145</u>

Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd langer dan 1 jaar	Saldo 2013 € 115.065	Saldo 2012 € 169.972
--	-----------------------------	-----------------------------

Omschrijving	2013	2012
Garantieproducten incl. langlopende rentevordering, excl. een bedrag van €34,6 mln dat binnen een jaar vrijvalt en bij overige uitzettingen is verantwoord.	115.094	148.055
Obligaties (excl. een bedrag van €22 mln. dat binnen een jaar vrijvalt en bij overige uitzettingen is verantwoord)	0	22.000
Disagio	-29	-83
	<u>115.065</u>	<u>169.972</u>

Van de langlopend uitgezette gelden wordt circa € 130 miljoen afgelost binnen vijf jaar en circa €56,6 miljoen vervalt binnen één jaar. Voor risico's met betrekking tot de uitzettingen wordt verwezen naar de paragrafen treasury en weerstandsvermogen.

Garantieproducten	Saldo 2013 € 149.758	Saldo 2012 € 168.055
--------------------------	-----------------------------	-----------------------------

Garantieproducten naar jaar van aflossing	Hoofdsom	Te ontvangen rente	Totaal 31-12-2013
2014	30.000	4.664	34.664
2015	50.000	5.376	55.376
2016	30.000	4.718	34.718
2022	25.000	0	25.000
Overboeken naar Overige uitzettingen			-34.664
	<u>135.000</u>	<u>14.758</u>	<u>115.094</u>

Van de garantieproducten is €34,6 mln verantwoord onder Overige uitzettingen aangezien de resterende looptijd daarvan minder dan één jaar bedraagt

Garantieproducten naar garantiegiver	Hoofdsom	Te ontvangen rente	Totaal 31-12-2013
West Deutsche Landesbank	45.000	8.538	53.538
Depfa Bank SA	30.000	4.717	34.717
KBC Bank	20.000	0	20.000
Deutsche Bank	15.000	1.503	16.503
BNP Paribas Fortis	25.000	0	25.000
	<u>135.000</u>	<u>14.758</u>	<u>149.758</u>

Obligaties	Saldo 2013 € 22.000	Saldo 2012 € 22.000
-------------------	----------------------------	----------------------------

Obligaties naar geldnemer	Jaar van aflossing	31-12-2013	31-12-2012
Bank Nederlandse Gemeenten	2014	22.000	22.000
		<u>22.000</u>	<u>22.000</u>

In verband met de kortlopende looptijd is de te ontvangen rente opgenomen onder de overlopende activa.

Bijdragen aan activa in eigendom derden	Saldo 2013 € 0	Saldo 2012 € 16
--	-----------------------	------------------------

Dit zijn vooral bijdragen in eigendommen van waterschappen. De betreffende activa is in 2013 volledig afgeschreven. Zie voor een detailoverzicht verplichte bijlage 1 Staat van Vaste Activa.

VLOTTENDE ACTIVA	Saldo 2013 € 403.237	Saldo 2012 € 398.865
-------------------------	-----------------------------	-----------------------------

Gronden (niet) in exploitatie	Saldo 2013 € 19.316	Saldo 2012 € 17.039
--------------------------------------	----------------------------	----------------------------

Omschrijving	Balans 31-12-12	Investeringen	Desinves- teringen	Balans 31-12-13
In exploitatie genomen grond				
Vliegbasis Soesterberg	15.692	2.394	0	18.086
	15.692	2.394	0	18.086
Niet in exploitatie genomen grond				
Landgoed Paltz *	988	0	-118	870
Woonschepen en ligplaatsen **	360	0	0	360
	1.348	0	-118	1.230
	17.039	2.394	-118	19.316

Voor de in exploitatie genomen gronden, te weten Hart van de Heuvelrug en Vliegbasis Soesterberg: wordt verwezen naar het projectblad Hart van de Heuvelrug.

* Landgoed Paltz: dit betrof aanvankelijk 74 hectare bos, 3 hectare nieuwe natuur en 3 gebouwen met opstallen met ondergrond. Begin 2013 ging het nog om een pand, deze is begin 2014 verkocht. Hierop is verlies geleden, de boekwaarde is daarom al in 2013 aangepast.

** Woonschepen en ligplaatsen: Per 31 december 2013 betreft dit één woonschip met bijbehorende ligplaats. Het woonschip is uit voorzichtigheidsoverwegingen op 80% van de taxatiewaarde gewaardeerd.

Uitzettingen rentetypische looptijd < 1 jaar	Saldo 2013 € 327.076	Saldo 2012 € 55.202
--	-----------------------------	----------------------------

Vorderingen openbare lichamen	Saldo 2013 € 23.664	Saldo 2012 € 21.625
--------------------------------------	----------------------------	----------------------------

Belastingdienst: BTW-compensatiefonds en BTW	22.894	20.878
Vordering ingevolge de Reconstructiewet veehouderij	771	771
	23.664	21.648

Uitzettingen in 's Rijks schatkist	Saldo 2013 € 224.390	Saldo 2012 € 0
---	-----------------------------	-----------------------

Uitzettingen bij het Rijk	224.390	0
	224.390	0

Conform een wijziging in de BBV onder artikel 39 wordt het schatkistbankieren verantwoord onder Uitzettingen rentetypische looptijd < 1 jaar. Voorheen werd deze verantwoord onder de Liquide middelen.

Rekening-courant niet financiële instellingen	Saldo 2013 € 11.759	Saldo 2012 € -219
--	----------------------------	--------------------------

Omschrijving	31-12-2013	31-12-2012
RC OLM	-31	-31
Gemeensch. Regio Randstad	-127	-127
RC Stg Monumentenwacht Nederland	15	0
RC Stg Monumentenwacht Utrecht	68	0
RC Stg Monumentenwacht Limburg	48	0
RC Stg Arch. Mon.wacht Ned	0	0
RC salaris statenfracties	0	0
Stg. Leenheren van t Sticht	-44	-59
Nazorgfonds open stortplaats	2	-2
Beheerfonds Hart van de Heuvelrug	11.677	0
RC RUD Utrecht	151	0
	<u>11.759</u>	<u>-219</u>

In 2012 was het saldo van de Rekening Courant niet financiële instellingen in zijn totaliteit negatief en werd daarom bij de overlopende passiva getoond. In 2013 is het saldo positief en onder de Activa verantwoord.

Overige vorderingen	Saldo 2013 € 10.598	Saldo 2012 € 7.554
----------------------------	----------------------------	---------------------------

Externe debiteuren	10.504	6.523
Debiteuren belastingen	94	1.028
Overige	1	3
	<u>10.598</u>	<u>7.554</u>
Af: dubieuze debiteuren		0
	<u>10.598</u>	<u>7.554</u>

Het debiteurensaldo per 31 december 2013 is toegenomen ten opzichte van het saldo per 31 december 2012. Voor een belangrijk deel is dit het gevolg van een vordering per 31 december 2013 op gemeente Utrechtse Heuvelrug van € 4.968.843 en eveneens per 31 december 2013 een vordering op Waterschap Vallei en Eem van € 1.338.139 .

In de volgende tabel is de ouderdom van de debiteuren weergegeven:

Ouderdom vorderingen	31-12-2013	31-12-2012
0-30 dagen	-186	5.712
31-60 dagen	8.598	181
61-90 dagen	1.279	253
91-180 dagen	394	392
>180 dagen	513	1.016
	<u>10.598</u>	<u>7.554</u>

De vorderingen ouder dan 180 dagen hebben voornamelijk betrekking op een tweetal vordering van respectievelijk €102.822 en €143.523.

Overige uitzettingen	Saldo 2013 € 56.664	Saldo 2012 € 26.000
-----------------------------	----------------------------	----------------------------

Obligaties waarvan de resterende looptijd 1 jaar of korter bedraagt	22.000	6.000
Garantieproducten waarvan de resterende looptijd 1 jaar of korter bedraagt	34.664	20.000
Kortlopende deposito's	0	0
	<u>56.664</u>	<u>26.000</u>

Overlopende activa	Saldo 2013 € 50.363	Saldo 2012 € 45.899
---------------------------	----------------------------	----------------------------

Omschrijving	31-12-2013	31-12-2012
Revolverend fonds	31437	28389
Nog te ontvangen opcenten motorrijtuigenbelasting	8569	8873
Voorschot SNL	5216	0
Overige	1608	942
WMO gemeenten	915	608
Voorfinanciering bedrijvenregeling Bodemsanering	624	436
Voorfinanciering: Randstadspoor	593	1187
Nog te ontvangen van het Rijk tbv. herstructurering bedrijven	584	1811
Nog te ontvangen leningen	564	0
Nog te ontvangen rente	483	631
Nog te ontvangen blauwe diensten HDSR	63	222
Vooruitbetaalde OV-abonnementen	40	480
Voorschot subsidie Natuur en landschapsbeheer	0	1989
Bijdrage HNP	0	309
ILG: nog te ontvangen uitfinanciering	0	270
Voorschot DLG	-333	-248
Totaal	50.363	45.899

Liquide middelen	Saldo 2013 € 6.482	Saldo 2012 € 280.725
-------------------------	---------------------------	-----------------------------

Rabobank	1.426	478
Rekening-courant Groenfonds	0	40.093
ABN-AMRO	0	76
Schretlen & Co	5.056	6.929
Schatkistbankieren	0	233.149
Kas	0	0
	6.482	280.725

Conform een wijziging in de BBV onder artikel 39 wordt het schatkistbankieren verantwoord onder Uitzettingen rentetypische looptijd < 1 jaar.

ALGEMENE RESERVES				
Omschrijving	Balans 31-12-2012	AF	BIJ	Balans 31-12-2013
1 Saldirreserve	35.022	31.837	9.710	12.895
2 Bedrijfsvoering	669	106	-	563
3 Weerstandsvermogen	35.627	-	-	35.627
	71.318	31.943	9.710	49.085

De algemene reserve dient primair als buffer voor de financiële risico's die voortvloeien uit de taakuitoefening van de provincie. Deze risico's hebben veelal betrekking op specifieke dossiers en activiteiten van de provincie maar zijn deels ook inherent aan de bedrijfsvoering.
Voor een nadere specificatie verwijzen wij u naar de Overige bijlagen.

BESTEMMINGSRESERVES				
Omschrijving	Balans 31-12-2012	AF	BIJ	Balans 31-12-2013
1 Rente en afschrijving	1.025	1.025	-	-
2 Exploitatieverschillen grondwaterbeheer	1.759	1.022	1.888	2.625
4 Stimuleringsfonds	2.459	892	-	1.567
5 Projecten	49.722	28.120	10.476	32.079
7 N.T.V.A. Provincie Utrecht	228	228	950	950
8 Risicoreserve	1.157	1.157	-	-
9 Cofinancieringsfonds	12.094	2.547	5.794	15.342
10 Digidiv	198	198	-	0
11 ICT	3.023	-	374	3.397
13 ISV	3.400	797	1.403	4.006
15 Coll. Particuliere opdrachtgevers	135	52	-	82
17 Ecoducten	11.506	-	-	11.506
19 Uitv. programma woonschepenbeleid	1.003	581	-	422
22 Grote wegenwerken	34.033	6.696	28.781	56.118
23 Concessieverlening EEV	880	220	-	660
25 Economische ontwikkeling	1.541	2.324	783	-
26 Toeristische ontwikkeling	826	199	133	759
27 Investeringsfonds Provinciaal Erfgoed	2.310	-	1.672	3.982
28 Bibliotheekvernieuwing	188	188	-	-
30 Beheer startersleningen	382	200	-	182
31 Beheer knelpuntenpot woningbouwstagnatie	929	83	-	847
32 Cultuurhistorische hoofdstructuur (CHS)	706	355	-	351
33 Egalisatiereserve Bodemsanering	1.736	1.368	1.394	1.762
34 Huisvesting	28.928	5.552	3.541	26.918
35 Dekking financiële risico's grondbeleid	5.000	-	-	5.000
36 Masterplan Soesterberg	13.233	59	-	13.174
37 Programma landelijk gebied	118.294	27.542	27.291	118.043
38 Egalisatie ISV / Bodemsanering	1.177	260	1.060	1.978
39 VERDER	43.676	2.102	22.299	63.874
40 Reserve Treasury	1.900	1.900	-	-
41 Reserve wonen/binnenstedelijke vernieuwing	10.910	590	2.560	12.881
42 Reserve PUEV	298	835	1.127	590
43 Reserve Friciekosten veranderopgave	5.319	2.097	2.750	5.972
44 Reserve IGP/ RAP	-	-	4.850	4.850
Totaal	359.978	89.187	119.126	389.917

Bestemmingsreserves zijn reserves waaraan door provinciale staten een bepaalde bestemming gegeven is. Middelen die zijn vastgelegd in een bestemmingsreserve kunnen niet voor een ander doel worden uitgegeven, tenzij provinciale staten met een besluit de bestemming wijzigt. Vigerend beleid is dat de provincie Utrecht er naar streeft om het aantal bestemmingsreserves tot een minimum te beperken. Bestemmingsreserves worden bij voorkeur slechts ingesteld voor tijdelijke en bijzondere doel-einden. Bestemmingsreserves onderscheiden zich van de algemene reserve doordat er sprake is van een vastgelegde toe-komstige aanwending, maar er bestaat nog geen wettelijke of feitelijke verplichting ten opzichte van derden. Dit in tegenstelling tot bijvoorbeeld een voorziening. Voor een nadere specificatie verwijzen wij u naar de overige bijlagen.

VOORZIENINGEN				
Programmnummer / Omschrijving	Balans 31-12-2012	Onttrekking	Storting	Balans 31-12-2013
1 / Garantstelling ontsluiting Vathorst	1.500	363	40	1.177
2 / Hogere kosten ecoduct N237	5.300	-	-	5.300
4 / Nazorg stortplaatsen	1.099	47	44	1.096
4 / Nazorg stortplaatsen Maarsbergen	617	-	25	642
7 / Onderhoud vaarwegen	16.732	1.574	2.956	18.114
7 / Gladheidsbestrijding	6	1.441	1.558	124
7 / Beheer en onderhoud wegen	4.332	7.413	7.435	4.354
9 / Friciekosten en wachtgeld Alleato	410	134	362	638
10 / Pensioenen GS	7.931	458	1.402	8.875
10 / Groot onderhoud Rijsweerd en Paushuize	862	124	183	921
10 / Groot onderhoud Kantons	148	27	60	181
	38.938	11.580	14.064	41.422

Voor een nadere specificatie verwijzen wij u naar de Overige bijlagen.

Vaste schulden met een looptijd van 1 jaar of langer	Saldo 2013 € 7.500	Saldo 2012 € 7.500
---	---------------------------	---------------------------

Te verwerven aandelen OMU 7.500 7.500

Het betreft 75.000 nog te kopen aandelen van de N.V. Ontwikkelingsmaatschappij Utrecht. De provincie Utrecht is voor 100% eigenaar van deze N.V.

In 2013 heeft er geen aankoop van aandelen plaatsgevonden. Het voornemen is om in 2017 de volledige kapitaalstorting van €7.5 mln door de provincie te laten plaatsvinden. Voor meer informatie zie de paragraaf Verbonden Partijen in deze jaarrekening.

VLOTTENDE PASSIVA	Saldo 2013 € 175.474	Saldo 2012 € 244.353
--------------------------	-----------------------------	-----------------------------

De vlottende passiva bestaan uit de netto vlottende schulden < 1 jaar en de overlopende passiva

Netto vlottende schulden korter dan 1 jaar	Saldo 2013 € 10.649	Saldo 2012 € 17.123
---	----------------------------	----------------------------

Het saldo van de netto vlottende schulden is in vergelijking tot 2012 €6,4 mln. Lager. Dit is het gevolg van een lager saldo op Crediteuren subsidiënten.

Overlopende passiva	Saldo 2013 € 164.825	Saldo 2012 € 227.230
----------------------------	-----------------------------	-----------------------------

Overige overlopende passiva	Saldo 2013 € 40.204	Saldo 2012 € 101.253
------------------------------------	----------------------------	-----------------------------

Nog te betalen:

- Subsidieverplichtingen	15.171	17.093
- Verplichtingen	10.886	10.668
Nog te betalen NSL	3.488	0
Nog te betalen Connexion	2.688	1.602
Overige nog te betalen bedragen	1.581	355
Nog te betalen randwegen	1.258	1.936
Nog te betalen loonheffing en premie ABP en Belasting	929	48
Nog te betalen Muziekpaleis	390	390
Nog te betalen Groene Hart	255	255
Nog te betalen kosten Rijsweerd		7.987
Financieringsconvenant RVDL		1.373
Nog te betalen Spitsvrij		429

Totaal nog te betalen **36.645** **42.137**

Vooruit ontvangen:

Huur	1.173	1.433
Friciekosten Kunst centraal	657	657
Rijksmiddelen Limes	525	209
Ministerie LNV subsidie PAS (Progr.aanpak stikstof)	400	478
Groene Hart	297	350
Bijdrage M&M	257	0
Voorschot definitieve vereffening vermogen IZR	125	125
Overige vooruitontvangen bedragen	125	213
Afronding ILG: SBB / FF / DR		54.610
Decentr.uitk. PF 2012: Zonnepanelen, asbestdaken		813
Implementatie KRW: RBO/RW financieel beheer		229

Totaal vooruit ontvangen	3.559	59.117
---------------------------------	--------------	---------------

Totaal	40.204	101.254
---------------	---------------	----------------

VOORSCHOTTEN SPECIFIEKE UITKERINGEN	Saldo 2013 € 1.036	Saldo 2012 € 2.039
--	---------------------------	---------------------------

Programmanummer / Omschrijving	Balans 31-12-2012	Mutaties	Balans 31-12-2013
2 \ Rijksbijdrage natuur, bos en landschap	90	0	90
3 \ Stedelijke vernieuwing (ISV-2)	286	-286	-
3 \ Besluit locatiegebonden subsidies (BLS)	80	0	80
4 \ Stedelijke vernieuwing bodemsanering	2.376	-29	2.347
4 \ Wet op de bodemsanering	2.066	15	2.081
7 \ BOR	18.521	-12.069	6.452
7 \ Brede doeluitkering	96.973	13.108	110.081
7 \ Egalisatiefonds ROV	341	-341	-
7 \ Nat. Samenw.verband Luchtkwaliteit	533	-146	388
9 \ Jeugdhulpverlening	1.948	-243	1.705
7 \ Vooruitontvangen Quick wins 1 en 2 B	2.039	-1.003	1.036
8 \ Cultuurparticipatie	221	136	358
4 \ LVDO	282	-280	2
	125.758	-1.137	124.621

Jaarlijks worden conform artikel 49 lid b BBV de van het Rijk ontvangen voorschotbedragen voor specifieke uitkeringen die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren opgenomen op de balans.

Staat van gewaarborgde geldleningen					
<i>Bedragen x € 1.000</i>					
Geldnemer	Oorspronkelijk bedrag van de lening	Restant lening(en) per 31-12-2012	Restant lening(en) per 31-12-2013	Waarvan gewaarborgd door Utrecht	Einde waarborging
ZORGSECTOR					
St. De Opbouw (vh. André Stichting)	4.267	829	518	518	2020
Stichting AVEANT	18.191	2.158	1.679	1.679	2026
Bartiméus	3.403	181	91	91	2014
Subtotaal	25.862	3.168	2.288	2.288	
OVERIGE SECTOREN					
Nationaal Groenfonds	166.643	101.204	94.404	7.647	Doorlopend
Provincie-ambtenaren (hypotheken)	0	5.467	3.379	3.379	Aflopend
Stichting Tijdelijk Wonen	850	350	100	50	2014
Berg & Boschschoon Houten	369	369	369	369	2025
S.S.P.O.M.N. (RTV-Utrecht)	5.335	3.905	3.822	3.822	2034
Garantiefonds Energie	2.264	1.960	1.777	1.777	2024
St. Seyster Veste	2.383	0	2.383	2.383	2015
Staatsbosbeheer	1.500	1.500	1.450	1.450	onbekend
EYOF	505	505	505	505	2014
Subtotaal	179.849	115.260	108.189	21.382	
TOTAAL	205.711	118.428	110.477	23.670	

Toelichting

Algemeen

Ten aanzien van de borgstellingen geldt, dat voor de zorgsector geen nieuwe borgstellingen worden verstrekt en dat het bedrag, waarvoor we borg staan, voor deze sector geleidelijk vermindert. In de overige sectoren zijn het aantal garantstellingen toegenomen. Gelet op de huidige economische situatie wordt in toenemende mate een beroep gedaan op het middel garantstellingen.

Zorgsector

Ten opzichte van het overzicht in de Begroting 2013 constateren we de volgende bijzonderheden:

Van de garantstelling ten behoeve van Stichting De Opbouw (voorheen André Stichting) inzake verzorgingshuis Heimerstein is een deel van de garantstelling vervallen. Uit overleg met één van de geldverstrekkers is gebleken dat bij de conversie van de lening in 2000 de garantstelling door de provincie overbodig is geworden, aangezien de stichting bij de conversie als zekerheid voor de terugbetaling van de lening het pandrecht aan de geldverstrekker heeft verleend. Om deze reden is de hoogte van de gegarandeerde lening verlaagd.

Stichting Cascade Vastgoed heeft in 2013 drie van de vijf nog resterende gegarandeerde geldleningen volledig afgelost.

Overige sectoren

Ten opzichte van het overzicht in de Begroting 2013 constateren we de volgende verschillen:

Op 31 januari 2012 is besloten de Financieringsregeling huisvesting provinciale ambtenaren met onmiddellijke ingang in te trekken met dien verstande dat bestaande garanties blijven gelden. Reden hiervoor is dat uit de Memorie van Toelichting bij de wijziging van de Wet Fido per 1 januari 2009 is gebleken dat het verstrekken van garantie op een hypothecaire geldlening door overheidswerkgevers is verboden. Met het intrekken van de financieringsregeling conformeren wij ons derhalve aan de bepalingen van de Wet Fido.

Op 13 november is besloten tot een garantstelling ten behoeve van de Stichting Seyster Veste. Bij de totstandkoming van de Begroting 2013 had deze besluitvorming nog niet plaatsgevonden en om deze reden is de garantstelling in de begroting nog niet vermeld.

Bij het opstellen van dit overzicht is gebleken dat is verzuimd in de begroting en de jaarrekening sedert 2010 melding te maken van de garantstellingen die in het kader van het Garantiefonds Energie aan diverse projecten zijn verstrekt. Deze garantstellingen zijn nu onder de noemer Garantiefonds Energie alsnog in dit overzicht verantwoord. Het betreft per 31 december 2012 8 projecten waarbij de provincie Utrecht voor maximaal 12 jaar een garantie heeft afgegeven. De garantstelling per project loopt jaarlijks met een vooraf overeengekomen bedrag af zodat de garantstelling na 12 jaar nihil is.

De verkoop van de woningen door Stichting Seyster Veste is in 2013 en begin 2014 dermate voorspoedig verlopen dat de garantstelling in 2014 zal kunnen worden beëindigd.

Bij de totstandkoming van de Begroting 2013 waren de garantstellingen ten behoeve van Staatsbosbeheer en EYOF nog niet bekend. Om deze reden worden deze nu eerst vermeld.

Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Er zijn transacties die niet blijken uit de balans of exploitatierekening, zoals borgstellingen, garanties, de looptijd van huurcontracten of erfpacht, (latente) geschillen/gedingen, lopende bestellingen en operationele leasecontracten. Is hiervan sprake, dan is een kort overzicht noodzakelijk van de desbetreffende post, het financiële belang ervan alsmede de looptijd. In de jaarrekening 2012 (pagina 171) staat het overzicht van niet uit de balans blijvende verplichtingen per ultimo vorig boekjaar.

Overdracht van de BBL-oud-gronden

In september 2013 zijn in de Bestuursvereenkomst grond afspraken gemaakt over de overdracht van alle BBL-oud-gronden van het Rijk aan de provincies, om het instrument grond op een effectieve manier in te zetten ter realisering van het robuuste natuurnetwerk zoals overeengekomen in het natuurpact. Tevens zijn in de Bestuursvereenkomst afspraken gemaakt over de betaling aan het Rijk. Gezamenlijk betalen de provincies € 160 miljoen voor overname van alle BBL-oud-gronden. Op grond van de bestuursvereenkomst grond dient de provincie Utrecht een bedrag van € 27,1 miljoen te betalen aan het Rijk en ontvangt deze hiervoor 669 ha. oud-BBL gronden. Een deel van BBL-gronden zal worden omgezet naar natuur waardoor de waarde daalt. Dat geldt niet voor de bovengenoemde BBL-oud gronden van provincie Utrecht omdat deze niet op de juiste plek liggen voor het maken van natuur. De economische en juridische overdracht hiervan vindt per 1-1-2014 plaats.

Lease- en huurverplichtingen (x €1.000)

Automatiseringskosten	0
Voertuigen	304
	<u>304</u>

Meerjarige subsidie- en overige verplichtingen:

Projecten GWW	19.551
AVP	19.396
BDU bijdragen	9.027
Versnelde aanpak knelpunten Hoevelaken	7.320
Uitvoeringsprogramma pakketstudies	6.793
Hart van de Heuvelrug (incl. vliegbasis)	5.263
Wonen en binnenstedelijke ontwikkeling	3.046
Onderhoud gebouwen	2.130
Bodemsanering	1.368
Economische projecten	1.210
Projecten BOR	1.204
Voorziening Beheer en onderhoud wegen	1.203
ISV (Wonen, geluid en bodemsanering)	589
Overig	4.937
	<u>83.036</u>

Overzicht van baten en lasten

OVERZICHT BATEN EN LASTEN PER PROGRAMMA										
bedragen x € 1.000		LASTEN			BATEN			SALDO		
Progr.	Omschrijving	Prim.Begroting	Begroting na wijz.	Rekening	Prim.Begroting	Begroting na wijz.	Rekening	Begroting na wijz.	Saldo Rekening	Verschil
1	Ruimtelijke ontwikkeling, wonen en	28.603	33.455	20.953	15.776	22.388	6.994	11.067	13.959	-2.892
2	Landelijk gebied	79.394	64.161	48.272	58.350	33.502	28.025	30.659	20.247	10.412
3	Bodem, water en milieu	31.396	32.389	30.493	19.257	19.520	20.103	12.869	10.390	2.479
4	Economische zaken en recreatie	8.245	9.648	9.596	136	301	671	9.347	8.926	421
5	Mobiliteit	162.341	122.892	118.738	115.928	82.668	83.797	40.224	34.941	5.283
6	Cultuur en samenleving	24.748	28.089	25.237	1.607	1.926	1.857	26.163	23.381	2.782
7	Jeugdzorg	124.368	121.154	123.330	111.242	113.977	117.101	7.177	6.229	948
8	Bestuur en middelen	25.015	20.174	21.211	4.279	5.375	5.706	14.799	15.505	-706
	Totaal programma's	484.110	431.962	397.832	326.575	279.657	264.254	152.305	133.579	18.726
	Centrale overhead	26.561	26.561	26.561	0	0	0	26.561	26.561	0
	Totaal programma's incl. Centrale Overh	510.671	458.523	424.393	326.575	279.657	264.254	178.866	160.140	18.726
	Algemene middelen en stelposten	6.418	1.314	3.267	165.822	163.024	166.605	-161.710	-163.338	1.628
	Saldo rekening (bruto)	517.089	459.837	427.661	492.397	442.681	430.859	17.156	-3.198	20.354
	Reserves via programma's	42.595	123.300	119.126	72.864	107.942	86.687	15.358	32.439	-17.081
	Reserves via algemene middelen	1.351	1.351	1.351	1.978	32.837	34.443	-31.486	-33.092	1.606
	Saldo rekening (netto)	561.035	584.488	548.137	567.239	583.460	551.989	1.028	-3.852	4.880

Verplichte bijlagen

STAAT VAN VASTE ACTIVA 2013										
Omschrijving	Aansch.waarde	investeringen	Desinves- teringen	Geheel afgeschreven	Aansch.waarde	Afgeschreven	Extra	Boekwaarde	Afschrijving	Boekwaarde
	1-1-2013	2013	2013	2013	31-12-2013	tot en met	Afschrijving	1-1-2013	2.013	31-12-2013
	1	2	3	4	5	6	8	9	10	11
A. Immateriele Vaste Activa										
Kst. sluiten geldleningen, agio en disagio										
(Dis)agio obligaties	-616			61	-678	-533		-83	-54	-29
TOTAAL IMMATERIELE ACTIVA	-616	0	0	61	-678	-533	0	-83	-54	-29
B. Materiële Vaste Activa										
Investerings met economisch nut										
a. bedrijfsgebouwen										
Provinciehuis Rijnsweerd (50 j. t/m 2035)	0				0			0	0	0
Huisvesting Archimedeslaan	109.283	3.987			113.270	3.592		105.691	4.303	105.374
Renovatie Paushuizen	2.690				2.690	175		2.515	90	2.426
Steunpunt Huis ter Heide (30 j. t/m 2042)	3.292				3.292	748		2.544	113	2.431
Bedrijfsgebouw Veenweide (30 j. t/m 2034)	3.089				3.089	827		2.262	103	2.159
Benzineverkooppunt	221			0	221	22		199	7	192
Subtotaal	118.575	3.987	0	0	122.562	5.364	0	113.211	4617	112.582
b. Overige materiële vaste activa										
Automatisering algemeen	2.154			158	1.995	206		1.948	688	1.259
Subtotaal	2.154	0	0	158	1.995	206	0	1.948	688	1.259
Subtotaal Invest. met economisch nut	120.729	3.987	0	158	124.556	5.569	0	115.159	5305	113.841
Investerings met maatschappelijk nut										
c. Grond-, weg- en waterbouwkundige werken										
Baggerwerk Oude Rijn (t/m 2025)	10			10	0	4	6	0	0	0
Eem afwatering (25 j. t/m 2021)	1.941			1.941	0	937	926	78	78	0
Hart vd Heuvelrug (HVH)	34.605	954	11.677		23.882	0		34.605		23.882
Hart vd Heuvelrug (HVH) Richelleweg	4.902				4.902	0		4.902		4.902
Hart vd Heuvelrug (HVH) Dorrestein	-98	196			98	0		-98		98
Subtotaal invest. Met maatschappelijk nut	41.359	1.150	11.677	1.950	28.882	941	932	39.486	78	28.882
TOTAAL MATERIELE ACTIVA	162.088	5.136	11.677	2.108	153.438	6.510	932	154.645	5.383	142.723
B. Financiële Vaste Activa										
Overige uitzettingen looptijd > 1 jaar.										
Obligaties	28.000		6.000		22.000	0		28.000		22.000
Garantieproducten	168.055	1.703	20.000		149.758	0		168.055		149.758
Subtotaal	196.055	1.703	26.000	0	171.758	0	0	196.055	0	171.758
Overige langlopende leningen										
Leningen u/g waterschappen	0				0	0		0		0
Lening u/g Statenjacht	333				333	0		333		333
Lening GNG net	100				100	0		100		100
Lening OrangeGas Ned. BV	70				70	0		70		70
Lening Shell Serva	0				0	0		0		0
Lening Aardgasvulpunt Harmelen/CNG Net	100				100	0		100		100
Lening Orange Gas Utrecht / Lage Weide	100				100	0		100		100
Lening Orange Gas Amersfoort Stuwdam	100				100	0		100		100
Aardgasvulp. autober.De Rooij	100				100	0		100		100
Net BV GNG station Maarsssen	0	100			100	0		0		100
GNG Net Veenendaal	0	100			100	0		0		100
Startersfonds	5.000				5.000	0		5.000		5.000
Leningen Fietsplan	33	33	24		43	0		33		43
Subtotaal	5.936	233	24	0	6.145	0	0	5.936	0	6.145
Kapitaalverstrekking aan deelnemingen										
Aandelen Hydron (WMN)	48				48	0		48		48
Aandelen NWB	7				7	0		7		7
Aandelen BNG	28				28	3		25		25
Subtotaal	84	0	0	0	84	3	0	80	0	80
Bijdrage aan activa van derden										
Verzwaaring Rijn- en Lekdijken (t/m 2011)	0			0	0	0		0	0	0
Verbeter. waterhuish.Lopikerwaard (t/m 2013)	157			157	0	141		16	16	0
Subtotaal	157	0	0	157	0	141	0	16	16	0
TOTAAL FINANCIËLE ACTIVA	202.232	1.936	26.024	157	177.987	144	0	202.087	16	177.984
TOTAAL VASTE ACTIVA	363.703	7.072	37.701	2.326	330.747	6.121	932	356.649	5.345	320.678

INCIDENTELE LASTEN EN BATEN 2013

PROGRAMMA'S	2013		
	lasten	baten	saldo
01 RUIMTELIJKE ONTWIKKELING			
Begroting 2013			
Uitvoeringsprojecten Hart van de Heuvelrug	4.076	4.076	0
Provinciale Structuurvisie Ruimte (PRS)	360		360
Uitgave ISV	803		803
Startersleningen	200		200
CP Uitvoerings Fonds stedelijk bouwen en wonen	5.989	1.386	4.603
Nieuw wonen	0		0
CP Woningbouwproductie	446		446
Kadernota wonen en binnenstedelijke ontwikkeling	602		602
Voorjaarsnota 2013			
INSPIRE	27		27
Collectief particulier opdrachtgeverschap	52		52
Knelpuntenpot woningbouwstagnatie	83		83
Overige mutaties			
Rentederving voorfinanciering Hart van de Heuvelrug	2.000		2.000
Subtotaal	14.638	5.462	9.176
Mutaties reserve			
	15.663	17.177	-1.514
Totaal programma 1	30.301	22.639	7.662
02 LANDELIJK GEBIED			
Begroting 2013			
Uitvoeringsprogramma woonschepen knelpunten	581		581
Programma AVP (Incl. rijksmiddelen)	34.955	24.954	10.001
Uitvoering Flora- en Faunawet	63		63
Uitvoering Natuurbeschermingwet	649	598	51
Kleine landschapselementen	22		22
Groen wettelijke taken	0		0
Beheer stikstofbank	649	598	51
Faunabeheereenheid	38		38
Natura 2000 (PAS-gelden)	68	478	-410
Greendeal zonnepanelen asbestdaken	210	813	-603
Groene Hart	929	1.071	-142
Voorjaarsnota 2013			
Ganzenakkoord	0		0
Subtotaal	38.164	28.512	9.652
Mutaties reserve			
	28.601	28.524	77
Totaal programma 2	66.765	57.036	9.729
03 BODEM, WATER EN MILIEU			
Begroting 2013			
Rijden op aardgas	73		73
Programma Uitvoering Externe Veiligheid	835	1.127	-292
Concessie OV	220		220
ISV bodemsanering	357	1.230	-873

PROGRAMMA'S	2013		
	lasten	baten	saldo
Wbb Uitvoering meerjarenprogramma bodemsanering inclusief stelpost overhead bodemsanering	1.106	1.230	-124
Bestuurslasten Wabo	140	311	-171
Regionale uitvoeringsdiensten (RUD)	293		293
CP Fonds uitplaatsing hinderlijke bedrijven	487		487
Nationaal samenwerkingsprogramma lucht	14.096	14.096	0
EU richtlijn geluid	11		11
Decentralisatie uitkering SLOK	4		4
Grondwaterbeheer	1.022	1.135	-113
CP Ruimte voor de Lek	0	0	0
Kwaliteit zwemwater	33	47	-14
Regelgeving Burgerluchthavens en Militaire Luchthavens (RBML)	2	41	-39
Duurzaamheidseconomie en energie	185	115	70
Voordelige balansafwikkelingsverschillen	-244		-244
Voorjaarsnota 2013			0
			0
Subtotaal	18.620	19.332	-712
Mutatie reserves	5.763	7.707	-1.944
Totaal programma 3	24.383	27.039	-2.656
04 ECONOMISCHE ZAKEN EN RECREATIE			
Begroting 2013			
Balansafwikkelingen Economische zaken	-699	176	-875
Economisch beleidsplan	179		179
Projecten economische ontwikkeling	371		371
Stimulering project lager opgeleiden	1.082		1.082
Internationale school	301		301
Cofinancieringsfonds	2.470	224	2.246
Versterking zakelijk toerisme	87		87
Toeristische promotie	136		136
Task Force Innovatie/Nieuw innovatiebeleid	300		300
Detachering TFI	0	21	-21
Toekomst recreatieschappen	35		35
CP Evenementenbeleid	28		28
KIC	13	96	
Subtotaal	4.303	517	3.786
Mutaties reserves	6.710	7.029	-319
Totaal programma 4	11.013	7.546	3.467
05 MOBILITEIT			
Begroting 2013			
Kapitaallasten afst.bediening Eem/Vechtbrug	1.025		1.025
CP Bereikbaarheid binnensteden en transferia	178	66	112
Mobiliteitsmanagement RVM	1.235	1.730	-495
VERDER pakketstudies	2.019		2.019
Basisregistratie Grootchalige Topografie	21	3	18
Interreg Project CCP21	39	39	0
Programmabureau Uitvoeringsfase Verder	3		3
WION	95		95

PROGRAMMA'S	2013		
	lasten	baten	saldo
Grote Wegenwerken	21.238	17.089	4.149
BOR Projecten	8.279	7.251	1.028
Op de Fiets	726		726
Verdiepte ligging N237 Soesterberg	59		59
Implementatie OPX2	-2		-2
Brede doelluitkering	49.529	49.529	0
Herinrichting Stationsgebied Driebergen-Zeist	353	318	35
Uitvoeringsprogramma pakketstudies	549	694	-145
ROV exploitatie	626	626	0
Balansafwikkelingen	-84		-84
Versnelde aanpak knelpunten Hoevelaken	1.000		1.000
Stationsgebied Driebergen-Zeist	5.508	4.969	539
Afhandeling valwild	11		11
Voorjaarsnota 2013			0
Storting voorziening gladheidsbestrijding	480		480
Subtotaal	92.887	82.314	10.573
Mutatie reserves	51.080	13.638	37.442
Totaal programma 5	143.967	95.952	48.015
06 CULTUUR EN SAMENLEVING			
Begroting 2013			
Kleinschalige festivals	100		100
Festivals	650		650
Monumentenzorg	780	1.552	-772
Cultureel ondernemerschap	78		78
PCP Cultuurparticipatie	-100	38	-138
Monumentale gebiedsprojecten	304		304
Vrede van Utrecht(stichting)	1.500		1.500
Kunstuitleen	221		221
Huis van de amateurkunst	220		220
Archeologiebeleid	-5		-5
Fort Fectio	300		300
Ruimtelijk erfgoedbeleid	62		62
Publieksbereik	2		2
Bibliotheken	17		17
Bijdrage aan Vrede van Utrecht	685	72	613
Breedtesport	56		56
Alleato	362		362
Restauratie Opleidingsproject	21		21
Kunst centraal	37		37
Intensivering cultuur	52		52
Europees Jeugd Olympisch festival	250		250
Nationale Limes project	168	168	0
CBK incl.Lucas X	283		283
Limes Tourism Connection	32	36	-4
Overige BK organisaties	94		94
CP Sociale Agenda			0
CP Wel thuis	-85	51	-136
Balansafwikkelingen	-244	63	-307
Subtotaal	5.840	1.980	3.860
Mutatie reserves	3.384	1.788	1.596

PROGRAMMA'S	2013		
	lasten	baten	saldo
Totaal programma 6	9.224	3.768	5.456
07 JEUGDZORG			
Begroting 2013			
Jeugdzorg, uitgaven	121.945		121.945
Jeugdzorg, rijksmiddelen		116.628	-116.628
Jeugdzorg, overlopende passiva		321	-321
CP Extra cap. Bestrijden wachtlijsten Jeugdzorg	165	2	163
Transitie Jeugdzorg	903		903
Voorjaarsnota 2013			
Transitie Jeugdzorg	150	150	0
Subtotaal	123.163	117.101	6.062
Mutatie reserves			
	771	2.309	-1.538
Totaal programma 7	123.934	119.410	4.524
08 BESTUUR EN MIDDELEN			
Begroting 2013			
A2010: Hart van de Heuvelrug	493	12	481
Samen voor Utrecht	36		
P4 Brussel	668	667	1
CP Utrecht 2040 (voorh.Profiel van Utrecht)	119	77	42
Project DIVA (voorheen digidiv)	138		138
Interne projectkosten Eureka	1.248		1.248
Digitale communicatie	194		194
Extra dividend Vitens		235	-235
Randstadsamenwerking	150		150
Adviseur re-integratie herplaatsers	30		30
Medewerkers tevredenheidsonderzoek elke 2 jr	31		31
Nationale start bevrijdingsdag	197	135	62
Onderzoek nav motie Huisvesting	105		105
Huis aan Huis bladen	195		195
Afscheid commissaris van de Koning	33		33
CP strategische communicatie en huisstijl	121		121
Aansprakelijkstellingen asbest	30		30
Bedrijfsfitness	33		33
Asbestverwijderen Huis ter Heide	50		50
Naheffing belastingdienst	31		31
Informatiebeveiliging	95		95
Aansluiten basisregistraties	11		11
Voorjaarsnota 2013			
Presto	349		349
Najaarsrapportage			
Frictiekosten personeel en Veranderopgave	3.684	188	3.496
Overige mutaties			
Extra dotatie GS-pensioenen	923		923
Subtotaal	8.964	1.314	7.614
Mutatie reserves			
	7.154	8.795	-1.642

PROGRAMMA'S	2013		
	lasten	baten	saldo
Totaal programma 8	16.118	10.109	6.008
Subtotaal programma's	306.579	256.532	50.011
Mutatie reserves programma's	119.126	86.967	32.159
Eindtotaal	425.705	343.499	82.170

Wet normering bezoldiging topfunctionarissen

Met ingang van 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) in werking getreden. Deze nieuwe wet vervangt de Wet openbaarmaking uit publieke middelen gefinancierde topinkomens (WOPT). Binnen de WNT wordt de bezoldiging van topfunctionarissen genormeerd. Onder topfunctionarissen wordt bij een provincie verstaan de provinciesecretaris en de griffier.

Daarnaast betekent de inwerkingtreding van de WNT dat in de jaarrekening 2013 een overzicht moet worden opgenomen van alle topfunctionarissen (zijnde de provinciesecretaris en de griffier), waarbij op persoonsniveau de verschillende componenten van het beloningsmaximum (beloning, sociale verzekeringspremies, belastbare vaste en variabele onkostenvergoedingen en voorzieningen ten behoeve van beloningen betaalbaar op termijn) dienen te worden toegelicht. Politieke ambtsdragers vallen niet onder de wet.

Het normenkader rondom de "Wet Normering bezoldiging Topfunctionarissen Publieke en Semipublieke Sector is bekrachtigd in het Besluit van de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties van 26 februari 2014, nr. 2014-0000106049 en de Regeling van de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties van 26 februari 2014, nr. 2014-0000 104920. De Aanpassingswet WNT is als onderdeel van dit normenkader nog niet formeel aangenomen door de Eerste Kamer. Voor het opmaken van de jaarrekening is in lijn met de mededeling van de minister van BZK d.d. 12 februari 2014, gepubliceerd in de Staatscourant d.d. 18 februari 2014, de Aanpassingswet WNT wel als onderdeel van het normenkader gehanteerd.

Ten aanzien van interim-functionarissen die geen topfunctie vervullen heeft de Provincie Utrecht gebruik gemaakt van de mogelijkheid die paragraaf 6 van de Beleidsregels toepassing WNT biedt inzake de volledige openbaarmaking van deze interim niet topfunctionarissen. Op basis van de Beleidsregels toepassing WNT (inclusief de wijziging van paragraaf 6 volgens besluit van de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties van 12 maart 2014, nr 2014 - 0000142706 kan en hoeft de Provincie Utrecht niet volledig te voldoen aan de verplichting voor openbaarmaking van deze interim niet topfunctionarissen zoals voorgeschreven in artikel 4.2 lid 2c van de WNT (inclusief verwerking Aanpassingswet).

Funcitie	Provinciesecretaris/algemeen directeur	Statengriffier
<i>Naam</i>	Dhr. H. Goedhart	Dhr. L.C.A.W. Graafhuis
<i>Beloning</i>	151.890	104.733
<i>Sociale verzekeringspremies</i>	7.518	5.941
<i>Belastbare vaste en variabele onkostenvergoedingen</i>		2.086
<i>Voorzieningen ten behoeve van beloningen betaalbaar op termijn (pensioenpremies)</i>	27.784	18.594
Totaal	187.192	131.354
<i>Duur en omvang van dienstverband in 2013</i>	111,11% (40 uur p/w)	100% (36 uur p/w)

De salarissen van andere functionarissen van de provincie moeten ook openbaar gemaakt worden (niet op persoonsniveau), indien zij de norm van € 228.599 (voor 2013) overschrijden. In de aanbestedingsbrief bij het controleprotocol WNT d.d. 26 februari 2014 geeft de minister echter aan dat hij het voornemen heeft de WNT aan te passen waarbij de openbaarmakingsplicht voor de categorie interimers die niet een topfunctie bekleden, gaat vervallen. Voor het jaar 2013 stelt de minister voor om dit voornemen als gedragslijn toe te passen.

Wij zijn nagegaan of in de periode 2011-2013 overschrijdingen van de norm heeft plaatsgevonden. Wij hebben geconstateerd dat in 2013 één inhuurfunctionaris de norm heeft overschreden. In voorgaande jaren heeft geen overschrijding plaatsgevonden. Er zijn direct maatregelen genomen en het contract is voortijdig beëindigd en de werkzaamheden worden overgedragen. Daarnaast is als overige maatregel besloten dat binnen de provincie geen enkel inhuurcontract of medewerker in dienst van de provincie de norm mag overschrijden.

Departement	Nummer	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger	SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2013 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa					Eindverantwoording Ja/Nee					
			I N D I C A T O R E N										
I&M	E11	Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL) Subsidieregeling programmafinanciering lokale luchtkwaliteitsmaatregelen en Besluit milieusubsidies	Besteding (jaar T) ten laste van rijksmiddelen (exclusief besteding uit ontvangen rente opbrengsten)	Besteding (jaar T) ten laste van eigen middelen	Besteding (jaar T) ten laste van bijdragen door derden = contractpartners (niet rijk of medeoverheid)	Besteding (jaar T) ten laste van rentebaten medeoverheid op door rijk verstrekte bijdrage NSL	Teruggestort/verrekend in (jaar T) in verband met niet uitgevoerde maatregelen	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E11 / 06					
			Aard controle R Indicatornummer: E11 / 01	Aard controle R Indicatornummer: E11 / 02	Aard controle R Indicatornummer: E11 / 03	Aard controle R Indicatornummer: E11 / 04	Aard controle R Indicatornummer: E11 / 05		€ 14.095.914	Nee			
I&M	E27	Brede doeluitkering verkeer en vervoer Wet BDU Verkeer en Vervoer (art. 10) Provincies en stadsregio's (Wgr+)	Eindsaldo/-reservering (jaar T-1)	Rentebaten (jaar T)	Ontvangen BDU-bijdrage V&W (jaar T)	Terugbetaling door derden vanuit BDU-bijdrage verstrekte middelen in (jaar T)	Besteding (jaar T)	Correctie over besteding (T-1)					
			Aard controle R Indicatornummer: E27 / 01	Aard controle R Indicatornummer: E27 / 02	Aard controle R Indicatornummer: E27 / 03	Aard controle R Indicatornummer: E27 / 04	Aard controle R Indicatornummer: E27 / 05	€ 96.972.922	€ 727.297	€ 53.536.000	€ 8.360.332	€ 49.628.320	-€ 113.153
			Aard controle R Indicatornummer: E27 / 07										
			€ 110.081.384										
			Individuele bestedingen (jaar T) die meer dan 20% van de totaal ontvangen BDU bedragen	Individuele bestedingen (jaar T) die meer dan 20% van de totaal ontvangen BDU bedragen									
			Omschrijving	Bedrag									
			Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E27 / 08	Aard controle R Indicatornummer: E27 / 09									
			1 Connexion	€ 27.070.204									
			2										
I&M	E27B	Brede doeluitkering verkeer en vervoer SiSa tussen medeoverheden Provinciale beschikking en/of verordening Gemeenten en Gemeenschappelijke Regelingen	Hieronder per regel één beschikingsnummer en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie	Besteding (jaar T) ten laste van provinciale middelen	Overige bestedingen (jaar T)	Correctie ten opzichte van tot jaar T verantwoorde bestedingen ten laste van provinciale middelen	Correctie ten opzichte van tot jaar T verantwoorde overige bestedingen						
			Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E27B / 01	Aard controle R Indicatornummer: E27B / 02	Aard controle R Indicatornummer: E27B / 03	Aard controle R Indicatornummer: E27B / 04	Aard controle R Indicatornummer: E27B / 05						

Departement	Nummer	Specifieke uitkering	Juridische grondslag	Ontvanger	SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2013 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa							
I N D I C A T O R E N												
					1	2006-015429	€0	€0	€0	€0		
					2	Kopie beschikingsnummer	Cumulatieve besteding ten laste van provinciale middelen tot en met (jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie	Cumulatieve overige bestedingen tot en met (jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie	Toelichting	Eindverantwoording Ja/Nee Als u kiest voor 'ja', betekent dit dat het project is afgerond en u voor de komende jaren geen bestedingen meer wilt verantwoorden		
						Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E27B / 06	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E27B / 07	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E27B / 08	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E27B / 09	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E27B / 10		
					1	2006-015429	€0	€0		Ja		
					2							
EZ	F3	Verzameluitkering EZ	Regeling verzameluitkering	Provincies, gemeenten en gemeenschappelijke regelingen (Wgr)		Besteding (jaar T)						
						Aard controle R Indicatornummer: F3 / 01						
						€275.707						
VWS	H8	Doeluitkering jeugdzorg (Bureau Jeugdzorg + Zorgkosten Jeugdzorg)	Wet op de jeugdzorg (art. 37) en Regeling bekostiging jeugdzorg 2009	Provincies en stadsregio's (Wgr+)		Aantal Onder toezichtstelling (OTS), (jaar T-1) Aard controle D1 Indicatornummer: H8 / 01	Aantal OTS (jaar T-1), overig Aard controle D1 Indicatornummer: H8 / 02	Aantal voorlopige voorgedij (jaar T-1) Aard controle D1 Indicatornummer: H8 / 03	Aantal voorgedij (jaar T-1) Aard controle D1 Indicatornummer: H8 / 04	Aantal jeugdclassering (jaar T-1) Aard controle D1 Indicatornummer: H8 / 05	Aantal samenloop (jaar T-1) Aard controle D1 Indicatornummer: H8 / 06	
						848	1.474	9	462	466	77	
						Aantal Individuele Traject Begeleiding (jaar T-1) (ITB), harde kern Aard controle D1 Indicatornummer: H8 / 07	Aantal ITB (jaar T-1), Criem Aard controle D1 Indicatornummer: H8 / 08	Aantal scholing- en trainingsprogramma's (STP) (jaar T-1) Aard controle D1 Indicatornummer: H8 / 09	Besteding (jaar T) aan stichting die een bureau jeugdzorg in stand houdt -deel justitietaken Aard controle R Indicatornummer: H8 / 10	Besteding (jaar T) aan stichting, die een bureau jeugdzorg in stand houdt - deel taken bureau jeugdzorg en subsidie bureau jeugdzorg Aard controle R Indicatornummer: H8 / 11	Besteding (jaar T) aan zorgaanbod Aard controle R Indicatornummer: H8 / 12	
						347	199	0	€25.160.244	€17.015.807	€74.772.781	
						Aantal aanmeldingen (jaar T-1) aan het LBIO door bureau jeugdzorg Aard controle D2 Indicatornummer: H8 / 13	Aantal afmeldingen (jaar T-1) aan het LBIO door bureau jeugdzorg Aard controle D2 Indicatornummer: H8 / 14	Omvang egaliseriereserve jeugdzorg per 31 december (jaar T) Aard controle R Indicatornummer: H8 / 15	Eindverantwoording Ja/Nee Aard controle n.v.t. Indicatornummer: H8 / 16			
						744	766	€1.705.029	Nee			

Controleverklaring

Overige bijlagen

**Samenvatting jaarrapportage 2013,
Provinciaal uitvoeringsprogramma
Externe Veiligheid 2011-2014**

Samenvatting Jaarrapportage 2013 Provinciaal Uitvoeringsprogramma Externe Veiligheid 2011-2014.

Het externe veiligheidsbeleid is gericht op het beheersen van risico's op calamiteiten met gevaarlijke stoffen waarbij dodelijke slachtoffers vallen. De risicobronnen zijn, inrichtingen, transport van gevaarlijke stoffen over weg, water en spoor en door buisleidingen, vuurwerk bij evenementen, en het gebruik van luchthavens.

De provincie vervult op basis van afspraken tussen rijk, IPO en VNG, vanaf 2004 een regiefunctie om te komen tot een structureel adequate uitvoering van externe veiligheidsbeleid en regelgeving. Voor de periode 2011-2014 is door Provinciale Staten een programma opgesteld waarvoor het rijk jaarlijks € 961.000 beschikbaar stelt via het provinciefonds. De focus in het programma ligt op het realiseren van een adequate risicoregistratie, vergunningverlening en handhaving, ruimtelijke ordening, routing van gevaarlijke stoffen, organisatorische en beleidsmatige borging van externe veiligheid. Het programma wordt jaarlijks geactualiseerd zodat flexibel ingespeeld kan worden op ontwikkelingen.

In het programma 2011-2014 is vastgelegd dat Provinciale Staten jaarlijks als bijlage bij de jaarrekening een samenvatting van de PUEV jaarrapportage met een bestedingsoverzicht vaststellen.

Organisatie

Het zwaartepunt voor de uitvoering van het PUEV 2011-2014 ligt in de provincie Utrecht bij de Omgevingsdienst Regio Utrecht, het Servicebureau gemeenten, de gemeente Utrecht, de gemeente Nieuwegein, de Veiligheidsregio en de provincie. Zij werken nauw samen in de PUEV projectgroep aan het verbeteren van de uitvoering van beleid en regelgeving op het gebied van externe veiligheid. Kennis wordt gedeeld, problemen besproken en opgelost. Er zijn werkafspraken tussen deelnemers om elkaar bij ziekte en verlof te kunnen vervangen. De provincie voert de regie en is voorzitter van de projectgroep. Er was in 2013 voldoende gekwalificeerd personeel beschikbaar voor het uitvoeren van de werkzaamheden op het gebied van externe veiligheid.

Er is zowel binnen de provincie als landelijk tussen provincies en gemeenten een kennisnetwerk opgebouwd met een landelijke site (www.relevant.nl). In dit netwerk zijn werkstandaarden voor de vergunningverlening en de risicoregistratie ontwikkeld, knelpunten in de uitvoering van regelgeving gesignaleerd, voorstellen gedaan om te komen tot oplossingen voor deze knelpunten en kennis ontsloten om nieuwe regelgeving te implementeren. In dit netwerk worden de programma's onderling op elkaar afgestemd en wordt samengewerkt.

De brand bij Chemiepack in 2011 heeft de discussie over het toezicht bij bedrijven die vallen onder het Besluit Risico Zware Ongevallen (BRZO) een nieuwe impuls gegeven. De Tweede Kamer, de verantwoordelijke minister, IPO, VNG en VNO-NCW hebben elkaar gevonden in het standpunt dat de BRZO-taken (toezicht, handhaving, vergunningverlening) per 1 januari 2013 worden ondergebracht in 6 gespecialiseerde BRZO-RUD's. De provincies Utrecht, Flevoland en Noord-Holland en de daarin gelegen gemeenten hebben hun taken voor de BRZO-bedrijven in 2013 ondergebracht bij de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied.

De vorming van de RUD Utrecht vindt gefaseerd plaats. De provincie, het Servicebureau Gemeenten en de gemeenten Utrecht, Nieuwegein, Houten en Lopik vormen begin 2014 een RUD("2.0"). Deze RUD moet op 1 juli 2014 operationeel zijn. In een later stadium wordt met de ODRU één gebiedsdekkende provinciale RUD ("2.1") gevormd.

Met ingang van 1 oktober 2012 is de Wet Revitalisering generiek Toezicht van kracht geworden. Een van de gevolgen is dat het specifieke toezicht van de I&M inspectie op milieuwetten is overgegaan in een generiek toezicht door de provincie. De provincies zijn nu verantwoordelijk voor het toezicht op de wijze waarop gemeenten de externe veiligheidstaken uitvoeren. In 2013 is een informatieverordening en een beleidsplan opgesteld voor het interbestuurlijk toezicht op gemeenten.

Werkprocessen

In 2013 was in 82% van de (voor)ontwerp ruimtelijke plannen die aan de provincie werden voorgelegd externe veiligheid goed verwerkt. In het PUEV wordt ten minste 90% nagestreefd. Na advies van de provincie kwam het percentage op 95%.

De deelnemers aan het programma geven aan dat het Besluit Externe Veiligheid Inrichtingen standaard wordt toegepast bij het verlenen van vergunningen en dat voor vergunningverlening en handhaving sprake is van een beheerfase. In 2013 werd er op het aspect brandveiligheid extra gehandhaafd en werden aanpassingen van vergunningen in gang gezet.

De PUEV deelnemers houden het Risicoregister bij. Jaarlijks worden door de provincies initiatieven genomen om de invoer te verbeteren. Verbeterslagen zijn in 2013 uitgevoerd in de risicoregistratie van gasontvangststations en zwembaden. Bij de gemeente Wijk bij Duurstede is sprake van een substantiële achterstand in het bijhouden van het risicoregister. De gemeente is november 2013 geïnformeerd over deze achterstand en verzocht deze weg te werken.

Risico's

In 2013 zijn de wettelijke regelingen voor de invoering van het landelijk basisnet voor het vervoer van gevaarlijke stoffen vastgesteld. De risico's van het vervoer van gevaarlijke stoffen worden na de inwerkingtreding van het landelijk basisnet voor het vervoer van gevaarlijke stoffen in 2014, in de provincie Utrecht met meer dan 50% gereduceerd. Dit geschiedt door bronmaatregelen, routing (meer gebruik van de Betuweroute en de IJssellijn) en het vaststellen van een maximale risicoruimte voor het vervoer van gevaarlijke stoffen. Hiermee is een belangrijke PUEV doelstelling waarvoor de provincie geijverd heeft gerealiseerd.

Bij één inrichting (Smit en Zn. in Amersfoort) werd de wettelijke grenswaarde voor het plaatsgebonden risico overschreden. Deze situatie is gesaneerd. In 2013 is de vergunning door de provincie aangepast en zijn woonboten door de gemeente Amersfoort verplaatst.

Bij een andere inrichting (Container Terminal Utrecht) is er een saneringsgeval als gevolg van aanpassing van de risicoberekenings-protocollen. In 2013 bevestigde een second opinion deze conclusie. Het gaat om een inrichting waar gevaarlijke stoffen feitelijk zeer zelden aanwezig zijn maar wel zijn vergund. De vergunning wordt aangepast.

De Regeling Externe Veiligheid is in 2013 aangepast wegens strijdigheid met het Europese recht. Op grond van de regeling mocht in vergunningen worden voorgeschreven dat LPG moest worden geleverd door LPG tankwagens die zijn voorzien van een hittewerende coatings. Door deze coatings duurt het langer voordat een tankwagon bij brand ontploft. Hierdoor heeft de brandweer meer tijd om de brand te blussen. De tankwagens in Nederland zijn voorzien van zo'n coating. Vanwege de strijdigheid met Europese regelgeving mag in de vergunning geen rekening meer gehouden worden met de coating. Hierdoor ontstaan er in de provincie Utrecht formeel 8 saneringsgevallen. Feitelijk is er door de coatings op de tankwagens echter geen sprake van een toegenomen risico.

Bij buisleidingen wordt in twee gemeenten (Utrechtse Heuvelrug en Leusden) het plaatsgebonden risico overschreden. Risico's doen zich vooral voor bij graafwerkzaamheden. Het gaat om lintbebouwing van ca. 200 m en om een deel van een camping, in beide gevallen gelegen in bosgebied. De Gasunie zal deze situaties saneren.

Groepsrisico

Het terugdringen van overschrijdingen van het groepsrisico is niet wettelijk verplicht, maar is wel een provinciale doelstelling. De overschrijding van de oriëntatiewaarde van het groepsrisico bij inrichtingen is teruggebracht van 14 in 2010 naar 6 in 2013.

In het eindrapport basisnet is aangegeven dat bij snelwegen in Amersfoort (A1) en Utrecht (A2, A12, A27) de oriëntatiewaarde voor het groepsrisico licht overschreden zal blijven. Ook langs het spoor bij Breukelen en Amersfoort is sprake van een overschrijding van de oriëntatiewaarde. Deze is iets hoger dan langs de snelwegen.

Bij één gemeente (Nieuwegein) wordt bij een buisleiding van de Gasunie de oriëntatiewaarde overschreden op basis van de berekende maar feitelijk nog niet ingevulde bestemmingsplan capaciteit. De Gasunie zal deze overschrijding reduceren tot onder de oriëntatiewaarde in 2014.

Financiën

In de rijksbegroting van 2013 staat dat het budget voor programmafianciering in de jaren 2015 tot en met 2018 zal worden verlaagd tot € 19 mln. in 2015, € 18 mln. in 2016 en € 16,5 mln. in 2017 en 2018. Het jaarbudget is tot en met 2014 € 20 mln. Een groter deel van het budget voor 2015-2018 dan in de huidige situatie zal worden aangewend voor de uitvoering van taken die zijn verbonden aan het Besluit Risico Zware Ongevallen. Door het Rijk en de provincies is afgesproken om in het voorjaar van 2014 een nieuwe programma-opzet uit te werken voor de periode 2015-2018. Dan zal ook bekend worden welk jaarbudget de provincie Utrecht zal krijgen.

Bestedingsoverzicht 2013

Risico-inventarisatie

VRU	ODRU (nww/zou)	Service- bureau	V'daal	ZWU	Utrecht	Provincie	middelen	totaal
	9.131,85	5.000,00	geen	782,63	3.456,00	1.227,40		19.597,88

Vergunningverlening en handhaving

	ODRU (nww/zou)	Service- bureau	V'daal	ZWU	Utrecht	Provincie	middelen	totaal
V&H	43.117,86	25.000,00	5.301,94	5.052,02	23.652,00	5.550,78	8.198,85	115.873,45
Handhaving BRZO						63.750,00		63.750,00

Transport gevaarlijke stoffen

VRU	ODRU (nww/zou)	Service- bureau	V'daal	ZWU	Utrecht	Provincie	middelen	totaal
	9.000,00	22.000,00	1.859,77		1.728,00	7.508,80	10.600,36	52.696,93

Beleidsborging en interbestuurlijk toezicht

VRU	ODRU (nww/zou)	Service- bureau	V'daal	ZWU	Utrecht	Provincie	middelen	totaal
RO						5.487,20		5.487,20
Milieu/V&V						4.765,20		4.765,20
Openbare Orde en veiligheid						10.135,12		10.135,12

Ruimtelijke ordening en externe veiligheid

VRU	ODRU (nww/zou)	Service- bureau	V'daal	ZWU	Utrecht	Provincie	middelen	totaal
Signalerings kaart						595,40		595,40
Advisering RO	99.945,34	39.472,66	10.002,09	2.177,00	50.328,00	6.931,20		208.856,29

Verantwoording groepsrisico, advisering door de Veiligheidsregio

VRU	ODRU (nww/zou)	Service- bureau	V'daal	ZWU	Utrecht	Provincie	middelen	totaal
142.170,00								142.170,00

Sanering

VRU	ODRU (nwu/zou)	Service- bureau	V'daal	ZWU	Utrecht	Provincie	middelen	totaal
						577,60	50.000,00	50.577,60

Risicocommunicatie

VRU	ODRU (nwu/zou)	Service- bureau	V'daal	ZWU	Utrecht	Provincie	middelen	totaal
	13.050,74	5.000,00	2.000,00			7.942,00	979,00	28.971,74

Programmamanagement

	ODRU (nwu/zou)	Service- bureau	V'daal	ZWU	Utrecht	Provincie	Middelen	totaal
Programma- management	9.000,00	5.000		1.513,45		50.194,33	486,58	66.194,36
IPO samen- werking						17.328,00	48.000,00	65.328,00
scholing							25,81	25,81

Budget PUEV 2013

VRU	ODRU (nwu/zou)	Service- bureau	V'daal	ZWU	Utrecht	Provincie	middelen	totaal
105.630,00	172.900,00	81.900,00	32.200,00	35.000,00	79.100,00	179.900,00	274.370,00	961.000,00

Totale besteding PUEV 2013

VRU	ODRU (nwu/zou)	Service- bureau	V'daal	ZWU	Utrecht	Provincie	middelen	totaal
142.170,00	183.245,79	101.472,66	19.163,80	9.525,10	79.164,00	181.993,03	118.290,60	835.024,98

Van het jaarbudget van € 961.000 is in 2013 € 835.024,98 uitgegeven. Van dit budget werd 86% aangewend voor personeel.

Overzicht verleende Subsidies

In de lijst zijn alle subsidieverleningen (vanaf 25.000 euro) opgenomen, waarvan de beschikking in 2013 is verstuurd. De genoemde bedragen kunnen over meerdere opevolgende jaren worden verrekenend met de subsidiënt.

¹ Kolom 5 'Incidenteel / structureel': Incidenteel = 2013 + t/m maximaal 3 volgende jaren (= t/m 2016). Loopt een subsidieverplichting langer door, dan is er sprake van een structurele subsidieverplichting.

² Kolom 6 'Verleende subsidie 2013': voor structurele subsidies over 2013 beschikt en voor incidentele subsidies in 2013 afgegeven (bedragen x € 1.000).

1. Programma	2. Afdeling	3. Portefeuille-houder	4. Begunstigde organisatie	5. Incidenteel / structureel ¹	6. Verleende subsidie 2013 ² (€ x 1.000)
Programma 1. Ruimtelijke ontwikkeling, wonen en binnenstedelijke ontwikkeling					
1	FLO	Krol	Gemeente Houten		30
1	FLO	Krol	Gemeente Houten		30
1	FLO	De Vries	Gemeente Wijk bij Duurstede		40
1	FLO	De Vries	Stichting Natuur en Milieufederatie Utrecht NMU		57
1	FLO	Krol	Gemeente Nieuwegein		60
1	FLO	De Vries	Gemeente Zeist		300
1	FLO	De Vries	Gemeente De Ronde Venen		400
1	FLO	De Vries	Gemeente Nieuwegein		500
Programma 2. Landelijk Gebied					
2	UFL	Krol	Stichting Het Utrechts Landschap		30
2	UFL	Krol	Gerbakwekerij Firma S.C. Zwarts		34
2	UFL	Krol	Samsom Wilnis VOF		50
2	UFL	Krol	Vinkeveen Haven BV		50
2	UFL	Krol	Gemeente Wijk bij Duurstede		54
2	UFL	Krol	Vereniging Boerderij in de Kijker		60
2	UFL	Krol	Stichting Vernieuwing Gelderse Vallei		75
2	UFL	Krol	Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden		76
2	UFL	Krol	Waterschap Vallei en Veluwe		80
2	UFL	Krol	Fruiteeltbedrijf Theo & Martine Vernooij V.O.F.		80
2	UFL	Krol	Parochie Sint Victor		86
2	UFL	Krol	Agrarische Natuur-en Landschapsvereniging De Utrechtse Venen		95
2	UFL	Krol	Stichting Landschap Erfgoed Utrecht/klompenpad Schalkwijk-Linielan		101
2	UFL	Krol	Gemeente Houten		105
2	UFL	Krol	Staatsbosbeheer Regio West		121
2	UFL	Krol	Stichting Dorpshuis Langbroek		135
2	UFL	Krol	Stichting Het Utrechts Landschap		157
2	UFL	Krol	Gemeente Houten		165
2	UFL	Krol	VVV Wijk bij Duurstede		176
2	UFL	Krol	Provincie Utrecht		180
2	UFL	Krol	Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden		223
2	UFL	Krol	ETC Nederland B.V.		223
2	UFL	Krol	Recreatieschap Stichtse Groenlanden		268
2	UFL	Krol	Stichting Ontwikkeling de Venen	S	271
2	UFL	Krol	Provincie Utrecht		490
2	UFL	Krol	Stichting Vernieuwing Gelderse Vallei	S	492
2	UFL	Krol	Gemeente Houten		600
2	UFL	Krol	Stichting Vernieuwing Gelderse Vallei	S	922
2	UFL	Krol	Gemeente Houten		1.657
Programma 3. Bodem, water en milieu					
3	UFL	De Vries	CNG Net station Maarssen		100
3	UFL	De Vries	CNG Net station Veenendaal		100
Programma 4. Economische zaken & recreatie					
4	MEC	De Vries	Gemeente Utrechtse Heuvelrug		72
4	MEC	Van Lunteren	Stichting Utrecht Science Park		150
4	MEC	De Vries	Gemeente Utrecht		213
4	MEC	Van Lunteren	Stichting Taskforce Innovatie		735
4	MEC	Van Lunteren	Stichting U15		910
4	MEC	Van Lunteren	Stichting Incubator		1.075
Programma 5. Mobiliteit					
5	MEC	Van Lunteren	St.CROW		2
5	MEC	Van Lunteren	Stichting Recreatietoervaart Nederland		3
5	MEC	Van Lunteren	Gemeente Amersfoort inzake de Schammer		24
5	MEC	Van Lunteren	Connexion Openbaar Vervoer N.V. OV VERDER maatr.lijn 75		93
5	MEC	Van Lunteren	Connexion Openbaar Vervoer N.V. Concessie		27.070
5	MEC	Van Lunteren	Div.gemeenten CVV bijdrage		1.752
5	MEC	Van Lunteren	BRU, Randstad Spoor		33
5	MEC	Van Lunteren	Provincie Zuid-Holland inzake onderhoud Merwedekanaal		657
5	MEC	Van Lunteren	Gemeente Woudenberg, bijdrage geluidsscherm		35
5	MEC	Van Lunteren	Gemeente Utrecht		62
5	MEC	Van Lunteren	Gemeente Amersfoort		38
5	MEC	Van Lunteren	Gemeente Soest		80
5	MEC	Van Lunteren	Gemeente Amersfoort		81
5	MEC	Van Lunteren	Gemeente Utrecht CCP21		110
5	MEC	Van Lunteren	Gemeente Utrecht		230
5	MEC	Van Lunteren	Gemeente Amersfoort		250
5	MEC	Van Lunteren	Gemeente Amersfoort		354
5	MEC	Van Lunteren	Gemeente Utrecht		671
5	MEC	Van Lunteren	Gemeente Utrecht		840
5	MEC	Van Lunteren	Gemeente Amersfoort		904
5	MEC	Van Lunteren	Gemeente Utrecht		1.150
5	MEC	Van Lunteren	Gemeente Utrecht		1.880
5	MEC	Van Lunteren	Gemeente Utrecht		2.003
5	MEC	Van Lunteren	Gemeente Utrecht		3.920

5	MEC	Van Lunteren	Gemeente Amersfoort		5.895
5	MEC	Van Lunteren	Gemeente Nijkerk		9.885
Programma 6. Cultuur & samenleving					
6	MEC	Pennarts	Stichting Vrede van Utrecht		25
6	MEC	Pennarts	Stichting Theater De Lieve Vrouw		28
6	MEC	Pennarts	Stichting Cultuurpromotie Utrecht		32
6	MEC	Pennarts	ZIMIHC		33
6	MEC	Pennarts	Stichting Bevrijdingsfestival Utrecht	S	34
6	MEC	Pennarts	Stichting Alleato		35
6	MEC	Pennarts	Stichting de Pyramide van Austerlitz		35
6	MEC	Pennarts	Het Utrechts Archief		35
6	MEC	Pennarts	Stichting Vrede van Utrecht		40
6	MEC	Van Lunteren	Gemeente Utrecht		41
6	MEC	Pennarts	Stichting Pyramide van Austerlitz		45
6	MEC	Pennarts	Stichting Kunst Centraal		50
6	MEC	Pennarts	Stichting EYOF 2013 Utrecht		50
6	MEC	Pennarts	Stichting voordekunst		60
6	MEC	Pennarts	Stichting Kunst Centraal		63
6	MEC	Pennarts	Sensor West-Midden	S	66
6	MEC	Pennarts	Stichting Kunst Centraal		73
6	MEC	Pennarts	Stichting Kunst Centraal		75
6	MEC	Pennarts	Stichting Landschap Erfgoed Utrecht		77
6	MEC	Krol	Stichting Landschap Erfgoed Utrecht		81
6	MEC	Pennarts	Stichting Kasteel Loenersloot		100
6	MEC	Pennarts	College van Kerkrentmeesters van de Grote Kerk		100
6	MEC	Pennarts	Stichting Landschap Erfgoed Utrecht/erfgoed webplatform		100
6	MEC	Pennarts	Stichting Kasteel Amerongen	S	102
6	MEC	Van Lunteren	Gemeente Veenendaal		108
6	MEC	Pennarts	Stichting Alleato	S	110
6	MEC	Pennarts	Stichting Slot Zuylen	S	112
6	MEC	Pennarts	Stichting Storm 2013	S	130
6	MEC	Pennarts	Stichting Storm 2014	S	130
6	MEC	Pennarts	Stichting Moderne Dans en Beweging 2013	S	136
6	MEC	Pennarts	Stichting Moderne Dans en Beweging 2014	S	136
6	MEC	Van Lunteren	Gemeente Vianen		138
6	MEC	Pennarts	Stichting Organisatie Oude Muziek 2013	S	148
6	MEC	Pennarts	Stichting Organisatie Oude Muziek 2014	S	148
6	MEC	Pennarts	Stichting ZIMIHC/ Urele		195
6	MEC	Pennarts	Stichting ZIMIHC/afbouwsubsidie 2013		220
6	MEC	Van Lunteren	Gemeente Houten		222
6	MEC	Pennarts	Stichting Kunstuitleen Utrecht		232
6	MEC	Pennarts	Stichting Nederlands Film Festival	S	236
6	MEC	Pennarts	Stichting Vrede van Utrecht		240
6	MEC	Pennarts	Stichting De Utrechtse Molens	S	280
6	MEC	Van Lunteren	Coöperatieve Vereniging Internationale School Utrecht		290
6	MEC	Pennarts	Staatsbosbeheer Regio West		400
6	MEC	Pennarts	Monumentenwacht Utrecht	S	626
6	MEC	Pennarts	Stichting CliëntenBelang Utrecht		628
6	MEC	Pennaerts	Stichting Samenwerkende Utrechtse Bibliotheken	S	718
6	MEC	Krol	Stichting Het Utrechts Landschap	S	784
6	MEC	Van Lunteren	Gemeente Woerden		840
6	MEC	Pennarts	Stichting Kasteel De Haar		1.000
6	MEC	Pennarts	Bibliotheek ServiceCentrum	S	1.434
6	MEC	Pennarts	Stichting Landschap Erfgoed Utrecht/basissubsidie 2013	S	1.469
6					
Programma 7. Jeugdzorg					
7	Jeugdzorg	Pennarts	Gemeente Veenendaal (regio FoodValley)		91
7	Jeugdzorg	Pennarts	Gemeente de Bilt (regio Zuid Oost)		91
7	Jeugdzorg	Pennarts	Gemeente Amersfoort (regio Eemland)		91
7	Jeugdzorg	Pennarts	Gemeente Stichtse Vecht (regio West)		91
7	Jeugdzorg	Pennarts	Gemeente Nieuwegein (regio Lekstroom)		50
7	Jeugdzorg	Pennarts	Gemeente Veenendaal (regio FoodValley)		50
7	Jeugdzorg	Pennarts	Gemeente de Bilt (regio Zuid Oost)		50
7	Jeugdzorg	Pennarts	Gemeente Amersfoort (regio Eemland)		50
7	Jeugdzorg	Pennarts	Gemeente Woerden (regio West)		50
7	Jeugdzorg	Pennarts	Gemeente Utrecht (regio Utrecht)		50
7	Jeugdzorg	Pennarts	Bureau Jeugdzorg Utrecht	S	39.424
7	Jeugdzorg	Pennarts	De Rading	S	18.638
7	Jeugdzorg	Pennarts	Trajectum Novem	S	15.465
7	Jeugdzorg	Pennarts	Maatschappij Zandbergen	S	9.763
7	Jeugdzorg	Pennarts	LSG/Rentray (Joozt)	S	8.344
7	Jeugdzorg	Pennarts	Leger des Heils Midden Nederland	S	6.854
7	Jeugdzorg	Pennarts	Stichting Timon	S	6.331
7	Jeugdzorg	Pennarts	Stichting De Opbouw (Lijn 5)	S	5.529
7	Jeugdzorg	Pennarts	Stichting Gereformeerd Jeugdwelzijn	S	5.177
7	Jeugdzorg	Pennarts	Stichting Reinaerde	S	1.502
7	Jeugdzorg	Pennarts	William Schrikker Pleegzorg	S	969
7	Jeugdzorg	Pennarts	Bureau Jeugdzorg Utrecht		477
7	Jeugdzorg	Pennarts	Advies en Klachtenbureau Jeugdzorg	S	396
7	Jeugdzorg	Pennarts	Leger des Heils Noord Holland	S	198
7	Jeugdzorg	Pennarts	Stichting Gereformeerd Jeugdwelzijn (vliegwielpoort)		120
7	Jeugdzorg	Pennarts	Stichting Trajectum Novem inz Kiekeboe	S	36
7	Jeugdzorg	Pennarts	Nederlandse Vereniging voor Pleegouders	S	25
Programma 8. Bestuur en middelen					

Specificatie reserves en voorzieningen

Specificatie reserves

Saldireserve				
PS-besluit	N.v.t.			
Bestemd voor	Opvang van rekeningsaldi en onvoorziene mee-/tegenvallers			
Voeding	Positieve rekeningsaldi; incidentele meevallers			
Minimumbedrag	0	Plafondbedrag	-	Eindjaar N.v.t.
			Begroot na wijz	Realisatie
Saldo 31-12-2012				35.022
Bij:				
	Saldi reserve		9.710	9.710
		Subtotaal Bij	9.710	9.710
				0
Af:				
	Saldi reserve		31.837	31.837
		Subtotaal Af	31.837	31.837
				0
Saldo 31-12-2013				12.895
				0
				Verschil
Toelichting verschillen Begroot na wijziging t.o.v. Realisatie	N.v.t.			
			Totaal verklaard	0
Oplossing verschil Begroot na wijz. - Realisatie	N.v.t.			
In hoeverre is reserve komende jaren nodig	Saldireserve is wettelijk verplicht. Bovendien is de bestemming van de saldireserve grotendeels voor de komende jaren al vastgelegd.			
Advies	In stand houden reserve.			

Reserve bedrijfsvoering					
PS-besluit	PS d.d. 5 februari 2007 (PS2007BEM01)				
Bestemd voor	Het opvangen van jaarlijkse schommelingen in de bedrijfsvoeringsresultaten zodat deze schommelingen niet van invloed zijn op de kostprijs van beleidsproducten.				
Voeding	Positieve bedrijfsvoeringsresultaten van de gezamenlijke afdelingen per 31 december en tussentijds met onvoorziene overschotten in de bedrijfsvoering van één of meerdere afdelingen.				
Minimumbedrag	0	Plafondbedrag	2.500	Eindjaar	-
			Begroot na wijz	Realisatie	Saldo
Saldo 31-12-2012				669	
Bij:					
	Subtotaal Bij		0	0	0
Af:					
	Onttrekking mandaat directie		400	106	294
	Subtotaal Af		400	106	294
Saldo 31-12-2013				563	-294
					Verschil
Toelichting verschillen Begroot na wijziging t.o.v. Realisatie	GS hebben het mandaat om jaarlijks maximaal €0,4 mln. te onttrekken aan de reserve Bedrijfsvoering om knelpunten in de Bedrijfsvoering op te lossen. In 2013 is een bedrag van €106.000 onttrokken aan de reserve voor het oplossen van dergelijke knelpunten. Dit betekent dat er eind 2013 nog een bedrag van €563.000 in de reserve aanwezig is.				294
	Totaal verklaard				294
Oplossing verschil Begroot na wijz. - Realisatie	N.v.t.				
In hoeverre is reserve komende jaren nodig	Reserve is nodig om jaarlijkse schommelingen in de bedrijfsvoeringsresultaten op te vangen. Hiermee zijn de schommelingen niet van invloed op de kostprijs van beleidsproducten.				
Advies	Reserve in stand houden.				

Reserve weerstandsvermogen					
PS-besluit	PS d.d. 8 juni 2009 (PS2009BEM56)				
Bestemd voor	Het aanhouden van een bedrag aan weerstandsvermogen dat als financiële buffer dient voor het opvangen van risico's.				
Voeding	Vanuit de saldireserve.				
Minimumbedrag	0	Plafondbedrag	36.500	Eindjaar	-
			Begroot na wijz	Realisatie	Saldo
Saldo 31-12-2012				35.627	
Bij:					
		Subtotaal Bij	0	0	0
Af:					
		Subtotaal Af	0	0	0
Saldo 31-12-2013				35.627	0
					Verschil
Toelichting verschillen Begroot na wijziging t.o.v. Realisatie	N.v.t.				
				Totaal verklaard	0
Oplossing verschil Begroot na wijz. - Realisatie	N.v.t.				
In hoeverre is reserve komende jaren nodig	Reserve is nodig om als financiële buffer te dienen voor de risico's die de Provincie Utrecht loopt. Zie de paragraaf Weerstandsvermogen voor een nadere onderbouwing van het benodigde bedrag.				
Advies	In stand houden reserve.				

Risicoreserve					
PS-besluit	PS d.d. 23 juni 2008 (PS2008BEM19), kenmerken PS d.d. 8 juni 2009 (PS2009PS05)				
Bestemd voor	Opvangen van verplichtingen/financiële risico's van bij Stofkam I vervallen bestemmingsreserves.				
Voeding	De saldi van de vervallen reserves -/- 10% (ihkv. stofkam I).				
			Begroot na wijz	Realisatie	Saldo
Saldo 31-12-2012				1.157	
Bij:					
		Subtotaal Bij	0	0	0
Af:					
	Schammer naar Reserve Projecten			400	-400
	Verdrogingsbestrijding			757	-757
		Subtotaal Af	0	1.157	-1.157
Saldo 31-12-2013				0	1.157
					Verschil
Toelichting verschillen Begroot na wijziging t.o.v. Realisatie	Het verschil ad € 1,157 mln. wordt verklaard door het feit dat PS in februari 2014 bij de vaststelling van de nota Reserves en Voorzieningen besloten hebben om de Risicoreserve op te heffen en het saldo ad € 1,157 mln. over te boeken naar de reserve Projecten (De Schammer) en de reserve exploitatieverschillen grondwaterbeheer (Verdrogingsbestrijding).				1.157
				Totaal verklaard	1.157
Oplossing verschil Begroot na wijz. - Realisatie	N.v.t.				
In hoeverre is reserve komende jaren nodig	Niet, de reserve wordt conform de nota Reserves en Voorzieningen opgeheven.				
Advies	N.v.t.				

Reserve rente en afschrijvingen				
PS-besluit	PS d.d. 17 april 2000 (Ben M-5/2000)			
Bestemd voor	Ter dekking van de toekomstige kapitaallasten van niet vervroegd af te schrijven geactiveerde investeringen ultimo 2000.			
Voeding	Eerste voeding ten laste van de algemene reserve. Jaarlijks wordt aan de reserve rente toegevoegd, te weten het provinciale rente-omslagpercentage.			
Minimumbedrag	0	Plafondbedrag	-	Eindjaar
			Begroot na wijz	Realisatie
				Saldo
Saldo 31-12-2012				1.025
Bij:				
		Subtotaal Bij	0	0
Af:				
	Onttrekking reserve		96	1.025
		Subtotaal Af	96	1.025
Saldo 31-12-2013				0
				Verschil
Toelichting verschillen Begroot na wijziging t.o.v. Realisatie	Het verschil van € 0,929 mln. wordt verklaard door het feit dat u in februari 2014 bij de vaststelling van de nota Reserves en Voorzieningen heeft besloten om de investeringen met maatschappelijk nut versneld af te schrijven en daarmee deze reserve op te heffen.			929
			Totaal verklaard	929
Oplossing verschil Begroot na wijz. - Realisatie	N.v.t.			
In hoeverre is reserve komende jaren nodig	Reserve is komende jaren niet nodig cf. nota reserves en voorzieningen.			
Advies	Cf. nota reserves en voorzieningen opheffen reserve.			

Reserve stimuleringsfonds					
PS-besluit	PS d.d. 24 mei 2004 (PS2004BEM13), overige invulling PS d.d. 8 november 2004 (PS2004BEM28)				
Bestemd voor	<p>Het Stimuleringsfonds is bedoeld voor het ondersteunen van structuurversterkende projecten in de Utrechtse samenleving. Het stimuleringsfonds mag alleen eenmalig worden aangewend voor structuurversterkende projecten welke absoluut geen exploitatieve consequenties hebben voor de toekomst. De projecten moeten voorts passen binnen de volgende thema's:</p> <p>a) Versterking Utrechtse economie (bedrijventerreinen en kenniseconomie)(€10 mln.) b) Investing in duurzame ontwikkelingen (natuur, landschap en milieu)(€15 mln.) c) Stedelijke vernieuwing (inclusief sociale samenhang in stedelijk gebied)(€10 mln.) d) Cultuurhistorie en behoud erfgoed (€10 mln.) e) Zorg en welzijn (€10 mln.) f) Instelling grondbank ten behoeve van strategisch grondbeleid (€5 mln.) €5 mln. is gereserveerd voor de rentederving op voorfinancieringen</p>				
Voeding	In 2004 is eenmalig € 65.000.000 gestort vanuit de reserve dekking Structuurfonds.				
Minimumbedrag	0	Plafondbedrag	65.000	Eindjaar	-
			Begroot na wijz	Realisatie	Saldo
Saldo 31-12-2012				2.459	
Bij:					
	Subtotaal Bij		0	0	0
Af:					
	Zorgeloos wonen		0	892	-892
	Subtotaal Af		0	892	-892
Saldo 31-12-2013				1.567	892
					Verschil
Toelichting verschillen Begroot na wijziging t.o.v. Realisatie	<p>Zorgeloos wonen: De resterende 50% voor het project Zorgeloos Wonen te Zeist is dit jaar als last genomen zodat het project financieel kan worden afgesloten. De ruimte hiervoor in de reserve Stimuleringsfonds is niet begroot maar wel beschikbaar.</p>				892
					Totaal verklaard
					892
Oplossing verschil Begroot na wijz. - Realisatie					
In hoeverre is reserve komende jaren nodig	Het resterende saldo is noodzakelijk voor het afronden van de resterende projecten binnen de reserve.				
Advies	In stand houden reserve voor de duur van de nog lopende projecten (Zorgeloos Wonen en de Nedereindse plas).				

Reserve projecten					
PS-besluit	PS d.d. 10 april 2006 (PS2006BEM06)				
Bestemd voor	Zekerheid creëren over het beschikbaar blijven van in een jaar niet volledig bestede projectkredieten.				
Voeding	Door storting van nog niet uitgegeven projectbudgetten.				
Minimumbedrag	0	Plafondbedrag	-	Eindjaar	-
			Begroot na wijz	Realisatie	Saldo
Saldo 31-12-2012				49.722	
Bij:	Integraal gebiedsprogramma 2012		3.600	3.600	0
	Integraal gebiedsprogramma 2013		3.250	3.250	0
	Presto		100	449	-349
	Schammer		0	400	-400
	Jeugdzorg transitie en knelpunten		167	167	0
	FSBW		2.500	0	2.500
	Programmabudget Jeugdzorg		0	604	-604
	RUD		400	294	106
	Cultureel ondernemerschap		650	650	0
	Frictiekosten instellingen		1.062	1.062	0
	Subtotaal Bij		11.729	10.476	1.253
Af:	Integraal gebiedsprogramma 2012 en 2013		0	6.850	-6.850
	Gemeentelijke beeldkwaliteitsplannen		0	105	-105
	Rijden op aardgas		118	73	45
	CP Wateroverlast en verdrogingsbestrijding		11	0	11
	CP Strategisch communicatiebeleid en huisstijl		169	121	48
	Nieuw Wonen		1.000	0	1.000
	FSBW		4.017	7.163	-3.146
	Woningbouwproductie		1.062	446	616
	FUHB		1.166	487	679
	ARBOR		23	54	-31
	programmabureau Hart van de Heuvelrug		587	481	106
	Jeugdzorg Utrechtse Jeugd Centraal		34	28	6
	Jeugdzorg transitie en knelpunten		2.295	2.198	97
	Economisch beleidsplan		1.000	778	222
	Nieuw innovatiebeleid		300	300	0
	Stimulering lager opgeleiden		1.075	1.179	-104
	Zakelijk toerisme		99	99	0
	Basisregistratie Grootchalige Topografie		25	18	7
	Op de Fiets		850	758	92
	Utrecht 2040		180	41	139
	Stationsgebied Driebergen-Zeist		5.000	539	4.461
	Versnelde aanpak knelpunten Hoevelaken, Eemnes en Rijnsweerd		1.000	1.000	0
	Duurzame economie		44	43	1
	Gerichte tariefacties OV		700	1.168	-468
	Bereikbaarheid binnensteden en transferia		112	112	0
	Herinrichting stationsgebied Driebergen-Zeist		161	161	0
	Monumentale gebiedsprojecten		320	320	0
	Cultureel ondernemerschap		370	78	292
	Intensivering cultuur		356	77	279
	Vrede van Utrecht		619	619	0
	Breedtesport		56	56	0
	Cultuurprogramma		25	25	0
	Cultuurhuizen nieuwe stijl		70	70	0
	Wel Thuis		84	84	0
	RUD		100	100	0
	RUD		34	34	0
	WABO		75	75	0
	Structureel maken milieutaken en continuering			42	-42
	Ruimte voor de Lek		2.337	2.337	0
	Subtotaal Af		25.474	28.120	-2.646
Saldo 31-12-2013				32.079	3.898

Vervolg reserve projecten		Verschil
Toelichting verschillen Begroot na wijziging t.o.v. Realisatie	Integraal gebiedsprogramma 2012/2013: in de nota reserves en voorzieningen (behandeling PS op 3-2-2014) is aangegeven dat het IGP vanuit de projectreserve wordt overgeheveld naar een eigen reserve (reserve IGP) en dat de uitwerking hiervan zal worden meegenomen in de jaarrekening.	-6.850
	Gemeentelijke beeldkwaliteitsplannen: in de nota reserves en voorzieningen is aangegeven dat dit bedrag vrij valt.	-105
	Presto: Project PRESTO heeft in 2013 minder uitgegeven dan begroot daar de kosten voor aanschaf en startlicenties van ERP in 2014 zullen vallen.	349
	Nieuw Wonen: Afspraken over effectieve besteding van de middelen zijn eind 2013 vastgelegd, waardoor de daadwerkelijke uitgaven pas begin 2014 zullen plaatsvinden.	1.000
	FSBW: De begrote opbrengst is al in voorgaande jaren gerealiseerd.	-2.500
	FSBW: Door een versnelde afronding van de projecten stedelijk bouwen en wonen is er €3,1 mln. meer uitgegeven dan begroot. Het restant in de reserve is voldoende voor de nabijnde kosten.	-3.146
	Woningbouwproductie: Voor uitvoering van de projecten zijn we afhankelijk van declaraties van derden. Voor een deel van de geplande werkzaamheden (€0,4 mln.) zijn nog geen declaraties ontvangen. Het restant wordt veroorzaakt door vertraging van de woningbouwontwikkeling.	616
	FUHB: De belangrijkste afwijking betreft een project waarbij de betrokken gemeente zich heeft terug getrokken. De desbetreffende middelen blijven beschikbaar binnen het Fonds voor nieuwe projecten t/m 2015.	679
	Schammer overgeboekt van Risicoreserve	400
	Programmabureau Hart van de Heuvelrug: De lagere onttrekking wordt veroorzaakt door lagere personele bezetting vanwege ziekte en het tijdelijk ontbreken van een communicatie adviseur	-106
	Programmabudget Jeugdzorg: Bij de Voorjaarsnota 2013 is door u besloten dat dit budget mee mag naar volgend jaar. Doordat er minder bijeenkomsten zijn georganiseerd, blijft er een hoger bedrag over dan geraamd.	604
	Economisch beleidsplan: Voor toelichting op de lagere onttrekking bij het project economisch beleidsplan verwijzen wij u naar de toelichting bij verschillenanalyse bij de lasten onder het kopje "CP Economisch beleidsplan bij programma 5.	222
	Stimulering lager opgeleiden: Reserve is opgeheven conform advies in de nota Reserves en Voorzieningen.	-104
	Stationsgebied Driebergen-Zeist: Voor de toelichting op de begrote onttrekkingen en de werkelijke onttrekkingen voor het project Stationsgebied Driebergen-Zeist verwijzen wij u naar de toelichting onder de lasten op het programmabladd van programma 5.	4.461
	Gerichte tariefacties OV. Conform advies in de nota Reserves en voorzieningen bedrag laten vrijvallen.	-468
	Cultureel ondernemerschap en intensivering cultuur: Voor de toelichting op de lagere onttrekkingen bij de projecten intensivering cultuur en cultureel ondernemerschap verwijzen wij u naar de toelichting bij de verschillenanalyse onder de lasten bij programma 5.	571
	Er is minder gestort in de projectreserve RUD doordat er meer uitgaven zijn gedaan in 2013	106
Overige kleine verschillen	373	
	Totaal verklaard	-3.898
Oplossing verschil Begroot na wijz. - Realisatie	N.v.t.	
In hoeverre is reserve komende jaren nodig	De reserve is komende jaren nodig voor de uitvoering van projecten.	
Advies	In stand houden reserve.	

Reserve NTVA provincie Utrecht					
PS-besluit	In de jaarrekening 1987 is de saldireserve gesplitst in een algemeen deel en een deel waaraan een bestemming was verbonden. De formele instelling vond plaats bij vaststelling van de jaarrekening 2010.				
Bestemd voor	Zekerheid creëren over het beschikbaar blijven van in een jaar niet volledig bestede incidenteel beschikbaar gestelde middelen om zo het hiermee beoogde product of de hiermee beoogde prestatie te kunnen leveren.				
Voeding	Stortingen van het over te boeken bedrag.				
Minimumbedrag	0	Plafondbedrag	-	Eindjaar	-
			Begroot na wijz	Realisatie	Saldo
Saldo 31-12-2012				228	
Bij:					
	Zonnepanelen voor asbestdaken		560	560	0
	PAS-gelden		310	310	0
	Aansprakelijkstelling asbest		40	40	
	Subtotaal Bij		950	950	0
Af:					
	Medewerkersonderzoek		53	53	
	Nationale start Bevrijdingsdag		175	175	
	Subtotaal Af		228	228	0
Saldo 31-12-2013				950	0
					Verschil
Toelichting verschillen Begroot na wijziging t.o.v. Realisatie	N.v.t.				
					Totaal verklaard
					0
Oplossing verschil Begroot na wijz. - Realisatie	N.v.t.				
In hoeverre is reserve komende jaren nodig	Reserve is er de komende jaren om niet volledig bestede incidentele middelen beschikbaar te houden voor de komende jaren.				
Advies	In stand houden reserve.				

Reserve Treasury					
PS-besluit	PS d.d. 3 juni 2012 jaarrekening 2011				
Bestemd voor	Het is van belang om deze reserve in te stellen om mogelijke toekomstige boekverliezen als gevolg van de verkoop van beleggingsproducten te egaliseren met het additioneel positief treasuryresultaat van 2011.				
Voeding	Eenmalige storting van € 1,9 mln. bij bestemming van het jaarrekeningresultaat 2011. Dit betreft het additioneel positief treasuryresultaat behaald bij de verkoop van een deel van de beleggingsportefeuille.				
Minimumbedrag	0	Plafondbedrag	€ 1,9 mln.	Eindjaar	-
			Begroot na wijz	Realisatie	Saldo
Saldo 31-12-2012				1.900	
Bij:					
	Subtotaal Bij			0	0
Af:					
	Opheffen reserve treasury			0	1.900
	Subtotaal Af			0	1.900
Saldo 31-12-2013				0	1.900
					Verschil
Toelichting verschillen Begroot na wijziging t.o.v. Realisatie	In februari 2014 hebben PS reeds besloten om de reserve treasury ad € 1,9 mln. in de jaarrekening 2013 vrij te laten vallen (zie Statenvoorstel Nota Reserves en Voorzieningen 2013). Dit is in de jaarrekening 2013 verwerkt. Hierdoor ontstaat een verschil tussen begroting en realisatie van € 1,9 mln.				1.900
	Totaal verklaard				1.900
Oplossing verschil Begroot na wijz. - Realisatie	N.v.t.				
In hoeverre is reserve komende jaren nodig	Cf. nota reserves en voorzieningen opgeheven.				
Advies	Reserve wordt opgeheven in de jaarrekening 2013 conform de nota Reserves en Voorzieningen.				

Reserve Friciekosten personeel en Veranderopgave					
PS-besluit	Behandeling PS d.d. 2 juli 2012,VJN 2012				
Bestemd voor	Doel van de reserve is om de middelen die beschikbaar zijn voor de Friciekosten en de veranderopgave apart inzichtelijk te maken en te spreiden in de tijd. Daarnaast worden ook frictiekosten met een structureel karakter zoals de WW kosten hieruit gedekt.				
Voeding	Er is een eenmalige storting van € 9,75 mln. bepaald bij het besluit VJN 2012 Daarnaast wordt ervan 2013 jaarlijks € 750.000 gestort alsmede een extra incidentele dotatie van € 2 mln.				
Minimumbedrag	0	Plafondbedrag	0	Eindjaar	-
			Begroot na wijz	Realisatie	Saldo
Saldo 31-12-2012				5.319	
Bij:					
	Friciekosten structurele WW		2.750	2.750	0
	Subtotaal Bij		2.750	2.750	0
Af:					
	Friciekosten personeel en programmakosten Veranderop		1.031	1.535	-504
	Friciekosten WW		750	562	188
	Subtotaal Af		1.781	2.097	-316
Saldo 31-12-2013				5.972	316
					Verschil
Toelichting verschillen Begroot na wijziging t.o.v. Realisatie	De kosten vanuit de Veranderopgave en frictiekosten personeel zijn in 2013 hoger uitgevallen. Voornamelijk vanwege maatwerkconstructies die pas tegen het eind van het jaar afgesloten konden worden. Hiervoor was namelijk vooraf toestemming nodig van de belastingdienst.				316
	Totaal verklaard				316
Oplossing verschil Begroot na wijz. - Realisatie	Reserve is bedoeld om dit soort schommelingen ook op te kunnen vangen.				
In hoeverre is reserve komende jaren nodig	Het traject van de Veranderopgave en de daaruit voortvloeiende kosten is nog niet afgerond. Het saldo in de reserve moet dus beschikbaar blijven. Daarna blijft deze reserve noodzakelijk voor het opvangen van de frictiekosten met een structureel karakter.				
Advies	In stand houden reserve.				

Reserve collectief particulier opdrachtgeverschap					
PS-besluit	PS d.d. 10 november 2008 (PS2008BEM31)				
Bestemd voor	Financieren van stimuleringsprojecten die passen binnen het kader van het Actieplan Woningbouw (Collectief particulier opdrachtgeverschap) dat op 22 november 2007 aan de Tweede Kamer is verzonden. Streven van de ondersteuningsmaatregelen is dat minimaal 6 CPO-projecten daadwerkelijk worden gerealiseerd.				
Voeding	Eénmalige bijdrage van het rijk (Junicirculaire 2008)				
Minimumbedrag	0	Plafondbedrag	606	Eindjaar	2014
			Begroot na wijz	Realisatie	Saldo
Saldo 31-12-2012				135	135
Bij:					
	Subtotaal Bij			0	0
Af:	CPO uitgaven 2013			134	53
	Subtotaal Af			134	53
Saldo 31-12-2013				82	-81
					Verschil
Toelichting verschillen Begroot na wijziging t.o.v. Realisatie	Doordat de kopersvraag op de woningmarkt door economische omstandigheden is achtergebleven en het proces om kopers te mobiliseren langer heeft geduurd, zijn er dit jaar minder subsidieaanvragen binnengekomen dan voorzien.				81
	Totaal verklaard				81
Oplossing verschil Begroot na wijz. - Realisatie	N.v.t.				
In hoeverre is reserve komende jaren nodig	De stand van de reserve is toereikend voor de lopende projecten. Er zit geen vrije ruimte in deze reserve.				
Advies	In stand houden van de reserve.				

Reserve beheer startersleningen				
PS-besluit	PS d.d. 19 januari 2009 (PS2009WMC01)			
Bestemd voor	Deze reserve dient ter dekking van de kosten, rentederving en eventuele risico's die horen bij het Startersfonds welke loopt via SVn.			
Voeding	Vanuit het uitvoeringsprogramma 2007-2011 is er voor de jaren 2009 t/m 2011 elk jaar €400.000 beschikbaar. Deze bedragen worden in de reserve gestort. Eventuele (rente)vergoedingen die worden ontvangen via SVn worden ook toegevoegd aan deze reserve.			
Minimumbedrag	0	Plafondbedrag	-	Eindjaar 2014
			Begroot na wijz	Realisatie
				Saldo
Saldo 31-12-2012				382
Bij:				
	Subtotaal Bij			0
Af:	Jaarlijkse rentevergoeding Startersleningen Wonen		200	200
	Subtotaal Af		200	200
Saldo 31-12-2013				182
				Verschil
Toelichting verschillen Begroot na wijziging t.o.v. Realisatie	N.v.t.			0
	Totaal verklaard			0
Oplossing verschil Begroot na wijz. - Realisatie	N.v.t.			
In hoeverre is reserve komende jaren nodig	De reserve moet in stand gehouden worden omdat er nog leningen uit staan via SVn.			
Advies	In stand houden van de reserve			

Reserve aanvulling ISV Algemeen & Geluid Wonen				
PS-besluit	PS besluit 2001, herzien eigenschappen PS d.d. 31 oktober 2011 (PS2011PS13)			
Bestemd voor	Het egaliseren van de jaarlijks te ontvangen decentralisatieuitkering ISV -middelen (onderdeel algemeen / geluid) via het provinciefonds en de jaarlijkse uitgaven ten behoeve van ISV- algemeen/geluid.			
Voeding	De voeding geschied vanuit het provinciefonds, decentralisatie-uitkering ISV, onderdeel algemeen/geluid. Daarnaast kunnen er eigen provinciale middelen toegevoegd worden aan deze reserve, met in achtname van hetgeen beschreven onder "Plafond/streefbedrag".			
Minimumbedrag	0	Plafondbedrag	7.682	Eindjaar 2015
			Begroot na wijz	Realisatie
				Saldo
Saldo 31-12-2012				3.400
Bij:	ISV3 bijdrage Rijk 2013		1.403	1.403
		Subtotaal Bij	1.403	1.403
				0
Af:	ISV3 uitgaven 2013		1.403	797
		Subtotaal Af	1.403	797
				606
Saldo 31-12-2013				4.006
				-606
				Verschil
Toelichting verschillen Begroot na wijziging t.o.v. Realisatie	Door stagnatie in de woningbouwsector is de voortgang van een aantal projecten vertraagd. De middelen blijven beschikbaar via de reserve aanvulling ISV.			606
	Totaal verklaard			606
Oplossing verschil Begroot na wijz. - Realisatie	N.v.t.			
In hoeverre is reserve komende jaren nodig	De reserve is de komende jaren (minimaal tot 2014, maar waarschijnlijk nog wel 1 of 2 jaar langer i.v.m. afronding van diverse projecten) nodig om de reeds afgegeven beschikkingen te kunnen voldoen. Daarnaast komen de laatste rijksmiddelen pas in 2014 binnen. Restanten hoeven niet terug naar het Rijk. Het is met ingang van 2011 een decentralisatieuitkering geworden via het Provinciefonds en er hoeft ook niet meer over gerapporteerd te worden in bijvoorbeeld de SISA. Er is ook geen (interne) afspraak gemaakt dat de middelen verplicht voor ISV beschikbaar moeten blijven (zie verder ook 'vrije ruimte').			
Advies	In stand houden reserve.			

Reserve Knelpuntenpot					
PS-besluit	PS d.d. 21 september 2009 (PS2009WMC11)				
Bestemd voor	Deze reserve dient ter dekking van de beheer- en uitvoeringskosten, rentederving en eventuele risico's die horen bij de Knelpuntenpot woningbouwstagnatie.				
Voeding	Vrijval vanuit subsidies die versterkt zijn uit het Fonds Stedelijk Bouwen en Wonen vanwege niet "tijdig" starten van de gehonoreerde projecten.				
Minimumbedrag	0	Plafondbedrag	2.000	Eindjaar	2013
			Begroot na wijz	Realisatie	Saldo
Saldo 31-12-2012				929	929
Bij:					
	Subtotaal Bij			0	0
Af:	Uitgaven knelpuntenpot 2013				
				192	82
	Subtotaal Af			192	82
Saldo 31-12-2013				847	-110
					Verschil
Toelichting verschillen Begroot	Het teveel betaalde voorschot voor het project Centrumgebied Kanaleneiland is teruggevorderd daardoor is de onttrekking lager dan begroot.				89
	Overige verschillen				21
	Totaal verklaard				110
Oplossing verschil Begroot na wijz. - Realisatie	N.v.t.				
In hoeverre is reserve komende jaren nodig	De reserve moet nog in stand gehouden worden tot eind 2015, wanneer de aanspraak op de laatste garantie vervalt. Op dat moment kan ook bepaald worden wat het totale bedrag aan vrije ruimte is.				
Advies	In stand houden reserve.				

Reserve Binnenstedelijke Opgave				
PS-besluit	PS 23 april 2012 (PS2012WMC02)			
Bestemd voor	(co)Financiering van de projecten en activiteiten uit het Actieplan Wonen en Binnenstedelijke Ontwikkeling 2012-2015. Binnen het programmabudget kan het geld op drie manieren ingezet worden: via directe beïnvloeding van de processen in de woningmarkt door middel van de inzet op regionale afstemming, kennisdeling en stimuleren van het proces op een aanjagende wijze; via het financieel instrumentarium en via participatie in complexe projecten en gebiedsontwikkeling.			
Voeding	Bij initiatie is € 10 miljoen aan coalitiemiddelen uit de Algemene Reserve toegevoegd. Daarnaast is €0,966 miljoen aan geheerprioriteerde middelen uit de Najaarsrapportage 2011 en €2,56 miljoen aan geheerprioriteerde middelen uit de Najaarsrapportage 2013 ten behoeve van binnenstedelijke ontwikkeling en wonen in de reserve gestort. Totale storting € 13,526 miljoen.			
Minimumbedrag	0	Plafondbedrag	-	Eindjaar 2015
			Begroot na wijz	Realisatie
				Saldo
Saldo 31-12-2012				10.910
Bij:				
	Vrijval FSBW ten behoeve van WBO		2.560	2.560
	Subtotaal Bij		2.560	2.560
Af:	WBO uitgaven 2013		3.466	589
	Subtotaal Af		3.466	589
Saldo 31-12-2013				12.881
				-2.877
				Verschil
Toelichting verschillen Begroot na wijziging t.o.v. Realisatie	Door langdurige besluitvormingsprocessen bij bouwprojecten zullen diverse projecten, waarvoor in 2013 financiële verplichtingen zijn aangegaan, pas in 2014 tot uitgaven leiden.			2.877
			Totaal verklaard	2.877
Oplossing verschil Begroot na wijz. - Realisatie	De middelen zijn nodig om de toekomstige uitgaven voor de projecten Wonen en Binnenstedelijke Ontwikkeling te kunnen dekken.			
In hoeverre is reserve komende jaren nodig	Het saldo is toereikend voor de resterende projecten Wonen en Binnenstedelijke Ontwikkeling en heeft een looptijd tot en met 2015.			
Advies	In stand houden reserve.			

Reserve Integraal Gebiedsontwikkelingsprogramma/Ruimtelijk Actieprogramma (IGP/RAP)				
PS-besluit	Bij vaststellen jaarrekening 2013			
Bestemd voor	Sparen zodat er uitvoering gegeven kan worden aan grote gebiedsprojecten die zorgen voor doelbereik over bestaande (provinciale) programma's heen en waarbij de provinciale inzet 'er toe doet'.			
Voeding	De initiële storting betreft het niet geclaimde budget van 2012 (3,6 mln. cf. PS2013PS04-2) en de bedragen die bij de Voorjaarsnota 2013 in de projectenreserve zijn geboekt voor IGP (cf. PS2012RGW08), €3,25 mln. (2013), €3,15 mln. (2014), €3,45 mln. (2015). Vanaf 2016 wordt jaarlijks structureel €3,9 mln. gestort.			
Minimumbedrag	0	Plafondbedrag	29,5 mln.	Eindjaar 2019
			Begroot na wijz	Realisatie
				Saldo
Saldo 31-12-2012				0
Bij:				
	Storting van de IGP-gelden over 2012 (€3,6 mln.) en 2013 (€3,25mln.). Omdat pas bij de herijking Nota reserves en voorzieningen (PS 03-02-2014) is besloten om een nieuw reserve voor het IGP in te stellen, stond dit nog geraamd onder de projectreserve.		6.850	-6.850
	Rentekosten voorfinanciering Hart van de Heuvelrug: In de NJN2013 is besloten dat de rentekosten van de voorfinanciering HvdH worden gedekt uit voornamelijk het IGP en het AVP. De kosten worden in eerste instantie betaald uit het IGP waarna de reserve (indien) mogelijk zal worden aangevuld.		-2.000	2.000
Subtotaal Bij			0	4.850
Af:				
Subtotaal Af			0	0
Saldo 31-12-2013				4.850
				Verschil
Toelichting verschillen Begroot na wijziging t.o.v. Realisatie	Storting gelabelde middelen voor het IGP minus de rentekosten van de voorfinanciering HvdH. Zie voor een uitgebreidere toelichting de tekst hierboven.			4.850
			Totaal verklaard	4.850
Oplossing verschil Begroot na wijz. - Realisatie	N.v.t.: de storting stond nog niet geraamd omdat pas op een laat moment is besloten het IGP niet binnen de projectreserve te houden maar een eigen reserve voor te maken. Binnen de projectreserve stonden de bedragen wel begroot. De bedragen van 2014 e.v. zullen bij de Voorjaarsnota geraamd worden. HvdH staat op de lijst van benoemde IGP-projecten, alleen door het budget nu voor rentekosten in te zetten, kunnen wellicht minder projecten uitgevoerd worden. Daarom wordt nog wel geprobeerd om de komende jaren de reserve weer aan te vullen uit vrijvallende middelen uit de portefeuille van gedeputeerde Krol.			
In hoeverre is reserve komende jaren nodig	Nodig voor de gelabelde middelen.			
Advies	Reserve onveranderd in stand houden.			

Reserve ecoducten				
PS-besluit	PS d.d. 15 mei 2006 (PS2006BEM1) en PS d.d. 12 december 2011			
Bestemd voor	Financiering van het programma Prioriteiten Ecopassages bij provinciale wegen tot en met 2015.			
Voeding	Herprioritering middelen conform Coalitieakkoord, te weten: Groot Mijdrecht Noord € 1.520.000, Najaarsrapportage 2011 € 6.440.000, Energiek Utrecht € 1.950.000, Fonds uitplaatsing hinderlijke bedrijven € 761.000 en Fonds Stedelijk Bouwen Wonen € 835.000.			
Minimumbedrag	0	Plafondbedrag	-	Eindjaar
				2015
			Begroot na wijz	Realisatie
				Saldo
Saldo 31-12-2012				11.506
Bij:				
		Subtotaal Bij	0	0
Af:				
		Subtotaal Af	0	0
Saldo 31-12-2013				11.506
				0
				Verschil
Toelichting verschillen Begroot na wijziging t.o.v. Realisatie	N.v.t.			
			Totaal verklaard	0
Oplossing verschil Begroot na wijz. - Realisatie				
In hoeverre is reserve komende jaren nodig	Bedrag (€ 11,5 mln.) is nog ontoereikend voor het realiseren van 3 ecoducten, daarom wordt er ook nog geld vrijgemaakt uit programma AVP (€ 5,3 miljoen).			
Advies	In stand houden van reserve.			

Programma Landelijk Gebied				
PS-besluit	PS d.d. 12 december 2011 (PS2011RGW10)			
Bestemd voor	(co)Financieren of subsidiëren van projecten in het landelijk gebied op de thema's natuur, water, bodem, landschap, cultuurhistorisch erfgoed, landbouw, recreatie, leefbaarheid, duurzaamheid, klimaat en energie; (subsidie) aankopen, inrichten en beheer van natuurterreinen EHS), knelpunten bij de realisatie van de EHS oplossen; aanleg van ecoducten en ecopassages; uitvoering van het Reconstructieplan; Groen/Blauwe structuren, duurzame versterking landbouw, ecoducten en NHW, GH, GMN, Fort Vechten, Linschoterwaard en de Schammer, uitfinanciering onderdeel ILG coalitieakkoord '07-'11)			
Voeding	Bij initiatie is een startbedrag betrokken. Daarna jaarlijkse een bijdrage aan de bovenstaande thema's.			
Minimumbedrag	0	Plafondbedrag	-	Eindjaar 2021
			Begroot na wijz	Realisatie
				Saldo
Saldo 31-12-2012				118.294
Bij:	overboeking van projectreserve		0	2.311
	AVP 2013		40.077	24.954
	overboeking van projectreserve		0	26
	Subtotaal Bij		40.077	27.291
				12.786
Af:	AVP 2013		50.150	27.397
	AVP 2013		0	28
	boekwaarde verlies Paltz		0	117
	Subtotaal Af		50.150	27.542
				22.608
Saldo 31-12-2013				118.043
				-9.822
				Vershil
Toelichting verschillen Begroot na wijziging t.o.v. Realisatie	De afwijking in de baten en lasten betreft een kasritme verschil, programma komt later op gang door de vertraagde afspraken met het Rijk (Natuurpact, Bestuursovereenkomst Grond) en de zogenaamde Manifestpartijen. Naast de opbrengsten die via het programma lopen is ook de de reserve voor Ruimte voor de Lek ad. €2,3 mln.			-9.822
			Totaal verklaard	-9.822
Oplossing verschil Begroot na wijz. - Realisatie	N.v.t.			
In hoeverre is reserve komende jaren nodig	Reserve is in ieder geval nodig tot en met 2015, maar heeft waarschijnlijk een langere doorlooptijd in verband met de realisatie van de ecologische hoofdstructuur. Dit alles ter uitvoering van de genoemde projecten in de nieuwe kadernota.			
Advies	In stand houden reserve.			

Reserve uitvoeringsprogramma woonschepenbeleid					
PS-besluit	PS d.d. 27 juni 2005 (PS2005BEM20)				
Bestemd voor	Deze reserve is bedoeld voor het projectmatig oplossen van woonschepenknelpunten binnen de periode 2005-2008 door herinrichting, aankoop, opheffing met nadeelcompensatie, verplaatsing en aanleg van compenserende ligplaatsen				
Voeding	In 2005 heeft een éénmalige storting van €750.000 plaatsgevonden. Verwacht wordt dat in de loop van de projectperiode aanvullende stortingen gerealiseerd kunnen worden ten laste van medefinanciers, subsidies alsmede opbrengsten uit ruimtelijke compensatie en invoering huur/precario voor woonschepen in provinciale wateren.				
Minimumbedrag	0	Plafondbedrag	4.125	Eindjaar	2014
			Begroot na wijz	Realisatie	Saldo
Saldo 31-12-2012				1.003	
Bij:					
	Subtotaal Bij		0	0	0
Af:	Uitvoeringsprogramma woonschepenbeleid		753	581	172
	Subtotaal Af		753	581	172
Saldo 31-12-2013				422	-172
					Verschil
Toelichting verschillen Begroot na wijziging t.o.v. Realisatie	De geplande insteekhaven voor de woonark Papyrus is nog niet aangelegd omdat de verkoop nog niet heeft plaatsgevonden. Geplande uitgaven voor de woonschepenhaven in Tull en 't Waal zijn uitgesteld en gepland in 2014.				172
	Totaal verklaard				172
Oplossing verschil Begroot na wijz. - Realisatie	Het hogere saldo van de reserve is nodig voor het komende jaar.				
In hoeverre is reserve komende jaren nodig	Door de vertraging bij het project Knelpunt Tull 't Waal wordt verwacht dat het project in 2014 feitelijk tot uitvoering komt en dan wordt afgerond.				
Advies	In stand houden van de reserve.				

Reserve dekking financiële risico's grondaankopen				
PS-besluit	PS d.d. 26 oktober 2009 (PS2009BEM25)			
Bestemd voor	De provincie voert een actief grondbeleid. Hierdoor loopt de provincie financiële risico's. De middelen in deze reserve dienen als financiële dekking van deze risico's. Een bedrag van €5 mln. is bestemd voor risico's van grondaankopen in het kader van het revolverend fonds (PS2009RGW01).			
Voeding	Eénmalig €5 mln. uit het stimuleringsfonds			
Minimumbedrag	0	Plafondbedrag	-	Eindjaar
				-
			Begroot na wijz	Realisatie
				Saldo
Saldo 31-12-2012				5.000
Bij:				
		Subtotaal Bij	0	0
Af:				
		Subtotaal Af	0	0
Saldo 31-12-2013				5.000
				0
				Verschil
Toelichting verschillen Begroot na wijziging t.o.v. Realisatie	N.v.t.			
			Totaal verklaard	0
Oplossing verschil Begroot na wijz. - Realisatie	N.v.t.			
In hoeverre is reserve komende jaren nodig	Totaal uitstaand risico per 31/12/2013: €3.207.927 Totaal uitstaand risico per 1/6/2013: €2.550.350 Totaal uitstaand risico per 1/1/2013: €2.557.927 Totaal uitstaand risico per 1/1/2012: €1.650.042			
Advies	In stand houden reserve.			

Reserve kosten desintegratie RUD				
PS-besluit	Jaarrekening 2013			
Bestemd voor	bestemmingsreserve desintegratiekosten RUD Utrecht			
Voeding	Deze bestemmingsreserve wordt jaarlijks gevoed met eventuele overschotten (budgetonderschrijdingen) op de materiele budgetten voor Vergunningverlening en Handhaving die bij de provincie blijven (voor de provincie als opdrachtgever), en vanaf 2017 met de naar verwachting lagere jaarlijkse bijdrage aan de RUD Utrecht van € 400.000. In de eerste jaren zal het overschot beperkt zijn en de desintegratiekosten hoog, waardoor de bestemmingsreserve negatief kan worden. Dan zal de reserve tijdelijk worden aangevuld. Uitgangspunt is om het dan tijdelijk aan te vullen uit de lopende provincie-begroting of uit het jaarrekeningresultaat.			
Minimumbedrag	0	Plafondbedrag	n.v.t.	Eindjaar
				-
			Begroot na wijz	Realisatie
				Saldo
Saldo 31-12-2012				0
Bij:				
		Subtotaal Bij		0
				0
Af:				
		Subtotaal Af		0
				0
Saldo 31-12-2013				0
				Vershil
Toelichting verschillen Begroot na wijziging t.o.v. Realisatie	N.v.t.			
			Totaal verklaard	0
Oplossing verschil Begroot na wijz. - Realisatie	N.v.t.			
In hoeverre is reserve komende jaren nodig	Reserve is noodzakelijk om de desintegratie RUD uit te betalen.			
Advies	In stand houden van de reserve.			

Reserve exploitatieverschillen grondwaterbeheer					
PS-besluit	Bij V en W-6/1987				
Bestemd voor	Egalisatie van kosten van het kwantitatieve waterbeheer				
Voeding	Positieve exploitatiesaldi				
Minimumbedrag	0	Plafondbedrag	n.v.t.	Eindjaar	-
			Begroot na wijz	Realisatie	Saldo
Saldo 31-12-2012				1.759	
Bij:					
	Ontvangen leges		1.160	1.131	29
	Verdrogingsbestrijding uit risicoreserve		0	757	-757
	Subtotaal Bij		1.160	1.888	-728
Af:					
	Exploitatieverschillen grondwaterheffing 2013		1.160	1.022	138
	Subtotaal Af		1.160	1.022	138
Saldo 31-12-2013				2.625	-866
					Verschil
Toelichting verschillen Begroot na wijziging t.o.v. Realisatie	verdrogingsbestrijding uit risicoreserve: in de risicoreserve zat nog een bedrag voor verdrogingsbestrijding. In de nota reserves en voorzieningen is besloten om deze over te hevelen naar de reserve exploitatieverschillen grondwaterheffing en dat de uitwerking hiervan zal worden meegenomen in de jaarrekening.				-757
	De uitgaven voor maatregelen ter bestrijding van verdroging zijn lager dan begroot, omdat 2013 vooral in het teken stond van het maken van financiële afspraken met de waterschappen. De komende jaren worden de maatregelen uitgevoerd.				-138
	Overige kleine verschillen				29
			Totaal verklaard		-866
Oplossing verschil Begroot na wijz. - Realisatie	N.v.t.				
In hoeverre is reserve komende jaren nodig	Het saldo van de reserve (€ 1,759 miljoen) is voor de komende jaren nodig om de extra werkzaamheden voor de verdrogingsbestrijding te bekostigen. Daarnaast is in artikel 7.7 van de waterwet geregeld dat er alleen middelen aan deze reserve mogen worden onttrokken die aan bepaalde voorwaarden voldoen. Er is dus geen vrije ruimte binnen de reserve aanwezig.				
Advies	In stand houden van de reserve.				

Egalisatiereserve Bodemsanering				
PS-besluit	PS d.d. 22 maart 2010 (PS2010RGW05)			
Bestemd voor	Niet bestede gelden Decentralisatieuitkering Bodem (DUB)			
Voeding	Voor het reconstructieplan is in de begroting 2005 t/m 2007 € 7 miljoen uitgetrokken. Middels de reserve worden de nog niet gebruikte gelden beschikbaar gehouden voor het aangegeven doel.			
Minimumbedrag	0	Plafondbedrag	-	Eindjaar 2019
			Begroot na wijz	Realisatie
				Saldo
Saldo 31-12-2012				1.736
Bij:	Rijksbijdrage Wbb 2013		1.432	1.209
	Wbb aandeel uit eigen middelen			185
				-185
		Subtotaal Bij	1.432	1.394
				38
Af:	Wbb aandeel Rijk 2013		1.432	1.368
		Subtotaal Af	1.432	1.368
				64
Saldo 31-12-2013				1.762
				-26
				Verschil
Toelichting verschillen Begroot na wijziging t.o.v. Realisatie	Betreft een kasritmeverschil binnen het meerjarenprogramma. In de uitvoering van de saneringen zijn wij afhankelijk van onder andere aannemers.			64
	Afbouw rijksbijdrage niet volledig in begroting opgenomen			-38
	Totaal verklaard			26
Oplossing verschil Begroot na wijz. - Realisatie	N.v.t.			
In hoeverre is reserve komende jaren nodig	Het doel van de reserve is egalisatie. Het huidige saldo van de reserve is nodig om toekomstige uitgaven te kunnen dekken. Er is geen vrije ruimte in de reserve.			
Advies	De reserve moet in stand gehouden worden totdat de projecten uit de verlengingsperiode (2015-2019) is afgerond. Middels 2-jaarlijkse midtermreviews wordt aan het Rijk gerapporteerd en wordt bekeken wat de stand van de sanering is en hoeveel geld hiervoor nog nodig is.			

Egalisatiereserve ISV bodemsanering					
PS-besluit	PS d.d. 31 oktober 2011 (PS2011PS13)				
Bestemd voor	Het egaliseren van de jaarlijks te ontvangen ISV-middelen (onderdeel bodem) via het provinciefonds en de jaarlijkse uitgaven ten behoeve van ISV-bodem.				
Voeding	De voeding geschiedt vanuit het niet bestede deel van de decentralisatieuitkering ISV, onderdeel bodem.				
Minimumbedrag	0	Plafondbedrag	2010-2014(4.240) 2015-2019(pm)	Eindjaar	2019
			Begroot na wijz	Realisatie	Saldo
Saldo 31-12-2012				1.177	
Bij:	Rijksbijdrage ISV-bodem 2013			1.060	0
	Subtotaal Bij			1.060	0
Af:	ISV3 realisatie 2013			1.060	800
	Subtotaal Af			1.060	800
Saldo 31-12-2013				1.978	-800
					Verschil
Toelichting verschillen Begroot na wijziging t.o.v. Realisatie	De beschikbare middelen zijn verdeeld over diverse meerjarige projecten. Bij een aantal projecten bleek de daadwerkelijk benodigde subsidie lager te liggen dan vooraf was gevraagd. Ook was de financiële verantwoording van sommige projecten niet op tijd gereed om ze nog in 2013 formeel financieel te kunnen afronden. De financiële afronding van deze projecten vindt daarom plaats begin 2014.				800
	Totaal verklaard				800
Oplossing verschil Begroot na wijz. - Realisatie	N.v.t.				
In hoeverre is reserve komende jaren nodig	Het doel van de reserve is egalisatie. Het huidige saldo van de reserve is nodig om toekomstige uitgaven te kunnen dekken. Er is geen vrije ruimte in de reserve.				
Advies	De reserve moet in stand gehouden worden totdat de uitvoering Stedelijke vernieuwing 2010-2014 (onderdeel bodem) is afgerond.				

Reserve PUEV			
PS-besluit	PS d.d. 17 juni 2013 (Jaarrekening 2012)		
Bestemd voor	Het egaliseren van de jaarlijks te ontvangen PUEV-middelen via het provinciefonds en de jaarlijkse uitgaven ten behoeve van het Provinciaal Uitvoeringsprogramma Externe Veiligheid 2011-2014.		
Voeding	De voeding geschiedt vanuit het niet bestede deel van de decentralisatieuitkering PUEV.		
	Begroot na wijz	Realisatie	Saldo
Saldo 31-12-2012		298	
Bij:			
	Storting rijksbijdrage	961	1.127
	Subtotaal Bij	961	1.127
Af:			
	Bijdrage diverse projecten	961	835
	Subtotaal Af	961	835
Saldo 31-12-2013		590	-292
			Verschil
Toelichting verschillen Begroot na wijziging t.o.v. Realisatie	Storting rijksbijdrage: de afrekening over de jaren 2006-2010 is ontvangen. De kosten die hiervoor waren gemaakt zijn destijds ook met gelden van PUEV 2011-2014 verrekend.		-166
	Een aantal deelnemers heeft minder uren gedeclareerd dan was gereserveerd (Veenendaal, ZWU: Nieuwegein, Houten, IJsselstein, Lopik). Daarnaast is de Veiligheidsregio wettelijk verantwoordelijk voor risicocommunicatie, maar heeft zich daarvoor in 2013 minder ingezet in verband met een interne reorganisatie.		-126
	Totaal verklaard		-292
Oplossing verschil Begroot na wijz. - Realisatie	N.v.t. de middelen die extra in de reserve worden gestort/minder aan de reserve worden onttrokken zijn in latere jaren nodig om toekomstige uitgaven m.b.t. externe veiligheid te kunnen bekostigen.		
In hoeverre is reserve komende jaren nodig	Het doel van de reserve is egalisatie. Het huidige saldo van de reserve is nodig om toekomstige uitgaven te kunnen dekken. Er is geen vrije ruimte in de reserve.		
Advies	De reserve moet in stand gehouden worden, totdat de uitvoering van het Provinciaal Uitvoeringsprogramma Externe Veiligheid 2011-2014 is afgerond.		

Reserve concessieverlening EEV					
PS-besluit	PS d.d. 2 juli 2007 (PS2007BEM26)				
Bestemd voor	Het verbeteren van de luchtkwaliteit door inzet van schonere bussen in de nieuwe concessie voor het openbaar vervoer.				
Voeding	Eenmalig bij resultaatbestemming jaarrekening 2006.				
Minimumbedrag	-	Plafondbedrag	1.760	Eindjaar	2016
			Begroot na wijz	Realisatie	Saldo
Saldo 31-12-2012				880	
Bij:					
	Subtotaal Bij			0	0
Af:					
	Bijdrage concessie 2013		220	220	0
		Subtotaal Af	220	220	0
Saldo 31-12-2013				660	0
					Verschil
Toelichting verschillen Begroot na wijziging t.o.v. Realisatie	N.v.t.				
	Totaal verklaard				0
Oplossing verschil Begroot na wijz. - Realisatie	N.v.t.				
In hoeverre is reserve komende jaren nodig	Het restant bedrag in de reserve (€ 660.000) is nodig om de komende 3 jaar nog aan de verplichtingen te kunnen voldoen (een jaarlijkse bijdrage van € 220.000).				
Advies	In stand houden reserve.				

Reserve Cofinancieringsfonds					
PS-besluit	PS2007BEM06 d.d. 15 februari 2007, PS2011MME04 d.d. 7 februari 2011				
Bestemd voor	Economische stimulering door bijdragen van max. 60% van de totale projectkosten aan projecten met een aantoonbaar economisch effect voor de regio Utrecht op het gebied van: life sciences, creatieve industrie (gaming, multimedia en design), duurzaamheidseconomie, kennisvalorisatie en bevordering van innovatie bij het mkb. Middels deze cofinanciering maakt de provincie projecten mogelijk die de kenniseconomie en innovatie stimuleren in de meest kansrijke clusters van de regionale economie.				
Voeding	De initiële voeding bestond uit de structurele budgetten Stimulering Economische Ontwikkeling (€ 561.000), SER Utrecht (€ 27.000), Ondersteuning Arbeidsmarktbeleid (€ 56.000) en de vrij besteedbare middelen uit de reserve Stimulering Economische Ontwikkeling (€ 1.184.000). Ook werd besloten om € 6.522.000 vanuit de huidige reserve Cofinancieringsfonds te herbestemmen € 1.184.000 vanuit de reserve Stimulering Economische Ontwikkeling te herbestemmen in de reserve Cofinancieringsfonds kennis en innovatie. (PS2011MME04). In 2013 zijn de middelen uit de stelpost intensivering 2012-2015. onderdeel economisch beleidsplan, toegevoegd aan deze reserve..				
Minimumbedrag	0	Plafondbedrag	20.000	Eindjaar	2020
			Begroot na wijz	Realisatie	Saldo
Saldo 31-12-2012				12.094	
Bij:	Cofinancieringsprojecten 2013			644	644
	Internationale school			122	122
	Jaarrekening 2012			1.343	1.343
	Economisch beleidsplan			1.732	1.732
	Economische ontwikkeling			0	1.953
	Subtotaal Bij			3.841	5.794
Af:	Cofinancieringsprojecten 2013			2.622	2.547
	Subtotaal Af			2.622	2.547
Saldo 31-12-2013				15.341	-1.878
					Verschil
Toelichting verschillen Begroot na wijziging t.o.v. Realisatie	Hogere storting het gevolg van opheffing van de reserve economische ontwikkeling per 31-12-2013. Dit conform het besluit van PS2014BEM01.				-1.953
	Hogere onttrekking voornamelijk het gevolg van de hogere subsidie bij de internationale school dan geraamd. Dit komt doordat de aanloopkosten in de eerste drie jaren aanzienlijk hoger zijn dan voorzien in de businesscase, vanwege het hogere leerlingenaantal. Hier staat tegenover dat het break even punt (veel) eerder zal worden bereikt				-75
	Totaal verklaard				-1.878
Oplossing verschil Begroot na wijz. - Realisatie	N.v.t.				
In hoeverre is reserve komende jaren nodig	Het bedrag is voldoende om de afgesproken doelen te realiseren, waarbij samengewerkt wordt met de EBU.				
Advies	In stand houden reserve.				

Reserve Toeristische ontwikkeling				
PS-besluit	PS FIN-1/1983, PS CEMENT-2/1998, PS d.d. 12-11-2001 (B&M-17/2001), jaarrekening 2005			
Bestemd voor	Het administratief verwerken van verplichtingen ten aanzien van subsidies voor projecten ter stimulering van toeristisch-recreatieve ontwikkeling van de provincie.			
Voeding	De budgetten in het kader van toerisme/toeristische ontwikkeling waarvoor wel verplichtingen zijn aangegaan maar die nog niet zijn uitgekeerd. De bedragen die vrijvallen bij afrekening van subsidies.			
Minimumbedrag	0	Plafondbedrag	-	Eindjaar 2016
			Begroot na wijz	Realisatie
Saldo 31-12-2012				826
Bij:	Structurele storting 2013			0
		Subtotaal Bij	133	133
Af:	Onttrekking 2013			61
		Subtotaal Af	261	200
Saldo 31-12-2013				759
				Verschil
Toelichting verschillen Begroot na wijziging t.o.v. Realisatie	Lagere onttrekking omdat uitgaven voor de toekomst van de recreatieschappen voordeliger zijn uitgevallen.			61
				Totaal verklaard 61
Oplossing verschil Begroot na wijz. - Realisatie	N.v.t.			
In hoeverre is reserve komende jaren nodig	Het bedrag is voldoende om de afgesproken doelen te realiseren.			
Advies	Afbouwen reserve tot ultimo 2014-2015. Kan uitlopen naar 2016 afhankelijk van visieuitwerking			

Reserve economische ontwikkeling						
PS-besluit	PS FIN-1/1983, PS CEMENT-2/1998, PS d.d. 12-11-2001 (B&M-17/2001), jaarrekening 2005					
Bestemd voor	Het administratief verwerken van verplichtingen ten aanzien van subsidies voor projecten ter stimulering van economische ontwikkeling van de provincie					
Voeding	De budgetbedragen bijdrage economische ontwikkeling waarvoor wel verplichtingen zijn aangegaan maar die nog niet zijn uitgekeerd. De bedragen die vrijvallen bij afrekening van subsidies.					
Minimumbedrag	0	Plafondbedrag	n.v.t.	Eindjaar	-	
			Begroot na wijz	Realisatie	Saldo	
Saldo 31-12-2012				1.541		
Bij:	Najaarsrapportage			783	783	0
		Subtotaal Bij		783	783	0
Af:	Onttrekkingen 2013			724	2.324	-1.600
		Subtotaal Af		724	2.324	-1.600
Saldo 31-12-2013				0	1.600	
					Vershil	
Toelichting verschillen Begroot na wijziging t.o.v. Realisatie	Reserve is opgeheven conform besluit op 4 februari 2014 in PS.				1.600	
					Totaal verklaard	1.600
Oplossing verschil Begroot na wijz. - Realisatie	N.v.t.					
In hoeverre is reserve komende jaren nodig	N.v.t.					
Advies	Reserve is bij de nota reserves en voorzieningen opgeheven.					

Reserve grote wegenwerken				
PS-besluit	PS X-14/1988, herzien PS d.d. 27 juni 2005 (PS2005BEM20)			
Bestemd voor	Het beschikbaar houden van gelden die bestemd zijn voor wegeninvesteringen. Daarnaast is de reserve bestemd voor egalisatie van kosten wegenwerken die niet binnen het jaarbudget kunnen worden gerealiseerd. Het beschikbaar houden van gelden om het mobiliteitsprogramma (SMPU) te kunnen realiseren.			
Voeding	Basis was het vastgestelde SMPU t/m 2020. Op basis hiervan is storting voor materiële en apparaatskosten begroot. In het coalitieakkoord 2012-2015 is afgesproken om de horizon van de SMPU te verlengen tot 2028. Basis wordt het nieuw op te leveren mobiliteitsplan (begin 2014 besluitvorming PS).			
Minimumbedrag	0	Plafondbedrag	-	Eindjaar
			-	-
			Begroot na wijz	Realisatie
				Saldo
Saldo 31-12-2012				34.033
Bij:	Storting(op basis van SMPU)		15.048	15.048
	PS voorstel Beter Benutten		2.750	2.750
	Jaarrekening 2012		483	483
	Najaarsrapportage 2013		500	500
	Rijnbrug		10.000	10.000
		Subtotaal Bij	28.781	28.781
Af:	Onttrekkingen 2013		7.396	6.696
		Subtotaal Af	7.396	6.696
Saldo 31-12-2013				56.118
				-700
				Vershil
Toelichting verschillen Begroot na wijziging t.o.v. Realisatie	Voor de lagere onttrekking verwijzen wij u naar de toelichting van programma 5 onder de lasten en de baten bij de verschillenanalyse.			700
			Totaal verklaard	700
Oplossing verschil Begroot na wijz. - Realisatie	N.v.t.			
In hoeverre is reserve komende jaren nodig	Reserve is komende jaren nodig voor wegeninvesteringen.			
Advies	In stand houden van reserve			

Reserve Masterplan Soesterberg						
PS-besluit	PS d.d. 26 april 2010 (PS2010WMC08)					
Bestemd voor	Ter uitvoering van de verdiepte ligging van de provinciale weg N237 (inclusief 3 overkluizingen) zoals opgenomen in het Masterplan Soesterberg en als verantwoordelijkheid van de provincie vastgelegd in het met de gemeente Soest afgesloten Bestuurlijke overeenkomst Masterplan Soesterberg van 8 juni 2009.					
Voeding	Voeding geschiedt vanuit meerdere bronnen: - € 3,3 miljoen uit het Fonds stedelijk Bouwen en Wonen (FSBW); - € 2,1 miljoen uit het Fonds Uitplaatsing Hinderlijke Bedrijvigheid (FUHB); - € 3 miljoen uit het project fietsverbinding Soest-Soesterberg (pakketstudies); - € 5 miljoen uit het Strategisch Mobiliteitsfonds Provincie Utrecht (SMPU, uit reserve GWW: grote wegenwerken).					
Minimumbedrag	0	Plafondbedrag	€ 14 mln.	Eindjaar	2016	
			Begroot na wijz	Realisatie	Saldo	
Saldo 31-12-2012				13.233		
Bij:						
	Subtotaal Bij			0	0	
Af:	Onttrekking 2013			100	59	41
	Subtotaal Af			100	59	41
Saldo 31-12-2013				13.174	-41	
					Verschil	
Toelichting verschillen Begroot na wijziging t.o.v. Realisatie	Iets lagere onttrekking doordat de uitgaven achter gebleven zijn ten opzichte van de begroting.				41	
Totaal verklaard					41	
Oplossing verschil Begroot na wijz. - Realisatie	N.v.t.					
In hoeverre is reserve komende jaren nodig	Project zit nog in ontwerpfase. Verwachting (op grond van de huidige berekeningen) is dat bedrag in reserve voldoende is voor realisatie.					
Advies	In stand houden reserve.					

Reserve VERDER					
PS-besluit	Voorjaarsnota 2011				
Bestemd voor	Ter uitvoering van de afspraken gemaakt met het Rijk over de medefinanciering in de opwaardering van de NRU en het VERDER-pakket.				
Voeding	Voeding geschiedt vanuit meerdere bronnen: - € 16,7 miljoen (rentedragend) uit de algemene reserve per 1-1-2011 ten behoeve van de Noordelijke Randweg Utrecht - restant van de reserve Pakketstudies (onderdeel van de reserve coalitieakkoord) per 31-12-2011, circa € 18,2 miljoen ten behoeve van maatregelen VERDER - jaarlijkse storting van € 8,5 miljoen van 2012 tot en met 2021 opgenomen in de reguliere begroting ten behoeve van maatregelen VERDER				
Minimumbedrag	0	Plafondbedrag	nvt	Eindjaar	2022
			Begroot na wijz	Realisatie	Saldo
Saldo 31-12-2012				43.676	
Bij:	Hoewelaken		13.503	13.503	0
	Rente nru		169	296	-127
	Storting pakketstudies		8.500	8.500	0
		Subtotaal Bij	22.172	22.299	-127
Af:	Onttrekking 2013		2.200	2.101	-99
		Subtotaal Af	2.200	2.101	99
Saldo 31-12-2013				63.874	-226
					Verschil
Toelichting verschillen Begroot na wijziging t.o.v. Realisatie	Storting is hoger uitgevallen door de hogere rentetoevoeging dan geraamd voor het onderdeel Noordelijke Randweg Utrecht				-127
	lets lagere onttrekking omdat er minder uitgegeven is				-99
	Totaal verklaard				-226
Oplossing verschil Begroot na wijz. - Realisatie	N.v.t.				
In hoeverre is reserve komende jaren nodig	Restant is volledig nodig om toekomstige verplichtingen te kunnen betalen. Momenteel is er bij het programma VERDER nog een overprogrammering.				
Advies	In stand houden reserve.				

Reserve cultuurhistorische hoofdstructuur (CHS)					
PS-besluit	Ingesteld bij besluit van 15 mei 2006, nr. PS2006ZCW. Kenmerken vastgesteld bij jaarrekeningvaststelling 2006 (PS2007BEM26). Opgeheven bij Stofkam I PS2008BEM19. Voorstel opheffing ongedaan te maken bij nota reserves en voorzieningen 2009 (PS2009BEM25, PS 26-10-09). Kenmerken ge-update bij jaarrekeningvaststelling 2012 (PS2013PS04).				
Bestemd voor	Het gericht investeren in gebiedsprojecten en verkenningen in het kader van het uitvoeringsprogramma Cultureel erfgoed, zoals vastgelegd in de Cultuurnota 2012- 2015				
Voeding	Afhankelijk van de besteding van de jaarlijkse beschikbare budgetten voor het uitvoeringsprogramma CHS worden de niet bestede middelen in het begrotingsjaar toegevoegd aan deze reserve				
Minimumbedrag	0	Plafondbedrag	-	Eindjaar	-
			Begroot na wijz	Realisatie	Saldo
Saldo 31-12-2012				706	
Bij:					
	Subtotaal Bij			0	0
Af:	Onttrekking CHS			300	355
	Subtotaal Af			300	355
Saldo 31-12-2013				351	55
					Verschil
Toelichting verschillen Begroot na wijziging t.o.v. Realisatie	lets hogere onttrekking omdat een aantal projecten die voorzien waren in 2012, doorgeschoven zijn naar 2013.				-55
	Totaal verklaard				-55
Oplossing verschil Begroot na wijz. - Realisatie	N.v.t.				
In hoeverre is reserve komende jaren nodig	De stand van de reserve is toereikend voor de lopende projecten (publieksbereik, ruimtelijk erfgoed etc.), zoals aangegeven in de cultuurnota 2012-2015.				
Advies	Reserve in stand houden				

Reserve investeringsfonds provinciaal erfgoed					
PS-besluit	PS d.d.15 mei 2006 (PS2006ZCW06)				
Bestemd voor	De provincie Utrecht zet zich actief in voor oplossen van Cultuurhistorische knelpunten/provinciale parels.				
Voeding	Eerste vulling met de bestemmingsreserve monumenten en de nog uitstaande voorfinancieringen.				
Minimumbedrag	0	Plafondbedrag	-	Eindjaar	-
			Begroot na wijz	Realisatie	Saldo
Saldo 31-12-2012				2.310	
Bij:	Storting 2013		0	1.672	-1.672
		Subtotaal Bij	0	1.672	-1.672
Af:	Onttrekking 2013		400	0	400
		Subtotaal Af	400	0	400
Saldo 31-12-2013				3.982	-2.072
					Verschil
Toelichting verschillen Begroot na wijziging t.o.v. Realisatie	De storting is het gevolg van de lagere uitgaven. Voor toelichting op de lagere uitgaven verwijzen wij naar de toelichting bij de verschillenanalyse onder de lasten bij programma 6.				-1.672
	Geen onttrekking aan deze reserve is het gevolg van de lagere uitgaven. Voor toelichting op de lagere uitgaven verwijzen wij naar de toelichting bij de verschillenanalyse onder de lasten bij programma 6.				400
			Totaal verklaard		-2.072
Oplossing verschil Begroot na wijz. - Realisatie	N.v.t.				
In hoeverre is reserve komende jaren nodig	Bedrag in reserve is nodig om extra subsidies te kunnen geven om de doelen behoud en restauratie van provinciale erfgoedparels te realiseren.				
Advies	In stand houden van de reserve				

Reserve Bibliotheekvernieuwing					
PS-besluit	PS 2004 (Coalitieakkoord 2003-2007)				
Bestemd voor	Om kosten voor bibliotheekvernieuwing uit te bekostigen.				
Voeding	Voor 2004 was een bedrag van € 4 mln. beschikbaar gesteld, waarvan € 450.000 in 2004 werd besteed. Het restant van de middelen is in de reserve bibliotheekvernieuwing gestort om het bedrag voor latere jaren beschikbaar te houden.				
Minimumbedrag	0	Plafondbedrag	-	Eindjaar	-
			Begroot na wijz	Realisatie	Saldo
Saldo 31-12-2012				188	
Bij:					
	Subtotaal Bij			0	0
Af:	Onttrekking 2013			0	188
	Subtotaal Af			0	188
Saldo 31-12-2013				0	188
					Verschil
Toelichting verschillen Begroot na wijziging t.o.v. Realisatie	Per 31 december is de reserve conform de Nota Reserves en Voorzieningen die op 4 februari 2014 door u is vastgesteld opgeheven. Na onttrekking van de gedane uitgaven resteerde een voordeel van € 170.000. Dit bedrag is voorlopig toegevoegd aan de algemene middelen				-188
				Totaal verklaard	-188
Oplossing verschil Begroot na wijz. - Realisatie	N.v.t.				
In hoeverre is reserve komende jaren nodig	N.v.t.				
Advies	Reserve is cf. nota reserves en voorzieningen opgeheven.				

Reserve Huisvesting				
PS-besluit	PS d.d. 28 juni 2010 (PS2010PS04)			
Bestemd voor	Het constant houden van de jaarlasten huisvesting in de begroting.			
Voeding	Naast een deel structurele middelen vallen ook incidentele budgetten vrij die worden gestort in deze reserve. Betreft meeropbrengst bij verkoop van de huidige locatie, het aandeel Rijnsweerd in de reserve rente en afschrijving (inclusief de bijbehorende rentetoevoeging), het restant uit de voorziening groot onderhoud, het budget CP Huisvesting en het budget NOVA voor de jaren 2011 en 2012. Ook de (huur)opbrengsten zullen in deze reserve worden gestort zodat er voor heel huisvesting een gesloten circuit bestaat.			
Minimumbedrag	0	Plafondbedrag	-	Eindjaar 2050
			Begroot na wijz	Realisatie
				Saldo
Saldo 31-12-2012				28.928
Bij:				
	Storting in reserve huur Archimedes aan		3.322	3.355
	Storting in reserve, vast bedrag		186	186
	Subtotaal Bij		3.508	3.541
				-33
Af:				
	onttrekking kapitaallasten		4.303	4.303
	onttrekking projectkosten		1.328	1.248
	Subtotaal Af		5.631	5.551
				80
Saldo 31-12-2013				26.918
				Vershil
Toelichting verschillen Begroot na wijziging t.o.v. Realisatie	Storting iets hoger door hogere huuropbrengst. Iets lagere onttrekking omdat nog niet alle verplichtingen die zijn aangegaan ook al tot uitvoering zijn gekomen. Een laatste deel zal in 2014 worden afgewikkeld.			113
	Totaal verklaard			113
Oplossing verschil Begroot na wijz. - Realisatie	n.v.t.			
In hoeverre is reserve komende jaren nodig	Reserve is bedoeld voor opvangen kapitaallasten, na afschaffing van de omslagrente betekent dit dus alleen nog maar de afschrijvingen. Daarnaast lopen de vervangingsinvesteringen via deze reserve. De reserve is dus noodzakelijk zolang we Archimedeslaan in ons bezit hebben.			
Advies	In stand houden reserve			

Reserve ICT					
PS-besluit	PS d.d. 25 mei 2004 (PS2004BEM19), PS d.d. 30 mei 2010 (PS2010PS03)				
Bestemd voor	De ICT-reserve is bedoeld als hulpmiddel voor de egalisatie van sterk ongelijkmatig verlopende ICT-uitgaven.				
Voeding	Jaarlijks wordt een bedrag toegevoegd, gebaseerd op het daartoe periodiek op te stellen investeringsplan.				
Minimumbedrag	0	Plafondbedrag	-	Eindjaar	-
			Begroot na wijz	Realisatie	Saldo
Saldo 31-12-2012				3.023	
Bij:					
	Storten Saldo 2013		0	374	-374
		Subtotaal Bij	0	374	-374
Af:					
		Subtotaal Af	0	0	0
Saldo 31-12-2013				3.397	-374
					Vershil
Toelichting verschillen Begroot na wijziging t.o.v. Realisatie	Jaarlijks is er € 1,2 mln. beschikbaar voor ICT kapitaallasten, eventuele nieuwe investeringen en de daarbij horende implementatiekosten. De in 2013 geplande investeringen in vervangende servers is vertraagd vanwege de noodzaak om deze Europees aan te besteden.				-374
	Totaal verklaard				-374
Oplossing verschil Begroot na wijz. - Realisatie	N.v.t.				
In hoeverre is reserve komende jaren nodig	Deze reserve is bedoeld voor het egaliseren van ICT investeringen. De reserve is de komende jaren toereikend om de herinvesteringen te kunnen verrichten. In 2013 is de verhuizing en de ICT inrichting van het nieuwe provinciehuis afgerond. Op basis van de investeringen die hiervoor hebben plaatsgevonden en de daaruit voortvloeiende vervangingsinvesteringen kan worden geconcludeerd dat er op dit moment geen vrije ruimte aanwezig is. Een investeringsplan waarbij niet alleen gekeken wordt naar de vervangingsinvesteringen maar ook naar toekomstige ontwikkelingen wordt op dit moment gemaakt.				
Advies	In stand houden reserve				

Reserve DigiDiv/DIVA					
PS-besluit	PS d.d. 9 september 2006 (PS2006BEM33)				
Bestemd voor	Het project DIVA, voorheen DiGiDiv, richt zich op het digitaliseren van de documentaire informatievoorziening binnen de Provincie Utrecht. Het doel is inrichten van het beheer van elektronische dossiers en het leveren van elektronische werkprocesondersteuning.				
Voeding	Eenmalige storting. Aanvullende toevoegingen alleen na specifieke statenvoorstel.				
Minimumbedrag	0	Plafondbedrag	5.000	Eindjaar	2014
			Begroot na wijz	Realisatie	Saldo
Saldo 31-12-2012				198	
Bij:					
	Subtotaal Bij		0	0	0
Af:	Onttrekking ten behoeve afronding technische verbeteringen uit het project DIVA.		198	198	0
	Subtotaal Af		198	198	0
Saldo 31-12-2013				0	0
					Vershil
Toelichting verschillen Begroot na wijziging t.o.v. Realisatie	N.v.t.				
	Totaal verklaard				0
Oplossing verschil Begroot na wijz. - Realisatie	N.v.t.				
In hoeverre is reserve komende jaren nodig	Het saldo van de reserve is in 2013 ingezet voor afronding van en technische verbeteringen uit het project DIVA. De reserve wordt bij deze jaarrekening opgeheven.				
Advies	Reserve opheffen bij de jaarrekening 2013.				

Specificatie voorzieningen

Voorziening nazorg stortplaats Maarsbergen				
PS-besluit	PS d.d. 26 april 2005 (PS2005BEM20)			
Bestemd voor	Nazorg van de stortplaats Maarsbergen			
Voeding	Eénmalig in 2008 van OLVN ontvangen bedrag gestort. Jaarlijks rentetoevoeging.			
Minimumbedrag	-	Plafondbedrag	-	Eindjaar 2040
			Begroot na wijz	Realisatie
Saldo 31-12-2012				617
Bij:	Rente 2013			25
				0
				0
		Subtotaal Bij	25	25
				0
Af:				0
				0
		Subtotaal Af	0	0
Saldo 31-12-2013				642
				Verschil
Toelichting verschillen Begroot na wijziging t.o.v. Realisatie	N.v.t.			
			Totaal verklaard	0
Oplossing verschil Begroot na wijz. - Realisatie	N.v.t.			
In hoeverre is voorziening komende jaren nodig	Zolang de provincie de nazorgplicht voor de stortplaats heeft, is deze voorziening noodzakelijk. De voorziening is voorlopig toereikend. Mocht toch blijken dat dit niet het geval is, dan zijn de oorspronkelijk deelnemende gemeenten verantwoordelijk om het verschil bij te leggen.			
Advies	De voorziening dient in stand gehouden te worden tot de taken, zoals afgesproken in de nazorgovereenkomst, zijn afgerond.			

Voorziening Garantstelling Vathorst					
PS-besluit	PS d.d. 8 juni 2009 (PS2009PS05)				
Bestemd voor	Garantstelling jegens de gemeente Amersfoort bij een tekort op de ontsluiting van Vathorst (maximum € 4,54 miljoen)				
Voeding	Eenmalig bedrag uit algemene middelen				
Minimumbedrag	0	Plafondbedrag	4.500	Eindjaar	-
			Begroot na wijz	Realisatie	Saldo
Saldo 31-12-2012				1.500	
Bij:					
	Aanvullende dotatie		40	40	0
		Subtotaal Bij	40	40	0
Af:					
	Uitbetaling Amersfoort		0	363	-363
		Subtotaal Af	0	363	-363
Saldo 31-12-2013				1.177	363
					Verschil
Toelichting verschillen Begroot na wijziging t.o.v. Realisatie	Jaarlijks wordt op basis van de jaarrekening van de gemeente Amersfoort (T-1) bepaald welk deel van de voorziening wordt uitbetaald. Dit is afhankelijk van het realisatiepercentage dat zij gerealiseerd hebben. De jaarrekening van Amersfoort was niet op tijd binnen om de raming nog mee te nemen in onze planning en controlcyclus.				363
	Totaal verklaard				363
Oplossing verschil Begroot na wijz. - Realisatie	N.v.t., het nu onttrokken bedrag maakt onderdeel uit van het bestedingsplan.				
In hoeverre is voorziening komende jaren nodig	De garantstelling richting Amersfoort loopt nog. Volgens de huidige berekeningen zal de volledige voorziening betaald moeten worden. Het restant van de voorziening is de komende jaren dan ook nodig om aan deze garantstelling tegemoet te komen. Volgens de huidige verwachting waarschijnlijk tot circa 2017.				
Advies	In stand houden van de voorziening.				

Voorziening Pensioenen GS					
PS-besluit	PS d.d. 18 mei 2004 (PS2004BEM14)				
Bestemd voor	De voorziening is ingesteld ter egalisatie van de kosten voor de verplichtingen tot het betalen van pensioengelden aan huidige en voormalige GS-leden bij het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd.				
Voeding	Middels de storting van de pensioenbijdragen van huidige gedeputeerden, oprenting, inhoudingen op de salarissen van de gedeputeerden en d.m.v. inbreng van overdrachten.				
Minimumbedrag	0	Plafondbedrag	-	Eindjaar	-
			Begroot na wijz	Realisatie	Saldo
Saldo 31-12-2012				7.931	
Bij:					
	Jaarlijkse dotatie	238		267	-29
	Pensioenoverdrachten			16	-16
	Aanvulling i.v.m. reservering actieven/slapers			196	-196
	Aanvulling i.v.m. reservering gepensioneerden			923	-923
	Subtotaal Bij	238		1.402	-1.164
Af:					
	Uitbetaalde pensioenen		370	458	-88
	Subtotaal Af		370	458	-88
Saldo 31-12-2013				8.875	-1.076
					Vershil
Toelichting verschillen Begroot na Wijziging t.o.v. Realisatie	Aanvulling i.v.m. reservering actieven/slapers: Tijdens het vooronderzoek naar de gevolgen van een mogelijke fondsvorming is door Deloitte geconstateerd dat onze voorziening te laag is. De oorzaak hiervoor is terug te vinden in de pensioenberekening van de gepensioneerden. Wanneer zij met pensioen gaan hebben zij een bepaald doelvermogen opgebouwd waaruit zij en eventuele nabestaande(n) de rest van hun leven betaald moeten worden. De afgelopen jaren zijn er echter forse aanpassingen doorgevoerd in de manier waarop doelvermogens worden berekend. Zo is de rekenrente naar beneden bijgesteld op basis van nieuwe inzichten en de marktontwikkelingen de afgelopen jaren en zijn de sterftetafels aangepast op basis van de hogere levensverwachtingen. Beide zaken resulteren in een hoger doelvermogen. Aangezien gepensioneerden geen vermogen meer opbouwen, kan dit niet meer gecorrigeerd worden en komen hogere lasten volledig voor rekening van de provincie.				-923
	Bij de berekening van de actuariële waarden voor 2014 is de rekenrente wederom gedaald van 2,80% naar 2,43%. Hierdoor wordt er minder snel vermogen opgebouwd waardoor een aanvullende storting nodig is.				-196
	Overige kleine verschillen				43
	Totaal verklaard				-1.076
Oplossing verschil Begroot na wijz. - Realisatie	We zijn wettelijk verplicht om voorzieningen toereikend te laten zijn voor het doel waarvoor ze ingesteld zijn. De extra dotatie voor de actieven/slapers kan worden opgevangen binnen het totaal van de GS-budgetten. De extra dotatie voor de gepensioneerden wordt aangevuld vanuit de algemene middelen. Hiervoor is reeds gecommuniceerd middels de Nota reserves en voorzieningen 2013 (vastgesteld door PS op 3-2-'14)				
In hoeverre is voorziening komende jaren nodig	Zolang er nog oud-gedeputeerden (of zij die recht hebben op hun nabestaandenpensioen) met een pensioen bij de provincie Utrecht in leven zijn, is deze voorziening noodzakelijk. Het restant van de voorziening is de komende jaren dan ook nodig om aan deze garantstelling tegemoet te komen.				
Advies	De voorziening moet in stand gehouden worden.				

Voorziening hogere kosten ecoduct N237					
PS-besluit	PS d.d. 4 juli 2006 (PS2006BEM15)				
Bestemd voor	Extra grondverwervingskosten van €5,3 miljoen t.b.v. bouw ecoduct N237, ten oosten van de kern Soesterberg (Boele Staalecoduct)				
Voeding	Eénmalige storting				
Minimumbedrag	0	Plafondbedrag	5.300	Eindjaar	-
			Begroot na wijz	Realisatie	Saldo
Saldo 31-12-2012				5.300	
Bij:					0
		Subtotaal Bij	0	0	0
Af:					0
		Subtotaal Af	0	0	0
Saldo 31-12-2013				5.300	0
					Verschil
Toelichting verschillen Begroot na wijziging t.o.v. Realisatie	N.v.t.				
				Totaal verklaard	0
Oplossing verschil Begroot na wijz. - Realisatie	N.v.t.				
In hoeverre is voorziening komende jaren nodig	Hoogte voorziening is gelijk aan garantstelling hogere kosten Oostelijke Corridor				
Advies	Voorziening in stand houden				

Voorziening nazorg stortplaatsen				
PS-besluit	PS d.d. 11 januari 2000 (1999WEM003628i)			
Bestemd voor	De nazorg van de stortplaatsen De Omega en Tammer. Het nazorgfonds voor stortplaats Weber wordt beheerd door de Stichting Nazorg Weber.			
Voeding	Eénmalig bij instelling vanuit de bestaande reserve toezicht. Jaarlijkse toevoeging van de kapitaalmarktrente om de voorziening op het juiste niveau te brengen.			
Minimumbedrag	-	Plafondbedrag	-	Eindjaar 2021
			Begroot na wijz	Realisatie
Saldo 31-12-2012				1.099
Bij:	Rente 2013		46	44
		Subtotaal Bij	46	44
				2
Af:	Kosten Omega			47
		Subtotaal Af	0	47
Saldo 31-12-2013				1.096
				49
				Verschil
Toelichting verschillen Begroot na wijziging t.o.v. Realisatie	Diverse verschillen			49
			Totaal verklaard	49
Oplossing verschil Begroot na wijz. - Realisatie	N.v.t.			
In hoeverre is voorziening komende jaren nodig	Zolang de provincie de nazorgplicht voor de stortplaatsen heeft, is deze voorziening noodzakelijk. Daarbij is de voorziening voorlopig toereikend. Mocht blijken dat dit niet het geval is, dan is de provincie niet verantwoordelijke voor aanvulling van deze voorziening. Deze verantwoordelijkheid ligt bij de eigenaar van de terreinen.			
Advies	De voorziening moet gehandhaafd blijven totdat de taken, zoals afgesproken in de nazorgovereenkomst, zijn afgerond.			

Voorziening onderhoud vaarwegen				
PS-besluit	PS d.d. 10 mei 2004 (PS2004WEM25)			
Bestemd voor	Het in stand houden van de provinciale vaarwegen.			
Voeding	Eénmalige voeding bij instelling door de beschikbare gelden van de voorziening 'Baggerwerk Eemmond' over te hevelen naar de voorziening 'Onderhoud Vaarwegen' en door aanwending van de 'Stelpost Kapitaallasten' (dit zijn de in de begroting geraamde kosten voor waterinvesteringen indien zou worden afgeschreven op het IPW). Structureel een jaarlijkse storting op basis van het onderhoudsplan vaarwegen.			
Minimumbedrag	-	Plafondbedrag	-	Eindjaar
			Begroot na wijz	Realisatie
				Saldo
Saldo 31-12-2012			16.732	
Bij:	Storting eigen middelen	1.355	1.355	0
	Bijdrages derden		1.601	-1.601
	Subtotaal Bij	1.355	2.956	-1.601
Af:	Groot beheer en onderhoud vaarwegen	674	1.574	-900
	Subtotaal Af	674	1.574	-900
Saldo 31-12-2013			18.114	-702
				Verschil
Toelichting ver-	Ontvangen bijdrages van derden groot beheer en onderhoud vaarwegen worden in de voorziening gestort. Betreft bijdrages voor de Eem.			-1.601
schillen Begroot	Er is meer uitgegeven dan geraamd. Dit hangt mede samen met de hogere bijdrages van derden.			900
na wijziging t.o.v.				
Realisatie				
			Totaal verklaard	-701
Oplossing	Per saldo is de voorziening met circa €700.000 meer toegenomen dan geraamd. Dit verschil wordt de komende jaren uitgegeven aan het groot beheer en onderhoud van de Eem.			
verschil Begroot na wijz. - Realisatie				
In hoeverre is voorziening komende jaren nodig	Voorziening is nodig voor het egaliseren van het groot beheer en onderhoud van de vaarwegen.			
Advies	In stand houden van de voorziening.			

Voorziening gladheidsbestrijding (vh overige goederen/diensten)				
PS-besluit	PS d.d. 8 juni 2009 (PS2009PS05)			
Bestemd voor	Egaliseren van de kosten om de gladheid te bestrijden			
Voeding	Jaarlijkse storting welke wordt aangepast op de te verwachten prijsontwikkelingen en de toe- of afname van het provinciaal wegenbestand			
Minimumbedrag	-	Plafondbedrag	-	Eindjaar
				-
		Begroot na wijz	Realisatie	Saldo
Saldo 31-12-2012			6	
Bij:	Storting eigen middelen	1.338	1.338	0
	Bijdrages gemeentes	58	220	-162
	Subtotaal Bij	1.396	1.558	-162
Af:	Gladheidsbestrijding provinciale en gemeentelijke wegen	634	1.440	-806
	Subtotaal Af	634	1.440	-806
Saldo 31-12-2013			124	644
				Verschil
Toelichting verschillen Begroot na wijziging t.o.v. Realisatie	Vanwege de strenge winter begin 2013 is er meer gestrooid op gemeentelijke wegen waardoor er ook meer is doorbelast.			-162
	Vanwege de strenge winter begin 2013 zijn er meer en intensievere strooiacties uitgevoerd			806
	Totaal verklaard			644
Oplossing verschil Begroot na wijz. - Realisatie	Hogere onttrekking aan de voorziening wordt op dit moment binnen de voorziening opgevangen. Hiervoor is al bij de Voorjaarsnota 2013 besloten om jaarlijks meer in de voorziening te storten.			
In hoeverre is voorziening komende jaren nodig	Nodig voor egalisatie van de kosten voor de gladheidsbestrijding.			
Advies	Wordt conform nota reserves en voorzieningen in 2014 omgezet in de reserve gladheidsbestrijding.			

Voorziening beheer en onderhoud wegen				
PS-besluit	PS (B&M-17/2001)			
Bestemd voor	Ter egalisatie/dekking van de kosten van het beheer en onderhoud van de provinciale wegen, niet zijnde investeringen (bestemmingsreserve grote wegenwerken)			
Voeding	Eerste voeding vanuit het in de begroting 2001 opgenomen bedrag voor beheer en onderhoud. Jaarlijks vanuit een aan GS te overleggen meerjarenplanning (ter onderbouwing en verantwoording)			
Minimumbedrag	-	Plafondbedrag	-	Eindjaar
				-
			Begroot na wijz	Realisatie
				Saldo
Saldo 31-12-2012				4.332
Bij:	Stortingen eigen middelen		7.268	7.268
	Bijdrages derden			167
				-167
		Subtotaal Bij	7.268	7.435
				-167
Af:	Groot beheer en onderhoud wegen		5.776	7.413
		Subtotaal Af	5.776	7.413
				-1.637
Saldo 31-12-2013				4.354
				1.470
				Verschil
Toelichting verschillen Begroot na wijziging t.o.v. Realisatie	Bijdrages van derden aan groot beheer en onderhoud Wegen zijn niet geraamd en worden in de voorziening gestort. Er is met name voor de verhardingen in 2013 meer ingezet dan geraamd.			167 -1.637
			Totaal verklaard	-1.470
Oplossing verschil Begroot na wijz. - Realisatie	Verschil kan de komende jaren binnen de voorziening worden opgevangen.			
In hoeverre is voorziening komende jaren nodig	Voorziening is de komende jaren nodig om het groot beheer en onderhoud van de provinciale wegen te egaliseren. Aangezien de provinciale wegen tot een kerntaak van de provincie behoren, zal het groot beheer en onderhoud van de provinciale wegen ook de komende jaren nodig zijn.			
Advies	In stand houden voorziening			

Voorziening Friciekosten en Wachtgelden Alleato				
PS-besluit	PS d.d. 31 mei 2010 (PS2010PS03)			
Bestemd voor	Betalen van de frictiekosten en wachtgelden van het in 2006 nieuw gevormde CMO Alleato (ontstaan uit een fusie tussen de welzijnfuncties MIU en Schakels) en de de afbouw van Alleato i.v.m. de opheffing per 1 november 2012.			
Voeding	De voorziening wordt gevoed uit het verschil tussen de jaarlijks beschikbare € 300.000 en de uitbetaling van de frictiekosten en wachtgelden aan Alleato. Naast bovenstaande voeding voor de frictiekosten en wachtgelden uit 2006 zal de voorziening worden aangevuld met de oorspronkelijk voor Alleato beschikbare beleidsmiddelen van de jaren 2013 en 2014 (totaal € 546.000). Deze toevoeging zal in de jaren 2013 en 2014 (verminderd met eventuele uitgaven in die jaren) plaatsvinden.			
Minimumbedrag	0	Plafondbedrag	3.520.800	Eindjaar ca. 2020
			Begroot na wijz	Realisatie
Saldo 31-12-2012				410
Bij:	Storting 2013			362
		Subtotaal Bij	364	362
				2
Af:	Werkelijke kosten wachtgeldverplichtingen 2013			134
		Subtotaal Af	0	134
Saldo 31-12-2013				638
				Vershil
Toelichting verschillen Begroot na wijziging t.o.v. Realisatie	Werkelijke kosten wachtgeldverplichtingen conform afspraak vergoed			134
	Totaal verklaard			134
Oplossing verschil Begroot na wijz. - Realisatie	N.v.t.			
In hoeverre is voorziening komende jaren nodig	De voorziening zal naast de reorganisatie van 2005/2006 ook ingezet worden voor kosten die gepaard gaan met de opheffing van Alleato per 1 november 2012. Deze kosten kunnen doorlopen t/m 2020. De voorziening is in ieder geval tot die tijd noodzakelijk.			
Advies	De voorziening moet in stand gehouden worden.			

Voorziening groot onderhoud Provinciehuis/Paushuize				
PS-besluit	PS FP-1/1990			
Bestemd voor	Het egaliseren van kosten voor onderhoud van het Provinciehuis en Paushuize			
Voeding	Op basis van het onderhoudsschema			
Minimumbedrag	-	Plafondbedrag	-	Eindjaar
				-
		Begroot na wijz	Realisatie	Saldo
Saldo 31-12-2012			862	
Bij:				0
	Aandeel Archimedeslaan	173	173	0
	Aandeel paushuize	10	10	0
	Subtotaal Bij	183	183	0
Af:				0
	Aandeel Archimedeslaan	716	114	602
	Aandeel paushuize	29	9	20
	Subtotaal Af	745	124	621
Saldo 31-12-2013			921	-621
				Verschil
Toelichting verschillen Begroot na wijziging t.o.v. Realisatie	<p>In 2013 zijn een aantal onderhoudsposten uit de meerjarenonderhoudsplanung door geschoven naar 2014 vanwege planningtechnische aspecten. En omdat er nog veel werk en energie gestoken is in de afronding van het Eureka project, inclusief de verbouwing van de verdiepingen 7, 8 en 9. Daarnaast zijn er diverse posten in 2013 opgedragen maar vanwege lange levertijden worden deze in de eerste 2 kwartalen van 2014 uitgevoerd. In 2014 zal een deel van de posten die gepland waren voor 2013 maar niet uitgevoerd zijn alsnog in 2014 worden uitgevoerd.</p> <p>Niet uitgevoerde posten zijn o.a.:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Luchtkanalen reinigen €102.000 • Gevelonderhoudsinstallatie € 25.000 (uitvoeren in combinatie met totale vervanging) • Speedgates vervangen € 90.000 (opgedragen in 2013 uitvoering mei 2014) • Zonwering € 65.000 • Ventilatie parkeergarage € 25.000 • Werkzaamheden parkeerdek € 100.000 (uitvoeren in combinatie met aanpak entree) <p>De meerjarenonderhoudsplanung zal in 2014 weer worden geactualiseerd.</p>			621
		Totaal verklaard		621
Oplossing verschil Begroot na wijz. - Realisatie	Werkzaamheden worden alsnog in 2014 uitgevoerd.			
In hoeverre is voorziening komende jaren nodig	De voorziening is in 2012 herijkt en voldoet aan de eis om toekomstige verplichtingen op te kunnen vangen.			
Advies	Voorziening in stand houden.			

Voorziening groot onderhoud kantons				
PS-besluit	Voorjaarsnota 2011			
Bestemd voor	Het egaliseren van kosten voor onderhoud van de kantons			
Voeding	Op basis van het meerjaren onderhoudsplan			
Minimumbedrag	-	Plafondbedrag	-	Eindjaar
				-
		Begroot na wijz	Realisatie	Saldo
Saldo 31-12-2012			148	
Bij:				0
	Aandeel Huis ter Heide	41	41	0
	Aandeel De meern	19	19	0
	Subtotaal Bij	60	60	0
Af:				0
	Aandeel Huis ter Heide	132	10	122
	Aandeel De meern	24	16	8
	Subtotaal Af	156	27	129
Saldo 31-12-2013			181	-129
				Verschil
Toelichting verschillen Begroot na wijziging t.o.v. Realisatie	De geplande duurzaamheidsmaatregelen van Huis ter Heide (koeling, verwarming en zonnepanelen) zijn uitgesteld naar 2014 vanwege de uitvoering van een asbestsanering, waarvoor het exploitatiebudget moest worden aangewend. Deze niet voorziene sanering wordt binnen de beschikbare exploitatiebegroting gedekt. De dakbedekking van de zoutloods van steunpunt Huis ter Heide is in 2013 niet vervangen maar gerepareerd. De vervanging van het dak zal in 2015 conform het meerjarenonderhoudsplan worden uitgevoerd.			129
	Totaal verklaard			129
Oplossing verschil Begroot na wijz. - Realisatie	N.v.t.			
In hoeverre is voorziening komende jaren nodig	De voorziening is in 2012 herijkt en voldoet aan de eis om toekomstige verplichtingen op te kunnen vangen.			
Advies	Voorziening in stand houden			

Afkortingenlijst

Afkortingenlijst

AMK	Advies en meldpunt kindermishandeling
Arhi	Algemene regels herindeling
AVP	Agenda Vitaal Platteland
Awb	Algemene Wet Bestuursrecht
BBL	Bureau Beheer Landbouwgronden
BBV	Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten
BDU	Brede Doeluitkering
BEVI	Besluit Externe Veiligheid Inrichtingen
BiSC	Bibliotheek Servicecentrum
BJU	Bureau Jeugdzorg Utrecht
BLS	Besluit locatiegebonden subsidies
BMW	Bodem-, Water- en Milieubeleid
BNG	Bank Nederlandse Gemeenten
BOR	Bereikbaarheidsoffensief Randstad
BRAVO	Brede Regionale Aanpak Voorkomt Oponthoud
BRIM	Besluit rijkssubsidiëring instandhouding monumenten
BRRM	Besluit rijkssubsidiëring restauratie monumenten
BRU	Bestuur Regio Utrecht
BRZO	Besluit Risico's Zware Ongevallen
CBS	Centraal Bureau voor de Statistiek
CEMT	Conferentie van Europese Ministers van Transport
CHS	Cultuurhistorische hoofdstructuur
CJG	Centrum voor Jeugd en Gezin
CPB	Centraal Planbureau
CROW	St. Centrum voor regelgeving en onderzoek in de grond-, water- en wegenbouw
DLG	Dienst Landelijk Gebied
DO	Duurzaam ondernemen
DURP	Digitale uitwisseling ruimtelijke processen
DVO	Dienstverleningsovereenkomst
EBU	Economic Board Utrecht
EFRO	Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling
EHS	Ecologische hoofdstructuur
EJOV	Europees Jeugd Olympisch Festival
EKD	Elektronisch Kind Dossier
EMU	Europese Monetaire Unie
Fido	Financiering decentrale overheden
G4	De vier grote steden Amsterdam, Rotterdam, Utrecht en Den Haag
GGD	Gemeentelijke Gezondheidsdienst
GGOR	Gewenst Grond- en Oppervlaktewater Regime
GGZ	Geestelijke gezondheidszorg
GMN	Groot Mijdrecht Noord
HNP	Huis Nederlandse Provincies
HRM	Human resource management
IBT	Interbestuurlijk toezicht
IGP	Integraal gebiedsprogramma
ILG	Investeringsprogramma landelijk gebied
INK	Instituut Nederlandse Kwaliteit
IPC	Interprovinciale Commissie
IPO	Interprovinciaal overleg
ISV	Investeringsbudget Stedelijke Vernieuwing
JIJ	Jij in jeugdzorg
KCC	Klant Contact Centrum
KWO	Koude-warmte-opslag
LaMi	Landbouw en Milieu
LEADER	Liaison Entre Actions de Developpement de l'Economie Rurale
LTO	Land- en Tuinbouworganisatie
MAP-streekplan	Meerjarenactieprogramma
MER	Milieu-effectrapportage
MKB	Midden- en kleinbedrijf

MKP	Milieukwaliteitsprofiel
NARIS	Risicomangement Informatie Systeem
NBW	Nationaal Bestuursakkoord Water
NDFD	Nationale Databank Flora en Fauna
NGE	Nederlandse Grootte Eenheid (maat economische omvang landbouwbedrijven)
NHW	Nieuwe Hollandse Waterlinie
NMU	Natuur- en Milieufederatie Utrecht
NOVA	Nieuw onderkomen voor ambtenaren
NUP	Nationaal Uitvoeringsprogramma Dienstverlening en e-Overheid
NWB	Nederlandse Waterschapsbank
NSL	Nationaal Samenwerkingsprogramma Lucht
ODRU	Omgevingsdienst Regio Utrecht
OIO	Organisatie in Ontwikkeling
OLM	Openbaar Lichaam Muskusrattenbestrijding
OMU	Ontwikkelingsmaatschappij Utrecht
OV	Openbaar vervoer
PMP	Provinciaal Milieubeleidsplan
POP(-subsidie)	Plattelandsontwikkelingsprogramma
PPL	Provinciaal Programma Luchtkwaliteit
PRS	Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie
PRV	Provinciale Ruimtelijke Verordening
PUEV	Provinciaal uitvoeringsprogramma externe veiligheid
PURPLE	Peri Urban Regions Platform Europe
RAK	Ruilverkaveling met administratief karakter Kromme Rijn
RAP	Ruimtelijk actieprogramma
RAVU	Regionale Ambulance Voorziening Utrecht
RHC	Regionaal Historisch Centrum
RODS	Recreatie om de Stad
ROV	Regionaal Orgaan Verkeersveiligheid
RSLU	Regionaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit Utrecht
RUD	Regionale Uitvoeringsdiensten
RU	Randstad Urgent
Rvf	Raad voor de financiële verhoudingen
RVMC	Regionale Verkeersmanagementcentrale
SEO	Subsidieverordening Economisch Ontwikkeling
SGJ	Stichting Gereformeerd Jeugdwezijn
SISA	Single information single audit
SLW	Stichtse Lustwarande
SMO	Stimuleringsregeling Maatschappelijke Ontwikkeling
SMPU	Strategisch Mobiliteitsplan Utrecht
SNL	Subsidiestelsel Natuur en Landschapsbeheer
SOS	Samenhang op Scherp
SUB	Stichting Samenwerkende Utrechtse Bibliotheken
TIPP-regeling	Tenderregeling Investeringsprogramma Provincies
TFI	Taskforce Innovatie
TOP	Toeristische opstappunten
UJC	Utrechtse Jeugd Centraal
UMP	Uitvoeringsprogramma Mobiliteitsplan
USP	Utrecht Science Park
UTR	Utrecht Toerisme en Recreatie
UVL	Utrechts verkeersveiligheidslabel
UvW	Unie van Waterschappen
Vinac	Actualisering Vinex
Vinex	Vierde Nota Ruimtelijke Ordening Extra
VRI	Verkeersregelininstallatie
VRU	Veiligheidsregio Utrecht
Wabo	Wet Algemene bepalingen omgevingsrecht
Wgr	Wet gemeenschappelijke regelingen
WMO	Wet Maatschappelijke Ondersteuning
WRO	Wet op de Ruimtelijke Ordening (oud)
Wro	Wet op de ruimtelijke ordening (nieuw)
WZV	Wet ziekenhuisvoorzieningen

Colofon

De Jaarrekening 2013 is een uitgave van

Provincie Utrecht
Archimedeslaan 6
3584 BA UTRECHT
Postbus 80300
3508 TH UTRECHT
Telefoon: 030-2589111
www.provincie-utrecht.nl

Samenstelling en eindredactie

Afdeling Managementondersteuning

Ontwerp en opmaak

Afdeling Managementondersteuning in samenwerking met het Multi Media Centrum provincie Utrecht

Afbeelding voorpagina

De Zadelstraat in Utrecht ten tijde van de Vrede van Utrecht

Oplage

175 exemplaren

Druk

Multi Media Centrum provincie Utrecht

De omslag en het binnenwerk van deze jaarrekening zijn gedrukt op houtvrij-chloorvrij-TCF, duurzaam papier.